

(22) 016:8

კ-762

კონხელი
ქექელიძე

ბიბლიოლოგია

(ქუთაისი) 1979

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
ცენტრალური სამეცნიერო ბიბლიოთეკა
ЦЕНТРАЛЬНАЯ НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА

ბიობიბლიოგრაფიული სერია „ქართველი მეცნიერები“
Биобиблиографическая серия „Грузинские ученые“

Корнелий
Кекелидзе

(1879 – 1962)

Биобиблиография

Издательство «Мецниереба»
Тбилиси
1979

კორნელი
ქეკელიძე
(1879 - 1962)

ბიობიბლიოგრაფია

გამომცემლობა «მეცნიერება»
თბილისი
1979

K178.015
3

გამოჩენილი ქართველი ფილოლოგის, პირველი ლიტერატურის ისტორიის მეცნიერული კვლევის ფუძემდებლის კორნელი კეკელიძის ბიობიბლიოგრაფია მოიცავს 1904—1974 წლების ლიტერატურას: სამეცნიერო შრომებს, რეცენზიებს და გამოხმაურებებს ამ შრომებზე, ლიტერატურას კორნელი კეკელიძის შესახებ.

მასალა განლაგებულია ქრონოლოგიურად. გამოყოფილია საიუბილეო თარიღები, გარდაცვალება და დაკრძალვა, რომლებიც ანბანურად არის გაწყობილი. ბიობიბლიოგრაფიას წინ უძღვის კ. კეკელიძის სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა. ერთევის ძირითადი შრომებისა და სახელთა (ანბანური) საძიებელი.

Биобиблиография выдающегося грузинского филолога, основоположника научного исследования истории древнегрузинской литературы Корнелия Самсоновича Кекелидзе содержит литературу 1904—1974 гг. Научные труды, рецензии на них, труды, изданные под редакцией К. Кекелидзе и литература о нем.

Материал расположен хронологически. Отдельно выделены юбилейные даты, смерть и похороны, которые расставлены в алфавитном порядке. Биобиблиографии предпослан краткий обзор научной и общественной деятельности К. С. Кекелидзе. Прилагаются указатели: трудов и именной (алфавитный).

ბიობიბლიოგრაფიული სერიის მთავარი სარედაქციო კოლეგია: შ. ძიძიგური (მთ. რედაქტორი), ლ. ვაბუნია, თ. დავითაია, მ. დარასელია, ვ. კუპრაძე, ვ. მახალდიანი, ვ. ოქუჯავა, ა. ფრანგიშვილი, გ. ციციშვილი, ს. ხადური (მდივანი).

შემდგენლები: ს. ყუბანეიშვილი, ე. დოლიძე

რედაქტორები: გ. მიქაძე, ს. ხადური

ბიბლიოგრაფიული რედაქცია თ. ნაკაშიძისა

Главная редакционная коллегия биобиблиографической серии: Ш. В. Дзидзигури (гл. ред.), Л. К. Габуния, Ф. Ф. Давтаия, М. К. Дараселия, В. Д. Купрадзе, В. В. Махалдиани, В. М. Окуджава, А. С. Прагишвили, Г. В. Цицишвили, С. А. Хадური (секретарь)

Составители: С. И. Кубанейшвили, Э. Г. Долидзе

Редакторы: Г. В. Микадзе, С. А. Хадური

Библиографическая редакция Т. Е. Накашидзе

S. S. Spring

საკლავიკოსი კორნელი საგსონის კვ კავკასია

გამოჩენილი ქართველი მეცნიერის კორნელი კეკელიძის სამეცნიერო მოღვაწეობისა და პიროვნების დასახასიათებლად საჭიროა გავიხსენოთ მისი დაბადების 80 და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 55 წლისთავისადმი მიძღვნილ საიუბილეო სესიაზე წარმოთქმული სამადლობელი სიტყვა. მასში კ. კეკელიძემ სამეცნიერო საქმიანობის ძირითადი პრინციპები ჩამოაყალიბა შემდეგნაირად:

„ა. ისტორიული ჭეშმარიტების გამოვლინება უნდა ემყარებოდეს არა უნიადაგო პიპოთეზებსა და მოსაზრებებს, არამედ მყარ და შემოწმებულ ისტორიულ ფაქტებს. ბ. ნამდვილი ისტორია არ საჭიროებს შეკეთება-შელამაზებას, რა მოსაზრებითაც არ უნდა იყოს ეს გამოწვეული (უფრო ხშირად ეს ხდება ყალბად გაგებული «პატრიოტიზმის» ქურჭში). გ. მეცნიერულ მუშაობაში საჭიროა კრიტიკა, მაგრამ კრიტიკად არ უნდა საღდებოდეს ინსინუაციები და ლანძღვა-გინება. დ. საჭიროა პოლემიკა, მაგრამ არა ისეთ ადამიანთან, რომელიც შეუბყრია წინასწარაკვიატებულ აზრს და არა ჭეშმარიტების მოპოვების სურვილს. ე. მზად უნდა იყო შეცდომის გამოსწორებისათვის; ის ადამიანი, რომელსაც ეშინია ან რცხვენია თავისი შეცდომების გამოსწორებისა და ამიტომ «უცილობლობს ვითა ჭორი», მეცნიერად არ შეიძლება ჩაითვალოს“.

ამ სიტყვებში მკლავნდება მოღვაწე მეცნიერის უპირველესი მოვალეობა და სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის დიდი გამოცდილება, დაუცხრომელი სწრაფვა ობიექტური სინამდვილის ამოსაცნობად და მტკიცე ნებისყოფა საკუთარი აზრის განჭეშმარიტებისათვის.

კ. კეკელიძემ თავისი ღრმა ერუდიციით, ფილოლოგიური დარგების საფუძვლიანი ცოდნით, ობიექტური კონცეფციური აზროვნებითა და მშობლიური ქვეყნის მგზნებარე სიყვარულით შექმნა მდიდარი მეცნიერული მემკვიდრეობა, რომელშიც აისახა თხუთ-

მეტსაუკუნოვანი ქართული მწერლობის ისტორია, ქართველი ერის კულტურულ-ისტორიული ცხოვრება, ძლიერი შემოქმედებითი პოეტინცია, სახელოვან გამომეტყველთა ნააზრევი და ჩვენი დედანის დიადი წარსული.

კ. კეკელიძე დაიბადა 1879 წლის 18 აპრილს სოფ. მიქელეფონში (ტობანიერის საბჭო, ვანის რაიონი), ხელმოკლე გლეხის ოჯახში. პირველდაწყებითი განათლება მიიღო ქუთაისში. 1893—1900 წლებში სწავლობდა თბილისის სასულიერო სემინარიაში. 1900 წლის შემოდგომიდან „სახელმწიფო ხარჯით“ ჩაირიცხა მსმენელად კიევის სასულიერო აკადემიაში სიტყვიერების ფაკულტეტზე. აქ დაეუფლა ისტორიულ-ფილოლოგიურ დარგებს და ხელი მოჰკიდა ქართული ლიტერატურის შესწავლას.

1902 წელს კ. კეკელიძემ გაიცნო ნ. მარის ნაშრომი „წინასწარი ანგარიში სინას მთაზე მუშაობის შესახებ“, რამაც ჰაბუკზე დიდი გავლენა მოახდინა; მაშინ საბოლოოდ გადაწყვიტა, სპეციალობა მიეღო ძველი ქართული მწერლობის განხრით. ეს გადაწყვეტილება მას მოუწონეს პროფესორებმა ნ. პეტროვმა და ა. დმიტრიევსკიმ. მეტიც: ა. დმიტრიევსკიმ კ. კეკელიძეს წინადადება მისცა სადიპლომო თემა აეღო სწორედ ძველი ქართული მწერლობიდან. პროფესორის ეს წინადადება მიიღო და შეუდგა ქართული ხელნაწერების შესწავლას.

1904 წელს კ. კეკელიძემ კიევის სასულიერო აკადემიას წარუდგინა ნაშრომი — „ქართული ლიტურგიული ძეგლები სამამულო წიგნსაცავებში და მათი მეცნიერული მნიშვნელობა“ (დაწერილი იყო რუსულად). რეცენზენტებმა ა. დმიტრიევსკიმ და ა. გლაგოლევიმა მაღალი შეფასება მისცეს.

კ. კეკელიძემ კიევის სასულიერო აკადემია წარმატებით დაამთავრა. 1905 წლიდან შეუდგა მასწავლებლობას ქუთაისში, ქალთა საეპარქიო სასწავლებელში; 1906 წლის დასაწყისში გადმოვიდა თბილისში საეპარქიო სასწავლებლის პედაგოგიური ნაწილის გამგედ. 1908 წელს დაიცვა მაგისტრის სამეცნიერო ხარისხი; სულ მალე ა. დმიტრიევსკის პეტერბურგში გადასვლასთან დაკავშირებით მისი კათედრა კ. კეკელიძეს შესთავაზეს, მაგრამ კიევის სასულიერო აკადემიას მან ამჯობინა თბილისში მასწავლებლობა. 1913 წელს მიიწვიეს ლექტორად ქალთა უმაღლეს კურსებზე, ხოლო 1916 წელს დაინიშნა თბილისის სასულიერო სემინარიის რექტორად.

1918 წლიდან კ. კეკელიძის ცხოვრებაში იწყება ახალი პერიო-

დი. მეცნიერი მხარში ამოუდგა ი. ჯავახიშვილს თბილისის უნივერსიტეტის დაარსების საქმეში და დაიწყო მოღვაწეობა უმაღლეს სამეცნიერო-პედაგოგიურ დაწესებულებაში.

კ. კეკელიძე იყო თბილისის უნივერსიტეტის ძველი ქართული ლიტერატურის კათედრის გამგე დაარსების დღიდან გარდაცვალებამდე, სხვადასხვა დროს მუშაობდა ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანად, სამეცნიერო-სასწავლო ნაწილის პრორექტორად, განაგებდა უნივერსიტეტთან არსებულ სიძველეთსაცავს, ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრას და ასრულებდა სხვადასხვა საზოგადოებრივ საქმიანობას.

1941 წელს კ. კეკელიძე აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად.

მისი ინიციატივით აკადემიაში დაარსდა შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტი, რომლის დირექტორადაც მუშაობდა 1942—1949 წლებში, შემდეგ კი განაგებდა ამავე ინსტიტუტის ძველი ქართული ლიტერატურის განყოფილებას.

1954 წლის 25 მაისს კ. კეკელიძეს გადაუხადეს დაბადებიდან 75 და სამეცნიერო მოღვაწეობის 50 წლისთავის, ხოლო 1959 წელს — დაბადებიდან 80 და სამეცნიერო მოღვაწეობის 55 წლისთავის იუბილეები.

კ. კეკელიძე გარდაიცვალა 83 წლის ასაკში 1962 წლის 7 ივნისს: დაკრძალულია თბილისის უნივერსიტეტის ბაღში.

კ. კეკელიძემ სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა დაიწყო ჯერ კიდევ კიევის აკადემიაში სწავლის დროს. მისმა სადოპლომო შრომამ „ქართული ლიტურგიკული ძეგლები სამამულო წიგნსაცავებში“ ისეთი დიდი მოწონება დაიმსახურა, რომ 1908 წელს, შეესება-გადამუშავების შემდეგ, ავტორს მაგისტრის სამეცნიერო ხარისხი მოაპოვებინა.

კ. კეკელიძის პირველი წერილები დაიბეჭდა 1905 წელს, ერთი—უკრაინულ „მწყემსში“ (№13-14) «ახალნი საგალობელნი აბო ტფილელისა», მეორე—კიევის სასულიერო აკადემიის შრომებში «К вопросу о времени празднования Рождества Христова в древней церкви». (№1). ამის შემდეგ კ. კეკელიძე სისტემატურად წერდა და აქვეყ-

ნებდა წერილებს, ნარკვევებსა და გამოკვლევებს ქართულ და რუსულ პერიოდულ პრესაში, აგრეთვე მონოგრაფიებს — წიგნაკრებს.

პირველი წიგნი, რომელმაც გაუთქვა სახელი სამეცნიერო წრეებში, იყო სამაგისტრო ნაშრომი — «Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах и их научное значение». ამ შრომის მნიშვნელობა თავიდანვე სწორად განსაზღვრა ა. დმიტრიევსკიმ ჯერ კიდევ 1908 წელს, როდესაც კ. კეკელიძე კიევის სასულიერო აკადემიაში მაგისტრის დისერტაციას იცავდა: ა. დმიტრიევსკი ამბობდა: «თავმოყრილი მასალის სიუხვითა და მეცნიერულ მონაცემთა სიახლით ეს იქნება ლიტურგიკული მეცნიერების ძვირფასი ვანძი და იგი ვახდება ლიტურგისტთა სამაგიდო წიგნად». ეს მონუმენტური წიგნი მკითხველებს დღესაც აწვდის უხვ ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიულ მასალასა და საგულისხმო ფილოლოგიურ დაკვირვებებს ქართული ლიტურგიკული ძეგლების ხელნაწერებისა და მათი მეცნიერული ღირებულების შესახებ.

მეორე დიდი შრომა, რომელმაც კვლავ სახელი გაუთქვა ქართველ მეცნიერს, არის „იერუსალიმის განჩინება“ (1912 წ.). იგი შეიცავს ძველ ქართულ ტექსტსა და გამოკვლევას. „განჩინება“ ქართული ლიტურგიკის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ძეგლთაგანია, და ასევე ითვლება ერთ-ერთ უნიკალურ წყაროდ ძველი პალესტინის სამონასტრო ყოფის შესასწავლად. ამიტომაც მისმა პუბლიკაციამ მკვლევართა ყურადღება უმაღლეს მიიპყრო. მაღალი შეფასება მისცა მას კვლავ ა. დმიტრიევსკიმ. რეცენზიები დაწერეს ი. კარაბინოვმა, პ. პეტერსმა და ნ. მარმა. მაგ., ნ. მარმა აღნიშნა, რომ კ. კეკელიძის წიგნი თავისი მეცნიერული ღირებულებით სერიოზულად მოფიქრებული შრომაა, რომელიც შეიცავს განყენებულ თემას და ახალ აღმოჩენილ უმნიშვნელოვანეს ტექსტს. საგულისხმოა, რომ როდესაც თ. ჟორდანიამ „განჩინება“ გაიცნო, მან კ. კეკელიძეს გაუგზავნა აღფრთოვანებული წერილი: „მე გავიცანი შენი ახალი შრომა და მახარებს და მაცოცხლებს ის, რომ ჩვენს მწერლობას ბუმბერაზი მაძიებელი გამოუჩნდა“. ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ „განჩინების“ პუბლიკატორმა ნ. მარის წარდგინებით მ. ახმატოვის სახელობის პრემია მოიპოვა.

შემდეგი დიდი წარმატება წილად ჰხვდა კ. კეკელიძეს მაშინ, როდესაც 1912 წელს «Христианский Восток»-ში დაიბეჭდა გამოკვლევა ტექსტიტურთ «იოვანე ქსიფილინოსი — სვიმეონ მეტაფრასტის გამგრძელბელი», რომელიც წარმოადგენს ერთგვარ შევსებას მისი ნარკვევისას — «სვიმეონ მეტაფრასტი ქართული წყაროების მიხედ-

ვით» (1910 წ.). ორივე ნარკვევში განხილულია ბიზანტიური მეტაფრასტიკის მთავარი წარმომადგენლების სვიმეონ ლოლოთეთისა და იოანე ქსიფილინოსის ლიტერატურული საქმიანობა. ქართული წყაროებით ცხადი გახდა, რომ სექტემბერ-იანვრის თვეთა წმიდათა საკითხავები გადაუმეტაფრასებია სვიმეონ ლოლოთეტს, ხოლო თებერვალ-აგვისტოს თვეთა საკითხავები — იოანე ქსიფილინოსს. მსოფლიო ბიზანტიკაში ცნობილი იყო, რომ პირველი ხუთი თვის მეტაფრასები ეკუთვნოდა სვიმეონს, მაგრამ ბერძნულში არ ჩანდა, თუ სვიმეონის გამგრძელებელი ვინ იყო და რა შრომები ეკუთვნოდა მას. კ. კეკელიძემ ქართულ ხელნაწერებში აღმოაჩინა ორი ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული ანდერძი — «მოსაჯსენებელი მცირე სვიმეონისთვის ლოლოთეტისა და თხრობაჲ მიზეზთა ამათ საკითხავთა თარგმანისათა» და «შვილთა თვეთა საკითხავთა განმავრცელებლისა ბრძნისა ფილოსოფოსისა ქსიფილინოსისათვის», რომელთა მიხედვით დოკუმენტურად დადგინდა, რომ ქართულ წყაროებს დაუცავთ სვიმეონის გამგრძელბლის ვინაობა, რომ ეს ავტორი არის იოანე ქსიფილინოსი, ბიზანტიელი ფილოსოფოსი და მწერალი, რომელსაც გარდაუვაშავს თებერვალ-აგვისტოს საკითხავები. კ. კეკელიძემ ცხადყო, რომ «ქსიფილინოსის შრომა, რომელიც ბერძნულ ენაზე არ შენახულა, ქართულად დაცულია თითქმის მთლიანად. ასე რომ, შესაძლებელი ხდება შუა საუკუნეთა ბიზანტიური მწერლობის ერთ-ერთი მსხვილი ხარვეზის ამოვსება».

კ. კეკელიძის აღმოჩენამ ბიზანტინისტთა შორის დიდი სენსაცია გამოიწვია. ვ. ლატიშევმა მეორე ქართულ „ანდერძს“ უწოდა „უაღრესად საინტერესო და მნიშვნელოვანი დოკუმენტი“; აღნიშნა ისიც, რომ კ. კეკელიძეს სრული უფლება ჰქონდა ეს დოკუმენტი მიეჩნია ერთგვარ „გამოცხადებად“, რადგანაც ბიზანტიურმა მწერლობამ იოანე ქსიფილინოსის შესახებ სრულიად არაფერი არ იცოდაო.

ამის შემდეგ კ. კეკელიძემ მოიპოვა დიდი სარბიელი მსოფლიო ბიზანტინისტიკის არენაზეც. მისი ნაშრომი დასავლეთ ევროპის სპეციალისტთა ყურადღების საგნად იქცა. ახლა უკვე ქართველ მეცნიერს სამკალი დიდი ჰქონდა და შეეძლო მკითხველი საზოგადოებისათვის გაეცნო ის ჰაგიოგრაფიული ტექსტები, რომლებიც მოიპოვებოდა ქართულ ენაზე და მათი არსებობა კი ევროპელმა მეცნიერებმა არ იცოდნენ; და აი. ხანგრძლივი და დაძაბული მუშაობის შედეგად კ. კეკელიძემ 1918 წელს თბილისში დაბეჭდა «ქართული

პავლიკოვიძის ძეგლების» სერიაში «კიმენის» პირველი ტომი, რომელიც შეიცავს გამოკვლევას და 21 პავლიკოვიძის ტექსტს, რომლებსაც სავალში წერს: «ჩვენი ძველი მწერლობის შესწავლა-გამომზეურება ერთობ ჩამორჩენილია. განსაკუთრებით ეს უნდა ითქვას პავლიკოვიძის მწერლობის შესახებ. ამ დარგში არავითარი სისტემატური მუშაობა არ წარმოებს. ერთის მხრით ამ გარემოებამ, მეორის მხრით ქართული პავლიკოვიძის მწერლობის სიმდიდრემ და უაღრესმა სამეცნიერო მნიშვნელობამ გვაიძულა ჩვენ 1915 წ. მოხსენებით მიგვემართა ჰეტროგრაფის სამეცნიერო აკადემიისათვის, რომ მას ეკისრა გამოცემა ამ ძვირფასი სამეცნიერო ნაშთებისა. თანახმად ამ მოხსენებისა და აკადემიკოსის ნ. მარის დასკვნისა, სამეცნიერო აკადემიამ გადაწყვიტა ქართული პავლიკოვიძის ტექსტების გამოსაცემად შეექმნა საგანგებო სერია, რომლის რედაქტორობა ჩვენ დაგვაკისრა. ეს სერია, რომელსაც სახელად Monumenta hagiographica Georgica ჰქვია, სამ ნაწილადაა განზრახული: პირველ ნაწილში შევა ეგრეთწოდებული «კიმენი», ე. ი. პირველ ლიტონად აღწერილი მსოფლიო წმიდათა ცხოვრებანი; მეორე ნაწილში — ამავე წმიდათა გარდაქმნილ-გადაკეთებულნი, ლიტერატურულად შესწორებულ-გამშვენიერებულნი ცხოვრებანი, რომელთაც «მეტაფრასი» ეწოდება; მესამე ნაწილში — ქართველ წმიდათა ცხოვრებანი, რომელთა გამოცემა აუცილებელი საჭიროებას შეადგენს, თუ მხედველობაში იმ გარემოებას ვიქონიებთ, რომ ერთადერთი გამოცემა მ. საბინინისა «საქართველოს სამოთხე» გასაყიდად არ იშოვება და თან პრიმიტიულ სამეცნიერო მოთხოვნილებასაც კი ვერ აკმაყოფილებს».

კ. კეკელიძის გამოცემას უძღვის გამოკვლევა, რომელშიც მოცემულია ქართული ნათარგმნი პავლიკოვიძის ისტორია, განხილულია ქართველ მთარგმნელთა ვინაობა და სვინაქსარული თუ აპოფთეგმატური ხასიათის კრებულები (სწავლანი მამათანი, ლავსაიკონი, ფილოთეონ ისტორია, დიალოღონი და ლიმონარი), ხოლო შემდეგ წარმოდგენილია «მოკლე ისტორიულ-ლიტერატურული და პავლიკოვიძის ანალიზი» ამ ტექსტებისა, რომლებიც გამოქვეყნებულია პირველ ტომში.

„კიმენის“ მეორე ტომი კ. კეკელიძემ გამოაქვეყნა 1946 წელს (ე. ი. პირველის გამოსვლიდან 28 წლის შემდეგ). ეს ტომი აგებულია სხვაგვარად: თუ პირველში ჯერ ნარკვევია, მერმე — ტექსტები, მეორეში თითოეულ ტექსტს უძღვის ნარკვევია და სათანადო აპარატიც. აქ დაბეჭდილია 14 პავლიკოვიძის ძეგლი: ყვე-

ლა მათგანი შესწავლილია ქართულ ხელნაწერებთან და ბერძნულ დედნებთან მიმართებით. წამძღვარებულ ნარკვევებში განხილულია ისტორიულ-ფილოლოგიური და ტექსტოლოგიური საკითხები.

ამრიგად, „კიმენის“ ორივე ტომში კ. კეკელიძემ გამოაქვეყნა 35 ნათარგმნი ჰაგიოგრაფიული ძეგლი. მისი აზრით, ეს იყო ზღვაში წვეთი. მკითხველებს რომ გაეთვალისწინებინათ ქართული ჰაგიოგრაფიული ლიტერატურის მოცულობა და ხასიათი, მან შეადგინა და დაბეჭდა კიდევ უფალრესად საჭირო ბიბლიოგრაფიული შრომა — „ქართული ნათარგმნი ჰაგიოგრაფია“, რომელშიც აღრიცხა კიმენური და მეტაფრასული ძეგლები V-დან XI საუკუნემდე. მასში მითითებულია თხზულებათა ავტორები, სათაურები, დასაწყისში ფრაზები, უცხოური გამოცემები და ის ქართული ხელნაწერები, რომელთაც დაუცავთ ესა თუ ის თარგმნილი ჰაგიოგრაფიული ძეგლი. აღნიშნული შრომებით კ. კეკელიძემ ჩაუყარა მტკიცე საფუძველი ქართული ნათარგმნი ჰაგიოგრაფიის მეცნიერულად შესწავლის საქმეს.

კ. კეკელიძემ დიდი წვლილი შეიტანა ქართული ორიგინალური ჰაგიოგრაფიის შესწავლის საქმეშიც. მან არა მარტო კრიტიკულად გააანალიზა V-IX საუკუნეების ქართული «წამებანი» და «ცხოვრებანი», არამედ ზოგი მათგანის ტექსტი მეცნიერულად გამოსცა და რუსულადაც თარგმნა. ამ მხრივ განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს მისი ორი წიგნი — ადრინდელი ფეოდალური ქართული ლიტერატურა. ნაკვეთი პირველი : I. იოანე საბანისძე, II. ბასილ ზარზმელი» (1935 წ.) და «Памятники древнегрузинской агиографической литературы» (1956 წ.). პირველი წიგნის წინასიტყვაში ლაკონურად აღნიშნულია ის დიდი მნიშვნელობა ქართული კულტურის ისტორიისათვის, რომელიც მოეპოვება ხსენებულ ჰაგიოგრაფიულ ძეგლებს: ადრინდელი ქართული ორიგინალური ლიტერატურა, — წერს ავტორი წიგნის წინასიტყვაში, — რომელიც უმთავრესად ე. წ. ჰაგიოგრაფიული ძეგლებითაა წარმოდგენილი, სერიოზული ყურადღების ღირსია. წმიდა ლიტერატურული ღირებულების გარდა სავანეებოდ ხაზგასმულია მისი ისტორიული მნიშვნელობაც: ჰაგიოგრაფიული ძეგლების საშუალებით ჩვენ შეგვიძლია გავითვალისწინოთ ისეთი მხარეები სოციალურ-ეკონომიური, პოლიტიკური და კულტურული ცხოვრების შორეულს, გარდასულ ეპოქაში, რომელთა შესახებ სხვა წყაროები ან სრულიად არ მოგვეპოვება, ანდა ძალიან ძუნწად». ამიტომ შემთხვევითი არაა, რომ კ. კეკელიძის წიგნში გამოქვეყ-

ნებელია იოანე საბანისძის «აბო ტფილელის მარტვილობა» (VIII ს.) და ბასილ ზარზმელის «სერაპიონ ზარზმელის ცხოვრება» (X ს.).
ქეგლები კ. კეკელიძის მიერ საფუძვლიანად განხილულია ფილოლოგიური და ისტორიულ-ლიტერატურული თვალსაზრისით; მეცნიერულად დასაბუთებულია ორივე ძეგლის კულტურული მნიშვნელობაც, რაც მოეპოვება მათ VIII-IX საუკუნეთა ქართველი ხალხისა და მეზობელი ქვეყნების ცხოვრების შესასწავლად. სახელდობრ, «აბო ტფილელის მარტვილობის» ტექსტთან დაკავშირებით შესწავლილია თხზულების ადრინდელი გამოცემები, ხელნაწერები, ქრონოლოგია პოლიტიკური სოციალურ-ეკონომიური მდგომარეობა ქართლისა, ავტორის ვინაობა და იდეოლოგია, დაწერის თარიღი. ლიტერატურული წყაროები, ძეგლის ფორმა (სტრუქტურა), ხოლო «სერაპიონ ზარზმელის ცხოვრებასთან» დაკავშირებით შემდეგი საკითხები: გამოცემა და ხელნაწერები, «ცხოვრების» ქრონოლოგია, ამოტ დიდი კურაპალატის გარდაცვალების თარიღი, ეფრემ დიდისა და გიორგი მაწყვერელის ეპოქა, «ცხოვრების» სოციოლოგია და მნიშვნელობა, ტექსტის დამახინჯებული ადგილები. თხზულებებს ერთვის ვარიანტები, ძნელოვანი და არქაული სიტყვების ლექსიკონი. ასე რომ, ამ წიგნში მოცემულია იოანე საბანისძისა და ბასილ ზარზმელის შრომათა მეცნიერულ-კრიტიკული გამოცემა ვრცელი გამოკვლევებითა და ფილოლოგიური აპარატით. რაც შეეხება მეორე წიგნს, რომელიც რუსულად გამოქვეყნდა, მასში დაბეჭდილია იაკობ ხუცესის, იოანე საბანისძისა და სერაპიონ ზარზმელის თხზულებათა რუსული თარგმანები სათანადო გამოკვლევებით. ამით კ. კეკელიძემ რუსულ ენაზე საზოგადოებას მიაწოდა ადრეფეოდალური ხანის სამი უმნიშვნელოვანესი ნაწარმოები — «მუშანიკის წამება», «აბო ტფილელის წამება» და «სერაპიონ ზარზმელის ცხოვრება», რომლებშიც გაშუქებულია V-IX საუკუნეების ქართლის პოლიტიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრება, ოჯახური ყოფა, რელიგიური ბრძოლა მაზდეანურ და მუსულმანურ სარწმუნოებათა წინააღმდეგ, ქართული ეკლესიის ორგანიზაცია, სამხრეთ საქართველოს სოციალური ყოფა, სამონასტრო-საეკლესიო მშენებლობა და დაბალი საზოგადოების აუტანელი გარემო.

ძველი ქართული მწერლობის მეორე დარგი, რომელიც დაამუშავა კ. კეკელიძემ, ეს არის: ეგზეგეტიკა. 1920 წელს მეცნიერმა გამოაქვეყნა დიდი შრომა — „თარგმანები ეკლესიასტისა მიტროფანე ზმვირნელ მიტროპოლიტისა“, რომელიც შეიცავს გამოკვლევასა და ძველ ქართულ ტექსტს. გამოკვლევაში მოცემულია ქარ-

თული ეგზეგეტიკის მოკლე ისტორია, განხილულია ამ დროის
თხზულებანი, რომელნიც კი ქართველებს უთარგმნიათ V—XI საუ-
კუნეებში, მთარგმნელთა ვინაობა; მიტროფანე სმირნელის, მიტროფანე
გორც მწერლისა და მოაზროვნის, როლი ბიზანტიურ მწერლობა-
ში და „თარგმანება ეკლესიასტისა“. ამ ძეგლის შესახებ კ. კეკელიძე
წერს: „საქართველოს ეკლესიას, რომელსაც შეუნახავს უმ-
დიდრესი ნაშთი საქრისტიანო მწერლობისა, ჯერ არ მიუბყრია
მეცნიერთა ის ყურადღება, რაც მას სამართლიანად უნდა ჰქონდეს
დამსახურებული... მისი ლიტერატურული მემკვიდრეობის ზერე-
ლედ გაცნობამაც თვალსაჩინო განძი შეიტანა საეკლესიო მწერლო-
ბის ისტორიაში რამდენიმე ისეთ თხზულებათა აღმოჩენით, რო-
მელთა დედანი დაკარგულად ითვლება. მით უფრო თამამად აღვ-
ნიშნავთ ამ ფაქტს, რომ დღეისდღეობით ჩვენ შეძლება გვეძლევა
სიამოვნებით მოვიტანოთ ზოგად სამეცნიერო სამსხვერპლოზე ქარ-
თული სიძველეთსაცაივადანაც ერთი ახალი საეგზეგეტიკო თხზუ-
ლება, ბერძნული ენიდან ნათარგმნი, რომლის შესახებ საეკლესიო
მწერლობის ისტორიამ არა იცის რა. ჩვენ სახეზე გვაქვს «თარგმა-
ნება ეკლესიასტისა», აღწერილი მიტროფანეს მიერ, სმირნელ მიტ-
როპოლიტისა“.

გამოკვლევაში ცალკე თავი ეთმობა ქართული თარგმანის რაო-
ბას. აქ კ. კეკელიძე გამოთქვამს მოსაზრებას, რომ მიტროფანეს
„თარგმანების“ მთარგმნელია ფილოსოფოსი იოანე ჭინჭიშველი;
შემდეგ იქვე განმარტავს ალეგორიული და ისტორიული შინაარსის
გამომხატველ ტერმინებსა და ცნებებს, რომელთაც იყენებს მთარ-
გმნელი ამა თუ იმ ბერძნული გამოთქმის შესატყვისად. საგულის-
ხმოა გამოკვლევის ის თავიც, რომელშიც დახასიათებულია ეკლესი-
ასტეს ქართული რედაქციები. ამ შრომით კ. კეკელიძემ საფუძ-
ველი დაუდო ქართული ეგზეგეტიკური მწერლობის შესწავლის
საქმეს.

* * *

1920-იანი წლებიდან კ. კეკელიძე შეუდგა ქართული ლიტერა-
ტურის ისტორიის კურსის შექმნაზე მუშაობას. ამ დიდი საქმის წა-
მოწყება აუცილებელი გახდა იმის გამო, რომ იგი თბილისის უნი-
ვერსიტეტში კითხულობდა ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორი-
ას და, მაშასადამე, მოსწავლე ახალგაზრდობისათვის უნდა მიეწოდე-
ბინა სახელმძღვანელო. რომელიც დაწერილი იქნებოდა მეცნიერუ-

ლად იმ დროისათვის მოპოვებული ფაქტობრივი მასალების გათვალისწინებით. მაშინ ერთიანი კურსი, რომლითაც მკითხველს შეეძლო შესწავლა ქართული ლიტერატურა, იყო ა. ხახანაშვილის «Очерки по истории грузинской словесности» (ოთხ ტომად, 1895-1904) და მისი მოკლე რედაქცია — «ქართული სიტყვიერების ისტორია» (ორ ტომად 1904-1913), მაგრამ ეს წიგნები 20-იანი წლებისათვის უკვე მოძველებული იყო და თანაც ბიბლიოგრაფიულ იმვითობად ითვლებოდა. კ. კეკელიძის წინაშე იდგა დიდი სიძნელე: არ არსებობდა ქართული ხელნაწერებისა და სამეცნიერო ლიტერატურის სრული ბიბლიოგრაფიული შრომები, სასულიერო და საერო შინაარსის მრავალი ძეგლის ბეჭდური გამოცემა და მონოგრაფიები ძველი ქართული მწერლობის დარგების შესახებ. ამიტომაც კ. კეკელიძეს თვითონ მოუხდა ე. წ. «შავი სამუშაოების» შესრულება: შეადგინა ბიბლიოგრაფია «უცხო ავტორები ძველ ქართულ მწერლობაში», დაამუშავა ცალ-ცალკე ძველი ქართული მწერლობის დარგები — ბიბლიოლოგია, აპოკრიფული მწერლობა, კანონიკა, ჰომილეტიკა, ასკეტიკა-მისტიკა, დოგმატიკა, ჰიმნოგრაფიული პოეზია და სხვა, ხელნაწერებში გაიცნო მრავალი გამოუქვეყნებელი ძველქართული თხზულება და შეუდგა ტიტანური სამუშაოს შესრულებას — ქართული ლიტერატურის ისტორიის წერას. სამართლიანობა მოითხოვს აღინიშნოს, რომ თუ ამგვარი საქმის წამოწყება შეუძლებელი იყო გასული საუკუნის 80-იან წლებში, რასაც გულისტკივილით იუწყებოდა ა. ცაგარელი, ეს შესაძლებელი გახდა ჩვენი საუკუნის 20-იან წლებში იმიტომ, რომ ამ დროისათვის ძველი ქართული მწერლობისა და მისი დამხმარე დარგების შესწავლა უკვე მეცნიერულ დონეზე იდგა. კ. კეკელიძეს გვერდს უმშვენიებდნენ ა. ცაგარელი, თ. ჟორდანიას, ნ. მარი ე. თაყაიშვილი, ი. ჯავახიშვილი, მ. ჯანაშვილი, იუსტ. აბულაძე, ს. კაკაბაძე, ს. გორგაძე და სხვანი. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ კ. კეკელიძეს შეეძლო გამოეყენებინა თ. ჟორდანიას «ქრონიკები» (ორი ტომი), «Тексты и разыскания по армяно-грузинской филологии» (12 ტომი), რომელიც გამოსცა ნ. მარმა; ე. თაყაიშვილის «Описание рукописей» (I-II ტომები), ი. ჯავახიშვილის «ქართველი ერის ისტორია» (I-II ტომები) და «ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა», რომელშიც მეცნიერულად მიმოხილულია V-XIII საუკუნეების ქართული მწერლობის თხზულებანი და მათი ავტორები.

1923 წელს გამოქვეყნდა «ქართული ლიტერატურის ისტორიის» პირველი ტომი, ხოლო 1924 წელს — მეორე ტომი. ეს ორტომეული მაშინვე სამაგიდო წიგნად იქცა ყველასათვის, ვინც კი დაინტერესებუ-

ლი იყო და არის ძველი ქართული მწერლობის შესწავლით. დღეს ჩვენ მოგვებოვება მისი ოთხი გამოცემა. კ. კეკელიძე ყველა გამოცემას ავსებდა ახალი სამეცნიერო ლიტერატურით და გზადაგზა ეხმარებოდა სხვათა მოსაზრებებს. პირველი ტომის განსაკუთრებულმა მნიშვნელობამ განსაზღვრა, რომ ეს ტომი გადამუშავებული სახით გადაითარგმნა გერმანულ ენაზე და 1955 წელს რომში გამოქვეყნდა ასეთი სათაურით: «Geschichte der Kirchlichen georgischen Literatur auf Grund des ersten Bandes der georgischen Literaturgeschichte von K. Kekelidze. Bearbeitet von M. Tarchnischwili in Verbindung mit Dr. Julius Assfalg».

«ქართული ლიტერატურის ისტორიის» პირველი ტომი მოიცავს V—XVIII საუკუნეთა სასულიერო მწერლობის მიმოხილვას; შედგება შესავლისა და ორი ნაწილისაგან. შესავლის თავებია: 1. ძველი ქართული ლიტერატურის მნიშვნელობა და შესწავლის მდგომარეობა, 2. ქართული ლიტერატურული ენა და დასაწყისი ქართული ლიტერატურისა, 3. პერიოდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიისა და 4. სწავლა-განათლებისა და ლიტერატურის ცენტრები ძველ საქართველოში. პირველ ნაწილში მიმოხილულია საეკლესიო მწერლების ცხოვრება და შემოქმედება ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით V-დან XVIII საუკუნემდე ჩათვლით. მეორე ნაწილი ეთმობა ძველი ქართული მწერლობის დარგებს. ესენია ბიბლიოლოგია, აპოკრიფები, ეგზეგეტიკა, დოგმატიკა, პოლემიკა, აგიოგრაფია (კიმენური, მეტაფრასული და სვინაქსარული), ასკეტიკა-მისტიკა, პოპოლეტკა, კანონიკა, ლიტურგიკა, პოეზია (ლიტურგიკული და სამოძღვრო-მოთხრობითი).

«ქართული ლიტერატურის ისტორიის» მეორე ტომი მიძღვნილია საერო-ფეოდალური მწერლობისადმი და თავისი სტრუქტურით არსებითად განსხვავდება პირველი ტომისაგან. შედგება შესავლისა და სამი ნაწილისაგან. შესავალში განხილულია შემდეგი საკითხები: ქართული საერო მწერლობის ჩასახვის პირობები და მისი აღმოცენების მიზეზები, საერო მწერლობის დასაწყისი, საეკლესიო და საერო მწერლობის ურთიერთობა, შესწავლის ისტორია და პერიოდები. პირველ ნაწილში წარმოდგენილია XI—XIII საუკუნეების ლიტერატურა: I. ეპოსი, II. ლირიკა, III. საისტორიო მწერლობა და IV. ციტატები სხვადასხვა თხზულებებიდან. მეორე ნაწილი ეთმობა XIII—XIV საუკუნეების მწერლობას, ხოლო მესამე ნაწილში მიმოხილულია XV—XVIII საუკუნეების ლიტერატურა.

რული ჟანრები: I. საგმირო, რომანტიკული, საზღაპრო, დიდებულ-კურ-მორალური და საისტორიო ეპოსი, II. ლირიკა და III. დრამა. ავტორი ფართოდ აშუქებს თეიმურაზ პირველის, არჩილ მეფის, ვახტანგ VI-ის, თეიმურაზ მეორის, გარსევან ჩოლოყაშვილის, შამსუკა ბარათაშვილის, დავით გურამიშვილის, ბესარიონ გაბაშვილის, საიათნოვასა და მთარგმნელ-შემდგენელთა ცხოვრებასა და შემოქმედებას.

კ. კეკელიძე ამ დიდ ლიტერატურულ მემკვიდრეობას განიხილავს პირველი წყაროების კრიტიკულად ათვისების საფუძველზე. ამდენად მისი ორტომეული სახელმძღვანელოს ფარგლებს სცილდება და ფართო მეცნიერული კვლევა-ძიებითი შრომის დანიშნულებას იძენს. ამას ხაზგასმით აღნიშნავს თვით ავტორი პირველი ტომის წინასიტყვაობაში: „ეს კურსი არის ფართოდ წამოწყებული ისტორიულ-ლიტერატურული, უშუალოდ პირველ წყაროებზე დამყარებული კვლევა-ძიებითი ხასიათის ნაშრომი, რომელმაც, შესაძლებლობის ფარგლებში, უნდა გაარკვიოს და დააზუსტოს ჯერ კიდევ გაურკვეველი საკითხები და მოამზადოს სასკოლო სახელმძღვანელოს შესადგენად ბაზა და საიმედო მასალა, დააკმაყოფილოს მოთხოვნილებანი უმაღლესი და საშუალო სკოლის ლიტერატურის მასწავლებლებისა, ასპირანტებისა და მეცნიერების სხვა დარგის მუშაკებისა და საბჭოთა ინტელიგენციის დაინტერესებული წრეებისა. ასეთი ხასიათი და მიზანდასახულობა შრომისა უნდა ამართლებდეს მის ორ მხარეს: I. ამ კურსში ჩვენ ეჩერდებით... მხატვრული ლიტერატურის ნაწარმოებებზე, ესე იგი ისეთ თხზულებებზე, რომლებშიაც თავს იჩენს მხატვრული გაფორმების საშუალებანი, მაგრამ ამასთან ერთად, ამა თუ იმ საზომით, ვეხებით «მწერლობის» ისეთ ძეგლებსაც, რომლებშიაც მხატვრული ელემენტი მოცემულია არა წამყვანი სახით, იგულისხმება პოლიტიკური, ფილოსოფიური, თეოლოგიური, იურიდიული და სხვა ძეგლები. ასე ვიქცევი იმისთვის, რათა წარმოდგენილი იქნეს ძველი ქართული მწერლობა მთელი თავისი მოცულობით. II. ეს ისტორია მთლიანად გვერდს ვერ აუვლის ვერც ნათარგმნ ლიტერატურულ ძეგლებს; არა საგანგებოდ, მაგრამ გზადაგზა ამა თუ იმ ეპოქისა და ჟანრის ლიტერატურის, ამა თუ იმ მწერლის შემოქმედების მიმოხილვისას, ისტორიკოსს ნათარგმნ ლიტერატურაზეც უხდება შეჩერება. განსაკუთრებით ეს ითქმის ძველი დროის საქარისტრიანო მწერლობის შესახებ“.

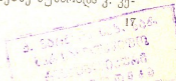
ამრიგად, კ. კეკელიძემ „ქართული ლიტერატურის ისტორია-

ში“ მეცნიერულად შეაჯამა, სისტემაში მოიყვანა და პერიოდულად მიხედვით განიხილა ის დიდი ლიტერატურული მემკვიდრეობა, რომელიც დაგვიტოვეს V—XVIII საუკუნეების სასულეოებს და სხვა-ერო მწერლებმა, მეცნიერებმა, მთარგმნელ-რედაქტორებმა და, საერთოდ, კულტურის მოღვაწეებმა. ამჟამად განუზომელია ის დიდი მნიშვნელობა, რომელიც წილად ჰხვდა დასახელებულ შრომას. მან აღზარდა და მომავალშიც დიდხანს აღზარდის ქართველ ლიტერატორთა მრავალ თაობას. მისი განსაკუთრებული ღირსება ისიც არის, რომ ავტორი ავლენს არა მარტო ძველი ქართული მწერლობის თავისთავადობასა და ეროვნულ ღირსებას, არამედ ცხადპყობს ამ მწერლობის ზოგადსაკაცობრიო მნიშვნელობასაც.

* * *

ქართული ლიტერატურის ისტორიის კურსის შექმნაზე მუშაობამ გველევარს დაუსახა ახალი მიზნები და ამოცანები, ახალი პრობლემები, რომელთა გადაჭრისათვის საჭირო იყო ზოგიერთი საკითხის ცალკე გამოყოფა და მონოგრაფიულად შესწავლა. ამ მიზნით მან დაამუშავა რამდენიმე დიდი პრობლემა და მათ შესახებ დაბეჭდა ნარკვევები: «ნაწყვეტი ქართული აგიოგრაფიის ისტორიიდან (ცხოვრება ილარიონ ქართველისა)» (1920 წ.), «ლეონტი მროველის ლიტერატურული წყაროები», «ორი ექვთიმე ძველს ქართულს მწერლობაში», «ვახტანგ გორგასალის ისტორიკოსი და მისი ისტორია» (1923 წ.), «საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ», «ქართველთა მოქცევის მთავარი ისტორიულ-ქრონოლოგიური საკითხები» (1926 წ.), «კონსტანტი კახის მარტვილობა და ვინაობა» (1927 წ.), «ქართული კულტურის ორი დღესასწაული» (1929 წ.), «კანონიკური წყობილება ძველ საქართველოში» (1930 წ.), «ქართული ფეოდალური ლიტერატურის პერიოდიზაცია» (1933 წ.), «ნიკიფორე ირზახი» (1935 წ.), «ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი როგორც ლიტერატურული წყარო», «ათონის ლიტერატურული სკოლის ისტორიიდან» (1938 წ.), «ძველი ქართული წელიწადი» (1941 წ.) «მთარგმნელობითი მეთოდი ძველ ქართულ მწერლობაში» (1951 წ.); «ბალავარიანის» რომანი ქართულ მწერლობაში» (1958 წ.) და მრავალი სხვა, რომლებშიც გაშუქებულია ქართულ-ბიზანტიური ლიტერატურული ურთიერთობისა და ქართული ისტორიული ფილოლოგიის უმნიშვნელოვანესი საკითხები. მარტო სათაურების წაკითხვაც კი საკმარისია იმის გასათვალისწინებლად, თუ რა აქტუალურ თემებზე მუშაობდა კ. კე-

2. კორნელი კეკელიძე

კელიძე. ამითგან განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს ორი თემა: 1. ქართული საერო მხატვრული მწერლობის წარმოშობა და განვითარება და 2. მთარგმნელობითი მეთოდი ძველ საქართველოში. მკვლევარმა პირველ თემას მიუძღვნა რამდენიმე გამოკვლევა, რომელიც დაბეჭდა წიგნში «ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან» (ტ. II, 1945). მას შესავლად წაუძღვარა პატარა წერილი «ქართული საერო მწერლობის წარმოშობის პრობლემისათვის» კ. კეკელიძემდე ჩვენს მეცნიერებაში ფეხმოკიდებული იყო ე. წ. აღმოსავლურ და დასავლურ კულტურათა გავლენის თეორია, რომელიც ნ. მარმა შეიმუშავა 1899 წელს («Возникновение и расцвет древнегрузинской светской литературы»). ეს მეცნიერი ფიქრობდა, რომ ქართული საერო მწერლობა აღმოცენდა და გაიფურჩქნა სპარსული სამიჯნურო და საგმირო-სათავგადასავლო თუ საზოტო პოეზიის ბაზაზე, აღმოსავლური მხატვრული სახეებისა და თემატიკის სესხება-გაღმოკეთების შედეგად. ამის საპირისპიროდ შემუშავდა მეორე თვალსაზრისიც დასავლურ და აღმოსავლურ კულტურათა სინთეზისა და ანტიკური ქართული ლიტერატურული ტრადიციების აღდგენა-განახლების შესახებ. კ. კეკელიძემ უარყო ეს მოსაზრებანი და ქართული საერო და სასულიერო მწერლობის ურთიერთშეჯერების საფუძველზე წამოაყენა მართებული შეხედულება, რომ ყველა მოტივი და მხატვრული ფორმა, რაც ახასიათებს ქართულ საერო მწერლობას, მეტნაკლებად მოეპოვება ქართულ აგიოგრაფიულ, აპოკრიფულ, საისტორიო და ფილოსოფიურ მწერლობას. ასე რომ, საერო თემატიკის შექმნისათვის საქართველოში უკვე არსებობდა კულტურული ნიადაგი, რაც მკვიდრ საფუძველს უმზადებდა ახალი შინაარსისა და ახალი ფორმის პოეზიასა და პროზას — «ვეფხისტყაოსნისებურ» და «ამირანდარეჯანიანისებურ» თხზულებებს. «მართალია, — დასძენს იქვე კ. კეკელიძე, — დასახელებული თხზულებები მუსულმანური, სპარსულ-არაბული ლიტერატურის ყაიდაზე დამუშავდნენ, მაგრამ ამ შემთხვევაში საყურადღებოა ის ფაქტი, რომ მათი მოტივები, ზოგჯერ ელემენტების, ზოგჯერ საკმაოდ გაშლილი სახით, გაცილებით ადრეა მოცემული ჰაგიოგრაფიულ მწერლობაში, ვიდრე ისინი სპარსული ლიტერატურის საშუალებით გაიკაფავდნენ ჩვენში გზას. სასულიერო მწერლობისათვის, კონკრეტულად ჰაგიოგრაფიული ბელეტრისტიკისათვის, არაა უცხო ის სიუჟეტები და მოტივები, რომელთაც კლასიკური პერიოდის საერო მწერლობაში ვხვდებით. თუ ერთი და იგივე არა, ყოველშემთხვევაში მსგავსი მხატვრული ფორმები და სახეები, მსგავსი სიუჟეტური მოტივები და სიტუაციები ნებას გვაძლევენ

ვთქვათ, რომ ჩვენ თავიდანვე საქმე გვაქვს მხატვრული შემოქმედების ერთ მთლიან განუწყვეტელ პროცესთან», იმ განსხვავებით, რომ სასულიერო მწერლობაში დომინანტობს რელიგიური იდეოლოგია, საეროში კი ზეციურ მიზანსწრაფვებს ენაცვლება ამქვეყნიური მისწრაფებანი. ეს მოსაზრება კ. კეკელიძემ ბრწყინვალედ დაასაბუთა სასულიერო მწერლობიდან მოხმობილი უხვი ფაქტობრივი მასალით.

ასევე დიდი მეცნიერული ერუდიციითაა დამუშავებული მთარგმნელობითი მეთოდის პრობლემა. როგორც ცნობილია, ჩვენი ძველი მწერლობა მდიდარია თარგმნილი ძეგლებით. ქართველები თარგმნიდნენ ბერძნულიდან, ასურულიდან, სომხურიდან, არაბულიდან, სპარსულიდან, რუსულიდან და სხვა მოწინავე ხალხთა ენებიდან. აღსანიშნავია, რომ მრავალსაუკუნოვანი მთარგმნელობითი მოღვაწეობის შედეგად ჩვენში შემუშავდა მეთოდი, რომელიც მტკიცედ დამკვიდრდა ძველ ქართულ მწერლობაში, და კ. კეკელიძემ სწორედ ამ მეთოდის თავისებურებანი დაადგინა. მისი ნარკვევი „მთარგმნელობითი მეთოდი ძველ ქართულ ლიტერატურაში“... იმდენად საინტერესოა და მნიშვნელოვანი, რომ აქ მისგან დავიმოწმებთ ერთ ვრცელ ამონაწერს, რომელიც ამ შრომის კვინტესენციას წარმოადგენს. კ. კეკელიძე წერს:

„ქართველები თარგმნიდნენ ამა თუ იმ თხზულებას, და ეს იმიტომ, რომ იმაში ხედავდნენ და პოულობდნენ პასუხს მათთვის საჭირობოროტო და სასიცოცხლო საკითხებზე. მაგრამ მთავარი ის არის, რომ გადმოღება უცხო თხზულებებისა იყო არა მექანიკური აღქმის პროცესი, არამედ პროცესი შემოქმედებითი გადამუშავებისა და თავის საკუთარ გემოვნება-შეგნებასთან შეგუებისა. ქართველთა შემოქმედებითმა გენიამ შეძლო ნათარგმნი ლიტერატურის ასიმილირება, თავის საკუთარ იდეურ-ესთეტიკურ შეგნებაში გადახარშვა და გადადნობა მისი ეროვნული საქმიანობის ბრძმედში... ჩვენში თავიდანვე განმტკიცებული ყოფილა ტრადიცია „თავისუფალი თარგმანისა“. თეორია „შემატება-კლებისა“ მარტო ექვთიმე ათონელის თარგმანებში როდი იჩენდა თავს, ამა თუ იმ საზომით სხვების მუშაობასაც წარმართავდა. მთარგმნელობის პროცესში ქართველები მონურად არ მისდევდნენ სათარგმნელ ნიმუშებს... მთარგმნელებს შეაქვთ თავიანთ თარგმანში ქართული სული, ქართული შეგნება, ქართული სახეები და კოლორიტი, ქართული გეოგრაფიულ-ისტორიული სახელები და ტერმინები, თავისებურად, ქართულად ამოკლებენ თუ აერცობენ მათ. ასე რომ, ეს ნათარგმნი ძეგლები ზშირად ორგინალური შემოქმედების მიჯნამდე მიდის. მაგრამ ეს „თავი-

სუფლება“, ეს „შემატება-მოკლება“ არ მიდიოდა იქამდე, რომ დედანი დამახინჯებულიყო; მთავარი, არსებითი მხარე დედნის სურათგორც იდეური, ისე მხატვრული, თარგმანში გადმოდიოდა, ხსენებულ მცირეს გამოთქმა რომ ვიხმართ, თარგმანი „მასვე პირსა იტყოდა“, რაც დედანში იყო მოცემული“.

კ. კეკელიძის მიერ მთარგმნელობითი მეთოდის ეს ზოგადი შეფასება-დახასიათება განაპირობა მკვლევრის ხანგრძლივმა და მრავალმხრივმა სამეცნიერო-კვლევითმა მუშაობამ, როდესაც იგი ეცნობოდა დედნებთან მიმართებით ძველი ქართული ლიტერატურის ძეგლებს. კ. კეკელიძემ ამგვარი განმარტებელი შრომა დაწერა უამრავი ფაქტობრივი მასალის ანალიზის შედეგად. იგი ხინებულად ჰფლობდა ბერძნულ-ლათინურ-სლავიანურ ენებს და ამ ენებიდან თარგმნილ ქართულ თხზულებებს თვითონვე უდარებდა ორგინალებს და მსგავსება-სხვაობას საკუთარი მეცნიერული დაკვირვების საფუძველზე ადგენდა. სწორედ ამით აიხსნება ის წარმატებაც, რაც ჰხვდა კ. კეკელიძის ხსენებულ ნარკვევს. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ მას გვერდს ვერ აუღელს ვერც ერთი მკვლევარი, რომელიც კი თარგმნის პრობლემატიკაზე მუშაობს.

კ. კეკელიძე ფართო ჰორიზონტისა და მრავალმხრივი ინტერესების მკვლევარი იყო: თითქმის თანაბარი ძალით მუშაობდა ქართული ფილოლოგიისა და ისტორიოგრაფიის უბნებზე, ლიტერატურული ჟრთიერთობის საკითხებზე და ქართული ფილოსოფიური აზროვნებითაც იყო დაინტერესებული, ის ყოველთვის ეხმაურებოდა სხვა მეცნიერთაგან წამოყენებულ შეხედულებებს და მათი კრიტიკისა თუ გაზიარების შემთხვევაში პრინციპულ მეცნიერულ სიმაღლეზე იდგა.

კ. კეკელიძემ დიდი დრო და ენერგია შეაღია რუსთაველოლოგიურ პრობლემატიკას. 1924 წლიდან გარდაცვალებამდე აქტიურად მუშაობდა ამ ურთულეს დარგში და მრავალი ნარკვევიც უძღვნა „ვეფხისტყაოსნის“ ავტორის ვინაობას, დაწერის თარიღს, სიუჟეტის სადაურობას, ტექსტის ისტორიას, რუსთაველის რელიგიურ და ფილოსოფიურ მსოფლმხედველობას, მის მხატვრულ გამოშინახველობითს საშუალებებსა და პოემის აკადემიური ტექსტის დადგენის საქმეს. კ. კეკელიძე იყო „ვეფხისტყაოსნის“ 1937 წლის საიუბილეო გამოცემის ტექსტის დამდგენი კომისიის თავმჯდომარე, თანარედაქტორი ამავე ტექსტის 1951 და 1957 წლების გამოცემისა.

იგი მონაწილეობდა 1960—1961 წლებში „ვეფხისტყაოსნის“ ახალი კრიტიკული ტექსტის დადგენაში, მაგრამ ავადმყოფობამ წყვიტა ამ საქმეს. ერთი სიტყვით, კ. კეკელიძე ითვლება ერთ-ერთ დიდ რუსთველოლოგად, რომელმაც ნათელი მოპოვინა „ვეფხისტყაოსნის“, „თამარისა“ და „აბდულმესიანის“ მრავალ ბუნდოვან წაკითხვას, საერო ფეოდალური პოეზიის ისტორიულ-ფილოლოგიურ საკითხებსა და მსოფლმხედველობრივ თუ მხატვრულ მხარეს.

კ. კეკელიძემ მონაწილეობა მიიღო აგრეთვე საისტორიო და საერო მხატვრული ძეგლების გამოცემის საქმეშიც, მან კრიტიკულად გამართა და გამოსცა „ისტორიანი და აზმანი მარავანდეთანი“ (1941 წ.), რომელიც რუსულადაც გადათარგმნა (1954 წ.), ნოდარ ციციშვილის „შვიდი მთიები“ (1930 წ.); სხვა მეცნიერებთან თანარედაქტორობით გამოაქვეყნა ფირდოუსის „შაჰ-ნამეს“ მეორე ტომი (1934 წ.), იოანე ბატონიშვილის „კალმასობა“ (I, 1936 წ., II, 1948 წ.), „ვისრამიანი“ (1938 წ.), დ. გურამიშვილის „დავითიანი“ (1955 წ.), ნ. ბარათაშვილის თხზულებათა სრული კრებული (1945 წ.) და სხვა.

კ. კეკელიძემ 1945 წლიდან დაიწყო თავისი შრომების შეკრება და ტომეულებად გამოცემა ასეთი სათაურით: „ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან“ (დღემდე გამოქვეყნებულია 13 ტომი, ხოლო განზრახულია კიდევ XIV ტომის გამოცემა). ამჯერად მან ხელახლა გადახედა ადრინდელ შრომებს და ზოგიერთ მათგანში შეიტანა მცირეოდენი ცვლილება კორექტურული შეცდომების გასწორებისა თუ ფაქტობრივი მონაცემების დაზუსტების მიზნით.

კ. კეკელიძე ნაყოფიერ სამეცნიერო-კვლევითს სამუშაოებსა და დიდ პედაგოგიურ მოღვაწეობას შესანიშნავად უფარდებდა ერთმანეთს. იგი ხანგრძლივი დროის მანძილზე კითხულობდა ქართული ლიტერატურის ისტორიის კურსს თბილისის უნივერსიტეტში და ზრდიდა მეცნიერულ კადრებს. თამამად უნდა ითქვას, რომ ლიტერატურათმცოდნეთა ის დიდი არმია, რომელიც ამჟამად მუშაობს ქართული ლიტერატურის ისტორიის სხვადასხვა უბანზე, შექმნილი და გაწვრთნილია კ. კეკელიძის მიერ, ან მისი შრომებით დანერგილი ტრადიციების საფუძველზე.

კ. კეკელიძე იყო მტკიცე ნებისყოფის კაცი, თავის თავისა და სხვათა მიმართ დიდი მომთხოვნი, საქმეში დაუზარელი და ბოლომდე პრინციპული. ამიტომაც მას, როგორც დიდ მეცნიერსა და

თაობათა აღმზრდელს, შეარქვეს „ქართული ფილოლოგიის პატრიარქი“, „გვირგვინი მსცოვანთა და მაგალითი ყრმათა“ ქართული ხალხის ხელხვაიანი მოჭირნახულე“. ეს ეპითეტები მან ღირსეულად დაიმსახურა ხანგრძლივი შრომით, კემმარტი მეცნიერობათვის დამახასიათებელი თვისებებითა და უანგარო პიროვნებით.

ივანე ლოლაშვილი

АКАДЕМИК КОРНЕЛИЙ САМСОНОВИЧ КЕКЕЛИДЗЕ

Для того, чтобы охарактеризовать литературную деятельность и личность известного грузинского ученого Корнелия Кекелидзе, необходимо вспомнить благодарственную речь, произнесенную им в 1959 году на юбилейной сессии, посвященной 80-летию со дня рождения и 55-летию с начала научно-педагогической работы. В этой речи К. Кекелидзе следующим образом сформулировал основные принципы научной деятельности: а) выявление исторической действительности должно быть основано не на сомнительных гипотезах и соображениях, а на твердых и проверенных исторических фактах; б) настоящей истории не требуется приукрашивание, какие бы ни были на это причины (чаще всего это делается под маской ложного понятого «патриотизма»); в) в научной работе критика необходима, но инсинуации и раздраженная ругань не должны выдаваться за таковую; г) необходима научная полемика, но бесполезно вести ее с таким человеком, которым движет не желание выявить истину, а одержимость предвзятой идеей; д) ученый всегда должен быть готов исправить свою ошибку. Человек, который боится и стыдится исправления своих ошибок и поэтому «упорствует как мул», не может считаться ученым.

В этих словах ясно отражена точка зрения К. Кекелидзе, его понимание долга ученого, в них проявляется огромный опыт научно-исследовательской работы, неустанное стремление к объективной истине, к совершенствованию и уточнению собственных гипотез и догадок, непреклонная воля.

Глубокая эрудиция К. Кекелидзе, основательное знание разных отраслей филологии и пламенная любовь к родине

способствовали созданию им богатого научного наследия; в работах К. Кекелидзе освещается пятнадцативековая история грузинской письменности показаны культурно-историческая жизнь грузинского народа, его неисчерпаемые возможности, деятельность великих мыслителей прошлого и славные традиции истории литературного грузинского языка.

К. Кекелидзе родился 18 апреля 1879 года в деревне Тобаннери Ванского района, в семье бедного крестьянина. Начальное образование получил в г. Кутаиси, в 1893 — 1900 г.г. учился в Тбилисской духовной семинарии. В 1900 году К. Кекелидзе зачисляется слушателем «на казенный счет» на факультет словесности Киевской духовной академии. Здесь, наряду с теологическими дисциплинами, он овладевает историко-филологическими науками, здесь же он начинает изучать грузинскую литературу.

В 1902 году К. Кекелидзе ознакомился с работой Н. Я. Марра «Предварительный отчет о работах на Синае и в Иерусалиме», которая произвела большое впечатление на юношу. Именно тогда он окончательно решил специализироваться в области древнегрузинской литературы. Его решение было одобрено профессорами Н. Петровым и А. Дмитриевским. Более того, А. Дмитриевский предложил юноше взять дипломную работу по древнегрузинской письменности. К. Кекелидзе принял предложение профессора и принялся за работу. В 1904 году К. Кекелидзе представил Киевской Академии работу, написанную на русском языке: «Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах». Рецензенты А. Дмитриевский и А. Глаголев дали ей высокую оценку.

После успешного окончания киевской духовной академии, К. Кекелидзе в 1905 году начинает преподавать в Кутаисском женском епархиальном училище. С начала 1906 года, переехав в Тбилиси, он заведует педагогической частью Тбилисского епархиального училища. В 1907 году он защитил магистерскую диссертацию. В 1908 году, в связи с пере-

ходом А. Дмитриевского в Петербург, К. Кекелидзе предложили занять его кафедру, но он отказался и остался преподавать в Тбилиси.

В 1913 году К. Кекелидзе пригласили читать лекции на Высших женских курсах, а в 1916 году он был назначен ректором Тбилисской духовной семинарии.

С 1918 года начинается новый период в жизни К. Кекелидзе. Ученый становится одним из ближайших помощников И. Джавахишвили в деле основания Тбилисского университета, и с первых же дней существования этого крупнейшего научного центра начинает работать в нем.

К. Кекелидзе заведывал кафедрой древнегрузинской литературы со дня ее основания до своей смерти. В разное время он также был деканом филологического факультета и проректором учебно-научной части; заведывал он также хранилищем древностей Тбилисского университета, кафедрой истории грузинской литературы Кутаисского педагогического института, выполнял разные общественные поручения.

В 1941 году К. Кекелидзе избирается действительным членом Грузинской Академии наук. По инициативе ученого был основан Институт истории грузинской литературы имени Ш. Руставели. К. Кекелидзе являлся директором этого института в 1942—1949 г.г., затем он заведывал отделом древнегрузинской литературы в этом же институте.

25 мая 1954 года был отпразднован юбилей в ознаменование 75-летия со дня рождения и 50-летию со дня начала научной деятельности К. Кекелидзе, а в 1959 году был проведен еще один юбилейный праздник (80 лет со дня рождения и 55 лет с начала научной деятельности).

К. Кекелидзе скончался 7 июня 1962 года в возрасте 83 лет, похоронен в саду Тбилисского университета.

Научно-исследовательскую деятельность К. Кекелидзе начал еще в период учебы в Киевской академии. Его дипломная работа «Грузинские литургические памятники в отечественных книгохранилищах» получила столь высокое признание, что в 1907 году, после некоторой переработки, была представлена автором в качестве магистерской диссертации, которую он успешно защитил.

Первые научные публикации К. Кекелидзе относятся к 1905 году. Одна статья опубликована на грузинском языке в журнале «Мцкемси» (№№ 13—14, «Пастырь»): «Новые песнопения Або Тбилели». Другая же, написанная на русском языке, носила следующее название: «К вопросу о времени празднования рождества Христова в древней церкви». Она была опубликована в трудах Киевской духовной академии [№ 1]. После этого К. Кекелидзе систематически писал и публиковал статьи, очерки, исследования (как в грузинской, так и в русской периодической прессе), а также издавал монографии по различным вопросам.

Первой большой публикацией, сразу же припесшей К. Кекелидзе известность в научных кругах, была его магистерская диссертация «Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах и их научное значение». С самого начала значение этого труда было правильно определено А. Дмитриевским. Еще в 1914 году, когда К. Кекелидзе защищал диссертацию на звание магистра в Киевской духовной академии, А. Дмитриевский писал об этой работе: «...труд... основательный по научным приемам и весьма любопытный по собранным, неизвестным науке данным... превзошел далеко наши скромные ожидания...» Рецензент не ошибался. Этот монументальный труд до сих пор считается настольным справочником, содержащим обильный историко-библиографический материал и интересные наблюдения по поводу грузинских литургических памятников.

Второй большой труд, который вновь заставил маститых ученых заговорить о молодом исследователе, появился в 1912 году. Это был знаменитый «Иерусалимский канонарь». Он содержит древнегрузинский текст и исследование. «Канонарь» является одним из важнейших памятников грузинской литургии; кроме того, он также является уникальным источником для изучения монастырской жизни в Древней Палестине. Поэтому публикация этого памятника сразу же привлекла внимание исследователей. А. Дмитриевский снова высоко оценил его. Рецензии на работу написали также И. Карабинов, П. Пестерс, Н. Марр. Последний, например, отметил, что книга К. Кекелидзе по научной значимости пред-

ставляет собой серьезный продуманный труд, который, касаясь весьма значительной проблемы, вместе с тем содержит и новооткрытый важнейший текст. Ф. Жордания, ознакомившись с этим трудом, послал К. Кекелидзе восторженное письмо, в котором писал: «Я ознакомился с твоим трудом и меня радует и дает силы жить то, что у нашей литературы появился новый великий исследователь».

Необходимо также отметить, что за публикацию «Кононаря» К. Кекелидзе, по представлению Н. Марра, получил премию имени М. Ахматова.

Третий большой успех сопутствовал К. Кекелидзе и тогда, когда, в 1912 году, в сборнике «Христианский Восток» он напечатал работу «Иоанн Ксифилин, продолжатель Симеона Метафраста», которая в известном смысле явилась дополнением к его раннему очерку — «Симеон Метафраст по грузинским источникам». В обоих очерках рассматривается литературная деятельность основных представителей византийской метафрастики-Симеона Логофета и Иоанна Ксифилина. Было известно, что метафразы первых пяти месяцев принадлежат Симеону, но греческий текст не давал никаких сведений ни о личности продолжателя Симеона, ни о его трудах. После исследования грузинских источников стало ясно, что чтения с сентября по январь были метафразированы Симеоном Логофетом, а чтения с февраля по август — Иоанном Ксифилином. К. Кекелидзе обнаружил в грузинских рукописях два историко-библиографических завещания: «Краткое воспоминание о Симеоне Логофете и сказание о виновниках перевода настоящих чтений» и «О мудром философе Ксифилине—распространителе чтений на семь месяцев», с помощью которых удалось установить, что грузинские источники сохранили имя продолжателя Симеона, и этот автор не кто иной, как Иоанн Ксифилин, византийский философ и писатель, который перефразировал чтения с февраля по август. К. Кекелидзе там же определил, что труд Ксифилина, который не сохранился на греческом языке, на грузинском

существует почти полностью. Это делало возможным заполнить одну значительную лакуну в средневековой византийской письменности.

Открытие К. Кекелидзе вызвало настоящую сенсацию среди византинистов. В. Латышев охарактеризовал второе грузинское завещание, как «крайне интересный и важный документ». Он отметил также, что К. Кекелидзе имел полное право назвать этот документ «своего рода откровением», т. к. византийская письменность до тех пор ничего не знала об Иоанне Ксифилине. Между прочим, В. Латышев пытался приписать Иоанну Ксифилину авторство опубликованных им греческих агиографических текстов, но вскоре убедился в неправомерности своей гипотезы; после опубликования К. Кекелидзе русского перевода «Жития епископов херсонских» В. Латышев вынужден был признать, что работы Иоанна Ксифилина сохранились только в грузинских переводах, что еще подчеркивало национальное и международное значение грузинской христианской литературы.

После этого К. Кекелидзе приобрел широкую известность среди византинистов всего мира. Его труд привлек внимание ученых. Для него открылось широкое поле деятельности. Видя необходимость ознакомить читающую публику с агиографическими грузинскими текстами, совершенно неизвестными европейским ученым К. Кекелидзе, после долгого и напряженного труда, в 1918 году издал первый том «Кимена» в серии «Грузинские агиографические памятники». В этом объемистом томе был напечатан текст свыше двух десятков агиографических сочинений. В предисловии ученый пишет: «Исследование нашей письменности находится в довольно отсталом виде. Особенно это относится к агиографической литературе, в которой не ведется никакой систематической работы. Это обстоятельство, а также богатство агиографической литературы побудило нас в 1915 году обратиться к Петроградской Академии наук с тем, чтобы она взялась за издание этих драгоценных для науки текстов, дошедших до нас. Согласно этому докладу и заключению академика Н. Марра, Академия наук решила создать специальную серию для издания грузинских агиографических памятников и возложила на нас ее редактирование. Эта серия (Мопи-

menta hagiographica Georganica) задумана в трех частях. В первую часть войдет «Кимен», т. е. первые «просто описанные» жития всеобщих святых. Во вторую часть — переделанные в отношении литературном исправленные, приукрашенные жития тех же самых святых, т. е. те, которые носят название «метафразированных»; в третью же часть войдут жития грузинских святых, издание которых представляется нам необходимым, тем более, что единственное издание М. Сабинина «Рай грузинской церкви», уже давно распродано и его невозможно достать; к тому же, оно не удовлетворяет даже самые примитивные научные требования.

Издание открывается исследованием, в котором впервые дана история грузинской переводной агиографии, далее в нем приведены сведения о грузинских переводчиках, охарактеризованы синаксарные и апофтегматические сборники (поучения отцов. Лавсаикон, Двоесловие Лимонарий); там же представлен краткий историко-литературный агиологический анализ тех текстов, которые опубликованы в первом томе.

Второй том «Кимена» К. Кекелидзе издал в 1946 году. Всего в двух томах К. Кекелидзе опубликовал 35 переводных агиографических памятников. Среди них можно назвать такие важнейшие сочинения, как «Жития» Симеона Столпника, Максима Исповедника, Саввы Палестинского и др. Но, по его мнению, это была лишь капля в море. Для того, чтобы читатели могли судить о характере и объеме грузинской агиографической литературы, он составил и напечатал еще один очень важный библиографический труд «Грузинская переводная агиография», в которых даны сведения как о кименических, так и метафрастических памятниках V—XI в.в. В нем для каждого произведения указаны автор, заглавие, начало текста, зарубежные издания и те грузинские рукописи, в которых сохранилось данное переводное агиографическое сочинение.

Вышеуказанные труды К. Кекелидзе заложили прочную основу для научного изучения грузинской переводной агиографии.

К. Кекелидзе внес существенный вклад также в дело исследования грузинской оригинальной агиографии. Неко-

торые из грузинских «мученичеств» и «житий» V—XI в.в. были им изданы и переведены на русский язык. С этой точки зрения наиболее примечательны две книги: «Раннефеодалная грузинская литература» (1935 г.) и «Памятники древнегрузинской агиографической литературы» (1956 г.). В предисловии к первой книге кратко отмечено большое значение вышеупомянутых агиографических памятников для истории грузинской культуры. «Ранняя грузинская оригинальная литература, — пишет К. Кекелидзе в предисловии, — которая в основном представлена т. н. агиографическими памятниками, достойна серьезного внимания. Кроме того, необходимо подчеркнуть ее чисто литературную ценность и историческое значение. Благодаря агиографической литературе, мы можем уяснить себе такие стороны социально-экономической, политической и культурной жизни далекой, прошедшей эпохи, которые или совершенно отсутствуют в других памятниках, или же представлены крайне скудно». Поэтому не случайным является то, что К. Кекелидзе опубликованы именно «Мученичество Або Тбилели» Иоанна Сабанидзе (VIII век) и «Житие Серапиона Зарзмели» Василия Зарзмели (X век). В этой книге представлено научно-критическое издание текста двух важнейших грузинских оригинальных памятников, выполненное со скрупулезной филологической точностью. Исследование автора показывает значение этих сочинений для изучения истории и культуры Грузии и соседних народов в VIII—IX в.в. К. Кекелидзе показывает политическую и социально-экономическую обстановку в Картли этого времени, уточняет многие исторические даты, исследует вопросы, связанные с личностью авторов, их мировоззрением и идеологией; здесь же изучены литературные источники опубликованных произведений, проанализирована их художественная форма. К изданию приложен словарь. В второй же книге напечатаны русские переводы творений Якова Цуртавели, Иоанна Сабанидзе, Серапиона Зарзмели с соответствующими исследованиями. Таким образом, К. Кекелидзе ознакомил русскую читательскую общественность с тремя важнейшими памятниками: «Мученичеством Шушапик»; «Мученичеством Або Тбилели» и «Житием Серапиона Зарзмели».

К. Кекелидзе всегда придавал большое значение переводам. Как в этих, так и в других работах подобного рода он стремился не только дать читателю возможность ознакомиться с тем или иным произведением, но и оценить по достоинству его художественную форму.

Вторая область древнегрузинской литературы, которую разработал К. Кекелидзе, — это экзегетика. В 1920 году ученый опубликовал большой труд — «Толкование на Экклезиаста Митрофания Смирнского», который содержит исследование и древнегрузинский текст. В исследовании кратко обрисована история грузинской экзегетики, рассмотрены сочинения этого жанра, переведенные на грузинский язык в V—XI в.в., даны сведения об их авторах, показана роль писателя и мыслителя Митрофания Смирнского в византийской письменности, проанализировано его сочинение.

В одном месте К. Кекелидзе пишет: «Грузинская церковь, которая сохранила для нас богатую христианскую письменность, еще не привлекла внимания ученых в той степени, которую она заслуживает. Даже поверхностные знакомство с ее литературным наследием внесло существенный вклад в историю церковной письменности: было обнаружено несколько таких произведений, оригиналы которых считаются утерянным. Мы с большим удовольствием отмечаем это обстоятельство, тем более, что сегодня имеем возможность принести на алтарь большой науки, из грузинского хранилища древностей, переведенное с греческого языка новое экзегетическое сочинение, о котором ничего не было известно истории христианской письменности. Мы имеем в виду («Толкование на Экклезиаста», написанное Митрофаном, епископом Смирнским».

В исследовании отдельная глава посвящена обзору грузинского перевода. Здесь К. Кекелидзе высказывает мысль, что переводчиком «Толкования» Митрофания является философ Иоани Чимчмели,

Интересна та глава исследования, в которой охарактеризованы грузинские редакции «Экклезиаста». Этот труд К. Кекелидзе является основополагающим. С него начинается изучение грузинской экзегетической литературы.

* * *

С 1920 годов К. Кекелидзе начинает работать над курсом истории грузинской литературы. Создание подобного курса явилось необходимым, так как К. Кекелидзе преподавал в Тбилисском университете историю древнегрузинской литературы и, следовательно, должен был предположить учащейся молодежи учебник, написанный на современном научном уровне, с учетом вновь обнаруженного фактического материала. В то время существовали два издания, которые могли бы быть использованы при изучении грузинской литературы: «Очерки по истории грузинской словесности» А. Хачанашвили (в 4-х томах, 1895—1904 г.г.) и его же «Краткая история грузинской словесности» (в двух томах, 1904—1913 г.г.) на грузинском языке. Однако к этому времени они уже сильно устарели, к тому же оба считались библиографической редкостью. Главная трудность, стоявшая перед К. Кекелидзе, заключалась в том, что первоисточники были еще недостаточно изучены, не существовало полной библиографии грузинских рукописей и научных трудов; отсутствовали многие печатные издания светских и духовных литературных памятников; не было и монографий по отдельным разделам древнегрузинской письменности. Поэтому К. Кекелидзе пришлось проделать колоссальную черновую работу. Используя всю существующую научную литературу (работы А. Цагарели, Ф. Жордания, Н. Марра, Э. Такайшвили, И. Джавахишвили и др.), он составил библиографию «Иностранные авторы в древнегрузинской литературе», разработал отдельные разделы древнегрузинской письменности, изучил грузинские переводы Библии, апокрифические памятники, канонические, гомилетические, аскетические памятники, гимнографию и т. д. Он ознакомился в рукописях со многими неопубликованными древнегрузинскими памятниками и только

после того, принялся за титанический труд — создание истории грузинской литературы.

К. Кекелидзе смог успешно справиться со стоявшей перед ним задачей. В 1923 году был опубликован первый том «Истории грузинской литературы», в 1924 году вышел второй том. Этот двухтомник сразу превратился в настольную книгу не только для студентов, но и для всех, кто интересовался изучением древнегрузинской письменности. Сегодня существует уже четыре ее издания. Второе было осуществлено в 1941 году, третье — в 1951—52 г.г., четвертое — в 1958 и 1960 г.г. Каждое издание отличается от предыдущего: К. Кекелидзе постоянно дополнял свои работы, — вносил в них новые материалы, нередко добавляя целые отдельные разделы. «Объем последнего издания намного превышает объем первого.

В виду особого значения первого тома, он, в переработанном виде, был переведен на немецкий язык, и опубликован в Риме в 1955 году под следующим заглавием: «Geschichte der Kirchlichen georgischen Literatur auf Grund des ersten Bandes der georgischen Literaturgeschichte von K. Kekelidze. Bearbeitet von M. Tarchnischwili in Verbindung mit Dr. Julius Assfalg».

Первый том «Истории грузинской литературы» содержит обзор духовной литературы V—XVIII век и состоит из введения и двух разделов. В введении, состоящем из нескольких глав, автором высказаны важнейшие теоретические положения относительно истории древнегрузинской духовной литературы. В двух разделах книги дана — систематический обзор отдельных жанров грузинской духовной литературы, и исследования, касающиеся жизни и деятельности грузинских писателей — авторов произведений духовного характера. Приходится поражаться грандиозной работе, проделанной исследователем как по выявлению первоисточников, так и по систематизации и обобщению материала. В книге отдельные главы посвящены библейским каноническим переводам и апокрифам, литературе экзегетического, догматического, полемического, агиографического, аскетико-мистического, гомилетического, канонического, литургического, характера: отдельно рассматривается древнегрузинская духовная поэзия.

Второй том представлен в наиболее полном виде в четвертом издании 1958 года; здесь собраны результаты языковедческого ученого в области грузинской светской литературы (до XIX века). Здесь также рассмотрены важнейшие теоретические и методические вопросы, связанные с изучением древнегрузинской светской литературы феодального периода, исследованы и охарактеризованы условия ее возникновения, ее отношение к народному творчеству с одной стороны, и, с другой стороны, — к литературе духовной, представлены важнейшие вехи исторического развития древнегрузинской светской литературы; в этом издании исследована не только литература художественная (эпос, лирика, драма и т. д.) но и сочинения грузинских писателей-летописцев и историографов. В обоих томах своей работы К. Кекелидзе подробно касается жизни и литературной деятельности крупнейших писателей Грузии, как светских, так и духовных; вместе с тем, им выявлено не одно имя, преданное забвению в течение времени; как, в первом томе К. Кекелидзе привел данные о жизни и творениях более семидесяти различных авторов. Поэтому двухтомник К. Кекелидзе, в последнем издании которого более 1400 страниц, уже при своем первом появлении перерос границы простого учебника; это крупнейший научно-исследовательский труд, который, являясь своеобразной энциклопедией, в то же время не имеет по сей день себе равных по широте поставленных в ней теоретических вопросов, касающихся истории древнегрузинской литературы.

Сам К. Кекелидзе отмечает это обстоятельство в предисловии к первому тому: «Этот курс представляет собой широко задуманную, основанную на первоисточниках историко-литературную исследовательскую работу, которая должна разъяснить и уточнить все еще неясные вопросы, подготовить соответствующую базу и материал для школьного учебника, удовлетворить потребности учителей литературы высших и средних школ, аспирантов, ученых, работников других областей и заинтересованных кругов советской интеллигенции. Такой характер и целенаправленность работы определяет ее две стороны: 1. В этом курсе мы останавливаемся на произведениях: «художественной литературы, т. е. на про-

изведения, в которых проявляются средства художественного оформления, но вместе с тем по тем или иным соображениям, касаемся и тех памятников письменности, в которых художественный элемент присутствует не в качестве ведущего (подразумеваются политические, философские, теологические, юридические и др. памятники). Так я поступаю для того, чтобы представить древнегрузинскую литературу во всем ее объеме. 2. Эта история не сможет полностью игнорировать и переведенные литературные памятники. Во время обзора той или иной эпохи, творчества того или иного писателя, историку приходится касаться (хотя бы попутно) переводной литературы. Это особенно касается древней духовно-христианской литературы.

К. Кекелидзе в «Истории грузинской литературы» дал научную систематизацию того громадного литературного наследия, которое оставили нам церковные и светские писатели V—XVIII в.в., ученые, переводчики и редакторы, деятели культуры. Значение этого труда неопределимо: на нем воспитывались поколения грузинских литераторов. Большое достоинство этого труда заключается еще и в том, что он не только выявляет самобытность и оригинальность древнегрузинской литературы, но и показывает ее общечеловеческое значение.

Работа над созданием курса истории грузинской литературы поставила перед исследователем новые цели и задачи, а также проблемы, для решения которых потребовалось выделение и монографическое изучение отдельных вопросов. С этой целью К. Кекелидзе, после исследования нескольких крупных проблем, напечатал «Отрывок из истории грузинской агнографии» («Житие Иллариона Грузина», 1920 г.), «Литературные источники Леонтия Мровели», «Два Евфимия в древнегрузинской литературе» (1923 г.), «Историк Вахтаंगा и его история» (1923 г.), «Вопрос о прибытии сирийских деятелей в Картли» (1926 г.), «Главные историко-хронологические вопросы обращения Грузии» (1926 г.), «Мученичество и личность Константина Кахи» (1927 г.), «Два праздника грузинской культуры» (1929 г.), «Канонический уклад в древней Грузии» (1930 г.), «Периодизация грузин-

ской феодальной литературы» (1933 г.), «Никифор Ирбах» (1935 г.), «История и восхваление венценосцев — как литературный источник» (1938 г.), «Из истории Афонской литературной школы» (1938 г.), «Древнегрузинское счисление» (1941 г.), «Переводческий метод в древнегрузинской литературе» (1951 г.), «Ромап Балавариани в грузинской литературе» (1958 г) и многие другие. В этих работах освещены важнейшие вопросы грузино-византийских литературных взаимоотношений и грузинской исторической филологии. Даже одного перечня заглавий достаточно, чтобы представить круг вопросов, над которыми работал К. Кекелидзе. Среди них особого внимания заслуживают две крупнейшие проблемы: 1. Возникновение и развитие грузинской светской художественной литературы. 2. Переводческие методы в древней Грузии. Первой теме посвящены несколько исследований, собранные во II томе «Этюдов по истории древнегрузинской литературы» (1945 г). В качестве введения им предпослана небольшая статья: «К проблеме возникновения грузинской светской литературы». До появления работ К. Кекелидзе по этому вопросу в грузинской науке имела широкое распространение теория Н. Марра, выдвинутая им еще в 1899 году. В работе, носящей название «Возникновение и расцвет древнегрузинской светской литературы», Н. Марр утверждал, что грузинская светская литература возникла и развивалась под влиянием персидской поэзии. Различные ее жанры — любовная, хвалебная и рыцарско-приключенческая поэзия, а также ее тематика и художественные образы были заимствованы и усвоены грузинской светской литературой. Другие придерживались мнения, что грузинская светская литература возникла как результат синтеза двух культур — западной и восточной на почве грузинских литературных традиций времен античности, возрожденных в обновленном виде. Отвергнув обе теории, К. Кекелидзе, после длительного изучения и сопоставления памятников древнегрузинской светской и духовной литературы, показал, что характерные для светской литературы мотивы и художественные формы в той или иной мере можно проследить в литературе духовной, которая в Грузии ко времени возникновения первых памятников светской пись-

менности уже была весьма обширной, будучи представлена сочинениями самого различного характера. Среди них были труды агнографические, апокрифические, экзегетические, исторические, философско-богославские и др. Все это, как справедливо указывал К. Кекелидзе, создавало прочную культурную основу для возникновения светской литературы, имеющей как новое содержание, так и новую форму. Именно духовная литература подготовила почву для создания таких произведений, какими являются «Витязь в тигровой шкуре» и «Амиран-Дареджаншани». К. Кекелидзе далее писал: «Не приходится отрицать, что вышеупомянутые сочинения разработаны по канонам мусульманской персидско-арабской литературы, однако, не следует упускать из внимания и то, что подобные мотивы, нередко в довольно разработанном виде, а не только в форме элементарной, даны уже в агнографической литературе и притом намного раньше, чем они могли бы распространиться через посредство персидской литературы. Для духовной литературы, а именно для агнографической беллетристики, не являются чуждыми те сюжеты и мотивы, которые впоследствии встречаются в светской литературе классического периода. Художественные формы и образы, если не абсолютно идентичные, то во всяком случае схожие, а также тождественные сюжетные мотивы и ситуации дают нам право сказать, что с самого начала мы имеем дело с единым, непрерывным процессом художественного творчества». Здесь же К. Кекелидзе выявил также и существенные различия между светской и духовной литературой: используя богатейший фактический материал, он показал, что в духовной литературе доминирующей является религиозная идеология, в светской же ей противопоставлено стремление вполне земные.

Громадная эрудиция К. Кекелидзе позволила ему столь же тщательно и глубоко разработать проблему переводческих методов в древнегрузинской литературе. Как известно, многие памятники грузинской письменности являются переводными. Переводы делались со многих языков: с греческого, с сирийского, с армянского; имеются также переводы с арабского, с персидского, с русского. Созданный на основе

долгой практики метод был усвоен грузинскими переводчиками уже в глубокой древности. Изучив огромный фактический материал, К. Кекелидзе создал замечательный труд, носящий название: «Переводческий метод древнегрузинской литературы». В нем К. Кекелидзе с исчерпывающей полнотой характеризует особенности грузинской переводной литературы, что видно из нижеследующего отрывка, представляющего, по сути дела, квинтэссенцию всего труда. К. Кекелидзе пишет: «Грузины переводили то или иное сочинение по той причине, что в нем видели и находили ответы на жизненно важные для себя вопросы. Самое же главное при этом то, что перевод любого сочинения, написанного на чужом языке, был не процессом механического воспроизведения оригинала, но процессом его творческой переработки и приспособления его к собственному вкусу и сознанию. Творческая самобытность грузин дала возможность ассимилировать переводную литературу; они сумели перевоплотить ее в своем идейно-эстетическом восприятии и переплавить ее горниле национальной деятельности... У нас с самого начала широко была распространена традиция «свободного перевода». «Прибавление и изъятие» были характерными не только для переводов Евфимия Святогорца (Эквтиме Атонели). Другие переводчики также применяли в той или иной мере подобный метод в своей работе. В процессе перевода грузины не появлялись рабского следования переводимым образцам... Переводчики вносят в свой переводы грузинский дух, грузинское сознание, грузинские образы и колорит, грузинские географические и исторические имена и термины; они по-своему, на грузинский лад, сокращают текст или же дают более полный его перевод. Поэтому, переводные памятники очень часто вплотную подводят нас к черте оригинального, индивидуального творчества. Однако, подобная свобода, подобное «прибавление и изъятие» никогда не приводили к искажению оригинала. Все главное существенное для оригинала, как в отношении идейном, так и в отношении художественном, переходило и в перевод.

Подобная оценка переводческого метода была результатом длительной и многосторонней работы ученого, скрупу-

лезно изучавшего памятники грузинской литературы-перекладом в рукописном виде. В совершенстве многими языками, в том числе греческим, латинским, древнеславянским и армянским, К. Кекелидзе проводил сравнительное изучение грузинских переводных сочинений, сличая их как с оригиналами, так и с другими дошедшими до нас переводами. Именно поэтому его выводы, всегда опирающиеся на собственные наблюдения, отличаются точностью и глубиной. Успех вышеупомянутого труда К. Кекелидзе, сохраняющего свое значение и в наши дни, был обусловлен именно этим. Мимо него не может пройти ни один исследователь, занимающийся вопросами древнегрузинской переводной литературы.

К. Кекелидзе никогда не был ученым, замыкавшимся в узких рамках какой-либо единой проблемы. Будучи человеком очень широкого кругозора, он работал во многих областях. В круг его интересов входили как грузинская филология, так и историография; занимали его вопросы литературных связей, проблемы истории грузинского научного и философского мировоззрения. Он пристально следил за развитием грузинской филологической науки, откликаясь на многие новые работы, причем высказывания его всегда были беспристрастными и принципиальными как в тех случаях, когда он соглашался с тем или иным положением автора, так и тогда, когда он не считал возможным разделить мнение других.

Много времени и энергии посвятил К. Кекелидзе изучению руствелологической проблематики. Начиная с 1924 года, до самой смерти он активно работал и в этой области. В его многочисленных работах исследованы многие вопросы: личность автора «Витязя в тигровой шкуре», дата написания поэмы, происхождение сюжета, история текста, религиозные и философские взгляды Руставели, его художественно-выразительные средства и т. д.

К. Кекелидзе являлся председателем комиссии по установлению текста юбилейного издания поэмы в 1937 году и одним из соредакторов изданий 1951 и 1957 гг. В 1960—61 гг. он участвовал в установлении нового критического текста «Витязя в тигровой шкуре», но болезнь и смерть по-

мешали ему довести начатое дело до конца. В грузинской филологии К. Кекелидзе по справедливости считается выдающимся руствелологом, который раз «яснил многие неясные места «Витязя в тигровой шкуре», «Тамариани», «Абдулмесиани»; ему принадлежит многие работы, в которых исследованы историко-филологические вопросы, относящиеся к истории светской феодальной жизни. Много внимания уделял он и изучению вопросов мировоззрения и художественного стиля.

К. Кекелидзе принимал также участие в издании исторических и светских художественных памятников. Он осуществил критическое издание «Истории и восхваление венценосцев» (1941 г.), текста весьма сложного, к тому же дошедшего до нас в искаженном виде; сам же он перевел это сочинение на русский язык (1954 г.); ему же принадлежит перевод «Семи светил» Нодара Цицишвили (1930 г.). К. Кекелидзе был редактором второго тома грузинской версии «Шах-Наме» Фирдоуси (1934 г.), «Калмасоба» Иосанна Батратиони (I—1936 г.; II—1948 г.), Висрамнани (1938 г.), «Давитиани» Д. Гурамишвили (1955 г.), полного сборника сочинений Н. Бараташвили (1945 г.) и др.

С 1945 года К. Кекелидзе начал подготавливать многотомник своих произведений под названием «Этюды по истории древнегрузинской литературы (уже издано 13 томов, предполагается издание еще двух томов). Автор заново пересмотрел свои ранние работы и внес в них некоторые изменения, дополнил их новыми фактическими материалами.

К. Кекелидзе умел прекрасно совмещать плодотворную научно-исследовательскую и педагогическую деятельность. Он в течение долгого времени читал курс истории грузинской литературы в Тбилиском университете, руководил работой многих молодых ученых, впоследствии ставших видными исследователями.

К. Кекелидзе был волевым, требовательным к самому себе и к другим, неутомимым исследователем, до конца принципиальным в деле. Поэтому его, как большого ученого и воспитателя нескольких поколений ученых, нередко называли «патриархом грузинской филологии», «венцом седых

и образцом для молодых», радителем грузинского народа. Все эти эпитеты были им вполне заслужены. Неустойчивая трудоспособность и целеустремленность — черты настоящего ученого, делали его примером для многих.

К. Кекелидзе ушел от нас, оставил после себя труды, которые служат ему лучшим памятником.

И. Лолашвили

ACADEMICIAN KORNELI S. KEKELIDZE

In order to describe the literary activities and personality of the well-known Georgian scholar Korneli Kekelidze one should recall the speech of acknowledgment delivered by him in 1959 at the anniversary meeting dedicated to his 80th birthday and 55 years of scholarly and educational work. In that address K. Kekelidze gave the following formulation of the basic principles of scholarship: a) the study of historical reality should not be based on questionable hypotheses and conjectures but on verified historical facts; b) genuine history does not need embellishment, no matter what the motives might be (more often than not this is practised under the guise of falsely conceived 'patriotism'); c) criticism is indispensable in scholarly work, but innuendos and abuse should not be allowed to pass for such; d) scholarly polemic is necessary, but it proves useless with a person motivated not by a desire to find out the truth but clings to a preconceived idea; e) a scholar should be ready to correct his mistakes. One who is afraid and ashamed of committing errors, and hence is as «obstinate as a mule», cannot be considered a scholar.

These words clearly reflect K. Kekelidze's point of view—his conception of a scholar's duty; they point to his immense background of research work, inflexible willpower, tireless striving for objective truth, as well as for perfecting and specifying his own hypotheses and conjectures. Profound erudition, fundamental knowledge of various branches of philology and an ardent love of his native country contributed to his leaving a rich scholarly legacy. Kekelidze's studies shed light on the fifteen hundred years' history of Georgian literature as well as on the cultural and historical life of the Georgian people, its inexhaustible po-

wers, the life and work of its great thinkers of the past, and the glorious traditions of the history of the Georgian literary language.

K. Kekelidze was born on 18 April 1879 in the village of Tobanieri, Vani district, to the family of a poor peasant. He received elementary education in Kutaisi. In 1893-1900 he studied at Tbilisi Theological Seminary. In 1900 Kekelidze was enrolled — «at public expence» — at the philological faculty of the Kiev Theological Academy. There, apart from theological subjects, he studied historical and philological disciplines; he also began to study Georgian literature.

In 1902 Kekelidze read N. I. Marr's «Preliminary Account on the work in the Sinai and in Jerusalem», which made a strong impression on the young man. It was then that he decided definitely to specialize in the field of Old Georgian literature. His decision was approved of by Professors N. Petrov and A. Dmitrievski. Furthermore, Dmitrievski suggested that Kekelidze take Old Georgian writing as the topic of his graduation paper. Kekelidze agreed and set to work. In 1904 he submitted to the Kiev Academy his paper in Russian, entitled «Georgian Liturgical Documents in the National Libraries». A. Dmitrievski and A. Glagolev, the reviewers, appreciated the paper highly.

On graduating from the Kiev Theological Academy with distinction, Kekelidze began (in 1905) to teach at the Kutaisi eparchial school for girls. Early in 1906, he moved to Tiflis and was appointed head of the educational section of the Tiflis eparchial school. In 1907 he defended his master's thesis. As A. Dmitrievski moved to Petersburg in 1908, Kekelidze was offered the chair vacated by the latter but declined it and continued to teach in Tiflis.

In 1913 Kekelidze was invited to lecture at the Higher Courses for Girls, and in 1916 he was appointed rector of the Tiflis Theological Seminary.

In 1918 a new period started in Kekelidze's life, for he became one of the closest associates of I. Javakhishvili in the foun-

ding of Tbilisi University; from the very first days of the foundation of that major scientific and scholarly centre Kekelidze began to work there.

Kekelidze headed the chair of Old Georgian literature from its foundation till his death. At various times he was also dean of the Philological Faculty and prorector for the teaching and research section; he also headed the repository of antiquities of Tbilisi University and the chair of history of Georgian literature of the Kutaisi Pedagogical Institute; he engaged in other public activities as well.

In 1941 Kekelidze was elected a full member of the Georgian Academy of Sciences. On his initiative, the Sh. Rustaveli Institute of the History of Georgian Literature was founded shortly. In the period 1942-1949 Kekelidze was the director of that Institute. later he headed its section of Old Georgian Literature.

On 25 May, 1954 the 75th anniversary of Kekelidze's birth and 50 years of his scholarly activities, was celebrated; in 1959 he was feted again (this time on the occasion of his 80th birthday and 55 years of academic career.)

K. Kekelidze died on 7 June, 1962, at the age of 83. He was buried in the garden of Tbilisi University.

K. Kekelidze commenced his research work while a student of the Kiev Academy. His graduation paper «Georgian Liturgical Documents in the National Libraries» was received so well that in 1907 the author submitted it — with some modifications as a thesis for a master's degree, which he defended successfully.

Kekelidze's first scholarly publications date from 1905. One paper was published in the journal «Mtsqemsi» («Sepherd»), (Nos. 13-14); «New Hymns of Abo Tbileli»; the other article, written in Russian and entitled: «Concerning the Time of the Festival of the Nativity in the Early Church» was published in the Proceedings of the Kiev Theological Academy (NI). Since then Kekelidze systematically published articles, essays and studies (both in Georgian and in Russian periodical press), as well as monographs on various problems.

The first major publication which made Kekelidze immediately known to academic circles was his master's thesis «Georgian Liturgical Documents in the National Libraries and their Scholarly Significance». The value of this work was from the very beginning correctly assessed by A. Dmitrievski. As far back as 1908, when Kekelidze was defending his thesis for master's degree at the Kiev Theological Academy, Dmitrievski wrote about it: «...The work.... fundamental as to scholarly techniques employed, and highly interesting in respect to the hitherto unknown data collected,... has far exceeded our modest expectations...». The reviewer was not mistaken. This monumental study is to this day considered an indispensable reference containing a wealth of historico-bibliographical material and interesting observations regarding Georgian liturgical writings and their significance.

Another major work that again caused venerable scholars to speak about the young researcher came out in 1912. This was the famous «Jerusalem Lectionary», a major monument of Georgian liturgy; besides, it is a unique source for the study of monastic life in Palestine. Hence, the publication of this document immediately drew the attention of scholars. It was again Dmitrievski who highly appraised it, while I. Karabinov, P. Peeters, and N. Marr wrote reviews on it. Marr observed, for example, that Kekelidze's book was a well-thought-out study of scholarly significance which, apart from dealing with a highly important problem, contained a newly discovered unique text. Th. Zhordania, on familiarizing himself with the study, sent an enthusiastic letter to Kekelidze in which he wrote, in particular: «I have acquainted myself with your work, and the knowledge that such a great researcher has appeared in our literature gladdens me and instills me with a will to live».

It should be noted that, on N. Marr's recommendation, K. Kekelidze was awarded the M. Akhmatov Prize for the publication of the «Lectionary».

A third outstanding success attended Kekelidze's publication in 1912 in the collection «Khristianskii Vostok» («Christian East») of his paper: «Joannes Xiphilinus—continuator of Syme-

on Metaphrastes»; in a sense, this was a sequel to his earlier essay «Symeon Metaphrastes according to Georgian Sources». Both essays deal with the literary work of Symeon Logothetes and Joannes Xiphilinus, the principal representatives of the Byzantine metaphrastic school. Symeon was known to have paraphrased the first five months; however, the Greek text gave no indication either about the identity of the continuator of Symeon or his writings. A study of the Georgian sources revealed that the readings for September-January had been paraphrased by Symeon Logothetes and those for February-August by Joannes Xiphilinus. Kekelidze discovered two historico-bibliographic testaments in the Georgian manuscripts: «A Short Reminiscence of Symeon Logothetes and the story of those Responsible for the Translation of the Present Readings» and «About the Wise Philosopher Xiphilinus who extended the Readings to the Seven Months». These documents helped to ascertain that the Georgian sources had preserved the name of the continuator of Symeon, the author being no other than Joannes Xiphilinus, Byzantine philosopher and writer, who paraphrased the readings for the period April-August. In the same work Kekelidze ascertained that Xiphilinus, work—which has not been preserved in the Greek language—is extant almost fully in Georgian, permitting to fill a considerable lacuna in Medieval Byzantine writings.

Kekelidze's discovery caused a real sensation among Byzantinists. V. Latyshev referred to the second Georgian testament as «a highly interesting and important document». He noted also that Kekelidze was fully justified in calling this document «a kind of revelation», for Byzantine literature had hitherto no knowledge of Joannes Xiphilinus. Incidentally, V. Latyshev had sought to ascribe to Joannes Xiphilinus the authorship of the Greek hagiographic texts he had published; however, he soon became aware of the invalidity of his hypothesis; following Kekelidze's publication of a Russian translation of the «Life of the Chersonese Bishops» Latyshev had to admit that the works of Joannes Xiphilinus had been preserved only in the Georgian translations, this underlining once again the national and international significance of Georgian Christian literature.

Now Kekelidze became widely known among world Byzantinists, and his field of activity broadened. Aware of the need to familiarize the reading public with Georgian hagiographic texts which were absolutely unknown to Western scholars, Kekelidze published—after a long and arduous research—the first volume of **Keimena** in the series «Georgian Hagiographic Documents» (1918). This large volume contained the text of over twenty hagiographic writings. In the Foreword the scholar writes: «Research into our literature is in a rather backward state. This especially refers to hagiographic writings in which no systematic work is conducted. This—as well as the wealth of hagiographic literature — led me, in 1915, to apply to the Petrograd Academy of Sciences with the suggestion that it undertake publication of these extant texts that are so valuable for scholarship. According to this report and Acad. N. Marr's favourable review, the Academy decided to establish a special series for the publication of Georgian hagiographic documents, entrusting me with the editing. This series (*Monumenta hagiographica Georgica*) is conceived in three parts. The first part will contain the so-called **Keimena**, i. e. the first «simply described» lives of universal saints. The second part will feature the lives of the same saints but altered from the literary point of view — amended and embellished, i. e., texts known as «metaphrased»; the third part will contain the lives of Georgian saints; the publication of the latter appears to be necessary for the additional reason that M. Sabinin's «Paradise of the Georgian Church» has long been out of sale; furthermore, it fails to meet elementary scholarly requirements».

The publication opens with a study which, for the first time, presents the history of Georgian translated hagiography; data are adduced on Georgian translators, collections of synaxaria and apothegmatic sayings (precepts of the Church Fathers, Lausaikon, Dialogon, Limonarius); it also contains a brief historico-literary hagiologic analysis of the texts included in the first volume.

Kekelidze published the second volume of **Keimena** in 1946. Both volumes contain 35 translated hagiographic documents, including such major writings as the «Lives» of Simeon Stylites, Maximus the Confessor, St. Sabas of Palestine, and others. Ho-

wever, he believed that this was only a drop in the bucket. In order that the reader might form an idea on the character and volume of Georgian hagiographic literature he compiled and published another highly important bibliographic work, «Georgian Translated Hagiography», containing evidence on Keimenic and metaphrastic writings of the 5th-11th centuries. The author and title of each text are indicated, as well as the opening part of the text, its foreign editions, and the Georgian manuscripts in which the given translated hagiographic treatise has been preserved. These publications laid a firm foundation for the scholarly study of Georgian translated hagiography.

Kekelidze made a substantial contribution to research into Georgian original hagiography. He published and translated into Russian some of the Georgian «Martyrdoms and Lives» of the 5th-17th centuries. In this respect two books are notable. «The Early Feudal Georgian Literature» (1935) and «Monuments of Old Georgian Hagiographic Literature» (1956). The significance of hagiographic documents for the history of Georgian culture is noted in the preface to the former book. «The early Georgian original literature», Kekelidze wrote in the preface, «which is largely represented by the so-called hagiographic writings, merits close attention. Furthermore, its purely literary value and historical significance should be emphasized. Thanks to hagiographic literature we can gain insight into such aspects of the socio-economic, political and cultural life of a period long past which are entirely lacking in other sources or represented very scantily». Hence, it is not accidental that Kekelidze published «The Martyrdom of Abo Tbileli» by Ioane Sabanisdze (8th century) and «The Life of Serapion Zarzmeli» by Vasili Zarzmeli (10th century). The «Monuments» contains a critical edition of the two major Georgian original documents. Done with painstaking philological accuracy, the study in question points out the value of these writings for the study of the history and culture of Georgia and her neighbouring peoples in the 8th-9th centuries. Kekelidze sheds light on the political and socio-economic situation in Kartli at the time just indicated: he specified many historical dates, and studied questions related to the identity

of authors, their outlook and ideology; the literary sources of the documents published are studied and their artistic form analysed. The edition is furnished with a vocabulary.

The latter book contains Russian translations of the writings of Jacob Tsurtaveli, Ioane Sabanisdze and Serapion Zarzneli—with relevant studies. Thus, Kekelidze familiarized the Russian readership with three major monuments: «The Passion of Shushanik», «The Martyrdom of Abo Tbileli» and «The Life of Serapion Zarzneli».

Kekelidze always gave high priority to translations. In the translations just cited, as well as in other similar works, he endeavoured not only to help the reader to familiarize himself with a particular work, but also to duly appreciate its artistic form.

* * *

Exegetics was another field of Old Georgian literature researched by Kekelidze. In 1920 he published a major work, «Interpretation of Ecclesiastes by Mitrophanus of Smyrna», containing a study and the Old Georgian text. The study gives a brief outline of the history of Georgian exegetics; writings of this genre, translated into Georgian in the 5th-11th centuries, are discussed, with information on their authors; the role of the writer and thinker Mitrophanus of Smyrna in Byzantine literature is shown and his treatise analysed.

Kekelidze writes: «The Georgian Church, which has preserved a rich Christian Literature, has thus far not claimed the attention of scholars to the extent it merits. Even a cursory glance at its literary heritage points to the substantial contribution it has made to the history of ecclesiastical literature: a number of writings have been discovered the originals of which are believed to be lost. It is with deep satisfaction that I note this fact; the more so that today we are in a position to place on the altar of scholarship a new exegetic treatise translated from the Greek and brought out of the Georgian treasurehouse of antiquities, of which nothing was known to the history of Christian literature. I am referring to the «Interpretation of Ecclesiastes» written by Mitrophanus, bishop of Smyrna».

In his study Kekelidze devotes a chapter to a discussion of the Georgian translation. He suggests that Mitrophanus' «Interpretation» was translated by the philosopher Ioane Chinchimeli. The chapter describing the Georgian redactions of «Ecclesiastes» is of interest. Kekelidze's study in question proved fundamental, for it initiated research into Georgian exegetic literature.

In the 1920s Kekelidze began to work on compiling a course of the history of Georgian literature. This was prompted by the fact that Kekelidze lectured at Tbilisi University on the history of Old Georgian literature; hence the need for a student's textbook written according to up-to-date standards and with account of newly discovered factual material. At the time there were two manuals of Georgian literature in use: «Essays on the History of Georgian Literature» by A. Khakhanashvili (in four volumes, published between 1895 and 1904) and «A Short History of Georgian Literature» (in two volumes, 1904-1913) by the same author, the former book being in Russian and the latter in Georgian. By that time, however, both books had become badly outdated; in addition, both were considered bibliographic rarities. The main difficulty facing Kekelidze was inadequate research into primary sources; neither was there a complete bibliography of Georgian manuscripts and scholarly studies available; many secular and ecclesiastic writings were still awaiting publication; nor were there monographs on individual branches of Old Georgian literature. Thus, Kekelidze had to do much preparatory work. Using all the available scholarly literature (the works of A. Tsagareli, Th. Zhordania, N. Marr, E. Taqaishvili, I. Javakhishvili, and others), he compiled a bibliography entitled: «Foreign Authors in Old Georgian Literature»; he also did research in different spheres of Old Georgian literature, including the Georgian translations of the Bible, hagiographic, canonical, homiletic, ascetic, writings, hymnography, and so on. Having acquainted himself with numerous unpublished Old Georgian writings, he started writing a history of Georgian literature — a stupendous task which was to be crowned with success.

In 1923 Kekelidze published the first volume of his «History of Georgian Literature», and in 1924 the second volume. The

«History» immediately became a manual not only for students but for all those interested in studying Old Georgian literature. It has since been reprinted three times: the second impression came out in 1941, the third in 1951-2, the fourth in 1958 and 1960. Each edition differed from the previous one, for Kekelidze constantly revised the work, adding new materials or whole sections; hence the size of the latest edition far exceeded that of the first. In view of the particular importance of the first volume, it was revised, translated into German and published in Rome in 1955 under the title *Geschichte der kirchlichen Georgischen Literatur*.

The first volume of the «History of Georgian Literature» reviews the theological literature of the 5th-18th centuries: it consists of an Introduction and two sections. In the Introduction, comprising several chapters, the author states cardinal theoretical propositions regarding the history of Old Georgian theological literature. The two sections of the book give a systematic review of the separate genres of Georgian theological literature as well as of the studies dealing with the life and work of Georgian authors of theological writings. One is struck by the vastness of research done by the scholar both in bringing the primary sources to light and in the systematization and generalization of the subject matter. Individual chapters are devoted to Biblical canonical translations and apocrypha, to writings of exegetic, dogmatic, polemic, hagiographic, ascetic-mystic, homiletic, canonical, and liturgic nature; Old Georgian theological poetry is discussed separately.

The second volume is represented in its most complete form in the fourth edition of 1958, featuring the findings of the scholar's research into Georgian secular literature (down to the 19th century). It also deals with major theoretical and methodological problems related to the study of Old Georgian secular literature of feudal times; the conditions of its origin, as well as of its relation to popular writings, on the one hand, and to theological literature, on the other, are studied and described. The landmarks in the historical development of Old Georgian secular literature are indicated; the study covers not only fiction (epic, lyric poetry, darama, etc.) but also writings of Georgian wri-

ter-chroniclers and historiographers. In both volumes Kekelidze discusses in detail the life and literary activities of Georgian major writers—both secular and theological; at the same time, he brought to light many a name that had been buried in oblivion, e. g., in Volume One Kekelidze presented evidence on the life and works of over seventy authors. Thus, the two volumes of the last edition of Kekelidze's «History» exceeded 1400 pages, going beyond the limits of a mere textbook; it is a major academic study—a kind of encyclopedia—unparalleled to the present day as to the scope of theoretical problems posed in it regarding the history of Old Georgian literature.

Kekelidze notes this in the Preface to the first volume: «This course is a broadly conceived historico-literary study, based on primary sources, designed to elucidate hitherto obscure questions, prepare the ground and materials for a school textbook, meet the requirements of teachers of literature at higher and secondary schools, as well as of postgraduates, scholars, specialists in other fields and sections of Soviet intelligentsia interested in the subject. This character and purpose of the work make up its two aspects: 1. This course deals with writings of «fiction», that is, with specimens which manifest artistic devices of execution; at the same time, for definite reasons, such sources of writing are also considered in which the literary element does not predominate (political, philosophical, teleological, legal, etc. documents are implied). This is done in order to present Old Georgian literature in its entirety. 2. This History cannot afford to ignore translated literary monuments either. In reviewing a certain period or the life and work of a writer the historian has to touch upon (at least incidentally) translational literature. This particularly applies to Old theological Christian literature».

In his «History of Georgian Literature» Kekelidze gave a scholarly systematization of the vast literary heritage bequeathed to us by ecclesiastical and secular writers of the 5th-18th centuries, as well as by scholars, translators and redactors, and men of culture. The value of the study in question cannot be overestimated: generations of Georgian men of letters have been educated on it. Another outstanding quality of the work lies in the

fact that it not only brings out the originality of Old Georgian literature, but shows its humanitarian significance as well.

Work on the writing of the course of the history of Georgian literature set fresh aims and tasks to the scholar, as well as new problems, the solution of which necessitated singling out and monographic study of individual topics. With this in mind, Kekelidze studied several major problems and published the following findings: «A Fragment from the History of Georgian Hagiography» («The life of Illarion the Georgian») (1920); «The Literary Sources of Leonti Mroveli»; «The two Euthimiuses in Old Georgian Literature» (1923); «The Historian of Vakhtang Gorgasal and His History» (1923); «The Problem of the Arrival of the Syrian Fathers in Kartli» (1926); «The Chief Historico-chronological Problems of the Conversion of Georgia» (1926); «The Martyrdom and Identity of Konstantine the Kakhian» (1927); «Two Festivals of Georgian Culture» (1929); «The Canonical System in Old Georgia» (1930); «Periodization of Georgian Feudal Literature» (1933); «Nicephorus Irbach» (1935); «The History and Eulogy of the Monarchs, as a Literary Source» (1938); «From the History of the Mt. Athos Literary School» (1938); «Old Georgian Numeration» (1941); «The Method of Translation in Old Georgian Literature» (1951); «The Balavariani Romance in the Georgian Literature» (1958), and many others. Major questions of Georgian-Byzantine literary interrelationship and of Georgian historical philology are dealt with in the studies just listed. This enumeration of titles will suffice for the reader to form an idea of the range of problems tackled by Kekelidze.

Among these problems two major ones should be mentioned specially: 1. The origin and development of Georgian secular fiction, and 2. Methods of translation in Old Georgian. The former topic is dealt with in a number of studies contained in volume 11 of Kekelidze's «Studies in the History of Old Georgian Literature» (1945). The volume is prefaced with his essay: «Concerning the Origin of Georgian Secular Literature». Prior to Kekelidze's work on this problem N. Marr's theory, advanced by him as far back as 1899, was widespread in Georgian scholarship. In his work entitled «The Origin and Rise of Old Georgian Secular

Literature» Marr asserted that Georgian secular literature originated and developed under the influence of Persian poetry. Its various genres — amorous, panegyric and chivalrous adventures, as well as its themes and artistic images — were allegedly borrowed and assimilated by Georgian secular literature. Another theory held that Georgian secular literature resulted from a synthesis of two cultures — Western and Oriental — on the basis of Georgian literary traditions of the Classical period, revived in a new form. Rejecting both theories, Kekelidze — after a long study and comparison of specimens of Old Georgian secular and theological literature — demonstrated that all the motifs and artistic forms characteristic of secular literature can, to a certain extent, be found in theological literature, which, by the time of the origin of the first writings in secular literature in Georgia, were quite extensive and represented by works of diverse character. These included hagiographic, apocryphal, exegetic, historical, philosophico-theological, etc. writings. All this, as aptly noted by Kekelidze, had laid a firm cultural foundation for the emergence of secular literature with new content and form. It was theological literature that prepared the ground for such works as «The Man in the Panther's Skin» and Amiran-Darejaniani». Kekelidze wrote further: «It cannot be denied that the above works were written conformably to the canons of Muslim Persian-Arabic literature. However, the fact should not be overlooked that such motifs — not infrequently in an elaborated rather than elementary form — are to be found in hagiographic literature, and besides, much earlier than their possible spread via the Persian literature. The plots and motifs that later occur in the secular literature of the classical period were not alien to theological literature, in particular to hagiographic fiction. The artistic forms and images — if not absolutely identical, then at any rate similar — as well as similar plot motifs and situations warrant the statement that from the very beginning we have to deal with a single, continuous process of literary creativity». At the same time Kekelidze brought to light the essential differences between secular and theological literature. Using rich factual material, he showed that religious ideology predominated in

theological literature, while secular literature featured down-to-earth aspirations.

K. Kekelidze's great erudition enabled him to make a thorough in-depth study of the problem of the methods of translation in Old Georgian literature. As is known, many documents of Georgian literature are translational. Translations were made from many languages: Greek, Syriac, Armenian; translations from Arabic, Persian and Russian are also extant. The method used by early Georgian translators derived from long practice. Kekelidze's research into vast factual material, resulted in his remarkable study: «Method of Translation in Old Georgian Literature». It contains a definitive description of the characteristic of Georgian translated literature. This is seen in the following passage which, in point of fact, represents the quintessence of the whole study. Kekelidze writes: «Georgians translated one or another work for the reason that they found in it answers to questions vitally important for them. The main point here is that translation of a work written in a foreign language was not a process of mechanical reproduction of the original but involved its imaginative rewriting and adaptation to their own taste and outlook. The imaginative originality of the Georgians enabled them to assimilate the translated literature; they succeeded in reshaping it in their own moral-aesthetic perception and tempering it in the crucible of national activity». «...The tradition of «liberal translation» was widespread in Georgian from early times». «Adding and taking away» were not characteristic only of the translations done by Euthimius the Athonite; to some extent, the method was used by other translators as well. In the process of translation Georgians did not follow slavishly the text of the original?... They introduced into their translations Georgian spirit, outlook, images and colour, as well as Georgian geographical and historical names and terms; they abridged the text in their own, Georgian manner or, on the contrary, gave an expanded translation. Hence, translated writings often come close to original, individual creation. However, such liberty in «adding and taking away» never led to the distortion of the original. All that was essential in the original, i. e. the idea and artistic expression, was trans-

ferred to the original. This appraisal of the translational method was the result of the scholar's versatile research, subjecting the documents—mainly manuscripts—of Georgian literature to a scrupulous study. Having perfect command of many languages, including Greek, Latin, Old Church Slavonic, Kekelidze carried out a comparative study of Georgian translated writings, collating them with the originals and other extant translations. That is why Kekelidze's conclusions — always resting on his personal observations — are noted for their accuracy and depth. All this contributed to the success of Kekelidze's study cited above. Today, too, its value is such that no researcher of Old Georgian translated literature can ignore it.

Kekelidze did not restrict himself to research on one problem only. Being a broad-minded person, he worked in many spheres. He was equally interested in Georgian philology, historiography, literary contacts, as well as in problems of the history of Georgian scholarly and philosophical outlook. Attentively following the development of Georgian philology, he often reviewed fresh studies in the field. His principled judgments were invariably unbiased both when he concurred or differed with a thesis of the author under review.

Kekelidze spent much time and effort on studying Rustvelological problems. Beginning in 1924, till his death, Kekelidze worked actively in this field. His numerous studies deal with many relevant questions: the identity of the author of «The Man in the Panther's Skin», the date of the writing of the romance, the provenience of its plot, the history of the text, the religious and philosophical conceptions of Rustaveli, his artistic devices, and so on.

Kekelidze was chairman of the Commission for the establishment of the text of the anniversary edition of Rustaveli's romance in 1937, and a coeditor of the 1951, 1957 and 1960-61 editions; he participated in the establishment of the new critical text of «The Man in the Panther's Skin», but his illness and death prevented him from completing it. In Georgian philology Kekelidze is justly considered an outstanding Rustvelologist who elucidated many obscure passages in «The Man in the Panther's Skin».

«Tamariani» and «Abdulmesiani»; he is the author of numerous papers dealing with historico-philological questions of feudal secular poetry. He gave considerable attention to the study of world outlook and literary style.

Kekelidze also took part in editing historical and secular literary writings. He published a critical edition of the «History and Eulogy of the Sovereigns» (1941) — a very involved text, extant in a mutilated form; he later translated the same text into Russian (1954); Kekelidze also translated the «Seven Luminaries» by Nodar Tsitsishvili (1930). He was the editor of the second volume of the Georgian versions of Firdausi's *Shāhnāma* (1934), Ioane Bagrationi's «Kalmasoba» (Vol. I. 1936, vol. II. 1948), «Visramiani» (1938), D. Guramishvili's «Davitiani» (1955), the complete works of N. Baratashvili (1945), etc.

In 1945 Kekelidze began to prepare a multivolume publication of his works, entitled «Studies in the History of Old Georgian Literature» (to date thirteen volumes have come out, with two more volumes to be published). The author revised his early studies, introducing some changes and supplementing them with factual evidence.

Kekelidze splendidly combined fruitful research work with teaching. For a long time he delivered a course of the history of Georgian literature at Tbilisi University. It is safe to say that Kekelidze took personal part in the creation of the army of specialists in literature at present engaged in various branches of the history of Georgian literature, while the later generations of Georgian specialists were educated on his works.

Kekelidze was a determined and indefatigable researcher, exacting both to himself and to others and principled to the end. Hence, he was often called «the patriarch of Georgian philology», and a devotee of the Georgian people. He had fully earned these epithets. A tireless capacity for work and goal-directedness — these traits of a genuine scholar — made him an example for many.

Kekelidze died leaving behind works that serve as the best monument to him.

I. Lolashvili

კორნელი კეკელიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის
ძირითადი თარიღები

- 1879 წლის 18 (30 აპრილს დაიბადა სოფ. მიქელეფონში (ვანის რ-ნი, ტობანიერის საბჭო).
- 1886 წ. შედის ქუთაისის ოთხკლასიან სასულიერო სასწავლებელში.
- 1893 წ. შევიდა სწავლის გასაგრძელებლად თბილისის სასულიერო სემინარიაში.
- 1900 წ. შედის კიევის სასულიერო აკადემიაში, სიტყვიერების ფაკულტეტზე.
- 1904 წ. ამთავრებს კიევის სასულიერო აკადემიის სრულ კურსს და სამეცნიერო საბჭოს დადგენილებით დატოვებულ იქნა საპროფესოროდ მოსამზადებლად.
- 1905 წ. ინიშნება ქუთაისის ეპარქიალური სასწავლებლის პედაგოგიური საბჭოს თავმჯდომარედ. ამავე წელს დაიბეჭდა მისი პირველი შრომები: «ახალი საგალობლები აბო ტფილელისა» და «К вопросу о времени празднования рождества Христова в древней церкви».
- 1906 წ. ინიშნება თბილისის ქალთა ეპარქიალური სასწავლებლის ინსპექტორად.
- 1908 წ. კიევის სასულიერო აკადემიაში დაიცვა სამაგისტრო დისერტაცია თემაზე — «Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах».
- 1909 წ. არჩეულ იქნა საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების გამგეობის წევრად.
- 1913 წ. ლექციებს კითხულობს თბილისის ქალთა უმაღლეს კურსებზე. რუსეთის მეცნიერებათა აკადემია აჯილდოებს მის შრომას «Иерусалимский Канонарь VII века» მ. ნ. ახმატოვის სახელობის პრემიით.

- 1916 წ. დაინიშნა თბილისის სასულიერო სემინარიის რექტორად.
- 1918 წლიდან გარდაცვალებამდე იყო თბილისის უნივერსიტეტის ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის უცვლელი ხელმძღვანელი.
- 1920 წ. ირჩევენ თბილისის უნივერსიტეტის სიბრძნისმეტყველების (შემდეგ პედაგოგიური) ფაკულტეტის დეკანად.
- 1921 წ. ინიშნება თბილისის უნივერსიტეტის ხელნაწერთა მუზეუმის გამგედ.
- 1925 წ. ირჩევენ თბილისის უნივერსიტეტის სასწავლო ნაწილის პრორექტორად. ამ თანამდებობაზეა 1930 წლამდე.
- 1926 წ. ინიშნება საქართველოს სსრ განათლების კომისარიატის კოლეგიის წევრად და სატერმინოლოგიო კომიტეტის თავმჯდომარედ.
- 1927—1929 წწ. იყო საქართველოსა და ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის წევრი.
- 1927—1931 წწ. იყო ქ. თბილისის მუშათა, გლეხთა და ჯარისკაცთა საბჭოს დეპუტატი.
- 1930 წ. ირჩევენ ფილოლოგიური ფაკ-ტის ქართული ლიტერატურის კათედრის გამგედ უნ-ტის ბაზაზე ახლად გახსნილ პედ. ინ-ტში.
- 1932 წ. საქართველოს სსრ განათლების კომისარიატის საკვალიფიკაციო კომისია ამტკიცებს პროფესორის წოდებაში.
- 1932 წ. ირჩევენ პროფესორ-დეკანის თანამდებობაზე თბილისის პედ. ინტ-ში.
- 1933 წ. იწვევენ თბილისის უნ-ტში პროფესორის თანამდებობაზე.
- 1933 წ. ირჩევენ სახელმწიფო სამეცნიერო საბჭოს წევრად.
- 1933—1937 წწ. შეთავსებით კითხულობს ლექციებს თბილისის და ქუთაისის პედაგოგიურ ინსტიტუტებში.
- 1935 წ. საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატთან არსებულმა საკვალიფიკაციო კომისიამ კ. კეკელიძეს დისერტაციის დაუცველად მიანიჭა ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი.
- 1935—1936 წწ. არის „ვეფხისტყაოსნის“ საიუბილეო (1937 წ.) გამოცემის ტექსტის დამდგენი კომისიის პირველი თავმჯდომარე.

- 1937 წ. ნიშნავენ თბილისის სახ. უნტ-თან არსებული რუსთაველის სახ. სამეცნ.-კვლ. ინ-ტის დირექტორად.
- 1938 წ. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ცენტრალური საბჭოს სრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ დაჯილდოვდა საპატიო სიგელით.
- 1939—1940 წწ. კითხულობს ლექციებს (შეთავსებით) სოხუმის პედ. ინსტ-ში.
- 1941 წ. აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პირველი შემადგენლობის ნამდვილ წევრად.
- 1942 წ. ნიშნავენ საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ინს-ტის დირექტორად.
- 1942 წ. ქართული ლიტერატურის კვლევის საქმეში დამსახურების გამო ირჩევენ საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრად.
- 1943 წ. მიენიჭა მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდება.
- 1944 წ. საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით დაჯილდოვდა შრომის წითელი დროშის ორდენით. ამავე წელს ირჩევენ საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების თავმჯდომარის მოადგილედ.
- 1945 წ. აღინიშნა კ. კეკელიძის სამეცნიერო-პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 40 წლისთავის იუბილე. საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საგანგებო ბრძანებულებით მეორედ დაჯილდოვდა შრომის წითელი დროშის ორდენით.
- 1945 წ. საკავშირო უმაღლესი სკოლების კომიტეტი ამტკიცებს საქართველოს რუსთაველის სახ. თეატრალური ინ-ტის სამეცნიერო საბჭოს წევრად.
- 1947 წ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი პირველი პრემიით აჯილდოვებს მის ნაშრომს „ბიზანტიური მეტაფრასტიკა და ქართული ჰაგიოგრაფია“.
- 1949 წ. საქართველოს სსრ საარქივო სამმართველო ნიშნავს ცენტრალური არქივის ქართული ხელნაწერების მეცნიერული აღწერილობის რედაქტორად.
- 1954 წ. ჩატარდა კ. კეკელიძის დაბადების 75 და სამეცნიერო მოღვაწეობის 50 წლისთავის იუბილე და უნივერსიტეტის ქართული ლიტერატურის ისტორიის კაბინეტს ეწოდა კორნელი კეკელიძის სახელი. ამავე წელს საბჭოთა კავშირის

უმალესი საბჭოს ბრძანებულებით კ. კეკელიძე დაჯილდოვ-
და ლენინის ორდენით.

1959 წ. ირჩევენ სოფ. ტობანიერის კოლმეურნეობის საპატიო
წევრად.

1962 წ. 7 ივნისს გარდაიცვალა. 12 ივნისს დაკრძალეს თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეზოში.

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ К. С. КЕКЕЛИДЗЕ

- 1879 г. 18[30] апреля родился в с. Микелепони (Вапский район, Тобаннерский сельсовет).
- 1886 г. Поступил в Кутаисское четырехклассное духовное училище.
- 1893 г. Для продолжения учебы поступил в Тбилисскую духовную семинарию.
- 1900 г. Поступил на словесный факультет Киевской духовной академии.
- 1904 г. Закончил полный курс Киевской духовной академии и постановлением Совета Академии был оставлен для подготовки к профессорской деятельности.
- 1905 г. Назначается председателем педагогического совета Кутаисского епархиального училища.
Печатаются его первые труды: «Новые гимны в честь Або Тбилели» и «К вопросу о времени празднования рождества Христова в древней церкви».
- 1906 г. Назначается инспектором Тбилисского женского епархиального училища.
- 1908 г. В Киевской духовной академии защитил магистерскую диссертацию на тему «Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах».
- 1909 г. Избран членом правления Грузинского историко-этнографического общества.
- 1913 г. Читает лекции на Тбилисских женских высших курсах. Российская Академия наук наградила премией имени М. Н. Ахматова его труд «Иерусалимский канонарь VII века».

- 1916 г. Назначен ректором Тбилисской духовной семинарии.
- С 1918 г. До смерти был бессменным руководителем Кафедры истории древнегрузинской литературы Тбилисского университета.
- 1920 г. Избирается деканом Философского факультета Тбилисского университета.
- 1921 г. Назначается заведующим музеем рукописей Тбилисского университета.
- 1925 г. Избирается проректором по научной части Тбилисского университета. На этой должности работает до 1930 г.
- 1926 г. Назначается членом коллегии Наркомпроса Грузинской ССР и председателем терминологического комитета.
- 1927—1929 гг. Член Центрального Исполнительного Комитета Грузии и Закавказья.
- 1927—1931 гг. Депутат Совета рабочих, крестьян и солдат г. Тбилиси.
- 1930 г. Избирается заведующим Кафдрой грузинской литературы филологического факультета вновь открытого на базе Университета Педагогического института.
- 1932 г. Квалификационной комиссией Наркомпроса Грузинской ССР утвержден в звании профессора. Избирается на должности профессора-декана в Тбилисском педагогическом институте.
- 1933 г. Приглашается в Тбилисский университет на должность профессора. Избирается членом Государственного ученого совета.
- 1933—1937 гг. По совместительству читает лекции в Тбилисском и Кутаисском педагогических институтах.
- 1935 г. Квалификационная комиссия при Наркомпросе Грузинской ССР без защиты диссертации присудила ему ученую степень доктора филологических наук.
- 1935—1936 гг. Первый председатель Комиссии по установлению текста юбилейного (1937 г.) издания поэмы Ш. Руставели «Витязь в тигровой шкуре».
- 1937 г. 14 декабря. Назначается директором Научно-иссле-

довательского института им. Ш. Руставели при Тбилисском государственном университете.

- 1938 г. Награжден Почетной грамотой ЦИК Грузинской ССР.
- 1939—1940 гг. По совместительству читает лекции в Сухумском педагогическом институте.
- 1941 г. Избран в первый состав действительных членов Академии наук Грузинской ССР.
- 1942 г. Назначается директором Института грузинской литературы им. Ш. Руставели АН ГССР.
- 1942 г. За заслуги в деле изучения грузинской литературы избирается членом Союза писателей Грузии.
- 1943 г. Присвоено звание заслуженного деятеля науки Грузинской ССР.
- 1944 г. Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден Орденом Трудового Красного Знамени. Избирается заместителем председателя Отделения общественных наук АН ГССР.
- 1945 г. Было отмечено 40-летие научно-педагогической и общественной деятельности К. С. Кекелидзе. Чрезвычайным Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден вторым Орденом Трудового Красного Знамени. Всесоюзным комитетом высших учебных заведений утвержден членом ученого совета Театрального института Грузии им. Ш. Руставели.
- 1947 г. Тбилисский государственный университет награждает первой премией его труд «Византийская метафрастика и грузинская агнография».
- 1949 г. Архивным управлением Грузинской ССР назначен редактором научных описаний грузинских рукописей Центрального архива.
- 1954 г. Был проведен юбилей, посвященный 75-летию со дня рождения и 50-летию научной деятельности К. С. Кекелидзе. Кабинету истории грузинской литературы Тбилисского государственного университета присвоено имя К. С. Кекелидзе.

Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден Орденом Ленина.

1959 г. В Государственном театре им. Руставели состоялся юбилей, посвященный 80-летию со дня его рождения. Министерство просвещения ГССР награждает его знаком «Отличник народного образования».

1962 г. 7 июня скончался. 12 июня похоронен во дворе Тбилисского государственного университета.

კორნელი კეკელიძის შრომები
ТРУДЫ КОРНЕЛИЯ КЕКЕЛИДZE

1905

1. ახალნი საგალობელნი წმიდისა მოწამისა აბო თბილელისა. — ზეწყემსი, 1905, № 13—14, გვ. 3—6; ეტიუდები..., ტ. VI, 1960, გვ. 414—417.

Новые гимны в честь Або Тбилели. — Мцкемси, 1905, № 13—14, с. 3—6; Этюды..., т. VI, 1960, с. 414—417.

2. К вопросу о времени празднования Рождества Христова в древней церкви. — Труды Киев. дух. акад., 1905, №1, с. 1-10; ეტიუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 259-264.

Рец.: Джанашвили М. — Кавказский край, 1905, № 7.

1906

3. Литургическая справка по вопросу об автокефалии грузинской церкви. — Дух. вест. груз. экз., 1906, №9-10, с. 3-9; ეტიუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 253-258.

4. Открытое письмо о прот. Т.Буткевичу. — С.—Петербургские Ведомости, 1906, №279, 17[30] дек.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 177—179.

В соавторстве с С. Горгадзе и К. Цинцадзе.

1908

5. К вопросу о важности и своевременности научной разработки памятников древнегрузинской церковной, в частности литургической письменности. — Труды Киев. дух. акад., 1908, ноябрь, с. 1-9; ეტიუდები..., ტ. V, 1957, გვ. 295-300.

6. Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах и их научное значение. Тифлис, Типогр. «Братство», 1908. XXXI, 515, XIII с.

Рец.: Авалиани С. — Богословский Вестник, 1910, № 2, с. 334—345.

1910

7. სახარება-ოთხთავი ორთა ხელნაწერთაგან [913] და [995] წელთათა. გამოსცა პროფ. ვლადიმერ ბენეშევიჩმა. ს.-პეტერბურგი, 1909. [რეც.]—Закавказская речь, 1910, № 2-3.—(აღწერილია ავტორის მითითებით.)

Евангелие четырехглав из двух рукописей [913] и [995] гг. Изд. проф. Вл. Бенешевич. СПб, 1909 [Рец.]. — Закавказская речь, 1910, № 2—3. — (Описан по указанию автора).

8. Несколько замечаний по поводу рецензии С. Авалиани на нашу книгу: Литургические грузинские памятники. Тифлис, 1908.—Богословский вестник, 1910, октябрь, с. 353-356; ეტუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 271-278.

9. Новооткрытый агниологический памятник иконоборческой эпохи. [Житие Романа Нового]. — Труды Киев. дух. акад., 1910, т. 6, [июнь], с. 1-38; ეტუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 55-75.

Рец.: Peeters P. — Analecta Bollandiana, 1910, t. XXX, p. 393-409.

10. Симеон Метафраст по грузинским источникам. — Труды Киев. дух. акад., 1910, Февраль, с. 1-10; ეტუდები..., ტ. V, 1957, გვ. 212-226.

Рец.: Peeters P. — Analecta Bollandiana, 1910, t. XXIX, p. 357-359.

1911

11. Эпизод из начальной истории египетского монашества. — Труды Киев. дух. акад., 1911, март, с. 1-48; ეტუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 76-101.

Рец.: Peeters P. — Analecta Bollandiana, 1911, t. XXXI, p. 478-479.

1912

12. კურთხევანის დაბეჭდვის გამო. ბ. ბ. კეთილის მოსურნის.

ალ. ხახანაშვილის და სხვ. წერილების პასუხად. — *განმანათლებელი*, 1912, № 2, გვ. 147—155; *ეტიუდები...*, ტ. XIII, 1974, გვ. 152—160.
 არქიმანდრ. პიროსის, დეკ. კ. ცინცაძისა და იუსტ. აბულაძის თანაავტორობით.

По поводу печатания требника. В ответ на писем А. Ханашвили и др. — *Ганатлеба*, 1912, № 2, с. 147—155; *Этюд...*, т. XIII, 1974, с. 152—160.

В соавторстве с архимандр. Пирсом, прот. К. Цинцадзе и Ю. Абуладзе.

13. Иерусалимский канонарь VII века. (Грузинская версия). Тифлис, 1912. VII, 346 с.; *ეტიუდები...*, ტ. XIII, 1974, გვ. 63-82*.

Рец.: Дмитриевский А. — *Сообщения Императорского православного Палестинского общества*, т. XXIV, 1913, с. 34—48.

Рец.: Карабинов И. — *Христианское чтение*, 1912, с. 646—654.

Рец.: Марр Н. — *Христианский Восток*, т. I, 1912, с. 114—122.

Рец.: Peeters P. — *Analecta Bollandiana*, t. XXXII, 1912, p. 349-350.

14. Иоанн Ксифилин, продолжатель Симеона Метафраста. [С текстом]. — *Христианский Восток*, т. I, вып. 3, 1912, с. 325—346; *ეტიუდები...*, ტ. V, 1957, გვ. 229-247.

Рец.: Латышев В. В. — *Известия Императорской Академии наук*, СПб, 1913, с. 231—240.

15. Предисловие. — В кн.: *Древне-грузинский архиератикон*. Грузинский текст. Тифлис, 1912, с. 1-XXX.; *ეტიუდები...*, ტ. XII, 1973, გვ. 279-293.

16. Сведения грузинских источников о преподобном Максиме Исповеднике. — *Труды Киев. дух. акад.*, 1912, сент.-ноябрь, с. 1-77; *ეტიუდები...*, ტ. VII, 1961, გვ. 14-54.

Рец.: Peeters P. — *Analecta Bollandiana*, t. XXXII, 1912, p. 456-459.

* ეარსკვლავით აღნიშნულ გამოცემაში ძველის ტექსტი არ არის დაბეჭდილი.

17. Историко-агиографические отрывки.—Христианский Восток, 1913, т. II, вып. 2, с. 187-198; ეტიუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 5-13.

18. Житие епископов херсонских в грузинской Минее.—Известия археологической комиссии, 1913, вып. 49, с. 75-88; ეტიუდები ..., ტ. VII, 1961, გვ. 248-252.

В соавторстве с В. Латышевым.

1914

19. ანტონ კათოლიკოსის სალიტურღიკო მოღვაწეობიდან. (წაკითხულია საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების საჯარო კრებაზე 24 თებერვ. 1914 წ.). ტფ., 1914. 14 გვ; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 175—186.

Из литургической деятельности Католикоса Антония I. [Доложено на публ. собрании ист. и этногр. общ-ва. 24 февр. 1914 г.]. Тифлис. 1914. 14 с.; Этюды..., т. IV, 1957, с. 175—186.

20. Житие и подвиги св. Иоанна, католикоса Урхайского.—Христианский Восток, 1914, т. II, вып. 3, с. 301-349; ეტიუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 102-135.

21. К вопросу об иерусалимском происхождении грузинской церкви. СПб, Типогр. В. О. Коршбаума, 1914. 8 с.

რეც.: — სახალხო ფურცელი, 1915, 17 მარტი, გვ. 3.

22. Н. Марр. Определение языка второй категории Ахеменидских клинообразных надписей по данным яфетического языкознания. СПб., 1914. [Рец.]. — Закавказская речь, 1914, 18 февр.; ეტიუდები..., ტ. X, 1968, გვ. 7—8.

23. О грузинском обычае встречать новый год с зажженными факелами. — Духовный вестник груз. экз., 1914, № 7, с. 269—271.

1915

24. მცხეთობა. — საქართველო, 1915, № 106.—ხელის მოწერა: ქართველი.

Мцхетский праздник. — Сакартвело, 1915, № 106. — Подпись: Картвели [Грузин].

25. სიტყვა ვაჟა-ფშაველას დასაფლავებაზე, წარმოთქმული ქვა-

შეთეს ეკლესიაში.—საქართველო, 1915, 4 აგვ., გვ. 2; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 197—198.

Речь, произнесенная на похоронах поэта Важа-Пшавела в Кашветской церкви. — Сакартвело, 1915, 4 авг., с. 2; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 197—198.

26. ქართული ეროვნული სახელები. — საქართველო, 1915, 18 აგვ., გვ. 3; 19 აგვ., გვ. 3—4; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 169—173.

Грузинские национальные имена. — Сакартвело, 1915, 18 авг., с. 3; 19 авг., с. 3—4; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 169—173.

27. ქართული ლექსიკონის შესახებ. წინასიტყვაობა წიგნაკისა: სახელმძღვანელო ვრცელი ქართული ლექსიკონის შესადგენად. ტფ., 1915, გვ. 1—8. — ხელმოწერა: ივ. ჯავახიშვილი, კ. კეკელიძე, ი. აბულაძე, ი. ყიფშიძე, ს. გორგაძე, ვ. ლამბაშიძე, ვ. ბერიძე, პ. ინგოროყვა, ა. შანიძე; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 161—168.

О грузинском словаре. Предисловие книжки: Руководство для составления полного грузинского словаря. Тифлис, 1915, с. 1—8. — Подписи: Ив. Джавахишвили, К. Кекелидзе, Ю. Абуладзе, И. Кипшидзе, В. Гамбашидзе, С. Горгадзе, В. Беридзе, П. Ингороква, А. Шанидзе; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 161—168.

28. Грузинская версия арабского жития Иоанна Дамаскина. — Христианский Восток, 1915, т. III, вып. 2, с. 119-174; ეტიუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 136-176.

Имеется отд. оттиск.

რეც.: — სახალხო ფურცელი, 1915, 17 მარტი, გვ. 3.

29. Житие Петра Нового, мученика Капетолийского. — Христианский Восток, 1915, т. IV, вып. I, с. 1-71; ეტიუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 177-223.

30. Об издании грузинских агиографических памятников. [Протоколы VII заседания историко-филологического отделения Академии наук. 15/IV, 1915 г. Прил. 1, К § 123]; ეტიუდები..., ტ. VII, 1961, გვ. 265-270.

31. Слово произнесенное при вносе праха Акакия [Церетели] в Кашветскую церковь. — В сб.: Акакий и его поэзия. Сост. и изд. А. Алдон. Тифлис, 1915, с. 31 [2-33]; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 195-196.

32. ახალი სიურპრიზი. [აფხაზეთის ეპარქიის შესახებ]. — საქართველო, 1916, 29 მარტი, გვ. 3 — ხელის მოწერა: ნელი
Новый сюрприз. [Об Абхазской епархии]. — Сакартвело, 1916, 29 марта, с. 3. — Подпись: Нели.
33. დიდუბის ეკლესია. — საქართველო, 1916, 17 აპრ., ხელის მოწერა: ქართველი.
Дидубийская церковь. — Сакартвело, 1916, 17 апр., — Подпись: Картвели [Грузин].
34. თედო ჟორდანას კუბოსთან. — საქართველო, 1916, 30 ოქტ., გვ. 4 — ხელის მოწერა: ნამოწაფარი.
У гроба Феодора Жорданиа. — Сакартвело, 1916, 30 окт., с. 4. — Подпись: Намоцапარი [Бывший ученик].
35. კავკასიის სამიტროპოლიტო ოლქი. — საქართველო, 1916, 5 მარტი, გვ. 3.
Кавказский митрополичий округ. — Сакартвело, 1916, 5 марта, с. 3.
36. მცირე შენიშვნა [კულტურულ-საგანმანათლებლო საზოგადოებათა კავშირის დაარსების გამო]. — საქართველო, 1916, № 86.
Маленькая заметка. [К основанию союза культурно-просветительных обществ]. — Сакартвело, 1916, № 86.
37. პროვოკაცია თუ სიბეცე? (ალ. რემიზოვი და სომხების „სურფსარქისი“). — საქართველო, 1916, 5 ივნ., გვ. 1—2.
Провокация или близорукость? [Ал. Ремизов и армянский «Сурфсаркис»]. — Сакартვело, 1916, 5 июня, с. 1—2.
38. როგორ «აუმჯობესებენ» საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობას? — საქართველო, 1916, № 41. — ხელის მოწერა: მეგობარი.
Как «улучшают» положение грузинской церкви? — Сакартвело, 1916, № 41. — Подпись: Меგობარი [Друг].
39. საქართველოს საეგზარქოსო (ისტორიულ-კანონიკური ცნობა). — საქართველო, 1916, № 55.
Грузинский экзархат. (Историко-каноническая справка). — Сакартვело, 1916, № 55.
40. საჭიროა თუ არა ქართლში საეპისკოპოსო კათედრა? — საქართველო, 1916, 25 თებ.
Нужна ли в Картли епископская кафедра? — Сакартვело, 1916, 25 февр.

41. Житие Агафангела, католикоса Дамасского. — Христианский Восток, 1916, т. IV, вып. 3, с. 246-283; ეტიუდები..., ტ. VI, 1961, გვ. 224-247.

Имеется отд. оттиск.

1917

42. ღვთისმსახურება და სამღვდელოება (ისტორიულ-არქეოლოგიური ნარკვევი). — სვეტიცხოველი. 1917, № 4, გვ. 12—16.

Богослужение и иерархия. [Историко-археологический очерк]. — Светицховელი, 1917, № 4, с. 12—16.

43. [წინასიტყვაობა]. — წგ-ში: დაუჯდომელი სუეტისა ცხოველისა და კუართისა საუფლოსა. ტფ., 1917, გვ. 2.

[Предисловие]. — В кн.: Акафист животворящего креста и хитона господня. Тифлис, 1917, с. 2.

44. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: წესი, რომელი იქმნების ხელდასხმასა ზედა ეპისკოპოსისა. ტფ., 1917, გვ. 3—4.

Предисловие. — В кн.: Чин древнегрузинской епископской хиротонии. Тифлис, 1917, с. 3—4.

1918

45. იოანე პეტრიწის სამწერლო მოღვაწეობიდან. — პრომეთე, 1918, № 1, გვ. 62—70; ეტიუდები..., ტ. XI, 1972, გვ. 172—177.

Из литературной деятельности Иоанна Петрици. — Промете, 1918, № 1, с. 62—70; Этюды..., т. XI, 1972, с. 172—177.

46. კიმენი. ტ. 1. ქართული პავიოგრაფიული ძეგლები. იანვრის, თებერვლის, მარტის, აპრილის და მაისის თვეთა ტექსტები. შესავალი, გამოკვლევა და რედაქცია. ტფ., რუსეთის მეცნ. აკად. გამოც., 1918. XLVIII, 351 გვ. საკუთარ სახელთა საძიებელი, გვ. 341—349; ეტიუდები, ტ. XI, 1972, გვ. 61—69.

რეც.: ჯანაშვილი მ. — საქართველო, 1918, 7 დეკ., გვ. 4.

საბიბლიოგრაფიო შენიშვნა. — სახალხო საქმე, 1918, № 492. — ხელმოუწერელია.

Кимен. Т. I. Грузинские агнографические памятники. Тексты января, февраля, марта, апреля и мая. Предисловие, исследование и редакция. Тифлис, Изд. Россинск. акад. наук, 1918. XLVIII, 351 с. Указатель собств. имен, с. 341—349; Этюды..., т. XI, 1972, с. 61—99.

Рец.: Джанашвили М.—Сакартвело, 1918, 7 дек., с. 4.
 Библиографическая заметка. — Сахалхо сакме, 1918,
 № 492.

Рец.: Peeters P. — Analecta Bollandiana. t. XLIII, 1918.

1920

47. თარგმანებაჲ ეკლესიისტიისაჲ მიტროფანე ზმურნელ მიტროპოლიტისაჲ. წინასიტყვაობა, გამოკვლევა და რედაქცია. ტფ., „სახალხო საქმე“, 1920. XXXIII, 229 გვ.; ეტიუდები..., ტ. XI, 1972, გვ. 178—272.

Толкование Экклезиаста Митрофана Смирнского. Предисл., исслед. и редакция. Тифлис, «Сахалхо сакме», 1920. XXXIII, 229 с.; Этюды..., т. XI, 1972, с. 178—272.

48. ნაწყვეტი ქართული პაგიოგრაფიის ისტორიიდან. (ცხოვრება ილარიონ ქართველისა). — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, 1920, № 1, გვ. 39—67; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 134—158.

Отрывок из истории грузинской агнографии. (Житие Илариона Грузина). — Вестник Тифл. ун-та, 1920, № 1, с. 39—67; Этюды..., т. IV, 1957, с. 134—158.

1921

49. სალიტერატურო ქართულისათვის. პროექტი ქართული ორთოგრაფიის სადაო საკითხების მოსაწესრიგებლად, შემუშავებული საორგანიზაციო კომისიისა და მიღებული სასწავლო კომიტეტის მიერ. (მასალები კონფერენციისათვის). თბ., 1921. 53 გვ.

გ. ახვლედიანის, ა. შანიძის, ვ. ბერიძის და ს. გორგაძის თანავეტორობით.

О литературном грузинском языке. Проект для разрешения спорных вопросов грузинской орфографии, разработанный организационной комиссией и принятый учебным комитетом. [Материалы к конференции]. Тб., 1921. 53 с.

В соавторстве с Г. Ахвледзани, А. Шанидзе, В. Беридзе, С. Горгაძე.

1922

50. როდისაა გადაწერილი ადიშის სახარება? — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, 1922—1923, ტ. II, გვ. 392—397; ეტიუდები..., ტ. II, 1945, გვ. 335—338.

Когда переписано адишское евангелие? — Вестник Тифл. ун-та, 1922—1923, т. II, с. 392—397; Этюды..., т. II, 1945, с. 335—338.

1923

51. ესქატოლოგიური მოტივები ძველს ქართულს მწერლობა-სა და ცხოვრებაში. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 1, გვ. 59—64; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 105—109.

Эсхатологические мотивы в древнегрузинской письменности и жизни. — Чвени მეცნიერება, 1923, № 1, с. 59—64; Этюды..., т. IV, 1957, с. 105—109.

52. ვახტანგ გორგასალის ისტორიკოსი და მისი ისტორია (ისტორიულ-ლიტერატურული ექსკურსი). [მოხსენებულია საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოების სხდომაზე 1923 წ. 16 სექტემბერს]. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 4, გვ. 17—47; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 187—201.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

რეც.: დილეთანტი [გამყრელიძე ვიკ]. — ტრიბუნა, 1923, 29 ნოემბ.

Историк Вахтанга Горгасала и его история. (Историко-литературный экскурс). [Доложено на заседании ист.-этногр. об-ва, 16 сент. 1923 г.]. — Чвени მეცნიერება, 1923, № 4, с. 17—47; Этюды..., т. IV, 1957, с. 187—201.

Имеется отд. оттиск.

Рец.: Дилетант [Гамкрелидзе Гиа]. — Трибуна, 1923, 29 ноября.

53. ლეონტი მროველის ლიტერატურული წყაროები. [მოხსენებულია საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების სხდომაზე 20 თებერვალს 1923 წ.]. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, 1923, III, გვ. 27—56; ეტიუდები..., ტ. XII, 1973, გვ. 10—31.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

რეც.: კაკაბაძე ს. — საისტორიო მოამბე 1924, წგ. 1, გვ. 282—284.

Литературные источники Леонтия Мровели. [Доложено на торж. заседании Ист.-этногр. об-ва, 20 февр. 1923 г.] — Вестник Тифл. ун-та, 1923, т. III, с. 27—56. Этюды..., т. XII, 1973, с. 10—31.

Имеется отд. оттиск.

Рец.: Какабадзе С. — Сансторио моамბე, 1924, кн. I, с. 282—284.

54. ორი ექვთიმე ქართულ მწერლობაში (მთაწმინდელი თუ იერუსალიმელი?) [მოსხენებულია საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოების სხდომაზე 1923 წ. 19 ივნისს]. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 2—3, გვ. 102—121; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 90—104.

Два Евфимия в грузинской литературе (Мтацминдский или Иерусалимский?). [Доложено на заседании Ист. — этногр. об-ва 19 июня, 1923 г.]. — Чвени მეციწერება, 1923, № 2—3, с. 102—121; Этюды..., т. IV, 1957, с. 90—104.

55. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. I. ძველი მწერლობა. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1923. [2], 695 გვ. დანართი: საკუთარ სახელთა საძიებელი. შედგ. გ. ჯაკობიას მიერ. გვ. 665—689.

რეც.: აბულაძე იუსტ. — ქართული სიტყვა, 1924, 2 მარტი, 16 მარტი, 23 მარტი.

რეც.: მელიქსეთ-ბეგი ლ. — საისტორიო მოამბე, 1924, წგ. 2, გვ. 258—263.

რეც.: — კომუნისტი, 1924, 28 თებ. — ზელმოუწერელია.

История грузинской литературы. Т. I. Древняя письменность. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1923. [2], 695 с. — Приложение: указатель собственных имен. Сост. Г. Джакобия, с. 665—689.

Рец.: Абуладзе Юст. — Картული სიტკვა, 1924, 2 მარტი, 16 მარტი, 23 მარტი.

Рец.: Меликсет-Бек Л. — Сансторио моамბე, 1924, кн. 2, с. 258—263.

Рец.: — Кომუნისტი, 1924, 28 ფებრ. — Без подписи.

Рец.: Blake R. P. The Journal of Theological Studies, October, 1924, vol. XXVI, N. 101, p. 50-64.

1924

56. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. II. საერო მწერლობა. XI—XVIII სს. ტფ., 1924. [3], 527 გვ. — დანართი: საკუთარ სახელთა და გეოგრაფიული საძიებლები, გვ. 507—521.

რეც.: კაკაბაძე ს. — საისტორიო მოამბე, 1925, წგ. 1, გვ. 293—312; მისივე. — მნათობი, 1925, № 3, გვ. 256—258.

История грузинской литературы. Т. II. Светская письменность XI—XVIII вв. Тифлис, 1924. [3], 527 с. — Прило-

ენი: უკაზატელ სობსტვენნიხ ი გეოგრაფიკისკიხ იმენ, ს. 507—521.

რედ.: კაკაბადზე ს. — საისტორიო მოამბე, 1925, კრ. № 1, ს. 293—312; ეგო ჯე. — მნატობი, 1925, № 3, ს. 256—258.

57. წერილი რედაქციის მიმართ [ქართული ლიტერატურის ისტორიის გამოცემის შესახებ]. — კომუნისტი, 1924, 30 ოქტ., ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 285.

Письмо к редакции [об издании истории грузинской литературы]. — Комунисти, 1924, 30 окт.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 285.

1925

58. რამდენიმე, ჯერ კიდევ გაურკვეველი, ტერმინი ჩვენი საისტორიო მწერლობისა. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, ტ. 5, 1925, გვ. 306—312; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 70—77.

Несколько невыясненных еще терминов нашей исторической литературы. — Вестник Тифл. ун-та, 1925, т. 5, с. 306—312; Этюды..., т. IV, 1957, с. 70—77.

59 ძველი ქართული თეატრი. — ხელოვნება, 1925, № 1, გვ. 19—27.

Древнегрузинский театр. — Хеловნება, 1925, № 1, с. 19—27.

60. Главные историко-хронологические вопросы из истории обращения Грузин. Тезисы доклада. — 2-й краеведческий съезд черноморского побережья и Зап. Кавказа 25 [IX—5] X.1925 г. Постановл. и резолюции. Батуми, 1925, с. 40.

61. К вопросу о прибытии в Грузию сирийских деятелей. Культурно-историческая проблема. Тезисы доклада. — 2-й краеведческий съезд черноморского побережья и Зап. Кавказа 25 [IX—5] X.1925 г. Постановл. и резолюции. Батуми, 1925, с. 34.

1926

62. კაკაბაძე ს. საისტორიო ძიებანი. ტფ., სახელგამი, 1924. [რედ.] — მიმომხილველი, 1926, № 1, გვ. 272—275. — ხელმოწერა: კ. კ.; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 366—368.

Какабадзе С. Исторические разыскания. Тифлис, Сахел-
гами, 1924. [Рец.]. — Мимомхилвели, 1926, № 1, с. 366—368.
275. — Подпись: К. К.; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 366—368.

63. საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ.
კულტურულ-ისტორიული პრობლემა. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე,
1926, ტ. VI, გვ. 82—107. რეზიუმე გერმ. ენ.; ეტიუდები..., ტ. I,
1956, გვ. 19—50.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.
К вопросу о прибытии в Грузию сирийских деятелей.
Культурно-историческая проблема. — Вестник Тифл. ун-та,
1926, т. VI, с. 82—107.; Этюды..., т. I, 1956, с. 19—50.

Имеется отд. оттиск.
64. ქართველთა მოქცევის მთავარი ისტორიულ-ქრონოლო-
გიური საკითხები. [მოხსენებულია საისტორიო-საეთნოგრაფიო
საზოგადოების საჯარო კრებაზე 1925 წ. 12 დეკ.]. — მიმომხილვე-
ლი, 1926, № 1, გვ. 1—53. — რეზიუმე გერმ. ენ.; ეტიუდები...,
ტ. IV, 1957, გვ. 252—292.

რეც.: კაკაბაძე ს. — საისტორიო ძიებანი, 1928, 1, გვ. 129—
136.

Главные историко-хронологические вопросы обращения
грузин [Доложено на публ. собрании Ист.—этногр. об-ва
12 дек. 1925 г.]. — Мимомхилвели, 1926, № 1, с. 1—53. —
Резюме на нем. яз.; Этюды..., т. IV, 1957, с. 252—292.

Рец.: Какабадзе С. — Исторические разыскания, 1928, 1,
с. 129—136.

65. ხანმეტი და ჰემეტი ტექსტები. ლიტერატურული მიმო-
ხილვა. — მიმომხილველი, 1926, № 1, გვ. 261—267. — ხელმო-
წერა: კ. კ.; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 357—362.

«Ханметные» и «Һеметные» тексты. Литературное обо-
зрение. — Мимомхилвели, 1926, № 1, с. 261—267. — Подпись:
К. К.; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 357—362.

66. ხოსროვ-შირინიანის ქართული ვერსია. (მოხსენებულია სა-
ისტორიო-საეთნოგრაფიო საზ-ში 6 ივნისს 1925 წ.). — ჩვენი მეც-
ნიერება, 1926, № 17—18, გვ. 21—23.; ეტიუდები..., ტ. XII,
1973, გვ. 7—9.

Грузинская версия романа Хосров-ва-Ширин. [Доложе-
но на Ист.—этно. об-ве 6 июня 1925 г.]. — Чвени მეცნიერება,
1926, № 17—18, с. 21—23; Этюды..., т. XII, 1973, с. 7—9.

67. Blake R. P. Catalogue des manuscrits géorgiens de la bibliothèque patriarcale grecque a Jerusalem. Paris, 1924. (Extrait de la Revue de l'Orient Chrétien 3-e série. III (XXXIII), № 3 et 4 (1922-23, p. 345-413). [რეც.]—მიმომხილველი, 1926, № 1, გვ. 270-271.—ხელმოწერა: ქ. ქ.; ეტიუდები..., ტ. VII, 1962, გვ. 364-366.

68. Goussen Heinr. Über georgisch. Drucke und Handschriften. Die Festordnung und den Heiligenkalender des altchristlichen Jerosalems betreffend, B. Kühlen, München-Gladbach, 1923, 42 ss. [რეც.]. — მიმომხილველი, 1926, №1, გვ. 268-269.—ხელმოწერა: ქ. ქ.; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 363-364.

69. Lake Kirsopp and Blake Robert P. The Text of the Gospels and the Koridethi Codex (Reprinted from the Harvard Theological Review, vol. XVI, № 3, Juli, p. 267-286. 1923). [რეც.]—მიმომხილველი, 1926, № 1, გვ. 269-270. ხელმოწერა ქ. ქ.; ეტიუდები.... ტ. VIII, 1962, გვ. 364.

70. Peeters Paul. Histories monastiques Georgiennes. Bruxelles, 1923, 317 p. [რეც.]—მიმომხილველი 1926, №1, გვ. 275-279.—ხელმოწერა: ქ. ქ.; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 368-372.

71. Peeters P. La passion Georgienne des SS. Theodore, Julien, Eubulus, Malcamon, Mocimus et Salamanes.—Analecta Bollandiana, 1926, t. XLIV, fasc. 1. et 2. [რეც.]. — მიმომხილველი, 1926, №1, გვ. 280-284. — ხელმოწერა: ქ. ქ.; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 372-376.

1927

72. კიდევ „ვეფხისტყაოსნის“ გარშემო. [ვეფხისტყაოსანი. ს. კაკაბაძის რედაქტორობით. გამოკვლევა, ტექსტი, ლექსიკონი. ტფ., 1927. რეც.]—მნათობი, 1927, № 5—6, გვ. 167—188; ეტიუდები..., ტ. IX, გვ. 231—252; რუსთველოლოგიური ნარკვევები, თბ., 1971, გვ. 38—65.

გამოხმაურება: კაკაბაძე ს. — მნათობი, 1927, № 11—12, გვ. 239—263.

Опять вокруг «Вепхисткаосани». [Вепхисткаосани. Под ред. С. Какабадзе. Исслед., текст, словарь. Тифлис, 1927. рец.]—Мнатоби, 1927, № 5—6, с. 167—188; Этюды..., т. IX, 1963, с. 231—252; Руствелологические очерки. Тб., 1971, с. 38—65.

, Отзв: Какабадзе С. — Мнатоби, 1927, № 11—12, с. 239—263.

73. კონსტანტი კახის მარტილობა და ვინაობა. [სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ტფილ. უნ-ტის მოამბე, 1927, ტ. VII, გვ. 160—173; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 133—146.

რეც.: კაკაბაძე ს. — საისტორიო კრებული. 1928, წგ. 3, გვ. 126.

К вопросу о личности и мученичества Константа Кахи. [IX в.]. — Вестник Тифл. ун-та, 1927, т. VII. с. 160—173; Этюды..., т. 1, 1956, с. 133—146.

Рец.: Какабадзе С. — Саисторио კრებული, 1928, კნ. 3, с. 126.

74. „რუსთველიანა“. [ინგოროყვა პ. რუსთველიანა. ტ. I. ტფ., სახელგამი, 1926. რეც.]. — მნათობი, 1927, № 2, გვ. 181—204; ეტიუდები..., ტ. IX, 1963, გვ. 207—230; რუსთველოლოგიური ნარკვევები. თბ., 1973, გვ. 7—37.

გამოხმაურება: ინგოროყვა პ. რუსთველიანაზე. პროფ. კ. კეკელიძის წერილის გამო. — მნათობი, 1927, № 3, გვ. 193—220; № 4, გვ. 186—223.

«Руствеллиана». [Ингороква П. Руставеллиана. Т. I. Тифлис, Госиздат ГССР, 1926. Рец.]. — Мнатоби, 1927, № 2, с. 181—204. Этюды..., т. IX, 1963, с. 207—230; Руствеллогические очерки. Тб., 1973, с. 7—37.

Отзв: [Ингороква П. О Руставеллиана. По поводу письма К. Кекелидзе]. — Мнатоби, 1927, № 3, с. 193—220; № 4, с. 186—223.

75. საბჭოთა აღმშენებლობის ხელისშემწყობ მეცნიერ-ტექნიკოსთა საზოგადოების დაარსების გამო [საუბარი პროფ. კ. კეკელიძესთან]. — კომუნისტი, 1927, 23 ოქტ.: ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 267—268.

По поводу основания научно-технического общества способствующего советскому строительству. [Беседа с проф. К. Кекелидзе]. — Комунისტი, 1927, 23 окт.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 267—268.

1928

76. სიძველეთა მუზეუმი. — კრ-ში: ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ტფ., 1928, გვ. 299—302.

Музей древностей. — В сб.: Тифлисский государственный университет. Тифлис, 1928, с. 299—302.

77. ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. 1918—1928. (ბო-
გალი მიმოხილვა). — კრ-ში: ტფილისის სახელმწიფო უნივერსი-
ტეტი. 1918—1928. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1928, გვ. 58;
მნათობი, 1928, № 2, გვ. 236—248.

Тифлисский государственный университет. 1918—1923.
[Общий обзор]. — В сб.: Тифлисский государственный уни-
верситет. 1918—1928. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1928, с.
31—58; Мнатоби, 1928, № 2, с. 236—248.

78. უცხო ავტორები ძველს ქართულ მწერლობაში. — ტფილ.
უნ-ტის მოამბე, 1928, ტ. VIII, გვ. 99—202; კ. კეკელიძე. ქართუ-
ლი ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, 1941, გვ. 567—698; ეტიუდე-
ბი..., ტ. V, 1957, გვ. 3—114.

რეც.: კაკაბაძე ს. — საისტორიო კრებული, წგ. III, 1928, გვ.
132—133.

Иностранные авторы в древнегрузинской литературе. —
Вестник Тифл. ун-та, 1928, т. VIII, с. 99—202; К. Кекелидзе.
История грузинской литературы, Т. 1, 1941, с. 567—698; Этю-
ды..., т. V, 1957, с. 3—114.

Рец.: Какабадзе С. — Санторიო კრებული, კნ. III, 1928,
с. 132—133.

79. „ძველი ტფილისის ლიტერატურული ბოქემა“. ი. გრიშა-
შვილისა. [გრიშაშვილი ი. ძველი ტფილისის ლიტერატურუ-
ლი ბოქემა. ტფ., სახელგამი, 1927. რეც.]. — ქართული მწერ-
ლობა, 1928, № 4, გვ. 133—134; ეტიუდები..., ტ. X, 1968, გვ.
21—22.

«Литературная богема старого Тифлиса». И. Гришашви-
ли. [Гришашвили И. Старый и новый Тифлис. Литературная
богема. Тифлис, Госиздат ГССР, 1927. Рец.]. — Картული
მცერლობა, 1928, № 4, с. 133—134; Этюды..., т. X, 1968, с.
21—22.

80. Die Bekehrung Georgians zum Christentum mit einer
Karte. — Morgenland Darstellungen aus Geschichte und Kultur
der Ostens. Leipzig, 1928, H. 18. S. 1-51.

რეცენზიები:

Staatsanzeiger für Württemberg, 1928, 14.

Studierstube, 1928.

Bremer Nachrichten, 23, 12, 8, 28.

Breslauer Zeitung, 15, 9, 28.

- München Angsburger Avenzeitung, 256, 4, 12, 28.
 Prager Abendblatt, 9, 8, 28.
 Missioosbücher 1928.
 Peeters P. — Analecta Bollandiana, tome 47, 1928.
 Karl Burmester. — Christentum und Wissenschaft, 1929.
 The Journal of Religion, 1929.
 Die Bekerung Georgians zum Christentum... Anglican Theological. Revien, Vol. XI, 4. 1929.
 Peradze G. — Der Oriens, 29, 10, 29, S. 162-164.
 Fon Wesendonk, O. G.-Orientalistische Literaturzeitung, 1929, Nr. 8/9, s. 672-682.‡
 T. B. — Bethlehem № 7, Luli 1929.
 Bleichsteiner R.-Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes, XXXII, 1930.
 Bilychnis, XII, 1930.
 Gustav Krüger. — Zeitschrift für Kirchengeschichte, 1930, 36, 1.
 Bermann Theodor.-Theologische Blätter, 1931, Nr. 5, S. 121-126.
 Theologische Literaturzeitung, 1932, Nr. 1.

1929

81. იერემია იბერიელი. (ანტინესტორიანი მოღვაწე V საუკუნისა). — ტფილ. უნ-ტის შთამბე, 1929, ტ. IX, გვ. 187—198; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 51—62.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Иеремия Ибер. (Антинесторианский деятель V в.). — Вестник Тифл. ун-та, 1929, т. IX, с. 187—198; Этюды, т. I, 1956, с. 51—62.

Имеется отд. оттиск.

82. ქართული კულტურის ორი დღესასწაული. ძვენად: ქართული მწერლობის 1500 და ქართული სტამბის 300 წლისთავს. დისკუსიის წესით. — მნათობი, 1929, № 5—6, გვ. 151—167; № 7, გვ. 135—150.

Два праздника грузинской культуры. К 1500 летию грузинской письменности и 300 летию грузинской типографии. В порядке дискуссии. — Мнათობი, 1929, № 5—6, с. 151—167; № 7, с. 135—150.

83. კანონიკური წყობილება ძველ საქართველოში. — ბუღია საქართველოს საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოებას კრებაზე 1927 წლის 11 თებერვალს. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, 1930, ტ. X, გვ. 313—345; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 326—357.

Капонический строй в древней Грузии. Доложено на заседании Ист.-Этногр. об-ва Группы 11 февр. 1927 г. — Вестник Тифл. ун-та, 1930, т. X, с. 313—345; Этюды..., т. IV 1957, с. 326—357.

84. ლექსიკონი. — წგ-ში: ციციშვილი ნ. შვიდი მთიები. ბარამ-გური. ტფ., „ქართული წიგნი“, 1930, გვ. 227—275.

Словарь. — В кн.: Цицишвили Н. Семь планет. Барам-Гуриани. Тифлис, «Картули цигნი». 1930, с. 227—275.

85. ცნობები პოემის [შვიდი მთიები. ბარამ-გური] შესახებ. (ისტორიულ-ლიტერატურული ექსკურსი). — წგ-ში: ციციშვილი ნ. შვიდი მთიები. ბარამ-გური. ტფ., „ქართული წიგნი“, 1930, გვ. I—XXXIV.

Сведения о поэме [Семь планет. Барам-Гуриани]. (Историко-литературный экскурс). — В кн.: Цицишвили Н. Семь планет. Барам-Гуриани. Тифлис, «Картули цигნი», 1930, с. I—XXXIV.

86. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: ვორგაძე ს. ქართული ლექსი. ლექსთწყობის გამოკვლევა. ტფ., სახელგამი, 1930, გვ. 3.

Предисловие. — В кн.: Горгадзе С. Грузинский стих. Исследование стихосложения. Тифлис, Госиздат ГССР, 1930, с. 3.

1931

87. ავტორი ვეფხისტყაოსნისა და დრო მისი დაწერისა. — მნათობი, 1931, № 7—8, გვ. 152—171; № 9—10, გვ. 213—226; ეტიუდები... ტ. XII, 1973, გვ. 51—82.

გამოხმაურება: კიკინაძე კ. — ტფილისის უნ-ტის შრომები, ტ. V, 1936, გვ. 179—200.

Автор Вепхисткаосани и время его создания. — Мнато-би, 1931, № 7—8, с. 152—171; № 9—10, с. 213—226; Этюды..., т. XII, 1973, с. 51—82.

Отзыв: Чичинадзе К. — Труды Тифл. ун-та, т. V, 1931, с. 179—200.

88. ქართული ფეოდალური ლიტერატურის პერიოდიზაცია. სოციოლოგია ძველი ქართული მწერლობისა და დიალექტიკა მისი განვითარებისა. ტფ., 1933. 76 გვ. (განათლ. სახ. კომისარ. დაუსწრ. პედ. ინ-ტი); ეტიუდები..., ტ. XI, 1973, გვ. 7—60.
 რეც.: ვ. ხ. [ვარლამ ხუროძე]. — კომუნისტი, 1934, 3 აგვ.
 რეც.: ცინცაძე პ. და ასათიანი ვ. — მნათობი, 1934, № 5—6, გვ. 280—287.

Периодизация грузинской феодальной литературы. Социология древнегрузинской письменности и диалектика ее развития. Тифлис, 1933. 76 с. [Заоч. пед. ин-т Наркомпроса].
 Рец.: В. Х. [Варлам Хуродзе]. — Комунისტი, 1934, 3 ავგ.
 Рец.: Цинцадзе П. и Асатиანი В. — მნათობი, 1934, № 5—6, с. 280—287.

1934

89. ახალი ეტაპი რუსთველოლოგიაში. — სიტყვა და საქმე (ქუთაისი), 1934, 1 ნოემბ., № 6.

Новый этап в руствелологии. — Сიტკვა და საკმე (კუთაისი), 1934, 1 ნოებრა, № 6.

90. ტფილისი ძველ ქართულ ლიტერატურაში. — ლიტერატურული გაზეთი, 1934, № 23.

Тифлис в древнегрузинской литературе. — Литერატურული გაზეთი, 1934, № 23.

91. «Шах-Намэ» Фирдоуси в грузинской литературе. — Заря Востока, 1934, 24 სენტ., с. 3.

1935

92. ადრინდელი ფეოდალური ქართული ლიტერატურა. I. იოანე საბანისძე. მარტვილობა აბო ტფილელისა. II. ბასილ ზარზმელი. ცხოვრება სერაპიონ ზარზმელისა. კ. კეკელიძის წინასიტყვაობით, რედაქციითა და გამოკვლევით. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამბ., 1935. 186 გვ.; ეტიუდები, ტ. VIII, 1962, გვ. 251—257.

რეც.: რუხაძე ტრ. — კომუნისტი, 1936, 2 ივლ.

Грузинская литература раннего феодализма. I. Иоанне Сабанисдзе. Мученичество Або Тфилели. II. Василий Зарзмели. Жизнь Серапиона Зарзмели. Под ред. с предисл. и ис-

სლ. კ. Кекელიძე. Тифლ., Изд-во Тифл. ун-та, 1935. 186/с.;
Этюды..., т. VIII, 1962, с. 251—257.

Рец.: Рухадзе Тр. — Комунисти, 1936, 2 июля.

93. ნიკიფორე ირბახი — ინიციატორი ქართული სტამბისა
რომში. — ლიტერატურული შემკვიდრეობა, წგ. I, 1935, გვ. 135—
155; ეტიუდები..., ტ. II, 1945, გვ. 71—80.

Никифор Ирбах-инициатор грузинской типографии в
Риме. — Литературиლი მემკვიდრეობა, კნ. I, 1935, с. 135—
155; Этюды..., т. II, 1945, с. 71—80.

94. საუბარი ვეფხისტყაოსნის ტექსტის დამდგენი კომისიის
თავმჯდომარე კ. კეკელიძესთან. — საბჭოთა ხელოვნება, 1935, № 2,
გვ. 11—12; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 104—105.

Беседа с председателем комиссии по установлению тек-
ста «Вепхисткаосани» проф. К. С. Кекелидзе. — Сабчота ხე-
ლოვნება, 1935, № 2, с. 11—12. Этюды..., т. XIII, 1974, с. 104—
105.

95. «Julianos roman»-ის კვალი ადრინდელს ქართულს მწერლო-
ბაში. — ლიტერატურული შემკვიდრეობა, წგ. I, 1935, გვ. 57-61;
ეტიუდები, ტ. II, 1945, გვ. 71-80.

Следы «Julianos roman»-а в реннегрузинской письменности. —
Литературиლი მემკვიდრეობა, კნ. I, 1935, с. 57-61; Этю-
ды..., т. II, 1945, с. 71-80.

1936

96. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. —
ტფილ. უნ-ტის შრომები, 1936, ტ. 1, გვ. 107—140.

შინაარსი: ქართული თარგმანი გიორგი ამარტოლის ხრონო-
გრაფისა. (ისტორიულ-ლიტერატურული შენიშვნები), გვ. 107 —
122; II. იორუჯანი (ცდა მისი ეტიმოლოგიის გარკვევისა), გვ.
123—127; III. სპეკალი, ახლად აღმოჩენილი ფილოსოფიური
შრომა ანტონ პირველისა. (წინასწარი შენიშვნები), გვ. 127—140;
ეტიუდები..., ტ. 1, 1956, გვ. 250—282.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Этюды из истории древнегрузинской литературы. —
Труды Тифл. ун-та, 1936, т. I, с. 107—140.

Содержание: Грузинский перевод хронографа Георгия
Амартола. (Ист.-лит. заметки), с. 107—122; II. Итруджани.

(Этимология слова), с. 123—127; III. Спекали, вновь найденный философский труд Антония I. [Предварительные заметки], с. 127—140; Этюды..., т. 1, 1956, с. 250—282.

Имеется отд. оттиск.

97. რუსთველოლოგიური შტუდიები. ისტორიული ალეგორიები: ნესტან-ტარიელი და თამარ-სოსლანი, თინათინი და თამარი. — კიდევ თარიღისათვის. — ზაზასეული ხელნაწერი „ვეფხისტყაოსნისა“. — ტფილ. უნ-ტის შრომები, ტ. III, 1936, გვ. 116—137; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 1—15; რუსთველოლოგიური ნარკვევები, თბ., 1971, გვ. 86—111.

Штудии по руствелологии. Исторические аллегории: Нестан-Тариел и Тамар-Сослан, Тинатин и Тамар. — Опять о дате. — Рукопись «Витязя в тигровой шкуре» Заза Цицишвили. — Труды Тифл. ун-та, т. III, 1936, с. 116—137; Этюды..., т. IV, 1957, с. 1—15; Очерки по руствелологии, Тб., 1971, с. 86—111.

98. რუსთველი და ნიზამი გუანჯევი. [К вопросу об ирано-грузинских литературных связях]. Доложено 25 мая 1936 г. на пленуме Научной сессии Тбил. Университета. — Труды Тбил. ун-та, т. V, 1936, с. 157—168; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 143—163.

1937

99. რამდენიმე დღე უზბეკისტანში. — ბოლშევიკური კადრებისათვის, 1937, № 18; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1974, გვ. 276—280.

Несколько дней в Узбекистане. — Большевиკური კადრებისათვის, 1937, № 18; Этюды..., т. VIII, 1974, с. 276—280.

100. რუსთაველი და მისი შემოქმედება. — ბოლშევიკი, 1937, № 12, გვ. 57—71.

რუსთაველი და მისი შემოქმედება. — Большеვიკი, 1937, № 12, с. 57—71.

101. რუსთაველის გავლენა ქართულ პოეზიაზე. — კომუნისტი, 1937, 14 დეკ., გვ. 3.

Влияние Руставели на грузинскую поэзию. — Комунისტი, 1937, 14 дек., с. 3.

102. საქართველოს პოლიტიკური, სოციალ-ეკონომიკური ვითარება რუსთაველის ეპოქაში. — წგ-ში: შოთა რუსთაველი სკოლაში. თბ., პედაგ. სამეცნ. — საკვლ. ინ-ტის გამ-ბა, 1937, გვ. 1—27.

Политическое, социально-экономическое положение Грузии в эпоху Руставели. — В кн.: Шота Руставели в школе. Тб., Изд-во пед. научн.-иссл. ин-та, 1937, с. 1—27.

103. Бессмертная поэма (Вепхисткаосани). — Литературная газета, 1937, 20 дек., с. 2.

104. Источник мудрости (Вепхисткаосани). — Известия, 1937, 26 дек., с. 3.

105. Эпоха Руставели. — Правда, 1937, 26 дек., с. 2; Заря Востока, 1937, 22 дек., с. 3; Большевицкая путевка, 1937, 24 дек., с. 3.

106. Rustaveli dsv rynda gyrgystanun igtimal saiasi ve gulturvorijati. — წგ-ში: Sota Rustaveli, 1937, s. 39-56.

1938

107. ათონის ლიტერატურული სკოლის ისტორიიდან. — თბილ. უნ-ტის შრომები, სერია I, ტ. VI, 1938, გვ. 139—160; ეტიუდები, ტ. II, 1945, გვ. 218—236.

Из истории афонской литературной школы. — Труды Тбил. ун-та, серия I, т. VI, 1938, с. 139—160; Этюды, т. II, 1945, с. 218—236.

108. „ისტორიანი და აზმანი შარაენდელთანი“, როგორც ლიტერატურული წყარო. — წგ-ში: რუსთაველის კრებული. თბ., სახელგამი, 1938, გვ. 121—158; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 200—237.

«История и восхваление венценосцев», как литературный источник. — В кн.: Руставелевский сборник. Тб., Госиздат ГССР, 1938, с. 121—158; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 200—237.

109. ქართული ლიტერატურის კათედრა. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1938, 30 მაისი.

Кафедра грузинской литературы. — Ахалгазрда комунისტი, 1938, 30 мая.

110. შოთა — ქართველი ერის ღვიძლი შვილია. — ბოლშევიკური კადრებისათვის, 1938, 16 იანვ., გვ. 16; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 106—108; რუსთაველოლოგიური ნარკვევები, თბ., 1971, გვ. 168—170.

Шота — родной сын грузинского народа. — Болшевиკური კადრებისათვის, 1938, № 1, с. 16; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 106—108; Очерки по руствелологии, Тб., 1971, с. 168—170.

111. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: ვისრამიანი. მე-2 გამოც. თბ., სახელგამი, 1938, გვ. 1—2.

აღ. ბარამიძისა და პ. ინგოროყვას თანაავტორობით.

Предисловие. — В кн.: Висрамнани. 2-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1938, с. 1—2.

В соавторстве Ал. Барамидзе и П. Ингорюкв.

112. ხალხთა კლასიფიკაციისა და გეოგრაფიული განრიგების საკითხები ქართულ მწერლობაში. (Liber Generationis-ის ქართული ვერსია). — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. VII, 1938, გვ. 1-15; ეტიუდები..., ტ. 1, 1956, გვ. 168-182.

Вопросы классификации народов и их географического размещения в древней грузинской литературе. (Грузинская версия Liber Generationis). Труды Тбил. ун-та, т. VII, 1938, с. 1-15; Этюды..., т. 1, 1956, с. 168-182.

1939

113. ვინ არის „ნარგიზოვანის“ ავტორი? — ლიტერატურული საქართველო, 1939, 20 ნოემბ., გვ. 2.

Кто является автором «Наргизовани»? — Литературиლი Сакартველო, 1939, 20 ноября, с. 2.

114. რუსთველოლოგიის საკითხები: А. ვეფხისტყაოსნის პირველი გამოცემა; В. რუსთაველის სადაურობისა და სახელისათვის; С. ვეფხისტყაოსნის დაბოლოებისათვის. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. X, 1939, გვ. 110—115; ეტიუდები..., IV, 1957, გვ. 16—31; რუსთველოლოგიური საკითხები. თბ., 1972, გვ. 172—178.

რეც.: რუხაძე ტრ. — ლიტერატურული გაზეთი, 1939, 4 ნოემბ., № 32.

Вопросы руствелологии. А. Первое издание «Вепхисткаосани»; В. К вопросу о происхождении и имени Шота Руставели; С. К вопросу об окончании «Вепхисткаосани». — Труды Тбил. ун-та, т. X, 1939, с. 110—115; Этюды..., т. IV, 1957, с. 16—31; Очерки по руствелологии. Тб., 1971, с. 171—178.

115. Конспективный курс истории древне-грузинской литературы. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1939. 118 с.; Этюды..., т. IX, 1963, с. 123—178.

116. Социально-политическое и культурное состояние Грузии в эпоху Руставели. — В кн.: Шота Руставели и его время, М., ГИХЛ, 1939, с. 103—141.

117. ახალი ლიტერატურული წყაროები ლაშა-გიორგიის ცხოვრებისა. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. XVI, 1940, გვ. 91—109. — რეზიუმე რუს. ენ. — იხ.: მოხსენებათა თეზისები. თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო სესია. 1940 წ. 7—11 მაისი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1940, გვ. 117—118.

Новые литературные источники по истории Лаша-Георгия. — Труды Тбил. ун-та, т. XVI, 1940, с. 91—109. — Резюме на рус. яз. — См.: Тезисы доклада. Научная сессия Тбилисского университета. 7—11 мая 1940 г. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1940, с. 117—118.

118. „ბაში-აჩუკის“ ერთი ეპიზოდისათვის. — წგ-ში: აკაკი წერეთელი. საიუბილეო კრებული. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1940, გვ. 196—202. — იხ.: მოხსენების თეზისები. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო სესია. 1940 წ. 7—11 მაისი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1940, გვ. 117—118; ეტიუდები..., ტ. II, 1945, გვ. 64—70.

По поводу одного эпизода «Баши-Ачуки». — В кн.: Акакий Церетели. Юбилейный сборник. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1940, с. 196—202. — См.: Тезисы доклада. Научная сессия Тбилисского государственного университета, 7—11 мая. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1940, с. 117—118; Этюды..., т. II, 1945, с. 64—70.

119. დიდი ადამიანის ხსოვნას. [ი. ა. ჯავახიშვილის გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1940, 20 ნოემბ., გვ. 1; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1940, 20 ნოემბ., გვ. 2.

Памяти великого человека. [По поводу кончины И. А. Джавахишвили]. — Коммунисти, 1940, 20 ноября, с. 1; Ахалгазрда комунисти, 1940, 20 ноября, с. 2.

120. დიდი მოამაგის ხსოვნას. [იაკობ გოგებაშვილის დაბადების 100 წლისთავის გამო]. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1940, № 10, გვ. 76; კომუნისტი, 1940, 30 ოქტ., გვ. 3; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 236.

Памяти великого труженика. [К 100-летию со дня рождения Я. Гогებაшвили]. — Комунистури აგზრდისათვის, 1940, № 10, с. 76; Комунисти, 1940, 30 окт., с. 3.

121. დიდი ქართველი პოეტი და ჰუმანისტი სამუალო საუკუნეებისა. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. XI, ნაკვ. I, 1940, ს. 113—131; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 1—18; რუსთველოლოგიური ნარკვევები, თბ., 1971, გვ. 118—140.

Великий грузинский поэт и гуманист средневековья. — Труды Тбил. ун-та, т. XI, вып. I, 1940, с. 113—131; Этюды..., т. I, 1956, с. 1—18; Очерки по руствелологии, Тб., 1971, с. 118—140.

122. სპორტი ძველ საქართველოში. (მოკლე შენიშვნა). ახალგაზრდა კომუნისტი, 1940, 7 სექტ.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 175—176.

Спорт в древней Грузии. (Краткая заметка). — Ахалгазრда комунисти, 1940, 7 сент.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 175—176.

123. ტიმოთე ანტიოქელი, უცნობი სირიელი მოღვაწე VIII საუკუნისა. (ტექსტი და გამოკვლევა). — ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტის მოამბე, ტ. VII, 1940, გვ. 1—50. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. VI, 1960, გვ. 276—413.

Тимофей Антиохийский, неизвестный Сирийский деятель VIII века. (Текст и исследование). — Известия Ин-та языка, истории и мат. культуры им. Н. Я. Марра, 1940, т. VII, с. 1—150. — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. VI, 1960, с. 276—413.

124. ქართული ერა და ეორტალოგიური წელიწადი. — ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტის მოამბე, ტ. V—VI, 1940, გვ. 83—101; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 125—132.

Грузинская эра и эорталогический год. — Известия ин-та языка, истории и мат. культуры им. Н. Я. Марра, т. V—VI, 1940, с. 83—101; Этюды..., т. I, 1956, с. 125—132.

125. ძველი ქართული ლიტერატურის კათედრა (1938—1939 სასწავლო წლის მუშაობის ანგარიში). — კრ-ში: თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. 1938—1939 წლის ანგარიში. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1940, გვ. 244—252.

Кафедра древнегрузинской литературы. [Отчет работы 1938—1939 учебн. года]. — В сб.: Тбилисский государственный университет. Отчет 1938—1939 акад. года. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1940, с. 244—252.

126. Яков Гогебашвили. [К столетию со дня рождения.

Статьи: Ш. Дадiani, Г. Ахвледиани, И. Джавахишvili, К. Кекелидзе и др.]. — Батумский рабочий, 1940, 29 окт. с. 3.

1941

127. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ძველი მწერლობა. ტ. I. მე-2 შეესებ. და შესწ. გამოც. რედ. აღ. ბარამიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1941. 726 გვ. — საძიებლები: საკუთარ სახელთა, გვ. 699—719; გეოგრაფიულ სახელთა, გვ. 719—724. შედგ. ტ. სანიკიძის მიერ.

რეც.: კაკაბაძე ს. — მნათობი, 1942, № 9, გვ. 156—158.

რეც.: კაშმაძე შ. — საბჭოთა აჟარა, 1941, 6 ივნ.

რეც.: რუხაძე ტრ. — ლიტერატურული საქართველო, 1941, 9 მაისი; კომუნისტი, 1942, 13 მარტი, გვ. 2.

История грузинской литературы. Древнегрузинская письменность. Т. I. 2-е доп. и испр. изд. Ред. Ал. Барамидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1941. 726 с. — Указатели: собственных имен, с. 699—719; географических, с. 719—724. Сост. Т. Саникидзе.

Рец.: Какабадзе С. — Мнатоби, 1942, № 9, с. 156—158.

Рец.: Кашмадзе Ш. — Сабчота Аджара, 1941, 6 июня.

Рец.: Рухадзе Тр. — Литერатури Сакартველო, 1941, 9 мая; Комунисти, 1942, 13 марта, с. 2.

128. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ძველი მწერლობა. ტ. II. მე-2 შეესებ. და შესწ. გამოც. რედ. აღ. ბარამიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1941. 671 გვ. — საძიებლები: საკუთარ სახელთა, გვ. 641—660; გეოგრაფიულ სახელთა, გვ. 661—668. შედგ. ტ. სანიკიძის მიერ.

რეც.: კაკაბაძე ს. — მნათობი, 1942, № 9, გვ. 156—158.

რეც.: რუხაძე ტრ. — კომუნისტი, 1942, 13 მარტი, გვ. 2.

რეც.: ნატროშვილი გ. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1948, 21 მარტი, გვ. 3—4. [ეხება I ტომსაც].

История грузинской литературы. Древнегрузинская письменность. т. II. 2-е доп. и испр. изд. Ред. Ал. Барамидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1941. 671 с. — Указатели: Собственных имен, с. 641—660; Географический, с. 661—668. Сост. Т. Саникидзе.

Рец.: Какабадзе С. — Мнатоби, 1942, № 9, с. 156—158.

Рец.: Рухадзе Тр. — Комунисти, 1942, 13 марта, с. 2.

Рец.: Натрошвили Г. — Литერатура და ხელოვნება, 1948, 21 марта, с. 3—4.

129. ერთი მომენტი ქართული პოლიტიკური აზროვნებისა კლასიკური ხანის ლიტერატურაში. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების სამეცნიერო სესია. 1941 წ. 11—13 ივნისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1941, გვ. 9.

Один момент из истории политической мысли Грузии в литературе классического периода. Тезисы доклада. — Научная сессия Отд-ния общ. наук Академии наук Грузинской ССР. 11—13 июня 1941. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1941, с. 9.

130. ისტორიანი და აზმანი შარავეანდედთანო. (ცდა ტექსტის აღდგენისა). კ. კეკელიძის რედ-ით, წინასიტყვაობითა და გამოკვლევით. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1941. 164 გვ.: ეტიუდები..., ტ. XII, 1973, გვ. 164—232.

История и восхваление вещеносцев. (Опыт восстановления текста). Ред., иссл. и предисл. К. Кекелидзе. Тб., Изд-во АН ГССР, 1941. 164 с.; Этюды..., т. XII, 1973, с. 164—232.

131. მიღწევები ქართული ლიტერატურის ისტორიის დარგში საქართველოს საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 20 წლის თავზე. — წგ-ში: სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის კრებული. თბ., 1941, გვ. 319—331; ეტიუდები..., ტ. IX, 1963, გვ. 179—190.

Достижения в области истории грузинской литературы к 20-летию установления Советской власти в Грузии. — В кн.: Сборник Грузинского филиала Академии наук СССР. Тб., 1941, с. 319—331; Этюды..., т. IX, 1963, с. 179—190.

132. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი [და მისი ამოცანები]. — თბილ. სახ. უნ-ტი (ერთდროული გაზეთი), 1941, 25 თებ.

Институт грузинской литературы им. Ш. Руставели [и его задачи]. — Тбил. гос. ун-т. Одновременная газета, 1941, 25 февр.

133. ქართული ლიტერატურის ისტორია და უნივერსიტეტი. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 19, 1941, გვ. 141—154; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 258—270.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

История грузинской литературы и Тбилисский университет. — Труды Тбил. ун-та, т. 19, 1941, с. 141—154; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 258—270.

Имеется отд. оттиск.

134. ცნობები ქართული მწერლობის შესახებ მცხეთის XI საუკუნის სიგელში. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგად. მეცნიერებათა განყოფილების მე-4 სამეცნ. სესია. 27 — 29 დეკემბერი 1941 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1941, გვ. 3.

Сведения о грузинской письменности в Мцхетской грамоте XI века. Тезисы доклада. — 4-ая научн. сессия Отд-ния обществ. наук Академии наук Грузинской ССР. 27—29 декабря 1941 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1941, с. 3.

135. ძველი ქართული წელიწადი. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. XVIII, 1941, გვ. 1—28. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. 1, 1956, გვ. 99—124.

Древнегрузинский год. — Труды Тбил. ун-та, т. XVIII, 1941, с. 1—28; — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. 1, 1956, с. 99—124.

136. Низами Гянджеви и Грузия. Накануне 800-летия Низами Гянджеви. [Беседа с акад. К. Кекелидзе]. — Заря Востока, 1941, № 143; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 116—118.

1942

137. აგიოგრაფიულ ძეგლთა „ბესების“ საკითხისათვის. — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკად. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების მე-7 სამეცნ. სესია. 1942 წლის 20—22 ივნისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1942, გვ. 10.

К вопросу о «бессах» агиографических памятников. — 7-ая научн. сессия Отд-ния обществ. наук Академии наук Грузинской ССР. 20—22 июня 1941 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1942, с. 10.

138. „ბარამ-გურიანის“ ნოველათა სიუჟეტური პარალელები ქართულ ფოლკლორში. — მნათობი, 1942, № 10, გვ. 127—130; ეტიუდები..., ტ. II, 1945, გვ. 81—86.

Сюжетные параллели к новеллам «Барам-Гурцანი»⁵ грузинской фольклоре. — Мнатоби, 1942, № 10, с. 127—130; Этюды..., т. 11, 1945, с. 81—86.

139. გერმანელი იმპერიალისტების განადგურების დიდი პროგრამა. — კომუნისტი, 1942, 6 ნოემბ.

Великая программа уничтожения немецких империалистов. — Комунисти, 1942, 6 ноября.

140. დავით გურამიშვილის განათლების ელემენტები. — ლიტერატურული საქართველო, 1942, 24 ივლ.; ეტიუდები... ტ. XIII, 1974, გვ. 127—131.

Элементы образования Давида Гурамишвили. — Литературиლი Сакартвело, 1942, 24 ივლ.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 127—131.

141. ერთი მომენტი ქართული პოლიტიკური აზროვნებისა კლასიკური ხანის ლიტერატურაში. [ჩახრუხაძის „თამარიანი“ ნაწარმი დავით სოსლანის ტიტულის „ეფრემიანი“-ს მნიშვნელობა]. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. XXV, 1942, გვ. 43—49; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 312—318.

Один момент грузинского политического мышления в литературе классического периода. [По поводу титула Давида Сослани «Ефремиани» в оде Чахрухадзе «Тамариани»]. — Труды Тбил. ун-та, т. XXV, 1942, с. 43—49; Этюды..., т. I, 1956, с. 312—318.

142. კიდევ „ატადეს“ შესახებ. — ლიტერატურული საქართველო, 1942, 2 დეკ.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 150—151.

Опять об «Атаде». — Литературиლი Сакартвело, 1942, 2 дек.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 150—151.

143. მეხეთის დოკუმენტი XI საუკუნისა და მისი ცნობები ქართული მწერლობის შესახებ. — ლიტერატურის მატრიანე, 1942, წგ. 3—4, გვ. 321—340; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 238—249.

Мцхетский документ XI века и его сведения о грузинской письменности. — Литერатурის მატრიანე, 1942, კნ. 3—4, с. 321—340; Этюды..., т. I, 1956, с. 238—249.

144. „როსტომიანის“ ერთი საკითხისათვის. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. III, № 8, 1942, გვ. 845—852; — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 159—160.

К одному вопросу из «Ростомiani». — Сообщения АН ГССР. т. III, № 8, 1942, с. 845—852; — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. IV, 1957, с. 159—160.

145. ძველი ქართული ლიტერატურის ძეგლთა გამოცემისათვის. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. III, № 7, 1942, გვ. 739—742. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 309—311.

К вопросу об издании памятников древней литературы. — Сообщения АН ГССР, т. III, № 7, с. 739—742; — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. I, 1956, с. 309—311.

146. „წინაშე“, „თანა“ და „ზედა“ თანდებულთა სინტაქსური ფუნქციისათვის ძველ ქართულში. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. III, № 2, 1942, გვ. 177—182; № 3, გვ. 283—287; — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 300—308.

К вопросу о синтаксической функции предлогов „წინაშე“, „თანა“ и „ზედა“ в древнегрузинском. — Сообщения АН ГССР, т. III, № 2, 1942, с. 177—182; № 3, с. 283—287. — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. I, 1956, с. 300—308.

1943

147. რუსთაველი და ხალხთა მეგობრობა. — მებრძოლი, 1943, 26 დეკ.; Боец РККА, 25 дек.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 109—111; რუსთაველოლოგიური ნარკვევები. თბ., 1971, გვ. 195—197.

Руставели и дружба народов. — Мебрძოლი, 1943, 26 дек.; Боец РККА, 25 дек.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 109—111; Очерки по руставелологии. Тб., 1971, с. 195—197.

148. სიბილა და მისი „წიგნები“ ძველ-ქართულ ლიტერატურაში. მოხსენების თეზისები. — წგ-ში: საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგად. განყოფილების მე-14 სამეცნიერო სესია. 1943 წლის 25, 27—28 დეკ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1943, გვ. 5—6. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ. გვ. 15—16.

Сивилла и ее «книги» в древнегрузинской литературе. Тезисы доклада. — В кн.: 14-ая научная сессия Отд-ния общ. наук АН Груз. ССР. 25, 27—28 декабря 1943 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1943, с. 5—6. — Парал. текст на рус. яз. с. 15—16.

149. სიტყვა წარმოთქმული კონსტანტინე გამსახურდიას რომანის „დავით აღმაშენებლის“ პირველი წიგნის გარშემო გამართულ დისპუტზე შეწარალთა სასახლეში 1942 წ. 27 დეკემბერს. — ლიტერატურული საქართველო, 1943, № 1: ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 213—214.

Речь произнесенная на диспуте романа К. Гамсахурдия «Давид Строитель». Кн. 1., в доме писателей 1942 г. — Литературиლი Сакартველო, 1943, № 1; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 213—214.

150. ქართველ ქალთა კულტურულ-საგანმანათლებლო კერები საშუალო საუკუნეთა მახლობელ აღმოსავლეთში. — ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტის მოამბე, ტ. XIII, 1943, გვ. 107—119; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 202—216.

Грузинские женские культурно-просветительные очаги на средневековом Ближнем Востоке. — Известия ин-та языка, истории и мат. культуры им. П. Я. Марра, т. XIII, 1943, с. 107—119; Этюды..., т. IV, 1957, с. 202—216.

151. ჩვენი უნივერსიტეტი. [თბილისის სახელმწ. უნივერსიტეტის 25 წლისთავის გამო]. — ლიტერატურული საქართველო, 1943, 20 აპრ.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 269—270.

Наш университет. [К 25-летию Тбил. гос. ун-та]. — Литературиლი Сакарტველო, 1943, 20 აპრ.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 269—270.

152. ციტატი იპოლიტე რომაელიდან გიორგი მერჩულის შრომაში. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. IV, № 3, 1943, გვ. 269—272. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 231—234.

Цитата из Ипполита Римского в сочинении Георгия Мерчули. — Сообщения АН ГССР, т. IV, № 3, 1943, с. 269—272. — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. I, 1956, с. 231—234.

153. წერილები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან: A. რომანი „ტავრომენიანი“ ძველ ქართულ ლიტერატურაში (საერთო მწერლობის წარმოშობის პრობლემისათვის). B. „მოქცევაჲ ქართლისაჲ“-ს შედგენილობა, წყაროები და ეროვნული ტენდენციები. C. ვინ არიან „ბესები“? — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. I, 1943, გვ. 3—57. — რეზიუმე რუს. ენ.

Письма по истории древнегрузинской литературы. A. Роман о «Тавре и Менни» в древнегрузинской литературе. (К проблеме происхождения светской литературы). B. «Обращение Грузии». Состав. источники и национальные тенденции. C. Кто такие «Бессы»? — Литературные разыскания, т. I, 1943, с. 3—57. — Резюме на рус. яз.

154. Абуладзе И. В. и Шарашидзе Х. Г. К вопросу об имени и родине Руставели. — Сообщения АН ГССР, т. II, № 7, 1941, с. 681—688. [Рец.]. — Литературные разыскания, т. I, 1943, с. 275—277. — Подпись: К. К.

1944

155. ანტიკის გადმონაშთები ძველ ქართულ ლიტერატურაში. — ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტის მოამბე, ტ. XIV, 1944, გვ. 117—126; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 132—142.

Античные пережитки в древнегрузинской литературе. — Известия языка, истории и мат. культуры им. Н. Я. Марра, т. XIV, 1944, с. 117—126; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 132—142.

156. მცირე შენიშვნა [იუსტ. აბულაძის წერილის გამო: „მზიანი ღამე“ და ცათა კულტი „ვეფხისტყაოსანში“]. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1944, 23 ივნ.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 102; რუსთველოლოგიური ნარკვევები, თბ., 1971, გვ. 198—199.

ა. ბარამიძის და ვ. ბერიძის თანაავტორობით.

Краткая заметка. [По поводу статьи Ю. Абуладзе «Солнечная почва» и «культ небес» в «Вепхисткаосани»]. — Литература და ხელოვნება, 1944, 23 ივნ.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 102; Очерки по руствелологии, Тб., 1971, с. 198—199.

В соавторстве с А. Барамидзе и В. Беридзе.

157. სანახაობათა ისტორიისათვის ძველ საქართველოში. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1944, 17 მარტი; ეტიუდები..., ტ. II, 1945, გვ. 151—159.

К истории зрелищ в древней Грузии. — Литература და ხელოვნება, 1944, 17 მარტი; Этюды..., т. II, 1945, с. 151—159.

158. ქართული ლიტერატურის ისტორიკოსები. მოსე ჯანაშვილი. [გარდაცვალებიდან 10 წლისთავზე]. — მნათობი, 1944, № 12, გვ. 82—96; კრ-ში: მოსე ჯანაშვილი. (ცხოვრება და მოღვაწეობა). თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956, გვ. 41—60; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 271—286.

Историки грузинской литературы Мосе Джанашвили. [К 10-летию со дня кончины]. — Мнათობი, 1944, № 12, с. 82—96; В сб.: Мосе Джанашвили. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956, с. 41—60; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 271—286.

159. „ხუც“ ტერმინისათვის სერაპიონ ზარზმელის „ცხოვრებაში“. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. V, № 3, 1944, გვ. 353—355. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 235—237.

К значению термина «Хуц» в «Житии» Серапиона Зарз-мели. — Сообщения АН ГССР, т. V, № 3, 1944, с. 353—355. — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. I, 1956, с. 235—237.

1945

160. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. II. თბ., თბილ. უნტის გამ-ბა, 1945. 384 გვ. — საკუთარ სახელ-თა საძიებელი. შედგ. ს. ყუბანეიშვილის მიერ, გვ. 355—381.

შინაარსი: ავტორისაგან. გვ. III-IV; ქართული საერო მწერლო-ბის წარმოშობის პრობლემისათვის. გვ. 1-5; 2. „წმინდა“ მხედარი ძველ ქართულ მწერლობაში. გვ. 6-12; 3. „სამიჯნურო ცთუნების“ პრობლემისათვის ქართულ ლიტერატურაში. გვ. 13-22; 4. რომანი „ტავრომენიანი“ ძველ ქართულ ლიტერატურაში. გვ. 23-33; 5. ძველი ქართული „ავანტიურული რომანი“ და მისი წინამორბედი პავიოგრა-ფიულ ლიტერატურაში. გვ. 34-63; 6. „ბაში-აჩუკის“ ერთი ეპიზოდისათვის. გვ. 64-70; 7. „Julianos roman“-ის კვალი ადრინდელს ქარ-თულ მწერლობაში. გვ. 71-80; 8. „ბარამ გურიანის“ ნოველათა სი-უქვეტური პარალელები ქართულ ფოლკლორში. გვ. 81-86; 9. ორი „მოხეტიალე“ სიუჟეტისათვის ქართულ ფოლკლორსა და მწერლობა-ში. გვ. 87-98; ქართულ-ბიზანტიური ლიტერატურული პარალელები. გვ. 99-107; 11. გიმნოსოფისტები ძველ ქართულ ლიტერატურაში. გვ. 108-129; 12. ცნობები სიბილასა და მისი წიგნების შესახებ ძველ ქართულ ლიტერატურაში. გვ. 130-150; 13. ვართობა-სანახაობათა ისტორიისათვის ძველს საქართველოში. გვ. 151-159; 14. კ. კიკინაძის მიერ გამოცემული „ვეფხისტყაოსანი“. გვ. 160-170; 15. პოემა „სამა-რდიანი“. გვ. 171-194; 16. შემოქმედებითი პროცესი ძველ ქართულ ლიტერატურაში იდეოლოგიური ხასიათის ზოგიერთ მომენტთან და-კავშირებით. გვ. 195-217; 17. ათონის ლიტერატურული სკოლის ის-ტორიიდან. გვ. 218-236; 18. ექვთიმე ათონელის მთაგრმნელობითი მოღვაწეობის ერთი ნიმუში. გვ. 237-260; 19. „ნინოს ცხოვრების“ მატეანისეული ავტორი. გვ. 269-280; 20. Отражение восточного суфизма в древнегрузинской поэзии, с. 281-286; 21. Алишер Навоӣ в древнегрузинской литературе, с. 287-291; 22. ნიკიფორე ირბახი, ინიციატორი ქართული სტამბისა რომში. გვ. 292-313; 23. ქართული კულტურის ისტორიისათვის მონღოლთა ბატონობის ხანა-
7. კორნელი კეკელიძე

ში. გვ. 314-324; 24. წელთაღრიცხვა ძველ საქართველოში (ძველთა
 დათარიღებისათვის). გვ. 325-341; 25. ქრისტიანობის დამკვიდრებ-
 ში (რელიგიურ სისტემათა ისტორიისათვის საქართველოში). გვ.
 342-353; საძიებელი. გვ. 354-351.

რეც.: რუხაძე ტრ. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1945,
 11 ნომბ.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. 11.
 Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1945. 384 с. — Указатель собствен-
 ных имен. Сост. С. Кубаненишвили, с. 355—381.

Содержание: 1. От автора, с. III—IV; 1. К возникновению
 грузинской светской литературы, с. 1—5; 2. «Святые войны»
 в древнегрузинской литературе, с. 6—12; 3. К вопросу о «лю-
 бовном соблазне» в грузинской литературе, с. 13—22; 4. Ро-
 ман о «Тавре и Мении» в древнегрузинской литературе», с.
 23—33; 5. Древнегрузинский «авантюрный роман» и его пред-
 шественник в агиографической литературе, с. 34—63; 6. Об
 одном эпизоде из повести А. Церетели «Баши-Ачуки», с.
 64—70; 7. Следы «Юлианова романа» в древнегрузинской ли-
 тературе, с. 71—80; 8. Сюжетные параллели к некоторым
 повеллям «Барам-Гуриани» в грузинском фольклоре, с. 81—
 86; 9. О двух «бродячих сюжетах» в грузинском фольклоре
 и литературе, с. 87—98; 10. Грузино-византийские литера-
 турные параллели, с. 99—107; 11. Гимнософисты в древне-
 грузинской литературе, с. 108—129; 12. Сведения о Сивилле
 и сивиллиных книгах в древнегрузинской литературе, с.
 130—150; 13. К истории зрелищ древней Грузии, с. 151—
 159; 14. «Вепхистკაოსანი» в издании К. Чичинадзе, с. 160—
 170; 15. Поэма «Самардиани», с. 171—194; 16. Творческий
 процесс в древнегрузинской литературе в связи с некоторы-
 ми моментами идеологического характера, с. 195—217; 17.
 Из истории Афоно-грузинской литературной школы, с. 218—
 236; 18. К характеристике переводческой деятельности Ев-
 фимия Афонского, с. 237—268; 19. Автор летописного извода
 Жития св. Нины, с. 269—280; 20. Отражение восточного су-
 физма в древнегрузинской поэзии, с. 281—286; 21. Алишер
 Навой в древнегрузинской литературе, с. 287—291; 22. Ни-
 кифор Ирбах—инициатор грузинской типографии в Риме, с.
 292—313; 23. К истории грузинской культуры в эпоху мон-

гольского господства, с. 314—324; 24. Древнегрузинское летоисчисление (к датировке древних памятников), с. 325—341; 25. Митраизм и христианство (из истории религиозных систем в Грузии), с. 342—353; Указатель собственных имен, с. 354—381.

Рец.: Рухадзе Тр. — Литература და ხელოვნება, 1945, 11 ნოემბერი.

161. აკად. ნ. მარი და ქართული ლიტერატურის ისტორია. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგ. მეცნ. განყოფილების მე-18 სამეცნიერო სესია. 1945 წ. 3—5 მარტი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1945, გვ. 5; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 286—296.

Акад. Н. Я. Марр и история грузинской литературы. Тезисы доклада. — 18-ая научн. сессия Отд-ния общ. наук АН ГССР. 3—5 марта 1945 г. План работы и тезисы докладов. Тб., 1945, с. 5; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 286—296.

162. მოსწავლე ახალგაზრდობას. [პროფესიის არჩევის შესახებ]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1945, 30 ივნ.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 271—272.

Учащейся молодежи. [О выборе профессии]. — Ахалгазრда კომუნისტი, 1945, 30 ივნ.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 271—272.

163. საიათნოვა. [გარდაცვალების 150 წლისთავისათვის]. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1945, 30 სექტ., გვ. 3.

Саятнова. [К 150-летию со дня смерти]. — Литература და ხელოვნება, 1945, 30 სექტ., ს. 3.

164. სალამი იუბილარს. [გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტის“ 20 წლისთავთან დაკავშირებით]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1945, 8 დეკ.

Поздравление к юбиляру. [К 20-летию газ. «Ахалгазრда კომუნისტი»]. — Ахалгазრდა კომუნისტი, 1945, 8 დეკ.

165. ქართული კულტურის ისტორიისათვის მონღოლთა ბატონობის ხანაში. მოხსენების თეზისები. — თბილ. უნ-ტის სამეცნიერო სესია 1945 წ. 11—16 მაისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1945, გვ. 10—11; ეტიუდები, ტ. 11, 1945, გვ. 314—324.

К истории грузинской культуры в эпоху монгольского господства. [Тезисы доклада]. — Научная сессия Тбилисско-

გო უნივერსიტეტა. 11—16 მაია 1945; [План работы и тезисы докладов. Тб., 1945, с. 10—11] Этюды, т. II. 1945, с. 314—324.

1946

166. აკად. ნ. მარი და ქართული ლიტერატურის ისტორია. — მნათობი, 1946, № 11, გვ. 134—143; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 286—296.

Акад. Н. Я. Марр и история грузинской литературы. — Мнатоби 1946, № 11, с. 134—143; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 286—296.

167. აღზარდოთ ღირსეული თაობა. — სახალხო განათლება, 1946, 6 აპრ.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 273—274.

Воспитаем достойное поколение. — Сахალხო განათლება, 1946, 6 აპრ., Этюды..., т. XIII, 1974, с. 273—274.

168. ი. მ. არსენიშვილი. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1946, 13 ოქტ., გვ. 4. — ხელს აწერენ: კ. კეკელიძე, ნ. კეცხოველი, დ. უზნაძე [და სხვ.].

И. М. Арсенишвили. [Некролог]. — Комунисти, 1946, 13 окт., с. 4. — Подписи: К. Кекелидзе, Н. Кецховели, Д. Узнатдзе [и др.].

169. კიმენი. ტ. II. ქართული ჰაგიოგრაფიული ძეგლები. გამოკვლევა, გამოცემა და რედაქცია. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946. 239 გვ. — საკუთარ სახელთა საძიებელი შედგ. ს. ყუბანეიშვილის მიერ, გვ. 239.

რეც.: მიმომხილველი [შ. ძიძიგური]. — მნათობი, 1947, № 3, გვ. 163—164.

რეც.: რუხაძე ტრ. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1947, 15 მარტი.

Кимен. Т. II. Грузинские агиографические памятники. Исследование, издание и редакция. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946. 239 г. — Указатель собств. имен сост. С. Кубанеишвили с. 239.

Рец.: Мимомхилвели [Ш. Дзидзигури]. — Мнатоби, 1947, № 3, с. 163—164.

Рец.: Рухадзе Т. — Литერатура და ხელოვნება, 1947, 15 მარტი.

170. მილოცვა ვაზ. „ინდუსტრიულ ქუთაისს“ [არსებობის 25 წლისთავის გამო]. — ინდუსტრიული ქუთაისი, 1946, 3 აპრ.

Поздравление газ. «Индустриული Кутаиси». [К 25-летию со дня основания]. — Индустиული Кутаиси, 1946, 3 апр.

171. რედაქტორისაგან. — წგ-ში: ყუბანეიშვილი ს. ძველი ქართული ლიტერატურის ქრესტომათია. ტ. I. თბ., თბილ. უნ-ტის გამბა, 1946, გვ. IX—X.; ეტიუდები, ტ. X, 1968, გვ. 146—147.

От редактора. — В кн.: Кубанеишвили С. Хрестоматия по древне-грузинской литературе. Т. I. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1946, с. IX—X; Этюды, т. X, 1968, с. 146—147.

172. საყვარელი პედაგოგი. [ლადო ბზვანელის დაბადების 75 წლისთავის გამო]. — სახალხო განათლება, 1946, 1 მაისი; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 238.

Любимый педагог. [К 75-летию со дня рождения Ладо Бзванели]. — Сахалхо ганатлеба, 1946, 1 мая; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 238.

173. ქართული ლიტერატურის ისტორია. — წგ-ში: მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 25 წლის მანძილზე. III. ფსიქოლოგია. — პედაგოგიკა. — ენათმეცნიერება. — ლიტერატურის ისტორია. — სამართალი. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამბა, 1946, გვ. 91—102.

История грузинской литературы. — В кн.: Наука в Советской Грузии за 25 лет. III. Психология. — Педагогика. — Языкознание. — История литературы. — Право. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946, с. 91—102.

1947

174. ბიზანტიური მეტაფრასტიკა და ქართული აგიოგრაფია. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. XXX—XXXI, 1947, გვ. 19—95; ეტიუდები..., ტ. V, 1957, გვ. 19—95.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Византийская метафрастика и грузинская агиография. — Труды Тбил. ун-та, 1947, с. 19—95; Этюды..., т. V, 1957, с. 19—95.

Имеется отд. оттиск.

175. კომენტარები „აბდულ-მესიანის“ ზოგიერთი ტაებისა (მეოცე საუკუნის გამოცემათა გამო). — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. III, 1947, გვ. 361—374. ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 56—69.

Комментарии к некоторым стихам «Абдулмесиани» (По поводу изданий XX века). — Литературные разыскания, 1947, т. III, с. 361—374; Этюды..., т. IV, 1957, с. 56—69.

176. მარტვირი ქართველი (VI—VII სს) და მისი შრომა „სინანულისათვის და სიმდაბლისა“. — ლიტერატურული ძეგლები, ტ. III, 1947, გვ. 264—313. ტექსტი თურთ. — რეზიუმე რუსულ ეტიუდები..., ტ. VII, 1973, გვ. 232—278.

Мартирый Грузии [VI—VII вв.] и его сочинение «О покаянии и смирении». — Литературные разыскания, 1947, т. III, с. 264—313 с текстом. — Резюме на рус. яз; Этюды..., т. VII, 1973, с. 232—278.

177. მშობლიური, საყვარელი... [აკად. კ. კეკელიძის, სსრ კავშირის სახალხო არტისტის აკ. ხორავას და სხვ. წერილები მოსკოვის 800 წლისთავის გამო]. — ახალგაზრდა კომუნისტი. 1947, 6 სექტ., გვ. 2—3.

Родной, любимый... [Статьи акад. К. Кекелидзе, народного артиста СССР А. Хорава и др. к 800-летию г. Москвы]. — Ахалгазრда комунисти, 1947, 6 сент., с. 2—3.

178. საქართველო და ნიზამი განჯელი. — განათლება, 1947, 25 სექტ., გვ. 2; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 81—89.

Грузия и Низами Ганджели. — Сахалхо, განათლება, 1947, 25 сент., с. 2; Этюды..., т. IV, 1957, с. 81—89.

179. ქართველი ხალხის ერთგული შვილი. [აკად. ს. ჭანაშიას გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1947, 18 ნოემბ., გვ. 2; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 239.

Верный сын грузинского народа. [К кончине акад. С. Джанашиа]. — Комунисти, 1947, 18 ноября, с. 2; Этюды, т. XIII, 1974, с. 239.

180. წერილი რედაქციისადმი. [გაზ. „კომუნისტის“ № 172-ში გამოქვეყნებული წერილის „უგზო-უკვლო ძიებანი“-ს შესახებ] — კომუნისტი, 1947, 5 ოქტ.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 286—287.

Письмо в редакцию. (По поводу статьи «Беспорядочные разыскания» опубл. в газ. «Комунисти», № 172, 1947 г.). — Комунисти, 1974, 5 окт.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 286—287.

181. Выдающийся государственный деятель, ученый поэт (Вахтаг VI). — Заря Востока, 1947. 10 апр., с. 46; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 124—126.

182. От редактора. — В кн.: Нуцубидзе Ш. Руставели и восточный ренесанс. Тб., «Заря Востока», с. 2; Этюды..., т. X, 1968, с. 160.

183. აშუშა პიტიახშის ბექედის წარწერის გაგებისათვის: მოხსენებების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგად. განყოფილების 28-ე სამეცნ. სესია, მიძღვნილი აკად. სიმონ ჯანაშიას ხსოვნისადმი (10—11 დეკემბერი. 1948 წ.). — მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1948, გვ. 5. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ. გვ. 12.

К толкованию надписи на печати питиахша Ашуши. 28-ая научн. сессия Отд-ния обществ. наук АН ГССР, посвящ. памяти академика С. Н. Джанашиа (10—11 декабря 1948 г.). План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1948, с. 5. — Парал. текст на рус. яз. с. 12.

184. „გოდების“ ჟანრი და „გლოვის წესი“ ძველ ქართულს ლიტერატურაში. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. XXXIII ბ, 1948, გვ. 73—106; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 198—230.

Жанр «плача» и «ритуал оплакивания» в древнегрузинской литературе. — Труды Тбил. ун-та, т. XXXIII б, 1948, с. 73—106; Этюды... т. I, 1956, с. 198—230.

185. მრავალ ახალ წელს, ძვირფასნო! [მოსწავლე ახალგაზრდებს]. — ნორჩი ლენინელი, 1948, 1 იანვ., გვ. 2; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 275.

Поздравление нового года учащимся. — Норчи ленинели, 1948, 1 янв., с. 2; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 275.

186. ორენტიოსისა და ძმათა მისთა მარტვილობა. გამოკვლევა და რედაქცია. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. IV, 1948, გვ. 93—128; 1 ჩართ. ფ. რუკა. — რეზიუმე რუს. ენ.: ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 293—325.

Мученичество Орентия и его сподвижников. Исследование и редакция. — Литературные разыскания, 1948, т. IV, с. 93—128; 1 вкл. л. карт. — Резюме на рус. яз. Этюды..., т. IV, 1957, с. 293—325.

187. რედაქციისაგან. — წგ-ში: იოანე ბატონიშვილი. კალმასობა. ტ. II. თბ., სახელგამი, 1948, გვ. 3—5.

ალ. ბარამიძის თანაავტორობით.

От редактора. — В кн.: Царевич Иоан. Калмасоба. Т. II. Тб., Госиздат ГССР, 1948, с. 3—5.

В соавторстве с А. Барамидзе.

188. რუსთაველისა და ქართული რენესანსის საკითხისათვის [Нуцубидзе Ш. Руставели и Восточный ренесанс. Тб., «Заря Востока». 1947. 387 с. Рец.]. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1948, 20 ივნ., გვ. 3—4; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 37—55; რუსთაველოლოგიური ნარკვევები, თბ., 1971, გვ. 204—227.

К вопросу о Руставели и грузинском ренессансе. [Нуцубидзе Ш. Руставели и Восточный ренесанс. Тб., «Заря Востока» 1947. 387 с. Рец.]. — Литература да хеловнеба, 1948, 20 июня, с. 3—4; Этюды..., т. IV, 1957, с. 37—55; Очерки по руствелологии. Тб., 1971, с. 204—227.

189. ქართველი ქალები შაჰ-აბაზ პირველის კარზე. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. XXXIV, ა—ბ 1948, გვ. 373—382, —იხ.: მოხსენების თეზისები. თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო სესია 31 მაისი — 5 ივნისი. 1948 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1948, გვ. 8—9.; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 217—225.

Грузинки при дворе Шах-Абасса I. — Труды Тбил. ун-та, т. XXXIV а—б, с. 373—382. — См.: Тезисы доклада. Научная сессия Тбил. ун-та. 31 мая — 5 июня 1948 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1948, с. 8—9; Этюды..., т. IV, 1957, с. 217—225.

190. ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტი რუსთაველის სახელობისა. — წგ.-ში: საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის 1947 წლის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ანგარიში, თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1948, გვ. 59—62.

Институт истории грузинской литературы им. Ш. Руставели. — В кн.: Отчет Научно-исследовательской работы Академии наук Грузинской ССР за 1947 год. Тб., Изд-во АН ГССР, 1948, с. 59—62.

191. ხმა ქემერტიდან. — საბჭოთა ოსეთი, 1948, 27 აგვ., გვ. 3.; კომუნისტი, 1948, 5 სექტ., გვ. 3.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 288—289.

Голос из Кемерты. — Сабчота ოსეთი, 1948, 27 ავგ., ს. 3; Комунисти, 1948, 5 сент., с. 3; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 288—289.

192. Литературоведение в Грузии. — Заря Востока, 1948, 21 янв., с. 3.

193. Найдена могила Давида Гурамишвили. — Заря Востока, 1948, 4 апр., с. 3; ეტიუდები..., т. XIII, 1974, с. 132-133.

194. აშუშა პიტიახშის ბეჭდის წარწერის გაგებისათვის. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. V, 1949, გვ. 125—132. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., 1, 1956, გვ. 147—154.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

К толкованию надписи на печати питиахша Ашуш. — Литературные разыскания, т. V, 1949, с. 125—132. — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. 1, 1956, с. 147—154.

Имеется отд. оттиск.

195. კულტურული დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის ანარეკლი ძველ ქართულ ლიტერატურაში. თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა. თბ., 1949. 31 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Отрожение борьбы за культурную независимость в древнегрузинской литературе. Стенограмма публичной лекции, читанной в Тбилиси. Тб., 1949, 31 с. (Общ-во по распротр. полит. и научн. знаний ГССР).

196. ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტი რუსთაველის სახელობისა. — წგ-ში: საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის 1948 წლის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ანგარიში. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1949, გვ. 30—38.

Институт истории грузинской литературы им. Ш. Руставели. — В кн.: Отчет научно-исследовательской работы Академии наук Грузинской ССР за 1948 год. Тб., Изд-во АН ГССР, 1949, с. 30—38.

1950

197. იოანე ქართველის კალენდარი (X ს.). შესწ. ტექსტი და გამოკვლევა. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. XXXIX, 1950, გვ. 23—76. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. V, 1957, გვ. 242—294.

Календарь Иоанна Грузина (X в.). Осведомительная заметка. — Труды Тбил. ун-та, т. XXXIX, 1950, с. 23—76. — Резюме на рус. яз.; Этюды, т. V, 1957, с. 242—294.

198. უნივერსიტეტის პირველი რექტორი. [პ. მელიქიშვილის დაბადების 100 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1950, 11 ივლ. გვ. 3; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1974, გვ. 240—241.

Первый ректор Университета. [К 100-летию со дня рождения П. Меликишвили]. — Комунисти, 1950, 11 июля, с. 3; Этюды..., т. VIII, 1974, с. 240—241.

1951

199. მთარგმნელობითი მეთოდი ძველ ქართულ ლიტერატურაში და მისი ხასიათი. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. VII, 1951, გვ. 169—183; ეტიუდები..., ტ. I, 1956, გვ. 183—197.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Переводческий метод в древнегрузинской литературе и его характер. — Литературные разыскания, 1951, т. VII, с. 169—183; Этюды..., т. I, 1956, с. 183—197.

Имеется отд. оттиск.

200. ძველი ქართული მწერლობის ისტორია. ტ. 1. მე-3 გადა-
მუშ. და შეეს. გამოც. რედ. ალ. ბარამიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-
ბა, 1951. 670 გვ. — საძიებლები: პირთა და ტომთა, გვ. 587—625;
გეოგრაფიულ სახელთა, გვ. 626—636; თხზულებათა, გვ. 636—661.
შედ. გ. მიქაძის მიერ.

რეც.: მენაბდე ლ. — სახალხო განათლება, 1951, 3 ოქტ., გვ. 4.

История древнегрузинской письменности. Т. I. 3-е, пере-
раб. и доп. изд., ред. А. Барамидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та,
1951. 670 с. Указатели: Имен и томов, с. 587—625; Географич-
еских имен, с. 626—636; Сочинении, с. 636—656; специаль-
ных терминов, с. 657—661. Сост. Г. Микадзе.

Рец.: Менабде Л. — Сахалხო განათლება, 1951, 3 окт., с. 4.

1952

201. „ვეფხისტყაოსნის“ ახალი გამოცემა. [რუსთაველი
შ. ვეფხისტყაოსანი. თბ., სახელგამი, 1951. საკითხის განხილვის
წესით]. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1952, 8 თებ., გვ. 3—4;
ლიტერატურული ძიებანი, ტ. VIII, 1953, გვ. 345—360; ეტიუდე-
ბი..., ტ. XIII, 1974, გვ. 83—97.

ა. ბარამიძისა და ა. შანიძის თანაავტორობით.

Новое издание «Вепхисткаосани». [Руставели Ш. Веп-
хисткаосани. Тб., Госиздат ГССР, 1951. В порядке обсуж-

დსნია]. — Литература და ხელოვნება, 1952, 8 ფებრ., ს. 3—4; Литературные разыскания, т. VIII, 1953, с. 345—360; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 83—97.

В соавторстве с А. Барамидзе и А. Шанидзе

202. ძველი ქართული მწერლობის ისტორია. ტ. II. მე-3 გადამუშ. და შევს. გამოც. რედ. ალ. ბარამიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1952. VI, 624 გვ. — პირთა საძიებელი, გვ. 589—620. შედგ. გ. მიქაძის მიერ.

რეც.: მენაბდე ლ. — მნათობი, 1953, № 7, გვ. 166—168. [ეხება ორივე ტომს].

История древнегрузинской письменности. Т. II. 3-е перераб. и доп. изд. Ред. А. Барамидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1952, VI, 624 с. — Указатель имен, с. 589—620, сост. Г. Микадзе.

Рец.: Менабде Л. — Мнათоби, 1953, № 7, с. 166—168, [Относится к I и II тому].

1953

203. ზოგიერთი საკითხი ექვთიმე ქართველის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. LI, 1953, გვ. 195—208. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 11—25.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Некоторые вопросы о жизни и деятельности Евфимия Афонского. — Труды Тбил. ун-та, т. LI, 1953, с. 195—208. — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 11—25.

Имеется отд. оттиск.

204. მეფერამეტე საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. (ირაკლი პირველის შვილების დავით იმამყულიხანისა და მაკრინეს ლიტერატურული მოღვაწეობა). — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. VIII, 1953, გვ. 153—177; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 227—251; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1974, გვ. 26—54.

Из истории грузинской литературы 18-го столетия. (Литературная деятельность детей Ираклия I Давид Имамкули Хана и Макрине). — Литературные разыскания, т. VIII, 1953, с. 153—177; Этюды..., т. IV, 1957, с. 227—251. Этюды..., т. VIII, 1974, с. 26—54.

205. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. I. ძველი ქართული ლიტერატურა. (V—XVIII სს.). საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემია, 1954. 524 გვ. — საკუთარ სახელთა საძიებელი, გვ. 499—521. შედგ. ს. ყუბანეიშვილის მიერ.

ალ. ბარამიძის თანაავტორობით.

რეც.: მენაბდე ლ. — საქართველოს კომუნისტი, 1955, № 3, გვ. 84—89.

რეც.: მენაბდე ლ. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 4 ოქტ., გვ. 4.

История грузинской литературы. Т. I. Древнегрузинская литература. (V—XVIII вв.). Тб., Изд-во АН ГССР, 1954. 524 с. — Указатель собственных имен, с. 499—521, сост. С. Кубанейшвили.

В соавторстве с А. Барамидзе.

Рец.: Менабде Л. — Сакартвелოს კომუნისტი, 1955, № 3, с. 84—89.

Рец.: Менабде Л. — Ахალგაზრდა სტალინელი, 1954, 4 ოქტ., с. 4.

206. ანტიმარქსისტური პოლიმიკის ფილოსოფიური დასაბუთება უძველეს ქართველ მწერლობაში. მოხსენების თეზისები. — თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო სესია. 1954 წლის 22—27 ნოემბ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნივერსიტეტის გამ-ბა, 1954, გვ. 109—110; ეტიუდები..., ტ. III, 1955, გვ. 42—60.

Философское обоснование антимарксистской полемики древнейшей грузинской письменности. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбил. ун-та. 22—27 ноября 1954 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1954, с. 109—110; Этюды..., т. III, 1955, с. 42—60.

207. მეცნიერება ქრისტეს შობის შესახებ. თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა. თბ., 1954. 19 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამავრც. საზ-ბა).

Наука о рождестве Христове. Стеногр. публ. лекции, читанной в Тбилиси. Тб., 1954. 19 с. (Об-во по распротр. пол-лит. и научн. знаний Груз. ССР).

208. სალამი „კომუნისტს“. [მილოცვა მე-10000 ნომრის გამოსვლის გამო]. — კომუნისტი, 1954, 21 სექტ., გვ. 2.

Поздравление газ. «Комунисти». [По поводу выхода в свет 10000-ого номера]. — Комунисти, 1954, 21 сент., с. 2.

209. История и восхваление венценосцев. Грузинский текст перевел, предисл. и примеч. снабдил К. Кекелидзе. Тб., Изд-во АН ГССР, 1954. 112 с.; ეტიუდები..., ტ. XII, 1973, გვ. 164-232.

1955

210. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. III. რედ. აღ. ბარამიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1955. 334 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა. 1. ქართული წვლილი ბიზანტიურ ლიტერატურაში. გვ. 1-11; 2. ვინ არის ლიბანიოსის აღრესატი ბაკური? გვ. 12-25. 3. იბერიის ქრისტიანიზაციის საწყისებთან, გვ. 16-22; 4. ვინ არიან მემბტიანის „ბაპაროს და ნავაზი“? გვ. 23-26; 5. კომენტარები «თამარიანის» ზოგიერთი ტაეპისა, გვ. 27-36; 6. ვინ არის „მოქცევაჲ ქართლისაჲს“ გლონოქორ?, გვ. 37-39; 7. არტემი მთაფოლო, გვ. 40-41; 8. ანტიმაზდეისტური პოლემიკის ფილოსოფიური დასაბუთება უძველეს ქართულ მწერლობაში, გვ. 42-60; 9. Грузинское возрождение, с. 61-64; 10. ერთი ადგილის შესახებ ათონელების ბიოგრაფიაში, გვ. 65-68; 11. მიტაცება ბერძენთა მიერ ქართული ლიტერატურული კერისა ათონზე და მისი მდგომარეობა მე-16-17 საუკუნეებში, გვ. 69-86; 12. Отклики в Грузии на падение Константинополя (к 500-летию взятия Константинополя турками), с. 87-95; 13. Идея братства закавказских народов по генеалогической схеме грузинского историка XI века Леонтия Мровели, с. 96-107; 14. ქართული სტამბის ისტორიიდან მეთვრამეტე საუკუნეში, გვ. 108—115; 15. „ეთ“ სუფიქსიანი კრებითი სახელები ქართულში, გვ. 116—119; 16. კულტურულ-ისტორიული მნიშვნელობა უძველესი ქართული „დავითნის“ ტერმინოლოგიისა და ტექსტუალური თავისებურებებისა, გვ. 120—126; 17. „მცირე კანონი“ იოანე — ზოსიმესი, გვ. 127—133; 18. ახლად აღმოჩენილი რიტუალი ნადირობისა, გვ. 134—145; 19. ძველი ქართული ლიტერატურის ნიპილისტური შეფასება, გვ. 146-156; 20. „მთავართა“ და „ერისთავთა“ დადგინების წესი ძველ ქართულ მწერლობაში, გვ. 157—165; 21. „ცხოველთა მოტივი“ აგიოგრაფიულ მწერლობაში (ზოსიმეს მარტილობა), გვ. 166—177; 22. უძველესი რედაქცია

ქრისტიანე მარტვილობისა, გვ. 178—196; 23. მარტვილობა გურანდუხტ სპარსისა (ტექსტი და გამოკლევა), გვ. 197—250; 24. ახლად აღმოჩენილი აგიოგრაფიული თხზულება იოსებ სკევოფილასისა (IX ს), გვ. 251—270; 25. თეოდოსი განგრელის „მოსაგსენებელის“ ქართული ვერსია და მისი მეცნიერული მნიშვნელობა, გვ. 271—310; — რეზიუმე რუს. ენ. საკუთარ სახელთა და თხზულებათა საძიებელი, შედგ. ტ. რუხაძის მიერ, გვ. 311—333.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. III. Ред. А. Барамидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1955. 334 с.

Содержание: Предисловие. 1. Грузинский вклад в византийскую литературу, с. 1—11; 2. Кто такой адресат Либа-ния Бакур?, с. 12—15; 3. У истоков христианизации Иберии, с. 16—22; 4. Кто такие «Бахарос и Навази» у летописца?, с. 23—26; 5. Комментарии к некоторым стихам «Тамариани», с. 27—36; 6. Кто такой Глонохор, упоминаемый в «Обращении Грузии», с. 37—39; 7. Артемий Мтаполо, с. 40—41; 8. Философское обоснование антимаздейской полемики в древнейшей грузинской письменности, с. 42—60; 9. Грузинское возрождение, с. 61—64; 10. Об одном месте в биографии афонцев, с. 65—68; 11. Захват греками грузинского литературного очага на Афоне и его положение в 16—17 вв, с. 69—86; 12. Отклики в Грузии на падение Константинополя (к 500-летию взятия Константинополя турками), с. 87—95; 13. Идея братства закавказских народов по генеалогической схеме грузинского историка XI века Леонтия Мровели, с. 96—107; 14. Из истории грузинской типографии в восемнадцатом веке, с. 108—115; 15. Собираательные слова с суффиксом на „-ო-“ в грузинском языке, с. 116—119; 16. Культурно-историческое значение терминологии и текстуальной особенности древнейшего грузинского псалтыря, с. 120—126; 17. «Малый канон» Иоанна-Зосима, с. 127—133; 18. Вновь открытый ритуал охоты, с. 134—145; 19. Нигилистическая оценка древнегрузинской литературы, с. 146—156; 20. Чины поставлений в должности «мтаваров» и «эриставов» в древнегрузинской письменности, с. 157—165; 21. «Мотив животных» в агиографической письменности. (Мученичество Зосима), с. 166—177; 22. Древнейшая редакция Мученичества Христины.

[Исследование и текст], с. 178—196; 23. Мученичество Герандухт Персидской, с. 197—250; 24. Вновь открытое агиографическое сочинение Иосифа Скевофилакса (IX в.), с. 251—270; 25. Грузинская версия Нуромнестичума Феодосия Гангрского и ее научное значение, с. 271—310. — Рез. на рус. яз.; Указатели имен и сочинений, сост. Т. Рухадзе, с. 311—333.

211. ალეგორია დავით გურამიშვილის შემოქმედებაში. [დ. გურამიშვილის დაბადების 250 წლისთავისათვის]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1955, 30 სექტ., გვ. 2.

Аллегория в творчестве Давида Гурамишвили. [К 250-летию со дня рождения Д. Гурамишвили]. — Литературиლი გაზეთი, 1955, 30 სექტ., გვ. 2.

212. ერთი ადგილის [ზამირის] გაგებისათვის თამარის პირველი ისტორიაში. მოხსენების თეზისები. — თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო სესია. 1955 წლის 19—22 დეკემბერი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1955, გვ. 29.

К пониманию одного места [Замири] в первой истории царицы Тамар. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбилисского ун-та 19—22 дек. 1955 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1955, с. 29.

213. კომენტარები [დავითიანის]. — წგ-ში: გურამიშვილი დ. თხზულებათა სრული კრებული. დავითიანი. თბ., სახელგამი, 1955, გვ. 312—319; ეტიუდები..., ტ. X, 1968, გვ. 259—262.

Комментарии [Давитиани]. — В кн.: Гурамишвили Д. Полное собрание сочинений Давитиани. Тб., Госиздат ГССР, 1955, с. 312—319; Этюды..., т. X, 1968, с. 259—262.

214. სამადლობელი სიტყვა თავის (კ. კ.) დაბადების 75 და სამეცნიერო მოღვაწეობის 50 წლისთავზე. — ლიტერატურული ძიებანი, 1955, ტ. IX, გვ. 451—453.

Благодарственное слово на своем (К. К.) юбилейном вечере, посвящ. 75-летию со дня рождения и 50-летию научной деятельности. — Литературные разыскания. 1955, т. 9, с. 451—453.

215. Незвестный памятник византийской литературы в грузинском переводе. [Скевофилакс Иосиф. Иоани Ксифилин, продолжатель Симеона Метафраста]. — Литературные разыскания, 1955, т. 9, с. 103—108.

216. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან.
 ტ. I. რედ. ჭ. თევზაძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956. 341 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა. I. დიდი ქართველი პოეტი და ჰუმანისტი საშუალო საუკუნეებისა, გვ. 1-18; II. საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ (კულტურულ-ისტორიული პრობლემა), გვ. 19-50; III. იერემია იბერიელი. (ანტინესტორიანი მოღვაწე V საუკუნისა), გვ. 51-62; IV. წერილები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, გვ. 63-98; A „მოქცევაჲ ქართლისაჲ“-ს შედგენილობა, წყაროები და ეროვნული ტენდენციები, გვ. 63-83; B. ვინ არიან „ბესები“? გვ. 84-98; V. ძველი ქართული წელიწადი, გვ. 99-124; VI. ძველი ქართული ეორტალოგიური წელიწადი, გვ. 125-132; VII. კონსტანტი კახის მარტილობა და ვინაობა, გვ. 133-146; VIII. აშუშა პიტიახშის ბეჭდის წარწერის გაგებისათვის, გვ. 147-154; IX. ზოგიერთი საკითხი ექვთიმე ქართველის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ, გვ. 155-167; X. ხალხთა კლასიფიკაციისა და გეოგრაფიული განრიგების საკითხები ძველ ქართულ მწერლობაში. (Liber Generationis-ის ქართული ვერსია), გვ. 168-182; XI. მთარგმნელობითი მეთოდი ძველ ქართულ ლიტერატურაში და მისი ხასიათი. გვ. 183-197; XII. „გოდების“ უანრი და „გლოვის წესი“ ძველ ქართულ ლიტერატურაში, გვ. 198-230; XIII. ციტატი იპოლიტე რომელიდან გიორგი მერჩულის შრომაში, გვ. 231-234; XIV. „ხუც“ ტერმინისათვის სერაპიონ ზარზმელის „ცხოვრებაში“, გვ. 235-237; XV. მცხეთის დოკუმენტი XI საუკუნისა და მისი ცნობები ქართული მწერლობის შესახებ. გვ. 238-249; XVI. შენიშვნები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, გვ. 250-282; A. ქართული თარგმანი გიორგი ამარტოლის ხრონოგრაფისა (ისტორიულ-ლიტერატურული მიმოხილვა), გვ. 250-265; B. იორუჯანი (ცდა მისი ეტიმოლოგიის გარკვევისა), გვ. 266-270; C. სპეკალი, ახლად აღმოჩენილი ფილოსოფიური შრომა ანტონ პირველისა (წინასწარი შენიშვნები). გვ. 270-282; XVII. ახალი ლიტერატურული წყაროები ლაშა გიორგის ისტორიისათვის, გვ. 283-299; XVIII. „წინაშე“, „თანა“ და „ზედა“ თანდებულთა საინტერესო ფუნქციისათვის ძველ ქართულში. გვ. 300-308; XIX. ძველი ქართულ ლიტერატურის ძეგლთა გამოცემისათვის, გვ. 309-311; XX. ერთი მომენტი ქართული პოლიტიკური აზროვნებისა კლასიკური ხანის ლიტერატურაში, გვ. 312-318; საკუთარ სახელთა საძიებელი (შეადგ. ჭ. თევზაძემ). გვ. 319-340.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. I.
Ред. Ч. Тевзадзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956. 341 с.

Содержание: Предисловие, I. Великий грузинский поэт и гуманист средневековья [Ш. Руставели], с. 1-18; II. К вопросу о прибытии в Грузию сирийских подвижников (Культурно-историческая проблема), с. 19-50; III. Иеремия Ибер, антинесто-рианский деятель V в., с. 51-62; IV. Письма по истории древне-грузинской литературы, с. 63-98; А. Состав, источники и национальные тенденции «Обращения Грузии», с. 63-83; В. Кто такие «бессы»? с. 84-98; V. Древнегрузинский год, с. 99-124; VI. Древнегрузинский эорталогический год, с. 125-132; VII. К вопросу о личности и мученичества Константия Кахи, с. 133-146; VIII. К вопросу о толковании надписи на печати пйтиах-ша Ашуши, с. 147-154; IX. Некоторые вопросы жизни и деятельности Евфимия Грузина, с. 155-167; X. Вопросы классификации и географического расселения народов в древнегру-зинской письменности (Грузинская версия Liber Generationis), с. 168-182; XI. Переводческий метод в древнегрузинской литера-туре и его характер, с. 183-197; XII. Жанр «плача» и «ритуал оплакивания» в древнегрузинской литературе, с. 198-230; XIII. Цитата из Ипполита Римского в сочинении Георгия Мерчули, с. 231-234; XIV. К термину «хуц» в «житии» Серрапиона Зар-мели, с. 235-237; XV. Мцхетский документ XI века и его све-дения о грузинской письменности, с. 238-249; XVI. Заметки по истории древнегрузинской литературы, с. 250-282; А. Грузинский перевод хронографа Георгия Амартола (Историко-лите-ратурный обзор), с. 250-265; В. Итруджани. (Попытка выяс-нения этимологии), с. 266-270; С. Спескали, вновь найденный философский труд Антония I (Предварительные заметки), с. 270-282; XVII. Новые литературные источники по истории Ге-оргия Лаша, с. 283-299; XVIII. К вопросу о синтаксической функции предлогов «წიგნებზე», «თაბზე» и «ზედა» в древнегрузинском языке, с. 300-308; XIX. К вопросу об издании памятников древ-негрузинской литературы, с. 309-311; XX. Один момент из исто-рии политической мысли Грузии в литературе классического периода, с. 312-318; Указатель собственных имен (Сост. Ч. Тев-задзе), с. 319-340.

217. ზოგიერთი საკითხი დავით გურამიშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების ისტორიიდან. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. X, 1956, გვ. 159—171. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. IV, 1957, გვ. 161—174. — იხ. მოხსენების თეზისები. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინ-ტის სამეცნიერო სესია. 1956 წ. 1—2 ივნისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1956, გვ. 6—7.

Некоторые вопросы из истории жизни и творчества Давида Гурамишвили. — Литературные разыскания, т. X, 1956, с. 159—171. — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. IV, 1957, с. 161—174; — См.: Тезисы доклада. XVI научная сессия Ин-та истории грузинской литературы им. Руставели. 1—2 июня 1956 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1956, с. 6—7.

218. ქართული ლიტერატურის ისტორია და მოსე ჯანაშვილი. — კრ-ში: მოსე ჯანაშვილი. (ცხოვრება და მოღვაწეობა). თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956, გვ. 41—60.

История грузинской литературы и Мосе Джанашвили. — В сб.: Мосе Джанашвили. (Жизнь и деятельность). Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956, с. 41—60.

219. Памятники древнегрузинской агнографической литературы. Грузинский текст перевел, исслед. и примеч. снабдил акад. К. Кекелидзе. Тб., Изд-во АН ГССР, 1956. 108 с.— Указатель имен (сост. С. И. Кубаненшвили), с. 103—106.

Содержание: Яков Цуртавели. Мученичество Шушаники, с. 7—28; Иоани Сабанидзе. Мученичество Або Тбилели, с. 31—60; Василий Зарзмели. Житие Серапиона Зарзмели, с. 63—101; ეტიუდები..., ტ. XII, 1973, გვ. 83—163.

Рец.: Мегрелидзе И. — Литературная Грузия, 1957, № 4, с. 135—136.

Рец.: Istvanovitsch M. — Acta Orientalia, VI, № 1-3, 1956, s. 298-300.

220. Проф. Э. Хонигман о Петре Ибере и сочинения Пс.-Дионисия Ареопагита. (Хонигман Э. Петр Ибер и сочинения Пс.-Дионисия Ареопагита. Вступит. статья и пер. с франц. Ш. Нуцубидзе. — Труды Тбил. ун-та, т. 59, 1955, с. 19—69. Рец.). — Труды Тбил. ун-та, т. 63, 1956, с. 421—

1957

221. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. IV. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1957. 383 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა. I. რუსთველოლოგიური შტუდიები, გვ. 1—15; II. რუსთველოლოგიის საკითხები, გვ. 16—31; A. ვეფხისტყაოსნის პირველი გამოცემა, გვ. 16—21; B. რუსთველის სადაურობისა და სახელისათვის, გვ. 21—31; III. პოეტი შოთაძე, გვ. 32—34; IV. ახალი ნაშრომი ვეფხისტყაოსნის შესახებ. [ლ. ბელიაშვილი. რუსთველისა და დანტეს იდუმალი. 1956]. გვ. 35—36; V. რუსთაველი და აღმოსავლური რენესანსი, გვ. 37—55; VI. კომენტარები „აბდულმესიანის“ ზოგიერთი ტაეპისა, გვ. 56—69; VII. რამდენიმე, ჯერ კიდევ გაურკვეველი, ტერმინი ჩვენი საისტორიო მწერლობისა, გვ. 70—77; VIII. ერთი ადგილის [ზამირის] გაგებისათვის თამარის პირველ ისტორიაში, გვ. 78—80; IX. საქართველო და ნიზამი განჯელი, გვ. 81—89; X. ორი ექვთიმე ძველ ქართულ მწერლობაში, გვ. 90—104; XI. ესქატოლოგიური მოტივები ძველ ქართულ მწერლობასა და ცხოვრებაში, გვ. 105—109; XII. კულტურული დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის ანარეკლი ძველ ქართულ ლიტერატურაში, გვ. 110—133; XIII. ნაწყვეტი ქართული აგიოგრაფიის ისტორიიდან (ცხოვრება ილარიონ ქართველისა). გვ. 134—158; XIV. როსტომიანის ერთი საკითხისათვის, გვ. 159—160; XV. ზოგიერთი საკითხი დავით გურამიშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების ისტორიიდან, გვ. 161—174; XVI. ანტონ კათალიკოზის სალიტურგიკო მოღვაწეობიდან, გვ. 175—186; XVII. ვახტანგ გორგასლის ისტორიკოსი და მისი ისტორია, გვ. 187—201; XVIII. ქართველ ქალთა კულტურულ-საგანმანათლებლო კერები საშუალო საუკუნეთა მახლობელ აღმოსავლეთში, გვ. 202—216; XIX. ქართველი ქალები შაჰ-აბაზ პირველის კარზე, გვ. 217—226; XX. მეფერამეტე საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, გვ. 227—251; XXI. ქართველთა მოქცევის მთავარი ისტორიულ-ქრონოლოგიური საკითხი, გვ. 252—292; XXII. ორენტოსისა და ძმათა მისთა მარტვილობა, გვ. 293—325; XXIII. კანონიკური წყობილება ძველ საქართველოში, გვ. 326—457; XXIV. ქართული ეკლესიის იერუსალიმური წარმოშობისათვის, გვ. 358—

363; საკუთარ სახელთა საძიებელი (შედგ. გ. თევზაძის მიერ) 33-364—381.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. IV. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1957. 383 с.

Содержание: Предисловие. I. Руствелологические штудии, с. 1—15; II. Вопросы руствелологии, с. 16—31; А. Первое издание «Вепхисткаосани», с. 16—21; В. О происхождении и имени Руставели, с. 21—31; III. Поэт Шотадзе, с. 32—34; IV. Новая работа о «Вепхисткаосани». [Л. Белиашвили. Тайпа Руставели и Данте. 1956.], с. 35—36; V. Руставели и Восточный Ренессанс, с. 37—55; VI. Комментарии к некоторым стихам «Абдулмесани», с. 56—69; VII. Несколько, не разъясненных еще, терминов нашей исторической письменности, с. 70—77; VIII. К пониманию одного места в первой истории царицы Тамар, с. 78—80; IX. Грузия и Низами Гянджеви, с. 81—89; X. Два Евфимия в древнегрузинской письменности, с. 90—114; XI. Эсхатологические мотивы в древнегрузинской письменности и жизни, с. 105—109; XII. Отражение борьбы за культурную независимость в древнегрузинской литературе, с. 110—133; XIII. Отрывок из истории грузинской агиографии (Житие Иллариона Грузина) с. 134—158; XIV. К одному вопросу из «Ростомани», с. 159—160; XV. Некоторые вопросы из истории жизни и творчества Давида Гурамишвили, с. 161—174; XVI. Из литургической деятельности Антония I, с. 175—186; XVII. Историк Вахтаंगा Горгасала и его история, с. 187—201; XVIII. Грузинские женские культурно-просветительные очаги средневековом Ближнем Востоке, с. 202—216; XIX. Грузинки при дворе Шах-Абаса I, с. 217—226; XX. Из истории грузинской литературы XVIII века, с. 227—251; XXI. Главные историко-хронологические вопросы обращения Грузин в христианство, с. 252—292; XXII. Мученичество Орентия и его сподвижников, с. 293—325; XXIII. Капониический строй в древней Грузии, с. 326—357; XXIV. К вопросу об иерусалимском происхождении Грузинской церкви, с. 358—363; Указатель собственных имен (Сост. З. Тевзадзе), с. 364—381.

222. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. V. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1957. 311 გვ.

შინაარსი: 1. უცხო ავტორები ძველ ქართულ მწერლობაში, გვ. 3-114; 2. ქართული ნათარგმნი აგიოგრაფია, ა). კიმენური რედაქცია, გვ. 117-139; ბ) მეტაფრასული რედაქცია, გვ. 140-211; Симеон Метафраст по грузинским источникам, с. 212-226; Иоанн Ксифилин продолжатель Симеона Метафраста, 227-247; თანე ქართველის კალენდარი X ს. შესწ. ტექსტი და გამოკვლევა, გვ. 248-294; К вопросу о важности и своевременности научной разработки памятников древнегрузинской письменности, в частности литургической, с. 295—300; საკუთარ სახელთა საძიებელი. [შედგ. ს. ყუბანეიშვილის მიერ], გვ. 301—310.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. V. Тб., Изд-во АН ГССР, 1957, 311 с.

Содержание: Иностранцы авторы в древнегрузинской литературе, с. 3—114; Грузинская переводная агнография. А) Кименовская редакция, с. 117—139; Б) Метафрастная редакция, с. 140—211; Симеон Метафраст по грузинским источникам, с. 212—226; Иоанн Ксифилин продолжатель Симеона Метафраста, с. 227—247; Календарь Иоанна Грузина, с. 248—294; К вопросу о важности и своевременности научной разработки памятников древнегрузинской письменности, в частности литургической, с. 295—300; Указатель собственных имен [Сост. С. Кубанейшвили], с. 301—310.

223. ნორჩო მეგობრებო! [ახალი წლის მილოცვა]. — ნორჩი ლენინელი, 1957, 1 იანვ., გვ. 1.

Юные друзья! [Поздравление нового года]. — Норчи ленинели, 1957, 1 янв., с. 1.

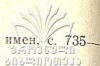
1958

224. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. 11. ძველი ლიტერატურა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1958. 749 გვ. — საძიებლები: ბირთა, გვ. 703—735, გეოგრაფიულ სახელთა, გვ. 735—743; შედგ. ქ. ცხადაძის მიერ.

რეც.: ბარამიძე რ. — კომუნისტი, 1959, 18 თებ., გვ. 3.

История грузинской литературы. Т. II. Древняя литература. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1958. 749 с. — Указатели: соб-

სტვენნიხ იმენ, ს. 703—735; Географических именов, с. 735—743, сост. К. Цхададзе.

Рец.: Барамидзе Р. — Коммунисти, 1959, 18 февр., с. 3.

225. ახალი შრომა ძველი ქართული პოეზიის შესახებ. [ინგოროყვა პ. გიორგი მერჩულე. ქართველი მწერალი მეათე საუკუნისა. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1954 რეც.]. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XI, 1958, გვ. 447—461; ეტიუდები..., ტ. VI, 1960, გვ. 103—119.

გამოხმაურება: ინგოროყვა პ. — მნათობი, 1959, № 3, გვ. 148—174.

Новая работа о древнегрузинской поэзии. [Ингороква П. Георгий Мерчуле. Грузинский писатель X века. Тб., «Сабчота მცერალი», 1954. Рец.]. — Литературные разыскания, т. XI, 1958, с. 447—461; Этюды..., т. VI, 1960, с. 103—119.

Отзыв: Ингороква П. — Мнათობი, 1959, № 3, с. 148—174.

226. ბალავარის რომანი ქრისტიანულ მწერლობაში. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XI, 1958, გვ. 145—172. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. VI, 1960, გვ. 41—71.

Повесть о Варлааме и Иоасафе в христианской литературе. — Литературные разыскания, т. XI, 1958, с. 145—172; — Резюме на рус. яз. Этюды..., т. VI, 1960, с. 41—71.

227. თბილისი ძველი ქართულ მხატვრულ ლიტერატურაში. — წგ-ში: თბილისი 1500. საიუბილეო კრებული. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1958, გვ. 161—170; ეტიუდები..., ტ. VI, 1960, გვ. 120—130.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Тбилиси в древнегрузинской литературе. — В кн.: Тбилиси. 1500. Юбилейный сборник. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1958. с. 161—170; Этюды..., т. VI, 1960, с. 120—130.

Имеется отд. оттиск.

228. ჩვენს სახელოვან სტუდენტობას. [ახალი სასწავლო წლის დაწყების გამო]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1958, 6 სექტ., გვ. 2; ახალგაზრდა სტალინელი, 1958, 6 სექტ., გვ. 1; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 277.

Нашему славному студенчеству. [К началу нового учебного года]. — Тбилисис университети, 1958, 6 септ., с. 2;

Ахалгазრდა сталиნელი, 1958, 6 სენტ., ს. 1; Этюды..., т. XII, 1974, с. 277.

229. ხმა გულისა. [თბილისის 1500 წლისთავი]. — კომუნისტი, 1958, 20 ოქტ., გვ. 3.

Голос сердца. [1500 летие г. Тбилиси]. — Комунисти, 1958, 20 окт., с. 3.

1959

230. ბავშვებო! — ნორჩი ლენინელი, 1959, 12 ივნ., გვ. 3.

Дети! — Норчи ленинели, 1959, 12 июня, с. 3.

231. ზოგი რამ სულხან-საბა ორბელიანის ცხოვრება-შემოქმედებებიდან. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1959, № 10, გვ. 54—58.

Некоторые вопросы из жизни и деятельности Сулхан-Саба Орбелиани. — Комунистури აგრძრდისათვის, 1959, № 10, с. 54—58.

232. ზოგიერთი მომენტი სულხან-საბა ორბელიანის ცხოვრებისა და შემოქმედების ისტორიისა. — კრ-ში: სულხან-საბა ორბელიანი. საოუბილეო კრებული. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1959, გვ. 137—145; ეტიუდები..., ტ. IX, 1963, გვ. 191—199.

Некоторые моменты из истории жизни и деятельности Сулхан-Саба Орбелиани. — В сб.: Сулхан-Саба Орбелиани. Юбилейный сборник. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1959, с. 137—145; Этюды..., т. IX, 1963, с. 191—199.

233. ზოგიერთი საკითხი სულხან-საბა ორბელიანის ლიტერატურული საქმიანობისა. — კრ-ში: სულხან-საბა ორბელიანი. 1658—1958. საოუბილეო კრებული. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1959, გვ. 125—133; ეტიუდები..., VIII, 1962, გვ. 347—351.

Некоторые вопросы литературной деятельности Сулхан-Саба Орбелиани. — В сб.: Сулхан-Саба Орбелиани. 1658—1958. Юбилейный сборник. Тб., Изд-во АН ГССР, 1959, с. 125—133; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 347—351.

234. კედლებზე შერჩენილი სიცოცხლე. ვანის ქვაბთა მონასტრის წარწერების პოეზია. — კომუნისტი, 1959, 24 თებ., გვ. 3.

Жизнь сохранившаяся на стенах. Поэзия надписей монастыря Ванских пещер. — Комунисти, 1959, 24 февр., с. 3.

235. მშობლიური ენისა და კულტურის დიდი მთავარე. [სიტყვა ს. ს. ორბელიანის დაბადების 300 წლისთავისადმი მიძღვნილ

საიუბილეო საღამოზე]. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XIV, 1959, გვ. 9—11.

Большой труженик родного языка и культуры. [Речь на юбилейном вечере, посвящ. 300-летию со дня рождения С.-С. Орбелиани]. — Литературные разыскания, т. XII, 1959, с. 9—11.

236. შვირე შენიშვნა. [ნუცუბიძე შ. „ამირან-დარეჯანიანი“ ინგლისურად. რ. სტივენსონის თარგმანი.]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1959, 27 მაისი, გვ. 4; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 121.

Маленькая заметка. [Нуцубидзе Ш. «Амиран-Дареджаниани» на английском языке. Пер. Р. Стивенсона]. — Литературиლი გაზეთი, 1959, 27 მაისი, ს. 4; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 121.

237. ქართული აპოკრიფული ლიტერატურის ისტორიიდან. (მარტვილობა ქრისტეფორე კინოკეფალისა). — ხელნაწერთა ინ-ტის მოაზრება, 1959, ტ. I, გვ. 21—49. — რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 170—199.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Из истории грузинской апокрифической литературы. (Мученичество Христофора Кинокефала). — Известия Ин-та рукописей, 1959, т. I, с. 21—49; — Резюме на рус. яз; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 170—199.

Имеется отд. оттиск.

238. ჩვენი იუბილარი. [გ. ლეონიძის დაბადების 60 წლისთავი]. — კომუნისტი 1959, 27 დეკ., გვ. 4; გიორგი ლეონიძე. (საიუბილეო კრებული). თბ., 1970, გვ. 68—69; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 242—243.

Наш юбиляр. [60-летию со дня рождения Г. Леонидзе]. — Комунисти, 1959, 27 дек., с. 4; Георгий Леонидзе. (Юбилейный сборник). Тб., 1970, с. 68—69; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 242—243.

239. ხალხის მოამბე. [სულხან-საბა ორბელიანის დაბადების 300 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1959, 25 ოქტ., გვ. 3; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 122—123.

Служитель народа. [К 300-летию со дня рождения С.-С. Орбелиани]. — Комунисти, 1959, 25 окт., с. 3; Этюды, т. XIII, 1974, с. 122—123.

240. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის შესახებ. იდან. ტ. VI. რედ. ლ. მენაბდე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამცემი, 1960, 444 გვ.

შინაარსი: ავტორისაგან, გვ. 4; 1. მეოთხე საუკუნის საზღვარ-გარეთელი ქართველი მოაზროვნე და მოღვაწე, გვ. 5—17; 2. რომანი „აბუკურა“ და მისი ორი რედაქცია ძველ ქართულ მწერლობაში, გვ. 18—40; 3. ბალავარის რომანი ქრისტიანულ მწერლობაში. — რეზიუმე რუს. ენ., გვ. 41—71; 4. უძველესი ქართული მონასტერი იერუსალიმის მახლობლად და მისი მოზაიკური წარწერა. — რეზიუმე რუს. ენ., გვ. 72—80; 5. ფილეთეოსის მარტვილობა. (ქართულ-კობტური კულტურულ-ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან), გვ. 81—102; 6. ახალი შრომა ძველი ქართული პოეზიის შესახებ, გვ. 103—119; 7. თბილისი ძველ ქართულ მხატვრულ ლიტერატურაში, გვ. 120—130; 8. ევსევი სამოსატელი ქართულ მწერლობაში, გვ. 131—147; 9. ახალი ვარიანტი ევსტოქის მარტვილობისა, გვ. 148—159; 10. ცხოვრება დიოს კონსტანტინოპოლელისა, გვ. 160—186; 11. ახლად აღმოჩენილი მარტვილობა ასტიონის და შვიდი იტალიელი მხედრისა, გვ. 187—211; 12. ცხოვრება დიდვიმოსისა და თეოდორასი, გვ. 212—225; 13. პეტრე იერუსალიმელის ჰომილია, გვ. 226—231; 14. დიონისე არეობაგელი და პეტრე იბერიელი ძველ ქართულ ჰიმნოგრაფიაში, გვ. 232—250; 15. წამება ეფესვიქი კაპადოკიელისა, გვ. 251—255; 16. თეოფილე ეკონომის „ცხოვრება“, აღწერილი ევტვიქიანოსის მიერ, გვ. 256—275; 17. ტიმოთე ანტიოქელი (უცნობი სირიელი მოღვაწე VIII საუკუნისა), გვ. 276—413; 18. ახალი საგალობლები აბო თბილელისა, გვ. 414—417; 19. ბოლნისის ტაძრის წარწერების ინტერპრეტაციისათვის, გვ. 418—420; საძიებლები (შედგ. ქ. ცხადაძის მიერ), გვ. 421—443.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. VI. Ред. Л. Менабде. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. 444 с.

Содержание: От автора, с. 4; 1. Зарубежный грузинский мыслитель и деятель IV века, с. 5—17; 2. Роман «Абукура» и две его редакции в древнегрузинской письменности, с. 18—40; 3. Повесть о Варлааме и Иоасафе в христианской литературе. с. 41—71. — Резюме на рус. яз.; 4. Древнейший грузинский монастырь близ Иерусалима и его мозаичная над-

пись, с. 72—80, 5. Мученичество Филетеоса. (Из истории грузино-коптских культурно-литературных отношений) с. 81—102; 6. Новый труд о древнегрузинской поэзии, с. 103—119; 7. Тбилиси в древнегрузинской художественной литературе, с. 120—130; 8. Евсевий Самосатский в грузинской письменности, с. 131—147; 9. Новый вариант мученичества Евстохия, с. 148—159; 10. Житие Диоса Константинопольского, с. 160—186; 11. Вновь найденное мученичество Астиона и семи итальянских всадников, с. 187—211; 12. Жизнь Дидвимося и Феодоры, с. 212—225; 13. Гомилия Петра Иерусалимского, с. 226—231; 14. Дионисий Ареопагит и Петр Ивер в древнегрузинской гимнографии, с. 232—250; 15. Мученичество Евфсвихия Кападокийского, с. 251—256; 16. Жизнь Феофила Эконома, описанная Евтвиханосом, с. 256—275; 17. Тимофей Антиохийский (незнакомый сирийский деятель VIII века) с. 276—413; 18. Новые гимны в честь Або Тбилели, с. 414—417; 19. К интерпретации надписей Болнисского храма, с. 418—420; Указатели (Сост. К. Цхададзе), с. 421—443.

241. ქართული ლიტერატურის ისტორია. 6 ტომად. ტ. I. ძველი მწერლობა. ტომის სარედ. კოლეგია: ალ. ბარამიძე (რედ.), ს. ყუბანეიშვილი, მ. ჩიქოვანი. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1960. 720 გვ. — საძიებლები: პირთა და ტომთა სახელების, გვ. 621—660; გეოგრაფიული სახელების, გვ. 661—670; სპეციალური ტერმინების 707—712, შედგ. რ. მიმინოშვილის მიერ.

История грузинской литературы. В 6-ти томах. Т. I. Древняя письменность. Ред. коллегия: А. Барамидзе, (ред.), С. Кубанейшвили, М. Чиковани. Тб., «Сაბჭოთა საქართველო», 1960. 720 с. — Указатели: имен и томов, с. 621—660; географических, с. 661—670; специальных терминов, с. 707—712, сост. Р. Миминошвили.

242. აკაკის ანდერძი ახალგაზრდობას. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1960, 9 დეკ.

Завещание Акакия Церетели молодежи. — Ахалгазрда сталинели, 1960, 9 дек.

243. რუსთველოლოგიური შენიშვნები. I. რუსთაველის „მზიანი ღამე“. II. პოემის ერთი სტროფისათვის. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზ. მეცნ. განყ-ბის მოამბე, 1960, № 2, გვ. 208—214; ეტიუდები... ტ. VIII, 1962, გვ. 163—169; რუსთველოლოგიური ნარკვევები, თბ., 1971, გვ. 286—295.

Руствелოლოგიკური ზამუკი. 1. «სოლნეჩნაია ნოჩი» რუსთაველი. 11. პო პოვოდუ ოდნიი სტოფი პოეზიი. — სოობშენიი ოტდ. ობშესტ. ნაუკ ან გსსრ, 1960, № 2, ს. 208—214; ოტიუდუ..., თ. VIII, 1962, ს. 163—169; ოჩერკი პო რუსთავოლოგიი. ტბ., 1971 ს. 286—295.

244. [სახალწლო მილოცვა საქართველოს ქალებსადმი]. — საბჭოთა ქალი, 1960, № 1, გ. კ. მე-2 გვ.

[Новогоднее поздравление женщинам Грузии]. — Сабчота კალი, 1960, № 1, ნა 2-ი სტრ. ობლ.

245. სულხან-საბა ორბელიანის პორტრეტისათვის. [ეურნალ „საბჭოთა ხელოვნების“ 1959 წლის № 10-ში გამოქვეყნებული წერილის პასუხად. — ლ. ქუთათელაძე. „სულხან-საბა ორბელიანის“ მინიატურული პორტრეტი და მისი შემსრულებელი ალექსი მესხიშვილი]. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1960, № 3, გვ. 87—89; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 344—347.

პო პოვოდუ პორტრეტი სულხან-საბა ორბელიანი. [В ответ на статью Л. Кутателадзе «Миниатюрный портрет Сулхан-Саба Орбелиани и его автор Алекси Месхишвили», опубл. в журн. «Сабчота хеловნება» № 10, 1959 г.]. — კომუნისტური აგზრდისათვის, 1960, № 3, ს. 87—89; ოტიუდუ..., თ. VIII, 1962, ს. 344—347.

246. შოთა რუსთაველის ბრძნული სახეობა. [ქართველი მოღვაწეების — კ. კეკელიძის, ს. ყაუხჩიშვილის, ვ. ბერიძის, გ. ლეონიძის და შ. ნუცუბიძის მოსაზრებები იერუსალიმის ჯვარის მონასტერში რუსთაველის პორტრეტის აღმოჩენის გამო]. — კომუნისტი, 1960, 27 ნოემბ., გვ. 3.

მუდრიი ობრავ შოთა რუსთაველი. [სოობრავენიი გრუზინსკიხ დეათელი კ. კეკელიძე, ს. ყაუხჩიშვილი, ვ. ბერიძე, გ. ლეონიძე და შ. ნუცუბიძე ო პორტრეტი რუსთაველი, ნაიღენომ ვ იერუსალიმსკომ კრესთოვომ მონასტერს]. — კომუნისტი, 1960, 27 პოიბრია, ს. 3.

247. ხალხის გულის დიდი მესაიდუმლე. [აკაკი წერეთლის დაბადების 120 წლისთავის გამო]. — სკოლა და ცხოვრება, 1960, № 9, გვ. 21—22; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 148—149.

ვლასტიტელი დუმ ნაროდნოხ. [К 100-летию со дня рождения Акакия Церетели]. — სკოლა და ცხოვრება, 1960, № 9, ს. 21—22; ოტიუდუ..., თ. XIII, 1974, ს. 148—149.

248. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან
ტ. VII. რედ. ალ. ბარამიძე. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1961.
309 გვ.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Ред.
А. Г. Барамидзе. Тб., Изд-во АН ГССР, 1961. 309 с.

Содержание: От автора, с. 4; I. Историко-агиографические отрывки, с. 5—13; II. Сведения грузинских источников о преподобном Максиме Исповеднике, с. 14—54; III. Новотворенный агиологический памятник иконоборческой эпохи (Житие Романа Нового), с. 55—75; IV. Эпизод из начальной истории египетского монашества, с. 76—101; V. Житие и подвиги Иоанна, католикоса Урхайского, с. 102—135; VI. Грузинская версия Арабского Жития Иоанна Дамаскина, с. 136—176; VII. Житие Петра Нового мученика Капетолийского, с. 177—223; VIII. Житие Агафангела, католикоса Дамаского, с. 224—247; IX. Житие епископов Херсонских. (Перевод с грузинского), с. 248—252; X. Литургическая справка по вопросу об автокефалии грузинской церкви, с. 253—258; XI. К вопросу о времени празднования Рождества Христова в древности, с. 259—264; XII. Об издании грузинских агиографических памятников, с. 265—270; XIII. Несколько замечаний по поводу рецензии С. Авалиани на книгу: «Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах и их научное значение», с. 271—278; XIV. Отчет о работах Комиссии по установлению критического текста поэмы Вепхисткаосани для юбилейного (1937) издания, с. 279—290; Указатель имен, (сост. Ц. Кахабришвили), с. 291—303.

249. ახალი ნარკვევი ქართული სტამბის ისტორიიდან. [Абрамишвили А. Из истории грузинского книгопечатания за пределами Грузии (Рим. 1629-1800 гг. Москва, 1705-1917 гг.). — Книга. Исследования и материалы. Сб. 3, 1960, с. 251-299; რეც.] საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. XXVII, № 4, 1961, გვ. 507-510; ეტიუდები..., ტ. X, 1968, გვ. 295

Новые разыскания по истории грузинского книгопечатания [Абрамишвили А. Из истории грузинского книгопечатания за пределами Грузии. (Рим. 1629—1800 гг. Москва,

1705—1917 гг.). — Книга. Исследования и материалы. 3, 1960, с. 251—299. Рец.]. — Сообщения АН ГССР, т. XXVII, № 4, 1961, с. 507—510; Этюды, т. X, 1968, с. 295—303.

250. განახლებული საქართველო. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1961, 16 მაისი.

Возобновленная Грузия. — Ахалгазрда Сталиნელი, 1961, 16 мая.

251. სიტყვა [ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოგრაფიისა და ფოლკლორის საქართველოს სამეცნიერო საზოგადოების დამფუძნებელ ყრილობაზე 1958 წლის 28 ნოემბერს]. — ისტორიის ინსტიტუტის შრომები, ტ. V, ნაკვ. 2, 1961, გვ. 159—161; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 131—132.

Речь [на учредит. съезде Груз. научн. об-ва истории, археологии, этнографии и фольклора 28 ноября 1958 г.]. — Труды Ин-та истории, т. V, вып. 2, 1961, с. 159—161; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 131—132.

252. ხმა თემის ხეობიდან. — კომუნისტი, 1961, 19 აგვ., გვ. 2; ეტიუდები..., ტ. XIII, 1974, გვ. 290.

Голос из ущелья Тедзами. — Комунისტი, 1961, 19 авг., с. 2; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 290.

253. Грузинская версия Лимонаря Иоанна Мосха и ее значение для славянской истории. კრ-ში: საბჭოთა საქართველოს 40 წელი. თბ., თბილ. უნტის გამ-ბა, 1961, გვ. 333-339; ეტიუდები..., ტ. VIII, 1962, გვ. 238-243.

Грузинская версия Лимонаря Иоанна Мосха и ее значение для славянской истории. — В сб.: 40 лет Советской Грузии. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1961, с. 333—339; Этюды..., т. VIII, 1962, с. 238—243.

1962

254. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. VIII. რედ. ლ. შენაბდე. თბ., უნტის გამ-ბა, 1962. 407 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვიობა (ალ. ბარამიძე), გვ. 3; უცნობი რედაქცია ქართული ჰიმნოგრაფიული თეუნისა, გვ. 5-55; მარტილობა ათანასე კულიზმელისა, გვ. 56-70; მარტილობა სერგისა და ბაქოზისი, გვ. 71-93; ქართული ვერსია გვრიას, სიმონასა და აბიბოსის მარტილობისა, გვ. 94-131; ანტიკის გადმონაშთები ძველ ქართულ ლიტე-

რატურაში, გვ. 132-142; Руставели и Низами Гянджеви, с. 143-162; რუსთველოლოგიური შენიშვნები, გვ. 163-169; ქვეყნულ-აპოკრიფული ლიტერატურის ისტორიიდან, გვ. 170-199; «ისტორიისა და აზმანი შარავანდედთანი» როგორც ლიტერატურული წყარო, გვ. 200-237; Грузинская версия Лимонаря Иоанна Мосха и ее значение для славянской истории, с. 238-243; Неизвестный памятник византийской литературы в грузинском переводе, 244-250; აშოტ დიდი კურაპალატის ქრონოლოგიისათვის, გვ. 251-257; ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია და უნივერსიტეტი, გვ. 258-270; ქართული ლიტერატურის ისტორიკოსები, გვ. 271-296; სულხან-საბა ორბელიანი, გვ. 297-339; წერილები სულხან-საბა ორბელიანის შესახებ, გვ. 340-351; ახალი ნარკვევი ქართული სტამბის ისტორიიდან, გვ. 352-356; ხანმეტი და ჰემეტი ტექსტები, გვ. 357-362; რეცენზიები, გვ. 363-376; ახალი გამოცემა ძველი ქართული აგიოგრაფიის დარგში, გვ. 377-382; საკუთარ სახელთა საქმეები, გვ. 383-406 (შემდგ. ქ. ცხადაძე).

Этюды из истории древнегрузинской литературы. Т. VIII. Ред. Л. Менабде. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1962. 407 с.

Содержание: Предисловие А. Г. Барамидзе, с. 3; Неизвестная редакция грузинской гимнографической четы миной, с. 5—55; Мученичество Афанасия Кулизмского, с. 56—70; Мученичество Сергия и Бакозия, с. 71—93; Грузинская версия мученичества Гурии, Самоны и Абибоса, с. 94—131; Пережитки Антики в древнегрузинской литературе, с. 132—142; Руставели и Низами Гянджеви, с. 143—162; Руствелологические заметки, с. 163—169; Из истории грузинской апокрифической литературы, с. 170—199; «История и восхваление венценосцев» как литературный источник, с. 200—237; Грузинская версия Лимонаря Иоанна Мосха и ее значение для славянской истории, с. 238—243; Неизвестный памятник византийской литературы в грузинском переводе, с. 244—250; К хронологии Ашота Великого Курапалата, с. 251—257; История древнегрузинской литературы и Тбилисский университет, с. 258—270; Историки грузинской литературы, с. 271—296; Сулхан-Саба Орбелиани, с. 297—339; Статья о Сулхан-Саба Орбелиани, с. 340—351; Новые разыскания из истории грузинского книгопечатания, с. 352—356; Ханметные и хае-

მეტნაირი ტექსტები, ს. 357—362; Рецензии, ს. 363—376; Новое из-
дание в области древнегрузинской агиографии, ს. 377—382;
Указатель собственных имен (Сост. К. Цхададзе), ს. 383—
406.

255. ერთი ადგილის შესახებ ნიზამი განჯელის ისქანდერ-ნამეში. — ხელნაწერთა ინსტიტუტის მოამბე, ტ. IV, 1962, გვ. 27—33.—რეზიუმე რუს. ენ.; ეტიუდები..., ტ. IX, 1963, გვ. 200—206.

К уяснению одного места из Искандер-Наме Низами Гянджеви. — Известия Ин-та рукописей, т. IV, 1962, с. 27—33. — Резюме на рус. яз.; Этюды..., т. IX, 1963, с. 200—206.

256. რედაქტორისაგან. — წგ-ში: მენაბდე ლ. ძველი ქართული მწერლობის კერები. ტ. 1, ნაკვ. 1. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1962, გვ. 3; ეტიუდები..., ტ. X, 1968, გვ. 295.

От редактора. — В кн.: Менабде Л. Очаги древнегрузинской письменности. Т. I. Вып. 1. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1962, с. 3; Этюды..., т. X, 1968, с. 295.

1963

257. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან ტ. IX¹. რედ ალ. ბარამიძე. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1963. 276 გვ.

შინაარსი: 1. ერთი უცნობი კანონიკური კრებული ძველ ქართულ მწერლობაში, გვ. 5-122; 2. Конспективный курс истории древнегрузинской литературы, с. 123-178; 3. ქართული ლიტერატურის ისტორია, გვ. 179-190; ზოგიერთი მომენტი სულხან-საბა ორბელიანის ცხოვრებისა და შემოქმედების ისტორიისა, გვ. 191-199; 5. ერთი ადგილის შესახებ ნიზამი განჯელის ისქანდერ-ნამეში. — რეზიუმე რუს. ენ., გვ. 200-206; 6. «რუსთველიანა». გვ. 207-230; 7. კიდევ ვეფხისტყაოსნის გარშემო, გვ. 231-252; 8. Проф. Э. Хонигман о Петре Ибере и сочинениях Пс.-Дионисия Ареопажита, с. 253-261; საკუთარ სახელთა საძიებელი (შემდგ. გ. მიქაძე), გვ. 263-275.

რედ.: ბარამიძე რ. — ლიტერატურული საქართველო, 1964, 31 იანვ., გვ. 3.

¹ ეს ტომი ავტორმა გამოსაცემად გაამზადა 1962 წელს. ქვემოთ დასახელებული პუბლიკაცია ვეფხისტყაოსნის სოლ. ყუბანეიშვილს.

Содержание: 1. Один неизвестный канонический сборник в древнегрузинской письменности, с. 5—122; 2. Конспективный курс истории древнегрузинской литературы, с. 123—178; 3. История грузинской литературы, с. 179—190; 4. Некоторые моменты из истории жизни и деятельности Сулхан-Саба Орбелиани, с. 191—199; 5. К уяснению одного места из Искандер-Намэ, Низами Гянджеви, с. 200—206; 6. «Руставелиана», с. 207—230; 7. Опять о «Вепхисткаосани», с. 231—252; 8. Проф. Э. Хонигман о Петре Ибере и сочинениях Пс.-Дионисия Ареопагита. — Резюме на груз. яз., с. 253—261; Указатель собственных имен (сост. Г. Микадзе), с. 263—275.

Рец.: Барамидзе Р. — Литературиლი Сакартвело, 1964, 31 янв., с. 3.

258. ალექსანდრე ყაზბეგი (შესავალი სიტყვა, წარმოთქმული ყაზბეგის დაბადების ასი წლისთავისადმი მიძღვნილ სესიაზე შტცნ. აკადემიის ქართ. ლიტერატურის ისტორიის ინტ-ში 1948 წ. 20 სექტემბერს). — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XV, 1963, გვ. 327—329.

Александр Казбеги. [Вступительное слово, произнесенное на сессии Ин-та истории груз. лит-ры посвящ. 100-летию со дня рождения писателя, 20 сент., 1948 г.]. — Литературные разыскания, т. XV, 1963, с. 327—329.

259. ნ. ბარათაშვილის სევდა. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზ. განყ-ბის მოამბე, 1963, № 3, გვ. 153—164.

Скорь Н. Бараташвили. — Сообщения. Отд. обществ. наук АН ГССР, 1963, № 3, с. 153—164.

260. ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიის პროგრამა. რედ. ალ. ბარამიძე, თბ., 1963. 12 გვ. (თბილისის საზ. უნ-ტი).

Программа по истории древнегрузинской литературы. Ред. А. Г. Барамидзе. Тб., 1963. 12 с. (Тбилисский гос. ун-т).

1964

261. უკრაინის დიდი შვილი. — კრ-ში: ტარას შევჩენკოს ქართული მწერლები. თბ., „ლიტერატურა და ხელოვნება“, 1964, გვ. 32—36; კომუნისტი, 1964, 7 მარტი, გვ. 4., ეტიუდები... XIII, 1974, с. 207—209.

Великий сын Украины. В сб.: Грузинские писатели — Тарасу Шевченко. Тб., «Литература და ხელოვნება», 1964, с. 32—36; Комунисти, 1964, 7 марта, с. 4; Этюды..., т. XIII, 1974, ს. 207—209.

262. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: ხელნაწერთა აღწერილობა. ტ. 2. შეადგ. და დასაბუქდად მოამზ. ე. ნიკოლაძემ. რედ. მ. ნიკოლეი-შვილი. თბ., „მეცნიერება“, 1964, გვ. 3. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. ქუთაისის სახ. ისტ. — ეთნოგრ. მუზეუმი).

Предисловие. — В кн.: Описание рукописей. Т. 2. Сост. и подгот. к печати Е. Николадзе. Ред. М. Николайшвили. Тб., «Мецნიერება», 1964, с. 3. (АН ГССР. Кутанеский гос. ист.-этногр. музей).

1966

263. ვეფხისტყაოსნის დაბოლოებისათვის. [მოხსენება, წაკითხული „ვეფხისტყაოსნის“ ტექსტის დამდგენი კომისიის სხდომაზე 1936 წ. 2 მარტს]. — წგ-ში შოთა რუსთაველი. საიუბილეო კრებული. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1966, გვ. 119—123.

К вопросу о концовке поэмы Руставели. [Доклад на засед. Комиссии по установлению текста «Вепхистყაოსანი» 2 марта 1936 г.]. — В кн.: Шота Руставели. Юбилейный сборник. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1966, с. 119—123.

1967

264. ცხოვრება ღირსისა მიქელ პარეხელისა. (მონტაჟი გრიგოლ ხანძთელის და სერაპიონ ზარზმელის ცხოვრებათა მონაცემებისა). — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 121, 1967, გვ. 29—33.

Житие достойного Микеля Парехского. (Монтаж данных жития Григория Хандзели и Серапиона Зарзмели). — Труды Тбил. Ун-та, т. 121, 1967, с. 29—33.

265. Программа по истории древнегрузинской литературы. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967. 7 с.

1968

266. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. X. შეადგინა და გამოსაცემად მოამზადა ს. ყუბანეიშვილმა. თბ., „მეცნიერება“, 1968. 314 გვ.

9. კორნელი კეკელიძე

შინაარსი: წინასიტყვაობა (ს. ყუბანეიშვილი), გვ. 5; [რეცენზიები]: Академик Н. Марр. Определение языка второй категории ахеменидских клинообразных надписей по данным яфетического языкознания, С. Петербург, 1914, с. 1-76, გვ. 7-8; Конст. Штепа. Нариси з історії античної й християнської демонології (до питання про походження християнства), с. 9-20; ი. გრიშაშვილი. ძველი ტფილისის ლიტერატურული ბოჰემა, გვ. 21-22; ს. გორგაძე. ქართული ლექსი. ტფ., სახელგამი, 1930, გვ. 23; მ. ზანდუკელი. «თერგდალეულნი და ხალხოსნები» ქართულს ლიტერატურაში, გვ. 24-29; თ. ბეგიაშვილი. ქართული სიტყვიერების ისტორია. (აღორძინების ხანა.) ნაწ. მე-3, გვ. 30-37; ალ. ბარამიძე. ანვარი სოჰაილის ანუ ქილილა და დამანას ქართული ვერსიები, გვ. 38-43; ტრ. რუხაძე «გარდამავალი ხანის» ეპოსი, გვ. 44-49; ილ. აბულაძე. იაკობ ცურტაველი. მარტილობა შუშანიკისი. ქართული და სომხური ტექსტები, გამოკვლევა, ვარიანტები, ლექსიკონი და საძიებელი. ტფ., 1938, გვ. 50-55; ქს. სიხარულიძე. ქართული ზღაპრის საკითხები, გვ. 56-59; სოლ. ყუბანეიშვილი. ნარკვევი მეექვსე საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან («ევსტათი მცხეთელი»), გვ. 60-64; ქართული ხალხური ზღაპრები. ტ. 1. მიხ. ჩიქოვანის რედაქციით, გვ. 65-70; გ. იმედაშვილი. ვისრამიანისა და ტრისტან-იზოლდას ურთიერთობისათვის, გვ. 71-76; თეიმურაზ II. თხზულებათა სრული კრებული. გ. ჯაკობიას რედაქციით, 1939 წ. გვ. 77-82; თ. ბეგიაშვილი. ქართული პოეტური ფოლკლორის ტიპოლოგიური სახეები და მათი საზოგადოებრივ-კულტურული მნიშვნელობა, გვ. 83-86; Подхверашвили К. Г. Работа по грузинскому музыкальному фольклору, გვ. 87-88; საქართველოს ისტორია, 1. (მაკეტი), გვ. 89-91; შ. რადიანი. ვასილ ბარნოვი და ისტორიული რომანის პრობლემა, გვ. 92-99; თ. ჭყონია. რომანიული ელემენტები უძველეს ქართულ ლიტერატურაში. (სასულიერო და საერო მწერლობათა ურთიერთობის საკითხისათვის), გვ. 100-103; Рафили М. Г. Азербайджанская литература с древнейших времен, გვ. 104-113; გრ. კიკნაძე. ვაჟა-ფშაველას შემოქმედება, გვ. 114-121; ილ. აბულაძე ქართული და სომხური ლიტერატურული ურთიერთობა IX-X სს-ში, გვ. 122-131; ალ. ბარამიძე. ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, I, 1945 წ. გვ. 132-133; დ. კობიძე. შამ-ნამეს ქართული ვერსიების სპარსული წყაროები, გვ. 134-137; მიხ. ჩიქოვანი. ქართული გმირული ეპოსი (ამირანიანი), გვ. 138-145; სოლ. ყუბანეიშვილი. ძველი ქართული ლიტერატურის ქრესტომათია, I. გვ. 146-

147; დავ. ბრეგაძე. რუსთაველის გავლენა «აღორძინებისა» და «გარდამავალი ხანის» ლიტერატურაზე, გვ. 148-150; მიხ. კახაძე. ბასილი დიდი—ექუსთა დღეთაჲ, გიორგი მთაწმინდელის თარგმანი, გვ. 151-154; ქს. სიზარულიძე. ქართული საგმირო-საისტორიო სიტყვიერება, გვ. 155-159; III. Нуцубидзе. Руставели и Восточный Ренессанс, 160; აკ. ვაწერელია. მასალები ქართული ვერსიფიკაციის კვლევის ისტორიისათვის, გვ. 161-163; შენიშვნები განმარტებითი ლექსიკონის პროექტის შესახებ, გვ. 164. ა. ცანავა. ქართული მესტიერული პოეზიის ძირითადი საკითხები, გვ. 165-167; პ. ბერაძე. ბერძნული დაქტილური ჰევზამეტრის ქართული საწყისები, გვ. 168-172; ნ. მაისურაძე. «ზაქარია გაბაშვილი», გვ. 173-176; ლ. მენაბდე. ასურელ მამათა საკითხისათვის, გვ. 177-180; ე. შუშანია. გალაქტიონ ტაბიძის პოეტური განვითარების გზა, გვ. 181-184; ვახტ. ბერიძე. სამცხის ხუროთმოძღვრება XIII-XVI საუკუნეებისა, გვ. 185-191; В. Д. Чантуриа. Педагогика грузинского гуманизма, 192-203; თ. ჭყონია. ძირითადი წყარო სვიმეონ მეტაფრასტის აპოკრიფული კრებულისა ძველ ქართულ ლიტერატურაში, გვ. 204-212; დ. ბენაშვილი. სახისა და ხასიათის პრობლემა ვეფხისტყაოსანში მარქსისტულ-ლენინური ესთეტიკის შუქზე, გვ. 213-222; Руставели и его поэма «Витязь в тигровой шкуре», 223-224; შ. ჩიჯავაძე. ქალთა ისტორიულ-მხატვრული პერსონაჟები ქართულ ჰაგიოგრაფიაში (შუშანიკი, ნინო), გვ. 225-228; გრ. ბარამიძე, გრ. ჯაკობია. ქართული ლიტერატურა, მეცხრე კლასის სახელმძღვანელო, მერვე გამოცემა. თბ. 1951 წ. გვ. 229-231; ა. ვაწერელია. ქართული კლასიკური ლექსი VII-XVIII სს. გვ. 232-237; თ. ყაუხჩიშვილი. ბერძნული წარწერები საქართველოში, გვ. 238-245; რ. ბარამიძე. V-XII საუკუნეების ქართული ორიგინალური აგიოგრაფიული თხზულებები, როგორც მხატვრული მწერლობის ძეგლები, გვ. 246-250; ლ. სანაძე. ილია ჭავჭავაძის «გლახის ნამბობისა» და «კაცია ადამიანის?!» შემოქმედებითი ისტორია, გვ. 251-253; Джгушиа Д. А. Руставели и его поэма «Витязь в тигровой шкуре», გვ. 254-258; ჯ. ბაქრაძე. სამართალი ვეფხისტყაოსანში, გვ. 259-262; რ. მიმინოშვილი. ბერძნული პოეზიის საწყისები (წინა—ბერძნული მოსახლეობის კვალი ბერძნულ ეპოსში), გვ. 263-269; სარგ. ცაიშვილი. ვეფხისტყაოსნის ვახტანგისეული რედაქცია, გვ. 270-274; Отзыв о работе В. Д. Чантуриа «Педагогика грузинского гуманизма XI-XII вв.». Батуми, 1954 г. 275-276; ტიმოთე გაბაშვილი. მიმოსვლა. ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, ლექსიკონი

და საძიებელი დაურთო ე. მეტრეველმა. თბ., 1956 წ. გვ. 277-282; ქუთაისის სახელმწიფო ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმის ხელნაწერთა აღწერილობა. II. თბ. 1964 წ. გვ. 283; Отзыв о работе проф. А. Г. Барамидзе «Шота Руставели». გვ. 284-287; გ. ნადირაძე. რუსთაველის ესთეტიკა, გვ. 288-292; Памятники древнегрузинской литературы, გვ. 293; ტ. რუსაძე. ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან (XVI-XVIII სს.). თბ., 1960 წ. გვ. 294; ლ. მენაბდე. ძველი ქართული მწერლობის კერები, გვ. 295; გ. იმედაშვილი. ქართული კლასიკური საგალობლის ენისა და პოეტიკის საკითხები, გვ. 296-301, ხანაწერები: 1. შენიშვნები აკაკი წერეთლის თხზულებათა 1 ტომზე; გვ. 302; 2. ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. 1, გვ. 303; საძიებელი (პირთა და გეოგრაფიულ სახელთა) გვ. 304-312.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. 10. Сост. и подгот. к печати С. Кубаненшвили. Тб., «Мецნიერება», 1968. 314 с.

Содержание: Предисловие (С. Кубаненшвили), с. 5; [Рецензия]; Академик Н. Марр. Определение языка второй категории ахеменидских клинообразных надписей по данным яфетического языкознания. С. Петербург, 1914, с. 1—76, с. 7—8; Конст. Штепа. Нариси з історії античної і християнської демонології (до питання про походження християнства), с. 9—20; И. Гришашвили. Литературная богема старого Тифлиса, с. 21—22; С. Горгадзе. Грузинский стих, с. 23; М. Зандукели. «Грузинские шестидесятники и народники» в грузинской литературе, с. 24—29; Ф. Бегнашвили. История грузинской словесности. Часть 3-я, с. 30—37; А. Барамидзе. Грузинские версии Анвари Согаили или «Килилы и Даманы», с. 38—43; Т. Рухадзе. Эпос в литературе «переходного периода», с. 44—49; И. Абуладзе. Яков Цуртавели. Мученичество Шушаник. Грузинский и армянский тексты, исследование, варианты, словарь и указатель, с. 50—55; К. Сихарулидзе. Вопросы грузинской сказки, с. 56—59; С. Кубаненшвили. Очерк из истории грузинской литературы VI века «Евстафий Мцхетский», с. 60—64; Грузинские народные сказки. Т. I. Под ред. М. Чиковани, с. 60—70; Г. Имедашви-

ли. К отношению «Висрамини» и «Тристан и Изольда», с. 71—76; Теймураз П. Полное собрание сочинений. Под ред. Г. Джакобиа. 1939 г., с. 77—82; Ф. Бегнашвили. Типологические виды грузинского поэтического фольклора и их общественно-культурное значение, с. 83—86; Поцхверашвили К. Г. Работа по грузинскому музыкальному фольклору, с. 87—88; История Грузии. 1. Макет с. 89—91; Ш. Раднани. Василий Барнов и проблема исторического романа, с. 92—99; Т. Чкониа. Романтические элементы в древнейшей грузинской литературе. (К вопросу об отношении церковной и светской литературы), с. 100—103; Рафили М. Г. Азербайджанская литература с древнейших времен, с. 104—113; Г. Кикинадзе. Творчество Важа-Пшавела, с. 114—121; И. Абуладзе. Грузинские и армянские литературные отношения в IX—X вв., с. 122—131; А. Барамидзе. Очерки из истории грузинской литературы, 1. 1945 г., с. 132—133; Д. Кобидзе. Персидские источники грузинских версий «Шах-Намэ», с. 134—137; М. Чиковани. Грузинский героический эпос Амираниани, с. 138—145; С. Кубанешвили. Хрестоматия древнегрузинской литературы. 1., с. 146—147; Д. Брегадзе. Влияние Руставели на литературу эпохи «возрождения» и «переходного периода», с. 148—150; М. Кахадзе. «Шестоднев» Василия Великого в переводе Георгия Афонского, с. 151—154; К. Сихарулидзе. Грузинская героико-историческая словесность, с. 155—159; Ш. Нуцубидзе. Руставели и Восточный Ренессанс, с. 160; А. Гацеллиа. Материалы к истории исследования грузинской версификации, с. 161—163; Замечания о проекте толкового словаря, с. 164; А. Цанава. Основные вопросы поэзии грузинских народных певцов «мествира», с. 165—167; П. Берадзе. Грузинские начала греческого дактилического гекзаметра, с. 168—172; Н. Майсурадзе. «Захарий Габашвили», с. 173—176; Л. Менабде. К вопросу о сирийских отцах, с. 177—180; Э. Шушаниа. Путь поэтического развития Галактиона Табидзе, с. 181—184; В. Беридзе. Зодчество Самцхе XIII—XVI вв., с. 185—191; В. Д. Чантуриа. Педагогика грузинского гуманизма, с. 192—203; Чкониа Т. Основной источник апокрифического сборника Симеона Метафраста в древнегрузин-

ской литературе, с. 204—212; Д. Бенашвили. Проблема образа и характера в «Витязе в тигровой шкуре» в свете марксистско-ленинской эстетики, с. 213—222; Руставели и его поэма «Витязь в тигровой шкуре», с. 223—224; Чиджавадзе Ш. Историко-художественные персонажи женщины в грузинской агнографии Шушаник, Нино, с. 225—228; Г. Барамидзе, Г. Джакобия. Грузинская литература. Учебн. для IX кл. 8-е изд. Тб., 1951, с. 229—231; Гацерелия А. Грузинский классический стих VII—XVIII вв., с. 232—237; Каухчишвили Т. Греческие надписи в Грузии, с. 238—245; Барамидзе Р. Грузинские оригинальные агнографические сочинения V—VII веков, как памятники художественной литературы, с. 246—250; Санадзе Л. Творческая история произведений И. Чавчавадзе «Рассказ нищего» и «Человек ли он?» с. 251—253, Джгушиа Д. А. Руставели и его поэма «Витязь в тигровой шкуре», с. 254—258; Бакрадзе Дж. Право в «Витязь в тигровой шкуре», с. 259—262; Р. Миминошвили. Начала греческой поэзии (след предгреческого населения в греческом эпосе), с. 263—269; С. Цаншвили. Вахтагговская редакция «Витязя в тигровой шкуре», с. 270—274; Отзыв о работе В. Д. Чантуриа «Педагогика грузинского гуманизма XI—XII вв.». Батуми, 1954 г., с. 275—276; Т. Габашвили. Путешествие. Текст к изд. подгот., иссл. словарем и указ. снабдила Э. Метревели. Тб., 1956, с. 277—282; Описание рукописей Кутаисского Государственного историко-этнографического музея. II. Тб., 1964, с. 283; Отзыв о работе проф. А. Г. Барамидзе «Шота Руставели», с. 284—287; Г. Надирадзе. Эстетика Руставели, с. 288—292; Памятники древнегрузинской литературы, с. 293; Т. Рухадзе. Из истории грузинско-русских литературных отношений XVI—XVIII вв. Тб., 1960, с. 294; Л. Менабде. Очаги древнегрузинской литературы, с. 295; Г. Имедашвили. Вопросы языка и поэтики грузинского классического песнопения, с. 296—301; Записки: 1. Замечания к I тому сочинений Акакия Церетели, с. 302; История древнегрузинской литературы. Т. 1, с. 303; Указатель личных и географических имен, с. 304—312.

267. ქართული ლექსის რაინდი. (სიტყვა გიორგი ლელუაშვილზე). — კომუნისტი, 1969, 26 თებ., გვ. 3.

Рыцарь грузинского стиха. (Слово о Георгии Леонидзе). — Комунисти, 1969, 26 февр., с. 3.

1971

268. რუსთველოლოგიური ნარკვევები. კრებული შეადგინა და გამოსაცემად მოამზადა ს. ყუბანეიშვილმა. თბ., „მერანი“, 1971. 317 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. შ. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ინ-ტი).

შინაარსი: წინასიტყვაობა, გვ. 5-6; «რუსთველიანა», გვ. 7-37; კიდევ ვეფხისტყაოსნის გარშემო, გვ. 38-65; კ. ჭიჭინაძის მიერ გამოცემული ვეფხისტყაოსანი, გვ. 66-78; ვეფხისტყაოსნის დაბოლოებისათვის, გვ. 79-85; ვეფხისტყაოსნის პერსონალური ალეგორიები (ნესტან-ტარიელი და თამარ-სოსლანი, თინათინი და თამარი), გვ. 86-97; ზაზასული ხელნაწერი ვეფხისტყაოსნისა, გვ. 98-104; პოემის დათარიღებისათვის, გვ. 105-111; რუსთაველის გავლენა ქართულ პოეზიაზე, გვ. 112-117; დიდი ქართველი პოეტი და ჰუმანისტი საშუალო საუკუნეებისა, გვ. 118-140; საქართველოს პოლიტიკური, სოციალ-ეკონომიური და კულტურული ვითარება რუსთაველის ეპოქაში, გვ. 141-167; შოთა ქართველი ერის ღვიძლი შვილია, გვ. 168-170; ვეფხისტყაოსნის პირველი გამოცემა, გვ. 171-177; რუსთაველის სადაურობისა და სახელისათვის, გვ. 178-190; პოეტი შოთაძე (И. В. Абуладзе и Х. Г. Шарашидзе — «К вопросу об имени и родине Руставели»), გვ. 191-194; შოთა რუსთაველი და ხალხთა მეგობრობა, გვ. 195-197, მცირე შენიშვნა, გვ. 198-199; დავით ბრეგაძე. რუსთაველის გავლენა «აღორძინებისა და გარდამავალი ხანის» ლიტერატურაზე, გვ. 200-203; რუსთაველი და აღმოსავლური რენესანსი, გვ. 204-227; დ. ბენაშვილი. სახისა და ხასიათის პრობლემა ვეფხისტყაოსანში მარქსისტულ-ლენინური ესთეტიკის შუქზე, გვ. 228-239; ვეფხისტყაოსნის ახალი გამოცემის გამო, გვ. 240-259; ჯ. ბაქრაძე. სამართალი ვეფხისტყაოსანში, გვ. 260-265; სარგ. ცაიშვილი. ვეფხისტყაოსნის ვახტანგისეული რედაქცია, გვ. 266-272; ახალი ნაშრომი ვეფხისტყაოსნის შესახებ, გვ. 273-275; გ. ნადირაძე. რუსთაველის ესთეტიკა, გვ. 276-281; ვეფხისტყაოსანი როგორც წყარო საბას ლექსიკონისა, გვ. 282-

285; რუსთაველის «მზიანი ღამე» გვ. 286-292; პოემის ერთი სტროფისათვის, გვ. 293-295; ვეფხისტყაოსნის ერთი სიტყვა საბავშვო მსოფლიოში, გვ. 296-299; შენიშვნები, გვ. 300-305; საძიებლები (პიროვნული, გეოგრაფიული, ეთნიკური), გვ. 306-316.

Очерки по руствелологии. Сборник сост. и подгот. к изд. С. Кубанейшвили. Тб., «Мерანი», 1971. 317 с. (АН ГССР. Ин-т истории груз. лит-ры им. Ш. Руставели).

Содержание: Предисловие, с. 5—6; «Руствелиана», с. 7—37; Опять вокруг «Вепхисткаосани», с. 38—65; «Вепхисткаосани» в издании К. Чичинадзе, с. 66—78; К вопросу об окончании «Вепхисткаосани», с. 79—85; Персональные аллегории «Вепхисткаосани». (Нестан-Тариел и Тамар-Сослан, Тинатин и Тамара), с. 86—97; Рукопись «Витязя в тигровой шкуре» Заза Цицишвили, с. 98—104; К датированию поэмы, с. 105—111; Влияние Руставели на грузинскую поэзию, с. 112—117; Великий грузинский поэт и гуманист средневековья, с. 118—140; Политическое, социально-экономическое и культурное положение Грузии в эпоху Руставели, с. 141—167; Шота — родной сын грузинского народа, с. 168—170; Первое издание «Вепхисткаосани», с. 171—177; К вопросу о происхождении и имени Шота Руставели, с. 178—190; Поэт Шотадзе. (И. В. Абуладзе и Х. Г. Шарашидзе «К вопросу об имени и родине Руставели»), с. 191—194; Шота Руставели и дружба народов, с. 195—197; Краткая заметка, с. 198—199; 17. Д. Брегадзе. Влияние Руставели на литературу эпохи «возрождения» и «переходного периода», с. 200—203; Руставели и Восточный ренесанс, с. 204—227; Д. Бенашвили. Проблема образа и характера в «Вепхисткаосани» в свете марксистско-ленинской эстетики, с. 228—239; По поводу издания «Вепхисткаосани», с. 240—259; Дж. Бакрадзе. Право в «Вепхисткаосани», с. 260—265; С. Цаишвили. Вахтанговская редакция «Вепхисткаосани», с. 266—272; Новая работа о «Вепхисткаосани», с. 273—275; Г. Надирадзе. Эстетика Руставели, с. 276—281; «Вепхисткаосани» как источник словаря Сулхан-Саба Орбелиани, с. 282—285; «Солнечная ночь» Руставели, с. 286—292; По поводу одной строфы поэмы, с. 293—295; Одно слово «Вепхисткаосани» в словаре Сулхан-Саба,

269. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. XI. ტომი შეადგ. და გამოცემად მოამზადა ს. ყუბანეიშვილმა. თბ., „მეცნიერება“, 1972. 312 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა (ს. ყუბანეიშვილი), გვ. 5—6; ქართული ფეოდალური ლიტერატურის პერიოდიზაცია (სოციოლოგია ძველი ქართული მწერლობისა და დიალექტიკა მისი განვითარებისა), გვ. 7—60; ქართული აგიოგრაფიული კიმენური ძეგლები, გვ. 61—171. — რეზიუმე რუს. ენ.: იოანე პეტრიწის სამწერლო მოღვაწეობიდან, გვ. 172—177; თარგმანებად ეკლესიასტისად მიტროფანე ზნურნელ მიტროპოლიტისად, გვ. 178—239; ნოდარ ციციშვილი. შეიდი მთიები. (ცნობები პომეს შესახებ (ისტორიულ-ლიტერატურული ექსკურსი), გვ. 240—272; „კალმასობის“ პირველი ტომის წინასიტყვაობა, გვ. 273—281; ნ. ბარათაშვილის თხზულებათა აკადემიური გამოცემისათვის, გვ. 282—286; დ. გურამიშვილის თხზულებათა კომენტარები, გვ. 287—296; საძიებელი (პიროვნული, გეოგრაფიული, ეთნიკური), გვ. 297—312.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. XI. Сост. и подгот. к печати С. И. Кубанеишвили. Тб., «Мецниереба», 1972. 312 с.

Содержание: Предисловие С. Кубанеишвили, с. 5—6; Периодизация грузинской феодальной литературы. (Социология древнегрузинской литературы и диалектика ее развития), с. 7—60; Грузинские агиографические Кименовские памятники. — Резюме на рус. яз., с. 61—171; Из писательской деятельности Иоанна Петрици, с. 172—177; Толкование Экклезиаста Митрофана Смирнского, с. 178—239; Н. Цицишвили. Семь планет. (Сведения о поэме). (Историко-литературный экскурс), с. 240—272; Предисловие к первому тому «Калмасоба», с. 273—281; К академическому изданию сочинений Н. Бараташвили, с. 282—286; Комментарии к сочинениям Д. Гурамишвили, с. 287—296; Указатель (личных, географических и этнических имен), с. 287—312.

270. კორნელი კეკელიძის სიტყვა გალაკტიონ ტაბიძეზე [1943 წ. 22. XI]. — ლიტერატურული საქართველო, 1972, 7 ვლ., გვ. 2.

1973

271. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. XII. შეადგ. და გამოსაცემად მოამზადა ს. ყუბანეიშვილმა. თბ., „მეცნიერება“, 1973. 210 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა (სოლ. ყუბანეიშვილი) გვ. 5-6; ხსროვ შირინიანის ქართული ვერსია, გვ. 7-9; ლეონტი მროველის ლიტერატურული წყაროები, გვ. 10-31; Социально политическое и культурное состояние Грузии в эпоху Руставели, გვ. 32-50; ავტორი ვეფხისტყაოსნისა და დრო მისი დაწერისა, გვ. 51-82; Памятники древнегрузинской агиографической литературы, გვ. 83; Яков Цуртавели. Мученичество Шушаники, გვ. 83-103; Иоанн Сабанидзе. Мученичество Або Тбилели, გვ. 104-128; Василий Зарзмели. Житие Серапиона Зарзмели, გვ. 129-163; История и восхваление венценосцев, გვ. 164-232; მარტვირი ქართველი, გვ. 233-278; Древнегрузинский Архиратикон, გვ. 279-293.

Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. XII. Сост. и подгот. к печати С. И. Кубанейшвили. Тб., «Мецნიერება», 1973. 210 с.

Содержание: Предисловие с. 5—6; Грузинская версия романа Хосров-ва Шири, с. 7—9; Литературные источники Леонтия Мровели, с. 10—31; Социально-политическое и культурное состояние Грузии в эпоху Руставели, с. 32—50; Автор Вепхистკаოსანი и время его создания, с. 51—82; Памятники древнегрузинской агиографической литературы: Яков Цуртавели. Мученичество Шушаники, с. 83—103; Иоанн Сабанидзе. Мученичество Або Тбилели, с. 104—128; Василий Зарзмели. Житие Серапиона Зарзмели, с. 129—163; История и восхваление венценосцев, с. 164—232; Мартирий Грузин, с. 233—278; Древнегрузинской архиратикон, с. 279—293.

272. სიტყვა, წარმოთქმული საქართველოს სახალხო პოეტის გალაკტიონ ტაბიძის დაბადებიდან 50-ე და სამწერლო მოღვაწეობის 35-ე წლისთავზე 1943 წ. 29. XI ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის თეატრში. — მაკნე, ენისა და ლიტერატურის სერია, 1973, № 3, გვ. 7—8; ეტიუდები... ტ. XIII, 1974, გვ. 215—216.

Слово, произнесенное к 50-летию со дня рождения и 35-летию писательской деятельности народного поэта Грузии Галактиона Табидзе, 29. XI. 1943 г. в театре оперы и балета им. З. Палиашвили — Мацне, серия языка и литературы. 1973, № 3, с. 7—8; Этюды..., т. XIII, 1974, с. 215—216.

1974

273. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. XIII. შეადგ. და გამოსაცემად მოამზადა ს. ყუბანეიშვილმა. თბ., „მეცნიერება“, 1974. 303 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა (ს. ყუბანეიშვილი), გვ. 5; ცხოვრება ღირსისა მიქელ პარეხელისა (მონტაჟი გრიგოლ ხანძთელის და სერაპიონ ზარზმელის ცხოვრებათა მონაცემებისა), გვ. 6-10; ექვთიმე ათონელის ორიგინალური ბერძნული შრომა, გვ. 18-25; მაკრინეს ლიტერატურული მემკვიდრეობა, გვ. 26-54; ქართული ეორტალოგიური წელიწადი, გვ. 55-62; Иерусалимский канонарь, გვ. 63-82; ვეფხისტყაოსნის ახალი გამოცემის გამო, გვ. 83-97; ვეფხისტყაოსნის ერთი სტროფისათვის, გვ. 98; Источник мудрости, 99-101; მცირე შენიშვნა, გვ. 102; Поиск новых сведений должен быть продолжен, გვ. 103; საუბარი ვეფხისტყაოსნის ტექსტის დამდგენი კომისიის თავმჯდომარე პროფ. კ. კეკელიძესთან, გვ. 104-105; შოთა-ქართველი ერის ღვიძლი შვილია, გვ. 106-108; შოთა რუსთაველი და ხალხთა მეგობრობა, გვ. 109-111; Шах-намэ Фирдоуси в грузинской литературе, გვ. 112-115; Низами Гянджеви и Грузия, გვ. 116-118; ვანის ქვაბთა მონასტრის წარწერების პოეზია, გვ. 119-120; მცირე შენიშვნა, გვ. 121; ხალხის მოამაგე, გვ. 122-123; выдающийся государственный деятель, ученый, поэт, გვ. 124-126; დავით გურამიშვილის განათლების ელემენტები, გვ. 127-131; Найдена могила давида Гурамишвили, 132-133; საიათნოვა, გვ. 134-136; ნ. ბარათაშვილის სევდა, გვ. 137-147; ხალხის გულის დიდი მესაიდუმლე, გვ. 148-149; კიდევ ატადეს შესახებ, გვ. 150-151; კურთხევანის დაბეჭდვის გამო. ბ. ბ. კეთილის-მოსურნის, ალ. ხახანაშვილის და სხვ. წერილების პასუხად, გვ. 152-160; სახელმძღვანელო ვრცელი ქართული ლექსიკონის შესადგენად. (ქართული ლექსიკონის შესახებ), გვ. 161-168; ქართული ეროვნული სახელები, გვ. 169-173; ცნობა XVII საუკუნის ხელნაწერის შესახებ, გვ. 174; სპორტი ძველ საქართველოში, გვ. 175-176; Сткрытое письмо о прот. Т. Бут-

კევიჩუ გვ. 177-179; [განათლების კომისარიატთან არსებულ სამეც-
 ნიერო საბჭოს, გვ. 180-183; განცხადება სახალხო განათლების კომისარს
 გვ. 184-185; ქართული ლიტერატურის სამეცნიერო-საკვლევო ინსტი-
 ტუტის შესახებ. (მოხსენებითი ბარათი), გვ. 186-187; Докладная
 записка, გვ. 188-190; Секретарю академику Академии наук Гру-
 зинской ССР и Председателю Отделения общественных наук
 академику Г. Ахвледиани, გვ. 191; საქართველოს მეცნიერებათა
 აკადემიის ფილოსოფიის ინსტიტუტის დირექტორს, გვ. 192; რუსთა-
 ველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის
 დირექტორს ანხ. გ. ლეონიძეს, გვ. 193-194; Слово, произнесенное
 при вносе праха Акакия Церетели в Квашветскую церковь, გვ.
 195-196; სიტყვა ვაჟა-ფშაველას დასაფლავებაზე, წარმოთქმული ქვა-
 შვეთის ეკლესიაში, გვ. 197-198; თედო ჟორდანიას კუბოსთან, გვ.
 199-200; სიტყვა, წარმოთქმული ალ. ლუღუჩავას მოხსენების გან-
 ხილვის დროს, გვ. 201; Приветствие Киевскому государственному
 университету в день его 100-летнего юбилея, 202-204; Привет-
 ствие Самаркандскому государственному университету в день
 его 10-летнего юбилея, произнесенное 29 мая 1937 года на тор-
 жественном собрании в активном зале Университета, გვ. 205-
 206; სიტყვა, წარმოთქმული ტარას შევჩენკოს დაბადების 125 წლის-
 თავზე 7. III. 1939, რუსთაველის თეატრში, გვ. 207-209; სიტყვა
 წარმოთქმული 1940 წლის 22 ივნისს საოპერო თეატრში აკაკი წე-
 რეთლის დაბადებიდან 100 წლის საიუბილეო ზეიმზე, გვ. 210-212;
 სიტყვა, წარმოთქმული კონსტანტინე გამსახურდიას რომანის «დავით
 აღმაშენებლის» პირველი წიგნის გარშემო გამართულ დისკუტზე მწე-
 რალთა სასახლეში 1942 წ. 27 დეკემბერს, გვ. 213-214; სიტყვა, წარ-
 მოთქმული საქართველოს სახალხო პოეტის ვალაქტიონ ტაბიძის და-
 ბადებიდან 50 და სამწერლო მოღვაწეობის 35 წლისთავზე 1943 წ.
 29. XI, ზ. ფალიაშვილის სახელობის ლენინის ორდენის ოპერისა
 და ბალეტის თეატრში, გვ. 215-216; სიტყვა, წარმოთქმული მთაწ-
 მინდის პანთეონში ნიკოლოზ ბარათაშვილის საფლავზე 1945 წ. 21
 ოქტომბერს, გვ. 217-218; ალექსანდრე ყაზბეგი, გვ. 219-221; სიტყვა,
 წარმოთქმული თავის დაბადებიდან 75 და მეცნიერული მოღვაწეო-
 ბის 50 წლისთავის საიუბილეო ზეიმზე თბილისის სახელმწიფო უნი-
 ვერსიტეტის სააქტო დარბაზში 1954 წ. 24 მაისს, გვ. 222-223; სიტყვა,
 წარმოთქმული დ. გურამიშვილის ძეგლის საძირკვლის ჩაყრის დროს
 1955 წ. 10 ოქტომბერს, გვ. 224-227; სიტყვა, წარმოთქმული

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში აკაკი შა-
 ნიძის დაბადებიდან 70 წლის საიუბილეო ზეიმზე 1957 წ., გვ. 224-
 230; სიტყვა, წარმოთქმული ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოგრაფი-
 ის და ფოლკლორის საქართველოს სამეცნიერო საზოგადოების დამ-
 ფუძნებელ ყრილობაზე (1958 წ. 28 ნოემბერი,) გვ. 231-232; სიტყვა,
 წარმოთქმული თავის დაბადებიდან 80 წლისათვის საიუბილეო ზეიმ-
 ზე თბილისის რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო დრამის თეატრ-
 ში 1959 წ. 8 ივნისს, გვ. 233-234; სიტყვა, წარმოთქმული აკაკი წერეთ-
 ლის ძეგლის გახსნაზე თბილისის უნივერსიტეტის ეზოში 1960 წლის
 1 დეკემბერს, გვ. 235; დიდი მოამაგის ხსოვნას, გვ. 236; სალამი იუბი-
 ლარს, გვ. 237; საყვარელი პედაგოგი, გვ. 238; ქართველი ხალხის
 ერთგული შვილი, გვ. 239; უნივერსიტეტის პირველი რექტორი, გვ.
 240-241; ჩვენი იუბილარი, გვ. 242-243; ქართული საზოგადოებრივი
 აზროვნების ისტორია, (გეგმის პროექტი), გვ. 244-253; История гру-
 зинской философии (проект плана), გვ. 254-259; III. Нуцубидзе.
 К проекту схемы истории грузинской философии, გვ. 260-264;
 დებულება «ხელნაწერთა ინსტიტუტისა», გვ. 265-266; საბჭოთა აღმშე-
 ნებლობის ხელის შემწყობ მეცნიერ-ტექნიკოსთა საზოგადოების და-
 არსების გამო, გვ. 267-268; ჩვენი უნივერსიტეტი, გვ. 296-270; მოს-
 წაველ-ახალგაზრდობას (პროფესიის არჩევის შესახებ), გვ. 271-272;
 აღვზარდოთ ღირსეული თაობა, გვ. 273-274; მრავალ ახალ წელს,
 ძვირფასო! გვ. 175; ნორჩო მეგობრებო! გვ. 276; ჩვენს სახელოვან
 სტუდენტობას, გვ. 277; რამდენიმე დღე უზბეკისტანში, გვ. 278-
 280; მცირე მოგონება, გვ. 281-284; წერილი რედაქციის მიმართ, გვ.
 285; წერილი რედაქციისადმი, გვ. 286-287; ხმა ქემერტიდან, გვ.
 288-289; ხმა თეძმის ხეობიდან, გვ. 290; Addenda, გვ. 291; საძიე-
 ბელი (პაროვნული, გეოგრაფიული, ეთნიკური), გვ. 292-301.

Этуды по истории древнегрузинской литературы. Т. XIII.
 Сост. и подгот. к печати С. И. Кубаненшвили. Тб., «Мецნიე-
 რება», 1974. 303 с.

Содержание: Предисловие (С. Кубаненшвили), с. 5;
 Жизнь достойного Микеля Парехского Монтаж данных жи-
 тий Григория Хандтели и Серапиона Зарзмели, с. 6—10;
 Оригинальный грузинский труд Евфимия Атонели, с. 11—17;
 Оригинальный греческий труд Евфимия Атонели, с. 18—25;
 Литературное наследство Макрине, с. 26—54; Грузинский
 зорталогический год, с. 55—62; Иерусалимский канопарь,

с. 63—82; По поводу нового издания «Вепхисткаосани», с. 83—97; По поводу одной строфы «Вепхисткаосани», с. 98; Источник мудрости, с. 99—101; Маленькое замечание, с. 102; Поиск новых сведений должен быть продолжен, с. 103; Беседа с председателем комиссии по установлению текста «Вепхисткаосани» проф. К. Кекелидзе, с. 104—105; Шота-родной сын грузинского народа, с. 106—108; Шота Руставели и дружба народов, с. 109—111; «Шах-Намэ» Фирдоуси в грузинской литературе, с. 112—115; Низами Гянджеви и Грузия, с. 116—118; Поэзия надписей монастыря Ванских пещер, с. 119—120; Маленькое замечание, с. 121; Служитель народа, с. 122—123; Выдающийся государственный деятель, ученый, поэт, с. 124—126; Элементы посвящения Давида Гурамишвили, с. 127—131; Найдена могила Давида Гурамишвили, с. 132—133; Саят-Нова, с. 134—136; Скорь Н. Бараташвили, с. 137—147; Властитель дум народных, с. 148—149; Еще об «Атаде», с. 150—151; По поводу печатания Требника, с. 152—160; Руководство для составления грузинского словаря. О грузинском словаре, с. 161—168; Грузинские национальные имена, с. 169—173; Сведение о рукописи XVII века, с. 174; Спорт в древней Грузии, с. 175—176; Открытое письмо о прот. Т. Буткевичу, с. 177—179; Доклад ученому совету [при Наркомпросе], члена комиссии по возвращению древностей Грузии проф. К. Кекелидзе, с. 180—183; Заявление народному комиссару просвещения, с. 184—185; О научно-исследовательском институте грузинской литературы. Докладная записка, с. 186—187; Докладная записка, с. 188—190; Секретарю — академику Академии наук Грузинской ССР и Председателю Отделения общественных наук академику Г. Ахвледиани, с. 191; Директору Института философии Академии наук Грузинской ССР, с. 192; Директору Института истории грузинской литературы им. Руставели тов. Г. Леонидзе, с. 193—194; Слово, произнесенное при вносе праха Акакия Церетели в Квашветскую церковь, с. 195—196; Слово на похоронах Важа-Пшавела, произнесенное в Квашветской церкви, с. 197—198; У гроба Тедо Жордания, с. 199—200; Речь, произнесенная при обсуждении доклада Ал. Дудучава «Социалистический реализм и проблема классического

наследия» — на публичном заседании Института им. Руставели 4.VI. 1935 г., с. 201; Приветствие Киевскому государственному университету в день его 100-летнего юбилея, произнесенное 17 декабря 1935 г. На торжественном собрании в Киевском оперном театре, с. 202—204; Приветствие Самаркандскому государственному университету в день его 10-летнего юбилея, произнесенное 29 мая 1937 года на торжественном собрании в актовом зале Университета, с. 205—206; Речь, произнесенная к 125-летию со дня рождения Тараса Шевченко 7.III. 1939 в театре им. Руставели, с. 207—209; Речь, произнесенная на юбилейном торжестве, посвященном 100-летию со дня рождения Акакия Церетели в оперном театре 22 июня 1940 г., с. 210—212; Речь, произнесенная на диспуте первой книги романа К. Гамсахурдиа «Давид Строитель» в доме писателей 27 декабря 1942 г., с. 213—214; Речь, произнесенная на юбилейном вечере посвященном 50-летию со дня рождения и 35-летию писательской деятельности народного поэта Грузии Галактиона Табидзе 29.XI. 1943 г. в Театре Оперы и балета им. З. Палиашвили, с. 215—216; Слово, произнесенное на кладбище Николоза Бараташвили в пантеоне Мтацминда 21 октября 1945 г., с. 217—218; Александр Казбеги, с. 219—221; Речь, произнесенная на юбилейных торжествах, посвященных 75-летию со дня рождения и 50-летию научной деятельности, с. 222—223; Речь, произнесенная во время закладки фундамента памятника Давиду Гурамишвили 10 октября 1955 г., с. 224—227; Речь произнесенная в актовом зале Тбилисского государственного университета на юбилейных торжествах, посвященных 70-летию со дня рождения Акакия Шанидзе в 1957 г., с. 228—230; Речь, произнесенная на учредительном съезде Грузинского научного общества истории, археологии, этнографии и фольклора (28 ноября 1958 г.), с. 231—232; Речь, произнесенная на юбилейных торжествах, посвященных его 80-летию в Тбилисском государственном театре драмы им. Руставели 8 июня 1959 г., с. 233—234; Речь, произнесенная на открытии памятника Акакию Церетели во дворе Тбилисского университета 1 декабря 1960 г., с. 235; Памяти большого труженика, с. 236; Поздравление юбиляру, с. 237;

Любимый педагог, с. 238; Верный сын грузинского народа, с. 239; Первый ректор Тбилисского университета, с. 240—241; Наш юбиляр, с. 242; История грузинской общественной мысли (Проект плана), с. 244—253; История грузинской философии (проект плана), с. 254—259; Ш. Нуцубидзе. К проекту схемы истории грузинской философии, с. 260—264; Устав «Института рукописей», с. 265—266; По поводу основания научно-технического общества содействия советскому строительству, с. 267—268; Наш университет, с. 269—270; К учащейся молодежи [О выборе профессии], с. 271—272; Вырастим достойное поколение, с. 273—274; С новым годом, дорогие!, с. 275; Юные друзья, с. 276; Нашему славному студенчеству, с. 277; Несколько дней в Узбекистане, с. 278—280; Маленькое воспоминание, с. 281—284; Письмо к редакции, с. 285; Письмо к редакции, с. 286—287; Голос из Кемерты, с. 288—289; Голос из Тедзамского ущелья, с. 290; Addenda, с. 291; Указатель (личных, географических и этнических имен), с. 292—301.

წიგნებისა და პერიოდული გამოცემების რედაქტორი
РЕДАКТОР КНИГ И ПЕРИОДИЧЕСКИХ ИЗДАНИЙ

1908

274. სამღვდელმთავრო კონდაკი. ძველი ტექსტის მიხედვით. კ. კეკელიძისა და კ. ცინცაძის რედ.-ით. ტფ., 1908. 240 გვ.

Архиерейский служебник. По древнему тексту. Под ред. К. Кекелидзе и К. Цинцадзе. Тифлис, 1908. 240 с.

275. Древне-грузинский архиератикон. Грузинский текст, изданный Комитетом церковного Музея. Под ред. и с предисл. К. С. Кекелидзе. Тифлис, 1912. XXX с.

Рец.: Марр Н. Древне-грузинский архиератикон. Грузинский текст, изданный Комитетом церковного Музея под ред. и с предисл. К. С. Кекелидзе. Тифлис, 1912. — Христианский Восток, т. I, вып. 3, с. 356—363.

276. სახელმძღვანელო ვრცელი ქართული ლექსიკონის შედგენა. ტფ., არჩ. კერესელიძის სტ., 1915. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Руководство для составления полного грузинского словаря. Тифлис, Тип. А. Кереселидзе, 1915. — Член ред. коллегии.

1917

277. დაუჯდომელი სუეტისა ცხოველისა და კუართისა საუფლოსა. ტფ., 1917. 16 გვ.

Акафист животворящего креста и хитона господня. Тифлис, 1917. 16 с.

278. წესი, რომელი იქმნების ხელდასხმასა ზედა ეპისკოპოსისა ტფ., 1917. 40 გვ.

Чин древнегрузинской епископской хиротонии. Тифлис, 1917. 40 с.

1918

279. კიმენი ტ. I. იანვრის, თებერვლის, მარტის, აპრილის და მაისის თვეთა ტექსტები. ტფ., გამოცემა რუსეთის სამეცნიერო აკადემიისა, 1918. XLVIII, 351 გვ.

რეც.: Peeters P.—Analecta Bollandiana, 1925; t. XLIII, 379 —Кимен. Т. I. Тексты января, февраля, марта, апреля и мая. Изд. Россиск. научн. Академии. Тифлис, 1918. XLVIII, 351 с.

Рец.: Peeters P. — Analecta Bollandiana, 1925, t. XLIII, p. 379-381.

საბიბლიოგრაფიო შენიშვნა ქართული პაგიოგრაფიული ძეგლები. ნაწ. 1. კიმენი. ტ. 1. ტფ., 1918. XLVIII, 351 გვ. — სახალხო საქმე, 1918, 7 დეკ., გვ. 4.

Библиографическая заметка. Грузинские агиографические памятники. Кимен. Т. I. Тифлис, 1918. XLVIII, 351 с.—Сахалхо сакме, 1918, 7 дек., с. 4.

1919

280. ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე. ტ. I—X. 1919 — 1930. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

1920

281. თარგმანებად ეკლესიასტისაჲ მიტროფანე ზმკრნელ მიტროპოლიტისაჲ. ტფ., „სახალხო საქმე“, 1920. LXXXIII, 229 გვ.

Толкование Экклезиаста Митрофана Смирнского. Тифлис. «Сахалхо сакме», 1920. LXXXIII, 229 с.

1923

282. ჩვენი მეცნიერება. ყოველთვიური სამეცნიერო-პოპულარული კრებული. 1923—1925. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

Чвени мецниереба. Ежемесячный научно-популярный сборник. 1923—1925. — Член ред. коллегии.

1930

283. გორგაძე ს. ქართული ლექსი. ლექსთწყობის გამოკვლევა. თბ., სახელგამი, 1930. 13 გვ.

Горгадзе С. Грузинский стих. Исследование стихосложения. Тифлис, Госиздат ГССР, 1930. 13 с.

284. ციციშვილი ნ. შვიდი მთიები. ბარამ-გური. ტფ., „ქართული წიგნი“, 1930. XXXIV, 275, II გვ.

Цицишвили Н. Семь планет. Барам-Гуриани. Тифлис, «Картули цигნი», 1930. XXXIV, 275, II с.

1934

285. ფირდოუსი აბულ-ყასიმ. შაჰ-ნამე. ქართული ვერსიები. ტ. II. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1934. X, 652 გვ. სარედ. კოლეგიის წევრი.

Фирдоуси Абул-Касим. Шах-Наме. Грузинские версии. Т. II. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1934. X, 652 с. — Член ред. коллегии.

1935

286. ადრინდელი ფეოდალური ქართული ლიტერატურა. I. იოანე საბანისძე. II. ბასილ ზარზმელი. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1935. 186 გვ.

რეც.: რუხაძე ტრ. — კომუნისტი, 1936, 2 ივლ., გვ. 4.

Грузинская литература раннего феодализма. **ი. იოანე** **საბანიძე**. **И. Василий Зарзмели**. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1935. 186 с.

Рец.: **Рухадзе Тр.** — **Комунисти**, 1936, 2 июля, с. 4.

287. თბილისის უნივერსიტეტის შრომები. 1935—1944. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Труды Тбилисского университета. 1935—1944. — Член ред. коллегии.

1936

288. იოანე ბატონიშვილი. კალმასობა. ტ. I. კ. კეკელიძისა და ალ. ბარამიძის რედ-ით. ტფ., სახელგამი, 1936. 307 გვ.

Царевич Иоани. **Калмасоба**. Т. I. Под ред **К. Кекелидзе** и **А. Барамидзе**. Тифлис, Госиздат ГССР, 1936. 307 с.

1937

289. რუსთაველი შ. ვეფხისტყაოსანი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამბა, 1937. 398 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Руставели Ш. **Витязь в тигровой шкуре**. Тб., Изд-во Тбл. ун-та, 1937. 398 с. — Член ред. коллегии.

290. შოთა რუსთაველი სკოლაში. კრებული. კ. კეკელიძის და ნიხ. ჩიქოვანის რედაქციით. თბ., პედაგ. სამეცნ.-კვლ. ინ-ტის გამოც., 1937. 318 გვ.

Шота Руставели в школе. Сборник. Под ред. **К. Кекелидзе** и **М. Чиковани**. Тб., Изд. Пед. научн.-иссл. ин-та, 1937. 318 с.

1938

291. ვისრამიანი. მე-2 გამოც. ალ. ბარამიძის, ბ. ინგოროყვას და კ. კეკელიძის რედ-ით და შესავალი წერილით. ტფ., სახელგამი, 1938. 420 გვ. (რუსთაველის სახ. ლიტერატურის სამეცნ. — კვლევითი ინ-ტი).

Висрამиани. 2-е изд. Под ред. и с вступительной статьей **П. Ингоркვა**, **А. Барамидзе** и **К. Кекелидзе**. Тб., Изд-во ГССР, 1938. 420 с. (Научно-исслед. ин-т литературы им. Ш. Руставели).

292. რუსთაველის კრებული. პ. ინგოროყვას და ვ. კეკელიძის რედ-ით. თბ., სახელგამი, 1938. 272 გვ. (შ. რუსთაველის სახელობის სამეცნ.-საკვლ. ინ-ტი).

Сборник Руставели. Под ред. П. Ингорюквa и К. Кекелидзе. Тб., Изд-во ГССР, 1938. 272 с. (Научн.-исслед. ин-т литературы им. Ш. Руставели).

293. ცურტაველი ი. მარტვილობა შუშანიკისი. ქართული და სომხური ტექსტები. გამოსცა, გამოკვლევა, ვარიანტები, ლექსიკონი და საძიებელი დაურთო ი. აბულაძემ. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1938. 063, 120 გვ.

Цуртавели Я. Мученичество Шушаники. Грузинский и армянский тексты. Издал, иссл., вариантами, словарем и указателем снабдил И. Абуладзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1938. 063, 120 с.

1939

294. რუხაძე ტრ. ქართული ეპოსი გარდამავალი ხანის ლიტერატურაში. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა. 1939. 256 გვ.

Рухадзе Т. Грузинский эпос в литературе переходного периода. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1939. 256 с.

295. Программа истории феодальной (древней) грузинской литературы. Тб., 1939. 5 с.

1940

296. ბარამიძე ალ. ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. II. XV—XVIII სს. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1940. 498 გვ.

Барамидзе А. Исследования из истории грузинской литературы. Т. II. XV—XVIII вв. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1940. 498 с.

297. ტიმოფე ანტიოქიელი. ლიტერატურული ძეგლი VIII სკუნის სირიელი მოღვაწის შესახებ. — აკად. ნ. მარის სახელობის ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტის მოამბე, 1940, ტ. VII, გვ. 9—150.

Тимофей Антиохийский. Неизвестный сирийский деятель VIII века. — Вестник Ин-та языка, истории и материальной культуры им. Н. Марра, 1940, т. VII, с. 9—150.

298. იმედაშვილი გ. რუსთველოლოგია. ისტორიულ-კრიტიკული მიმოხილვა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1941. 259 გვ.

Имедашвили Г. Руствелология. Историко-критический обзор. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1941. 259 с.

299. ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი. (ცდა ტექსტის აღდგენისა). თბ., მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1941. 164 გვ.

История и восхваление венценосцев. (Опыт восстановления текста). Тб., Изд-во АН ГССР, 1941. 164 с.

1942

300. ბარამიძე ალ. პატრიოტული მოტივები ძველ ქართულ პოეზიაში. XVI—XVIII სს. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1942. 70 გვ.

Барамидзе А. Патриотические мотивы в древнегрузинской поэзии. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1942. 70 с.

301. იმედაშვილი გ. ქართული კლასიკური ხანის მწერლობის პატრიოტიკა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1942. 83 გვ.

Имедашвили Г. Патриотика грузинской литературы классического периода. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1942. 83 с.

302. რუხაძე ტრ. ქართველები რუსეთის 1812 წლის სამამულო ომში (იმდროინდელ ქართულ ლიტერატურაში). თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1942. 47 გვ.

Рухадзе Тр. Грузины в Отечественной войне 1812 г. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1942. 47 с.

303. სიხარულიძე ქს. ქართველი ხალხის ბრძოლა სამშობლოსათვის ერეკლე II ხელმძღვანელობით. (ფოლკლორულ მასალათა მიხედვით). თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1942. 50 გვ.

Сихарулидзе К. Борьба грузинского народа за отчизну под руководством Ираклия Второго (по фольклорным материалам). Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1942. 50 с.

304. ყუბანეიშვილი ს. სამშობლოსათვის ბრძოლისა და თავდადების მოტივები ძველ ქართულ ლიტერატურაში (V—XII სს.). თბ., უნ-ტის გამ-ბა, 1942. 65 გვ.

Кубанейшвили С. Мотивы борьбы и преданности родине в древнегрузинской литературе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1942. 65 с.

305. ქილაია ს. სამშობლოსათვის თავდადების იდეა ქართულ საბჭოთა პოეზიაში. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1942 წ. — 302 ს. — ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

Чилаиа, С. Идея преданности родине в грузинской советской поэзии. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1942. 51 с.

1943

306. ლიტერატურული ძიებანი. ტ. 1—8. 1943—1953 წწ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

Литературные разыскания. т. 1—8. 1943—1953 гг. — Член ред. коллегии.

307. სიხარულიძე ქს. თამარ მეფე ხალხურ შემოქმედებაში. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1943. 38 გვ.

Сихарулидзе К. Царица Тамар в народном творчестве. Тб., Изд-во АН ГССР, 1943. 38 с.

1945

308. ბარათაშვილი ნ. თხზულებანი. საიუბილეო გამოც. თბ., სახელგამი, 1945. 170 გვ. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

Бараташвили Н. Сочинения. Юбилейное изд. Тб., Изд-во ГССР, 1945. 170 с. — Член ред. коллегии.

309. ბარამიძე ალ. ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. I. მე-2 შევსებ. და გადამუშ. გამოც. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1945. 422 გვ.

Барамидзе А. Очерки по истории грузинской литературы. I. 2-е доп. и перераб. изд. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1945. 422 с.

1946

310. კიმენი. ტ. II. ქართული აგიოგრაფიული ძეგლები. ნაწ. 1. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946. 229 გვ.

რეც.: მიმომხილველი (შ. ძიძიგური). — მნათობი, 1947, № 3, გვ. 163—164.

Кимен. Т. II. Грузинские агиографические памятники. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946. 229 с.

Рец.: Мимомхилвели. (Ш. Дзидзигури). — Мнათоби, 1947, № 3, с. 163—164.

311. ძველი ქართული ლიტერატურის ქრესტომათია. ტ. I. შედგ. ს. ყუბანეიშვილის მიერ. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1946. XII, 488 გვ.

Хрестоматия по древне-грузинской литературе. Т. I. Сост. С. Кубанейшвили. Тб., Изд-во- Тбил. ун-та, 1946. 488 с.

312. ჩიქოვანი მ. ქართული ფოლკლორი. თბ., სახელგამი, 1946.

Чиковани М. Грузинский фольклор. Тб., Изд-во ГССР, 1946.

1947

313. ბარამიძე ალ. მეთოდური მითითებანი პედაგოგიური ინსტიტუტის დაუსწრებელ სტუდენტთათვის. ქართული ენისა და ლიტერის ფაკ-ტი. ძველი ქართული მწერლობის ისტორია. (მე-2 გამოცემა). თბ., სამეცნ. — მეთოდ. კაბინეტის გამოცემა, 1947. 38 გვ.

Барамидзе А. Методические указания для студентов-заочников Педагогического института. Факультет грузинского языка и литературы. История древнегрузинской литературы. (Второе издание). Тб., 1947. 37 с.

314. ნუცუბიძე შ. ი. რუსთავილი და აღმოსავლური რენესანსი. თბ., «Заря Востока», 1947. 387 ს.

315. ვეფხისტყაოსანი. ჩანართი და დანართი. ტექსტი გამოსაც. დაამზ. და წინასიტყვ., შენიშვნები დაურთო ს. იორდანიშვილმა. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1948. 104 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. რუსთაველის სახ. ქართ. ლიტ-რის ისტორიის ინ-ტი).

Витязь в тигровой шкуре. Вставки и дополнения к поэме «Вепхисткаосани». Подготовил к печати и с предисл. снабдил С. Иорданишвили. Тб., Изд-во АН ГССР, 1948. 104 с. (Акад. наук ГССР. Ин-т истории груз. лит-ры им. Ш. Руставели).

316. იოანე ბატონიშვილი. კალმასობა. ტ. II. კ. კეკელიძის და ალ. ბარამიძის რედ-ით. თბ., სახელგამი, 1948. 253 გვ.

Царевич Иоани. Калмасоба. т. II. Под ред. К. Кекелидзе и А. Барамидзе. Тб., Госиздат ГССР, 1948. 253 с.

317. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა. საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრ.

საზ-ბის ყოფილი მუზეუმის ხელნაწერები. (H კოლექცია). ტ. VII. შედგ. და დასაბეჭდად დამზ. ქრ. შარაშიძის ხელმძღვანელობით. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1948. 523 გვ.

Описание грузинских рукописей Государственного музея Грузии. Рукописи бывш. Музея Историко-этнографического об-ва Грузии. (Коллекция Н). Т. III. Сост. и подгот. к печати под. руководством и ред. Х. Шарашидзе. Тб., Изд-во АН ГССР, 1948. 523 с.

1949

318. რუხაძე ტრ. ძველი ქართული თეატრი და დრამატურგია. თბ., „ხელოვნება“, 1949. 366 გვ.

Рухадзе Т. Древнегрузинский театр и драматургия. Тб., «Хеловნება», 1949. 366 с.

319. საქართველოს ცენტრალური სახელმწიფო საისტორიო არქივი. ქართულ ხელნაწერთა კოლექციის აღწერილობა. ტ. I. შედგ. ს. კაკაბაძისა და პ. გაგოშიძის მიერ. თბ., საქ. სსრ შსს საარქივო სამმართვე. გამ-ბა, 1949. 302 გვ.

Центральный гос. исторический архив ГССР. Описание коллекции грузинских рукописей. Т. I. Сост. С. Какабадзе и П. Гагошидзе. Тб., Изд-во Архивн. управл. МВД ГССР, 1948. 302 с.

320. Висрамнани. Пер. с древнегрузинского С. Иорданишвили. Тб., «Заря Востока», 1949. 381 с.

1950

321. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა. საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზ-ბის ყოფილი მუზეუმის ხელნაწერები. (კოლექცია Н). ტ. IV. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1950. 500 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. აკად. ს. ჯანაშიას სახ. საქ. სახელმწიფო მუზეუმი)

Описание грузинских рукописей Гос. Музея Грузии. Рукописи бывш. Музея Историко-этнографического об-ва Грузии. (Коллекция Н). Т. IV. Тб., Изд-во АН ГССР, 1950. 500 с. (АН ГССР. Гос. музей ГССР им. С. Джанашиа).

322. საქართველოს ცენტრალური სახელმწიფო საისტორიო არქივი. ქართულ ხელნაწერთა კოლექციის აღწერილობა. ტ. II.

შედგ. ს. კაკაბაძის და პ. გაგოშიძის მიერ. თბ., საქ. სსრ შსს ხაზრ
ქივო სამმართვე. გამ-ბა, 1950. 292 გვ.
რეც.: მიქაძე გ. — მნათობი, 1951, № 5, გვ. 156—157.
რეც.: ლოლაშვილი ი. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1950,
2 აპრ., გვ. 2.

Центральный государственный исторический архив Грузин. Описание коллекции грузинских рукописей. II. Сост. проф. С. Какабадзе и П. Гагошидзе. Тб., Изд-во Архивного упр. МВД ГССР, 1950. 292 с.

Рец.: Микадзе Г. — Мнатооби, 1951, № 5, с. 156—157.

Рец.: Лолашвили И. — Литერатура და ხელოვნება, 1950, 2 აპრ., с. 2.

323. რუსთაველი შ. ვეფხისტყაოსანი. სარედ. კოლეგია: ა. ბარამიძე, კ. კეკელიძე, ა. შანიძე. თბ., სახელგამი, 1951. 410 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინ-ტი).

რეც.: აბულაძე ილ. „ვეფხისტყაოსნის“ ახალი გამოცემის გამო. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1952, 1 თებ., გვ. 4.

რეც.: ჭიჭინაძე კ. „ვეფხისტყაოსნის“ ახალი გამოცემა. — ლიტერატურა და ხელოვნება. 1952, 6 იანვ., გვ. 2.

Руставели Ш. Витязь в тигровой шкуре. Ред. коллегия: А. Барамидзе, А. Шанидзе. К. Кекелидзе. Тб., Госиздат ГССР, 1951. 410 с. (АН ГССР. Ин-т истории грузинской литературы им. Ш. Руставели).

Рец.: Абуладзе И. По поводу нового издания поэмы «Витязь в тигровой шкуре». — Литერатура და ხელოვნება, 1952, 1 ფებრ., с. 4.

Рец.: Чичинадзе К. Новое издание поэмы «Витязь в тигровой шкуре». — Литერатура და ხელოვნება, 1952, 6 იანვ., с. 2.

1952

324. ბარამიძე ალ. ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. III. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1952. 464 გვ.

Барамидзе А. Исследования по истории грузинской литературы. Т. III. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1952. 464 с.

325. კიკნაძე გ. ქართული სატირისა და იუმორის განვითარების ისტორიისათვის. კ. კეკელიძის და ჯ. ჭუმბურიძის რედ.-ით. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1953. 438. გვ.

რეც.: სიხარულიძე ქ. და ჭილაია ა. წიგნი სერიოზული ნაკლოვანებებით. — საქართველოს კომუნისტი, 1954, № 4, გვ. 81—87.

Кикнадзе Г. К истории развития грузинской сатиры и юмора. Под ред. К. Кекелидзе и Дж. Чумбуридзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1953. 438 с.

Рец.: Сихарулидзе К. и Чилаиа А. Книга с серьезными недостатками. — Сакартвелოს კომუნისტი, 1954, № 4, с. 81—87.

326. ქუთაისის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმის ხელნაწერთა აღწერილობა. ტ. I. შედგ. და დასაბეჭდ. მომზ. ე. ნიკოლაძის მიერ. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1953. 3, 482 გვ.

რეც.: ხმალაძე პ. ძვირფასი მეცნიერული შენაძენი. — სტალინელი (ქუთაისი), 1954, 19 ოქტ.

Кутанский историко-этнографический музей. Описание рукописей. Т. I. Сост. и подгот. к печати Е. Николадзе. Тб., Изд-во АН ГССР, 1953. 3, 482 с.

Рец.: Хмаладзе П. Дорогое научное приобретение. — Сталиნელი (Кутанси), 1954, 19 окт.

1954

327. რუხაძე ტრ. ძველი ქართული ლირიკის ისტორიიდან. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1954. 319 გვ.

რეც.: მენაბდე ლ. წიგნი ძველი ქართული ლირიკის შესახებ. — სახალხო განათლება, 1954, 27 ოქტ. გვ. 4.

Рухадзе Т. Из истории древнегрузинской лирики. Тб., Изд-во научн.-метод. кабинета, 1954. 319 с.

Рец.: Менабде Л. Книга о древнегрузинской лирике. — Сахალხო განათლება, 1954, 27 окт., с. 4.

328. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა. ყოფილი საეკლესიო მუზეუმის ხელნაწერები (A კოლექცია). ტ. IV. შეადგ. ქ. შარაშიძემ. თბ., საქ. სსრ მეცნ.

აკად. გამ-ბა, 1954. 635 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. აკად. ს. ჯანაშიას სახ. საქ. სახელმწ. მუზეუმი).

Описание грузинских рукописей Государственного музея Грузии. Рукописи бывшего Церковного музея (Коллекция А). Т. IV. Сост. Х. Шарашидзе Тб., Изд-во АН ГССР, 1954. 635 с. (АН ГССР. Гос. музей Грузии им. акад. С. Джанашиа).

1955

329. გურამიშვილი დ. დავითიანი. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1955. 376 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

გურამიშვილი დ. დავითიანი. თბ., „საბჭოთა მწერალი“, 1955. 376 ს. — Член ред. коллегии.

330. გურამიშვილი დ. თხზულებათა სრული კრებული. დავითიანი. თბ., სახელგამი, 1955. 386 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

გურამიშვილი დ. Полное собрание сочинений. Давитиани. Тб., Изд-во ГССР, 1955. 386 с. — Член ред. коллегии.

331. ციციშვილი გ. შალვა დადიანის დრამატურგია. თბ., „ხელოვნება“, 1955. 280 გვ.

ციციშვილი გ. Драматургия Шалва Дадиани. Тб., „Хеловнеба“, 1955. 280 с.

1956

332. გაბაშვილი ტ. მიმოსვლა. ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, ლექსიკონი და საძიებლები დაურთო ელ. მეტრეველმა. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1956. 160 გვ.

გაბაშვილი ტ. Путешествие. Текст подгот. к печати, иссл., словарем и указателями снабдила Е. Метревели. Тб., Изд-во АН ГССР, 1956, 160 с.

1957

333. ბარამიძე რ. ნარკვევები ქართული აგიოგრაფიის ისტორიიდან (V—XI სს). ნაწ. I. თბ., 1957. 112 გვ.

ბარამიძე რ. Очерки из истории грузинской агиографии. (V—XI вв.). Ч. I. Тб., 1957. 112 с.

334. რუსთაველი შ. ვეფხისტყაოსანი. თბ., სახელგამი, 1957. 402 გვ.; 19 ფ. ილ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

1960

335. ქართული ლიტერატურის ისტორია. 6 ტომად. ტ. I. ძველი მწერლობა. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1960. 720 გვ. — მთავარი სარედ. კოლეგიის წევრი.

История грузинской литературы. В 6-ти томах. Т. I. Древняя письменность. Тб., «Сабчота Сакартвелო», 1960. 720 с. — Член главной ред. коллегии.

336. რუხაძე ტრ. ქართულ-რუსული ლიტერატურული ურთიერთობის ისტორიიდან. XVI—XVIII სს. თბ., თბილ. უნ-ტის გამბა, 1960.

Рухадзе Т. Из истории грузино-русских литературных связей. XVI—XVIII вв. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960.

337. ჩვენის საუნჯე. ქართული მწერლობა ოც ტომად. ტ. I. თბ., „ნაკადული“, 1960. 331 გვ.

Наше сокровище. Грузинская литература в 20-и томах. Т. I. Тб., «Накадули», 1960. 331 с.

1962

338. მენაბდე ლ. ძველი ქართული მწერლობის კერები. ტ. I. ნაკვ. 1—2. თბ., თბილ. უნ-ტის გამბა, 1962.

ნაკვ. 1. 384 გვ.

ნაკვ. 2. 238 გვ.

Менабде Л. Очаги древнегрузинской литературы. Т. I. Вып. 1—2. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1961. 383 с.

Вып. 1. 384 с.

Вып. 2. 238 с.

1963

339. სულხან-საბა ორბელიანი. თხზულებანი 4 ტომად. ტ. III. გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, შენიშვნები და ლექსიკონი დაურთო ი. ლოლაშვილმა. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1963. 370 გვ.

Орбелиани С.—С. Сочинения. В 4-х томах. Т. III. Подгот. к печати, иссл., примеч. и словарем снабдил И. Лолашвили. Тб., «Сабчота Сакартвелო», 1963. 370 с.

340. ქართული ლიტერატურის ისტორია. 6 ტომად. XII—XIII სს. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1966. 751 გვ. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

История грузинской литературы. В 6-ти томах. Т. II. XII—XIII вв. Тб., «Сაბჭოთა საქართველო», 1966. 751 ს. — Член ред. коллегии.

ლიტერატურა კ. კეკელიძის შესახებ
 ЛИТЕРАТУРА О К. КЕКЕЛИДЗЕ

1900

341. „თბილისის სასულიერო სემინარიის“ [კურსდამთავრებულთა სია, კორნელი კეკელიძის და ივანე ანდრეევსკის აკადემიის გაგზავნა]. — ივერია, 1900, I ივნ.

«В Тифлисской духовной Академии» [список выпускников, отправление Корнелия Кекелидзе и Ивана Андриевского в академию]. — Иверия, 1900, 1 июня.

1904

342. ბოლქვაძე მ. კიევი (კ. კეკელიძის კიევის სასულიერო აკადემიის დამთავრება, აკადემიის პროფესორთა კრების გადაწყვეტილებით მისი საპროფესოროდ დატოვება). — ივერია, 1904, 26 ივნ.

Болквадзе М. Киев [решение собрания профессоров Киевской духовной академии об оставлении К. Кекелидзе для подготовки к профессорской деятельности]. — Иверия, 1904, 26 июня.

343. ბოლქვაძე მ. კიევი (სასულიერო აკადემიის კურსდამთავრებული კ. კეკელიძის კათედრასთან დატოვების საკითხი). — ივერია, 1904, 26 სექტ.

Болквадзе М. Киев [вопрос об оставлении выпускника Духовной академии К. Кекелидзе при кафедре]. — Иверия, 1904, 26 сент.

344. გორგაძე ალ. კიევი [კ. კეკელიძის სასულიერო აკადემიის კურსის დამთავრება. მის მიერ წარმოდგენილი შრომა «Литургические грузинские памятники»] — ივერია, 1904, 8 ივნ.

Гиоргадзе А. Киев [о завершении полного курса Духов-
ной академии К. Кекелидзе и представление им трудов «Литур-
гические грузинские памятники»]. — Ивериа, 1904, 8 июня.

345. ჯანაშვილი მ. ურბნისის სახარება [აღწერა]. — ივერია,
1904, 18 იანვ. — სკოლითში მოხსენებულა „ნიჭიერი ახალგაზრ-
და კ. კეკელიძე“.

Джанашвили М. Урбнисское евангелие. (Описание). —
Ивериа, 1904, 18 янв. — В примечаниях упомянут «талан-
тливый юноша К. Кекелидзе».

346. Дмитриевский А. и Глаголев А. Рецензии на руко-
писные работы К. К. «Литургические грузинские памятники
в отечественных книгохранилищах и их научное значение». —
Труды Киевской духовной академии, 1904, кн. 10, с. 306—317.

1910

347. Авалиани С. Библиографическая заметка. [Кеке-
лидзе К. Литургические памятники в отечественных книго-
хранилищах и их научное значение. Тифлис, 1908. XXXI, 515,
XIII с.]. Богословский вестник, 1910, № 2, с. 334—345.

348. Peeters P. [Симеон Метафраст по грузинским источ-
никам. — Труды Киев. дух. акад., 1910, февраль, с. 1-10. Рец.].
— *Analecta Bollandiana*, t: XXIX, 1910, p. 357-359.

349. Peeters P. S. Romain le Neomarcvr (t. 1, mai 780) d'ap-
res un document georgien.-*Analecta Bollandiana*, 1911, tome
XXX, p. 393-409.

350. Карабинов И. [Кекелидзе К. С. Иерусалимский
канонарь VII века (грузинская версия). Тифлис, 1912. VII,
349 с.]. — Христианское чтение, 1912, с. 646—651.

351. Марр Н. [Кекелидзе К. С. Иерусалимский канонарь
VII века (грузинская версия). Тифлис, 1912. VII, 349 с.
Рец.]. — Христианский Восток, т. I, 1912, с. 114—122.

352. Марр Н. [Древнегрузинский архиератикон. Грузин-

ский текст. Тифлис, 1912. XXX, 8 с. Рец.]. — Христианский Восток, т. I, 1912, с. 356—363.

353. Peeters P. Kekelidze C. [Сведения грузинских историков о преподобном Максиме Исповеднике. — Труды Киевской духовной академии, 1912, сент.-ноябрь, с. 1-77. Рец.] — *Analecta Bollandiana*, t. XXXII, p. 456-459.

354. Peeters P. [Kekelidze C. Эпизод из начальной истории египетского монашества. — Труды Киевской духовной Академии, 1911, т. 1, с. 1-48. Рец. I. — *Analecta Bollandiana*, t. XXXI, p. 478-479.

1913

355. Дмитриевский А. Древний Святогробский Иерусалимский устав и содержащаяся в нем служба праздника Рождества Христова в Вперлсеме. (Кекелидзе К. Иерусалимский канонарь. VII века. (Грузинская версия). Тифлис, 1912. VII, 346 с. (Рец.). — Сообщения Императорского православного Палестинского общества, т. XXIV, 1913, с. 34—48.

356. Латышев В. В. Четы-минеи Иоанне Ксифилине. (Кекелидзе К. Иоани Ксифилин, продолжатель Симеона Метафраста. — Христианский Восток, т. 1, вып. 3, 1912, с. 325—346. Рец.). — Известия императорской Академии наук, 1913, с. 231—240.

1914

357. The Georgian version of the Liturgy of Saint-James by Fred. Conybeare and Ol. Wardrop. — *Revue de L'Orient Chretien*, t. XIX, 1914.

1915

358. Кекелидзе К. К вопросу об иерусалимском происхождении грузинской церкви. СПб, 1914. 8 с. (Рец.). — *სახალხო ფურცელი*, 1915, 17 მარტი, გვ. 3. — ხელმოუწერელია.

359. Кекелидзе К. Грузинская версия арабского жития Иоанна Дамаскина. — Христианский Восток, т. 3, вып. 2, 1915, с. 119-114. (Рец.). — *სახალხო ფურცელი*, 1915, 7 მარტი, გვ. 3. — ხელმოუწერელია.

360. ალა ნორიელი. კორნელი კეკელიძე. — თეატრული ცხოვრება, 1916, № 44, გვ. 9—10.

Ага Нориели. Корнелий Кекелидзе. — Театри да цховრება, 1916, № 44, с. 9—10.

361. ახალი საეპარქიო სასწავლებლის ინსპექტურა. — საქართველო, 1916, 12 ოქტ.

Инспектура нового епархиального училища. — Сакартвело, 1916, 12 окт.

362. დამსწრე. საეპარქიო სასწავლებლის ცხოვრებიდან. — საქართველო, 1916, № 258.

Дамсире. Из жизни епархиального училища. — Сакартвело, 1916, № 258.

363. ძველი სემინარიელი. კორნელი კეკელიძე [თბილისის სასულიერო სემინარიის რექტორად დანიშვნის გამო]. — საქართველო, 1916, 8 ოქტ.; 9 ოქტ.

Дзвели семинариели. Корнелий Кекелидзе. [По случаю его назначения ректором Тбилисской духовной семинарии]. — Сакартвело, 1916, 8 окт.; 9 окт.

1917

364. Кураховский С., Кленов Н. [и др.]. Открытое письмо ректору тифлисской духовной семинарии протоиерею К. Кекелидзе. — Кавказ, 1917, 15 окт.

1918

365. საბიბლიოგრაფიო შენიშვნა. [კეკელიძე კ. კიმენი. ტ. 1. ქართული პაგიოგრაფიული ძეგლები. ტფ., რუსეთის მეცნ. აკად. გამოც., 1918]. — საქართველო, 1918, 7 დეკ., გვ. 4. — ხელმოუწერელია.

Библиографическая заметка. [Кекелидзе К. Кимен. Т. 1. Грузинские агиографические памятники. Изд. Российск. акад. наук, 1918]. — Сакартвело, 1918, 7 дек., с. 4. — Без подписи.

366. ქართული უნივერსიტეტი. ლექციების დაწყება. 30 იანვარს პროფ. კორნელი კეკელიძემ წაიკითხა შესავალი ლექცია „საეკლესიო ისტორიისა“. — სახალხო საქმე, 1918, 2 თებ., გვ. 4.

Тбилисский университет. Начало лекций. 30 января проф. К. Кекелидзе прочел вступительную лекцию «История церкви». — Сахалхо сакме, 1918, 2 февр., с. 4.

367. ქართული უნივერსიტეტის პროფესორთა კოლეგიუმისა, მეცნიერ ხელმძღვანელთა და ლექტორების შემადგენლობა. (პროფ. კ. კეკელიძე. საეკლესიო ისტორია და მწერლობა. ღვთისმეტყველების მაგისტროსი). — სახალხო საქმე, 1918, 25 იანვ., გვ. 3.

Состав профессорского коллегнума, научных руководителей и лекторов Грузинского университета. Среди них.: К. Кекелидзе. — Сахалхо сакме, 1918, 25 янв., с. 3.

368. ყიფშიძე დ. [კეკელიძე კ. იოანე პეტრიწის სამწერლო მოღვაწეობიდან.—პრომეთე, 1918, № 1, გვ. 62—70. რეც.] — სახალხო საქმე, 1918, 24 თებ., გვ. 3.

Кипшидзе Д. [Кекелидзе К. Из литературной деятельности Иоанна Петрици. Прометей, 1918, № 1, с. 62—70. Рец.] — Сахалхо сакме, 1918, 24 февр., с. 3.

369. ჯანაშვილი მ. კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია. (კეკელიძე კ. კიმენი. ტ. 1. ქართული ჰაგიოგრაფიული ძეგლები. ტფ., რუსეთის მეცნ. აკად. გამოც., 1918). — საქართველო, 1918, 7 დეკ., გვ. 4.

Джанашвили М. Критика и библиография. (Кекелидзе К. Кимен. Т. I. Грузинские агиографические памятники. Тифлис, Изд. Российск. акад. наук, 1918). — Сакартвелო, 1918, 7 дек., с. 4.

370. Peeters P. [კიმენი. ტ. I. ქართული ჰაგიოგრაფიული ძეგლები. ტფ., რუსეთის მეცნ. აკად. გამოც., 1918. რეც.] — Analecta Bollandiana, t. XLIII, 1918.

1921

371. პროფ. კორნელი კეკელიძე. [ბიოგრაფია და ნაშრომთა სია]. — მომავალი, 1921, № 2, გვ. 4—10.

Проф. Корнелий Кекелидзе. [Биография и список трудов]. — Момავალი, 1921, № 2, с. 4—10.

1923

372. დილეთანტი [გამყრელიძე ვია]. [კეკელიძე კ. ვახტანგ გორგასლანის ისტორია და მისი ისტორიკოსი. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 4, გვ. 17—47. რეც.] — ტრიბუნა, 1923, 29 ნოემბ.

Дилетанти [Гамкრელიძე Гია]. [Кекელიძე К. История Вахтанга Горгасала и его историк. — Чвени მეცნიერება, 1923, № 4, с. 17—47. Рец.]. — Трибуна, 1923, 29 ноября.

373. პროფ. კ. კეკელიძე (უნივერსიტეტის 5 წლის არსებობის გამო). [ბიოგრაფიული ცნობები და უმთავრესი შრომების სია]. — ტრიბუნა, 1923, 26 იანვ.

Проф. К. Кекелидзе. (По поводу со дня основания Тбилисского университета). (Биографические сведения и список основных трудов). — Трибуна, 1923, 26 янв.

1924

374. აბულაძე იუსტ. [კეკელიძე კ. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. 1. ძველი მწერლობა, ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1923. რეც.]. — ქართული სიტყვა, 1924, 2 მარტი; 13 მარტი; 16 მარტი.

Абуладзе Юст. [Кекелидзе К. История грузинской литературы. Т. 1. Древняя письменность. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1923. Рец.]. — Картули სიტყვა, 1924, 2 მარტა; 13 მარტა; 16 მარტა.

375. კაკაბაძე ს. [კეკელიძე კ. ლეონტი მროველის ლიტერატურული წყაროები. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, 1923, ტ. 3, გვ. 27—56; ვახტანგ გორგასალის ისტორიკოსი და მისი ისტორია. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 4, გვ. 17—47. რეც.]. — საისტორიო მოამბე, წგ. 1, 1924, გვ. 282—284.

Какабадзе С. [Кекелидзе К. Литературные источники Леонтия Мровели. — Вестник Тифл. ун-та, 1923, т. 3, с. 27—56; Историк Вахтанга Горгасала и его историй. — Чвени მეცნიერება, 1923, № 4, с. 17—47. Рец.]. — Саისტორიო მოამბე, кн. 1, 1924, с. 282—284.

376. [კეკელიძე კ. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. 1. ძველი მწერლობა. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1923 რეც.]. — კომუნისტი, 1924, 28 თებ. — ხელმოუწერელია.

[Кекелидзе К. История грузинской литературы. Т. 1. Древняя письменность. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1923. Рец.]. — Кომუნიტი, 1924, 28 ფებრ.—Без подписи.

377. მელიქსეთ-ბეგი. ლ. [კ. კეკელიძე. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. 1. ძველი მწერლობა. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1923. რეც.]. — საისტორიო მოამბე, წგ. II, 1924, გვ. 258—263.

Меликсет-бек Л. [К. Кекелидзе. История грузинской литературы. Т. 1. Древняя письменность. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1923. Рец.]. — Саისტორიო მოამბე, кн. II, 1924, № 258, с. 263.

378. შანიძე აკ. ქართული ლიტერატურის უძველესი პერიოდის შესწავლის საქმე გასულ წელს. — ქართული სიტყვა, 1924, 1 იანვ., გვ. 2.

Шанидзе А. Состояние изучения древнейшего периода грузинской литературы в минувшем году. — Картული სიტყვა, 1924, 1 იანვ., с. 2.

379. Blake, R. P. Georgian Theological Literature. — The Journal of Theological Studies, October, 1924 (VI. XXVI, N. 101), p. 50-64.

1925

380. კაკაბაძე ს. [კეკელიძე კ. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. II. საერო მწერლობა. XI—XVIII სს. ტფ., 1924. რეც.]. — საისტორიო მოამბე, წგ. I, 1925, გვ. 293—312; მნათობი, 1925, № 3, გვ. 256—258.

Какабадзе С. [Кекелидзе К. История грузинской литературы. т. II. Светская письменность. XI—XVIII вв. Тифлис, 1924. Рец.]. — Саისტორიო მოამბე, 1925, кн. I, с. 293—213.

381. შ. ნ. [შალვა ნუცუბიძე]. ქართული სამეცნიერო მუშაობის გამოძახილი ინგლისურ სამეცნიერო ლიტერატურაში. — კომუნისტი, 1925, 12 თებ., გვ. 3.

Ш. Н. [Шалва Нуцубидзе]. Отзвук грузинской научной работы в английской научной литературе. — Комунисти, 1925, 12 февр., с. 3.

382. Резолюция второго краеведческого съезда Черноморского побережья по докладу К. Кекелидзе. — В сб.: Второй Краеведческий Съезд Черноморского побережья и Западного Кавказа. Постановления и Резолюции. Батуми, 1925, с. 35.

383. Peeters P. Cornelius Kekelidze. Monumenta Hagiographica Georgica. Pars prima. Keimena. Tom 1, Janiarium, Februarium, Martium, Aprilem et Majum Mensem continens, sumptibus Rossicae Academiae Scientiarum. Tiflis, 1918, in-8°, XLVIII-

1926

384. Peeters P. Kekelidze C. Histoire de la littérature georgienne. T. I. La littérature ancienne. Tiflis, Université de l'Etat, 1923, in-8°, II-695 pp.; t. II. La littérature nationale, *ibid.*, Thom. Cik'kanaia, 1924, 527 pp. — *Analecta Bollandiana*, t. XLIV, 1926, p. 151-152.

1927

385. ინგოროვა პ. რუსთველიანაზე. (პროფ. კ. კეკელიძის წერილის გამო). [კეკელიძე კ. „რუსთველიანა“. — *მნათობი*, 1927, № 2, გვ. 181—204]. — *მნათობი*, 1927, № 3, გვ. 193—220; № 4, გვ. 186—223.

Ингороква П. О руствеллиане. (По поводу статьи К. Кекелидзе) [Кекелидзе К. «Руствеллиана»]. — *Мнათობი*, 1927, № 2, с. 181—204]. — *Мнათობი*, 1927, № 3, с. 193—220; № 4, с. 186—223.

386. კაკაბაძე ს. ვეფხისტყაოსნის საკითხის გარშემო. [კეკელიძე კ. კიდეც „ვეფხისტყაოსნის“ გარშემო. — *მნათობი*, 1927, № 5—6, გვ. 167—188 გამოხმ.]. — *მნათობი*, 1927, № 11—12, გვ. 239—263.

Какабадзе С. Вокруг вопроса Вепхисткаосани. [Кекелидзе К. Опять вокруг «Вепхисткаосани». — *Мнათობი*, 1927, № 5—6, с. 167—188. Отзыв.]. — *Мнათობი*, 1927, № 11—12, с. 239—263.

1928

387. კაკაბაძე ს. [კეკელიძე კ. კონსტანტი კახის მარტვილობა და ვინაობა. — *ტფილ. უნ-ტის მოამბე*, 1927, ტ. VII, გვ. 160—173. რეც.]. — *საისტორიო კრებული*. წგ. III, 1928, გვ. 126.

Какабадзе С. [Кекелидзе К. Мученичество Константа Кахи и его личность. — *Вестник Тифл. ун-та*, 1927, т. VII, с. 160—173. Рец.]. — *Саисторио კრებული*, кн. III, 1928, с. 126.

388. კაკაბაძე ს. [კეკელიძე კ. საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ. — *ტფილ. უნ-ტის მოამბე*, VI, 1926,

გვ. 82—107. რეც.]. — საისტორიო კრებული, წგ. I, 1928, გვ. 121—128.

Какабадзе С. [Кекелидзе К. К вопросу о прибытии в Грузию сирийских деятелей. — Вестник Тифл. ун-та, т. VI, 1926, с. 82—107. Рец.]. — Саისტორიო კრებული, კნ. 1, 1928, с. 121—128.

389. კაკაბაძე ს. [კეკელიძე კ. უცხო ავტორები ძველს ქართულ მწერლობაში. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, ტ. VIII, 1928, გვ. 99—202. რეც.]. — საისტორიო კრებული, წგ. III, 1928, გვ. 132—133.

Какабадзе С. [Кекелидзе К. Иностранные авторы в древнегрузинской литературе. — Вестник Тифл. ун-та, т. VIII, 1928, с. 99—102. Рец.]. — Саისტორიო კრებული, კნ. III, 1928, с. 132—133.

390. კაკაბაძე ს. [კეკელიძე კ. ქართველთა მოქცევის მთავარი ისტორიულ-ქრონოლოგიური საკითხები. — მიმომხილველი, 1926, № 1, გვ. 1—53. რეც.]. — საისტორიო კრებული, წგ. I, 1928, გვ. 129—136.

Какабадзе С. [Кекелидзе К. Главные историко-хронологические вопросы обращения грузин. — Мимомхилвели, 1926, № 1, с. 1—53. Рец.]. — Саისტორიო კრებული, კნ. 1, 1928, с. 129—136.

391. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. Von K. Kekelidze. Leipzig, J. H. Hinrichs, 1928, 51 S. — Morgenland Heft 18. Missionsbücher, 1928.

392. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum, von Kekelidze. — Bremer Nachrichten 23, 12, 8, 28,

393. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. — Breslauer Zeitung., 15, 9, 28.

394. In die Religionsgeschichte des aus gehenden Ulteriums führt uns ein Kekelidze «Die Bekehrung Georgiens zum Christentum... München. — Angsburger abenzeitung, 256, 4, 12, 28.

395. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum, —Prager Abendblatt, 9, 8, 28.

396. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. Breis brost. 2 M. Staatsanreiger für Württemberg, 1928, 14.

397. Peeters P. Kekelidze K. Zur Frage der Bekehrung Georgiens zum Christentum. Extrait de Mimomkhilveli (L' Observateur), t. 1, 1926, in-8°, p. 1-53. (En georgien; resume en allemand, p. 50-53).

398. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. Leipzig, J. C. Hinrichs, 1928, in-8°, 51 pp., (Morgenland. Darstellungen aus Geschichte und Kultur des Osten, Heft 18).—Analecta Bollandiana, tome 47, 1929.

399. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentums. — The Journal of Religion, 1929.

400. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. — Anglican Theological Review, Vol. XI, 4, 1929.

401. T. B. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. Bethlehem, № 7, jüli, 1929.

402. Peradse G. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum.—Der Oriens, 29, 10, 29. S. 162-164.

403. Wesendonk O. G. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. Leipzig. — Orientalistische literaturzeitung, 1929, № 8/9, S. 672-682.

404. Karl Burmester. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum.— Christentum und Wissenschaft, 1929.

1930

405. Gustav Krüger. Kekelidze K. Der georgischen Staatsuniversität zu Tiflis, Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. Morgenland, Darstellungen aus Geschichte und Kultur des Ostens, hrsg. von prof. Dr. W. Shubart, Heft, 18. Leipzig, Hinrichs, 1928. 51 S. Geh. 2-M. Zeitschrift für Kirchengeschichte, 1930, 36 I.

406. Un quaderno della collezione «Morgenland» dovuto a K. Kekelidze ci transporta al periodo della conversione della Georgia al Christianesimo (Die Bekehrung Georgiens zum Christentum; Leipzig, J. C. Hinrichs, 1928, p. 51). Bilychnis, XII, 1930.

407. Bleichsteiner P. Kekelidze K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum... Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes, XXXII, 1930.

408. Bermann Theodor. Zur Frage der Christianisierung Georgiens. — Theologische Blätter, 1931. № 5, s. 121-126.

1932

409. Kekelidse K. Die Bekehrung Georgiens zum Christentum. Leipzig. J. C. Hinrichs 1928 (51 S. m. Kte) gr. 8°-Morgenland. Darstellungen aus Geschichte und Kultur des Ostens, H. 18. Theologische Literaturzeitung, 1932, № 1.

1934

410. ვ. ზ. [ვარლამ ხუროძე]. [კეკელიძე კ. ქართული ფეოდალური ლიტერატურის პერიოდიზაცია. სოციოლოგია ძველი ქართული მწერლობისა და დიალექტიკა მისი განვითარებისა. ტფ., 1933. რეც.]. — კომუნისტი, 1934, 3 აგვ.

В. Х. [Варлам Хуродзе]. [Кекелидзе К. Периодизация грузинской феодальной литературы. Социология древнегрузинской письменности и диалектика ее развития. Тифлис, 1933. Рец.]. — Комунисти, 1934, 3 авг.

411. ცინცაძე პ. და ასათიანი ვ. [კეკელიძე კ. ქართული ფეოდალური ლიტერატურის პერიოდიზაცია. სოციოლოგია ძველი ქართული მწერლობისა და დიალექტიკა მისი განვითარებისა. ტფ., 1933. რეც.]. — მნათობი, 1934, № 5—6, გვ. 280—287.

Цинцадзе П. и Асатиани В. [Кекелидзе К. Периодизация древнегрузинской феодальной литературы. Социология древнегрузинской письменности и диалектика ее развития. Тифлис, 1933. Рец.]. — Мнатоби, 1934, № 5—6, с. 280—287.

1936

412. აბულაძე იუსტ. ძველი ლიტერატურის ძეგლი. [ციციშვილი ნ. შვიდი მთიები. ბარამ-გური. კ. კეკელიძის გამოკვლევით და რედაქციით. რეც.]. — მნათობი, 1936, № 10—11, გვ. 240—255.

Абуладзе Ю. Древний литературный памятник. [Цицишвили Н. Семь планет. Барам-Гуриани. Под ред. и с исслед. К. Кекелидзе. Рец.]. — Мнатоби, 1936, № 10—11, с. 240—255.

413. რუხაძე ტრ. [კეკელიძე კ. აღრინდელი ფეოდალური ქართული ლიტერატურა. I. იოანე საბანიძე. II. ბასილ ზარზმელი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1935. რეც.]. — კომუნისტური კულტურა, 1936, 2 ივნ., გვ. 4.

Рухадзе Т. [Кекелидзе К. Грузинская литература раннего феодализма. I. Иоани Сабанидзе. II. Василий Зарзмили. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1935. Рец.]. — Комунисти, 1936, 2 июня, с. 4.

414. ჭიჭინაძე კ. შოთა რუსთაველი თუ სარგის თმოგველი? [კეკელიძე კ. ავტორი ვეფხისტყაოსნისა და დრო მისი დაწერისა. — მნათობი, 1931, № 7—8, გვ. 152—171; № 9—10, გვ. 213—226. რეც.]. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. V, 1936, გვ. 179—200.

Чичинадзе К. Шота Руствели или Саргис Тмогвели? [Кекелидзе К. Автор Вепхисткаосани и время его создания. — Мнათоби, 1931, № 7—8, с. 152—171; № 9—10, с. 213—226. Рец.]. — Труды Тбил. ун-та, т. V, 1936, с. 179—200.

1937

415. ჩვენნი უნივერსიტეტის შესანიშნავი ადამიანები. — ბოლშევიკური კადრებისათვის, 1937, 10 იანვ.

Славные люди нашего университета. — Большевикури кадрбисатვის, 1937, № 2, 10 янв.

1939

416. რუხაძე ტრ. [Кекелидзе К. Конспективный курс истории древне-грузинской литературы. Тб., Изд-во Тбил. ун-та. 1939. რეც.]. — ლიტერატურული საქართველო, 1939, 4 ნოემბ., გვ. 4.

Рухадзе Т. [К. Кекелидзе. Конспективный курс истории древне-грузинской литературы. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1939. Рец.]. — Литერатуриლი საქართველო, 1939, 4 ноября, с. 4.

1941

417. ბარამიძე ალ. აკადემიკოსი კორნელი კეკელიძე. (სამეცნიერო მოღვაწეობა). — ლიტერატურული საქართველო, 1941, 7 მარტი.

Барамидзе А. Академик К. Кекелидзе. (Научная деятельность). — Литературиლი Сакарთვლო, 1941, 7 марта.

418. კაშმაძე შ. [ქართული ლიტერატურის ისტორიის რედ. აღ. ბარამიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1941. რეც.]. — საბჭოთა აჭარა, 1941, 6 აპრ.

Кашмадзе Ш. [История грузинской литературы. Т. I. Ред. Ал. Барамидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1941. Рец.]. — Сабчота Аджара, 1941, 6 апр.

419. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრთა პირველი შემადგენლობა. [ნ. ი. მუსხელიშვილი, ი. ს. ბერიტაშვილი, გ. ს. ახვლედიანი, ა. გ. შანიძე, გ. ვ. ხაჭაპურიძე, კ. ს. კეკელიძე, ა. ი. ჯანელიძე, ა. ა. თვალჭრელიძე, გ. ნ. ჩუბინაშვილი, კ. ს. ზაერაძე, დ. ნ. უზნაძე, ს. ნ. ჯანაშია, ნ. ნ. კეცხოველი, ფ. ა. ზაიცევი, ტ. ყ. კვარაცხელია, ა. ს. ჩიქობავა. მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები]. — კომუნისტი, 1941, 24 თებ., გვ. 2; Заря Востока, 1941, 23 февр., с. 2.

Первый состав действительных членов Академии наук Грузинской ССР. [Н. И. Мухелишвили, И. С. Бериташвили, Г. С. Ахвледiani, А. Г. Шанидзе, Г. В. Хачапуридзе, К. С. Кекелидзе, А. И. Джanelидзе, А. А. Твалчрелидзе, Г. Н. Чубинашвили, К. С. Завриев, Д. Н. Узнадзе, С. И. Джанашиа, Н. Н. Кецховели, Ф. А. Зайцев, Т. К. Кварацхелиа, А. С. Чикобава. Биографические справки]. — Комунисти, 1941, 24 февр., с. 2; Заря Востока, 1941, 23 февр., с. 2.

1942

420. კაკაბაძე ს. [კეკელიძე კ. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. I—II. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1941. რეც.]. — მნათობი, 1942, გვ. 156—159.

Какабадзе С. [Кекелидзе К. История грузинской литературы. т. I—II. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1941. Рец.]. — მნათობი, 1942, № 9, с. 156—159.

421. რუხაძე ტრ. [კეკელიძე კ. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. I—II. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1941. რეც.]. — კომუნისტი, 1942, 13 მარტი.

Рухадзе Т. [Кекелидзе К. История грузинской литературы. т. I—II. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1941. Рец.]. — Комунисти, 1942, 13 марта.

422. ლიტერატურული ძიებანი. ტ. II. 1944. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრს, მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს პროფესორ კორნელი კეკელიძეს. სამეცნიერო მოღვაწეობის 40 წლისთაზე.

კ. კეკელიძის შესახებ: ა. ბარამიძე. კორნელი კეკელიძის ცხოვრება და სამეცნიერო მოღვაწეობა, გვ. 01—020; ტ. კასრაძე. კ. კეკელიძის შრომების ბიბლიოგრაფია. ქრონოლოგიური საძიებელი, გვ. 021—043.

Литературные разыскания. Т. II. 1944. Действительному члену Академии наук Грузинской ССР. Заслуженному деятелю науки проф. К. Кекелидзе к 40-летию научной деятельности.

О К. Кекелидзе: А. Барамидзе. Жизнь и научная деятельность К. Кекелидзе, с. 01—020; Т. Касрадзе. Библиография работ К. Кекелидзе. Хронологический указатель, с. 021—043.

423. სანახაობათა ისტორიისათვის ძველ საქართველოში. (კ. კეკელიძის მოხსენების „სიბილიანის“ მნიშვნელობის შესახებ ძველი ქართული სანახაობრივი კულტურის ისტორიაში). — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1944, 17 მარტი.

К истории зрелищ в древней Грузии. [Доклад К. С. Кекелидзе о значении слова «Сибиллани» в истории древнегрузинской зрелищной культуры]. — Литература და ხელოვნება, 1944, 17 მარტი.

1945

424. აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების სხდომა. მეგობრული შარჟი ვ. ბერიძისა. — ნიანგი, 1945, № 5, გვ. 4.

Заседание Отделения общественных наук Академии. Дружеский шарж В. Беридзе. — Нианги, 1945, № 5, с. 4.

425. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის კ. ს. კეკელიძის შრომის წითელი დროშის ორდენით დაჯილდოების შესახებ. — კომუნისტი, 1945, 24 ოქტ., გვ. 1; Заря Востока, 1945, 25 окт., с. 1.

Указ Президиума Верховного Совета СССР О награждении действительного члена Академии наук Грузинской ССР Кекелидзе К. С. Орденом Трудового Красного Знамени. — Комунисти, 1945, 24 окт., с. 1; Заря Востока, 1945, 25 окт., с. 1.

426. რუხაძე ტ. ბიბლიოგრაფია. [კეკელიძე კ. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. II. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1945]. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1945, 11 ნოემბ.

Рухадзе Т. Библиография. [Кекелидзе К. Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. II. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1945]. — Литература да хеловნება, 1945, 11 ნოემბ.

1947

427. მიმომხილველი [შ. ძიძიგური]. [კიმენი. ტ. II. ქართული მაგიოგრაფიული ძეგლები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946. რეც.]. — მნათობი 1947, გვ. 163—164.

Мимомхилвели [Ш. Дзидзури]. [Кимен. Т. II. Грузинские агиографические памятники. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946. Рец.]. — მნათობი, 1947, с. 163—164.

1948

428. ნატროშვილი გ. კრიტიკული შენიშვნები კორნელი კეკელიძის «ქართული ლიტერატურის ისტორიის» გამო. [ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. I—II. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1941. რეც.]. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1948, 21 მარტი.

Натрошвили Г. Критические замечания по поводу «Истории грузинской литературы» К. Кекелидзе. — (История грузинской литературы. Т. I—II Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1941. Рец.). — Литერатура და ხელვნება, 1948, 21 მარტი.

429. ჩიქოვანი ს. ქართული საბჭოთა მწერლობის ახლანდელი ვითარება და ჩვენი ამოცანები (გაკვრით ვხედავ კ. კეკელიძის «ქართული ლიტერატურის ისტორიის»). — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1948, 23 მაისი; წგ-ში: რჩეული წერილები., თბ., გვ. 511—522.

Чиковани С. Нынешнее положение грузинской советской литературы и наши задачи. [Вскольз касается «Истории грузинской литературы» К. С. Кекелидзе]. — Литერатура და

1949

430. ლიტერატურის ისტორიის გაყალბებისა და ანტიპატრიოტიზმის წინააღმდეგ. — კომუნისტი, 1949, 11 მაისი.

Против извращения истории литературы и антипатриотизма. — Комунисти, 1949, 11 мая.

431. ჩიქოვანი მ. ვეშაბთმებრძოლი გმირი და წმიდა მხედარი. [კეკელიძე კ. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. II. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1945. რეც.]. — ა. ს. პუშკინის სახ. თბილისის სახ. პედ ინ-ტის შრომები, ტ. VII, 1949, გვ. 261—276.

Чиковани М. Герой драконоборец и святой всадник. [Кекелидзе К. Этюды по истории древнегрузинской литературы, т. II, 1945, Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1945. Рец.]. — Труды Тбил. гос. ин-та им. А. С. Пушкина, т. VII, 1949, с. 261—276.

1951

432. მენაბდე ლ. კაპიტალური ნაშრომი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. [კეკელიძე კ. ძველი ქართული მწერლობის ისტორია. ტ. I. რედ. ალ. ბარამიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1951. რეც.]. — სახალხო განათლება, 1951, 3 ოქტ., გვ. 4.

Менабде Л. Капитальный труд из истории грузинской литературы. [Кекелидзе К. История древнегрузинской письменности. Т. I. Ред. А. Барамидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1951. Рец.]. — Сахалხო განათლება, 1951, 3 окт., с. 4.

1958

433. მენაბდე ლ. ძველი ქართული მწერლობის ისტორია. [კეკელიძე კ. ძველი ქართული მწერლობის ისტორია. ტ. I—II. მე-3 გადამუშ. და შევს. გამოცემა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1951 — 1952. რეც.]. — მნათობი, 1953, № 7, გვ. 166—168.

Менабде Л. История древнегрузинской письменности. [Кекелидзе К. История древнегрузинской письменности. т.

- I—II. 3-е перераб. и доп. издание. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1951—1952. Рец.]. — Мнатоби, 1953, № 7, с. 166—168.
434. Кекелидзе Корнелий Самсонович. — В кн.: Большая Советская Энциклопедия, 2-е изд. М., «Большая Советская энциклопедия», 1953, с. 491.

1954

435. აბულაძე ი. პროფ. კ. კეკელიძე და ძველი ქართული მწერლობა. — ახალგაზრდა სტალინელი. 1954, 24 მაისი; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 63—64.

Абуладзе И. Проф. К. Кекелидзе и древнегрузинская письменность. — Ахалгазрда сталинели, 1954, 24 мая; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 63—64.

436. მენაბდე ლ. ქართული ლიტერატურის ისტორია. [კეკელიძე კ. და ბარამიძე ა. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. I. ძველი ქართული ლიტერატურა. (V—XVIII სს). თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1954. რეც.]. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 4 ოქტ., გვ. 4.

Менабде Л. История грузинской литературы. [Кекелидзе К. и Барамидзе А. История грузинской литературы. Т. I. Древнегрузинская литература (V—XVIII вв). Тб., Изд-во АН ГССР, 1954. Рец.]. — Ахалгазრда сталинели, 1954, 4 окт., с. 4.

437. ხიდაშელი შ. რამდენიმე შენიშვნა ქართული საზოგადოებრივი და ფილოსოფიური აზრის ისტორიის საკითხებზე. [კეკელიძე კ. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. I. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1954. რეც.]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1954, 31 დეკ.; 1955, 14 იანვ.

Хидашели Ш. Несколько замечаний по вопросам истории грузинской общественной и философской мысли. [Кекелидзе К. История грузинской литературы. Т. I. Тб., Изд-во АН ГССР, 1954. Рец.]. — Литературиლი გაზეთი, 1954, 31 дек., 1955, 14 янв.

1955

438. მენაბდე ლ. კარგი შენაძენი ქართულ ლიტერატურათმცოდნეობაში. [კეკელიძე კ. და ბარამიძე ა. ქართული ლიტერატურა

რის ისტორია. ტ. I. ძველი ქართული ლიტერატურა. V—XVIII სს. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1954 რეც. — საქართველოს კომუნისტი, 1955, № 3, გვ. 84—89.

Менабде Л. Хорошее приобретение в древнегрузинском литературоведении. [Кекелидзе К. и Барамидзе А. История грузинской литературы. Т. I. Древнегрузинская литература. V—XVIII вв. Тб., Изд-во АН ГССР, 1954. Рец.]. — Сакартвелოს კომუნისტი, 1955, № 3, ს. 84—89.

439. Рухадзе Т. Книга по истории древнегрузинской литературы. [კეკელიძე კ. და ბარამიძე ა. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. I. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1954. რეც.]. — Заря Востока, 1955, 18 июня.

1956

440. Istvanovitsch M. K. S. Kekelidze. Denkmäler der altgrusinischen hagiographischen literatur. [Кекелидзе К. Памятники древнегрузинской агиографической литературы... Тბ., Изд-во АН ГССР, 1956. Рец.]. — Acta Orientalia, VI, №1-3, 1956, S. 298-300.

1957

441. აკადემიკოსი კორნელი კეკელიძე. [ოთარ ფირალიშვილის მიერ შესრულებული პორტრეტის გამო]. — საბჭოთა ხელოვნება, 1957, № 1, გვ. 48, I ნ. ფ. პორტრ.

Академик Корнелий Кекелидзе. [По поводу портрета выполненного О. Пиралишвили]. — Сабчოთა ხელოვნება, 1957, № 7, № 1, ს. 48, I ვკლ. ლ. портр.

1958

442. ნუცუბიძე შ. ერთი წერილის გამო. [კ. კეკელიძის „ეტიუდებში“ გამოქვეყნებული წერილის — „რუსთაველი და აღმოსავლური რენესანსის“ შესახებ]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1958, 9 მაისი. გვ. 3—4. წგ-ში: კრიტიკული ნარკვევები. თბ., 1965. გვ. 47—52.

Нуцубидзе Ш. По поводу одной статьи. [О статье К. Кекелидзе — «Руставели и Восточный ренессанс» опублик. в «Этюдах» К. Кекелидзе]. — Литერატურული გაზეთი, 1958, 9 მაისი, ს. 3—4; Его же: Критические очерки. Тб., 1965, с. 47—52.

443. სიხარულიძე ქ. კორნელი კეკელიძე და ქართული ხალხური შემოქმედების საკითხები. — წგ-ში: სიხარულიძე ქ. ნარკვევები. ტ. I. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1958, გვ. 318—336.

Сихарулидзе К. Корнелий Кекелидзе и вопросы грузинского народного творчества. — В кн.: Сихарулидзе К. Очерки. Т. I. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1958, с. 318—336.

სიხარულიძის
კორნელი

1959

444. ბარამიძე რ. ქართული ლიტერატურათმცოდნეობის მნიშვნელოვანი შენაძენი. [კეკელიძე კ. ქართული ლიტერატურის ისტორია. ტ. II. ძველი მწერლობა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1958. რეც.] — კომუნისტი, 1959, 18 თებ., გვ. 3.

ბარამიძე რ. Важное приобретение грузинского литературоведения. [Кекелидзе К. История грузинской литературы. Т. II. Древняя письменность. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1958. Рец.] — Комунисти, 1959, 18 февр., с. 3.

445. ინგოროყვა პ. პასუხი აკადემიკოს კორნელი კეკელიძეს. [საპასუხო წერილი კ. კეკელიძის წერილზე: ახალი შრომა ქართული პოეზიის შესახებ. (ინგოროყვა პ. გიორგი მერჩულე. ქართველი მწერალი მეათე საუკუნისა. თბ. „საბჭოთა მწერალი“ 1954). — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XI, 1958, გვ. 447—461]. — მნათობი, 1959, № 3, გვ. 148—174; № 6, გვ. 125—158.

ინგოროყვა პ. Ответ акад. Корнелию Кекелидзе. [Ответная статья на статью К. Кекелидзе: Новый труд о грузинской поэзии. (Ингорюкв П. Георгий Мерчуле. Грузинский писатель десятого века. Тб., «Сабчота მცერალი», 1954). — Литературные разыскания, т. XI, 1958, с. 447—461]. — მნათობი, 1959, № 3, с. 148—174; № 6, с. 125—158.

446. კორნელი კეკელიძის შრომები. [ბიბლიოგრაფია]. — ხელნაწერთა ინსტიტუტის მოამბე, 1962, № 4, გვ. 10—25.

Труды Корнелия Кекелидзе. [Библиография]. — Известия института рукописей, 1962, № 4, с. 10—25.

447. რუხაძე ტ. ბურუსში შექრილი ნათელი. [კ. კეკელიძის მოხსენების გამო ქართული ლიტ-რის ინ-ტის საჯარო სხდომაზე ევაგრე იბერიელის შესახებ]. — კომუნისტი, 1959, 24 მაისი, გვ. 3.

რუხაძე ტ. Заслуженный ученый. [По поводу доклада К. Кекелидзе Евагре Ивериели на публ. заседании Ин-та истории груз. лит-ры]. — Комунисти, 1959, 24 мая, с. 3.

448. ქართველი მწერალი მე-4 საუკუნისა. [კ. კეკელიძის მოხსენების „ევაგრე იბერიელის“ გამო. მოხსენება წაკითხულია რუსეთის სახ. ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის სა-

ჯარო სხდომაზე 1959 წ. 9 აპრილს]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1959, 17 აპრ., გვ. 2.

Грузинский писатель 4-го века. [По поводу доклада К. Кекелидзе «Евагре Ивериели». Доклад прочитан 9 апр. 1959 г. на заседании Ин-та истории грузинской литературы им. Руставели]. — Литературиლი газети, 1959, 17 აპრ., ს. 2.

1961

449. ბარამიძე ა. კორნელი კეკელიძე. თბ. „ნაკადული“, 1961. 69 გვ.

Барамидзе А. Корнелий Кекелидзе. Тб., «Накадули», 1961. 69 с.

1963

450. ქავთარაძე ი. კორნელი კეკელიძე და ქართული ენის ისტორიის საკითხები. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XIV, 1963. გვ. 161—173.

Кавтарაдзе И. Корнелий Кекелидзе и вопросы истории грузинского языка. — Литературные разыскания, т. XIV, 1963, с. 161—173.

451. Garitte Garard. Bibliographie de K. Kekelidze. — Le Muséon Revue d'Etudes orientales Tijdschrift voor orietalisme, 1963 t. LXXI, s. 433-480.

1964

452. ბარამიძე რ. დიდი მეცნიერის უკანასკნელი ნაშრომი. [კეკელიძე კ. ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. IX, თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1963. რეც.]. — ლიტერატურული საქართველო, 1964, 31 იანვ., გვ. 3.

Барамидзе Р. Последний труд большого ученого. [Кекелидзе К. Этюды по истории древнегрузинской литературы. Т. IX. Тб., Изд-во АН ГССР, 1963. Рец.]. — Литературиლი საქართველო, 1964, 31 იანვ., ს. 3.

1965

453. დიდი ქართველი მეცნიერი აკად. კორნელი კეკელიძე. კრებული შეადგინა და გამოასაცემად მოამზადა სოლომონ ყუბანეიშვილმა. თბ., „მეცნიერება“, 1965. 322 გვ. 1 ფ. პორტრ.

შინაარსი: კორნელი კეკელიძე. ცხოვრება და სამეცნიერო მოღვაწეობა, (აღ. ბარამიძე), გვ. 5-36; მეცნიერული მოღვაწეობის 40 წლისთავი, გვ. 38-39; ბრძანებულება სსრ. კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა, გვ. 39; დაბადების 75 და მეცნიერული მოღვაწეობის 50 წლისთავი, გვ. 40-42; სიტყვები: ა. შანიძისა გვ. 42-45; არნ. ჩიქობავას, გვ. 45-47; გ. წერეთლის, გვ. 47-48; შ. დადიანის, გვ. 48-50; სტუდ. ე. ტატიშვილის სიტყვა, გვ. 50-51; ბრძანება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისადმი, გვ. 51-52; კ. კეკელიძის სიტყვა, გვ. 52-55; გამოფენა ქართული ლიტერატურის კაბინეტში, გვ. 55; წერილები: (მის. ჩიქოვანი. დიდი ქართველი მეცნიერი, გვ. 56-59; Г. Абзиანიძე. На славном пути. გვ. 59-61; შ. რადიანი. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი, გვ. 61-63; ილ. აბულაძე. პროფ. კ. კეკელიძე და ძველი ქართული მწერლობა, გვ. 63-64; დ. ბრეგაძე. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი, გვ. 64-66; დაბადებიდან 80 წლისთავის იუბილე; მისალმებანი. ადრესები: თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისაგან, გვ. 69-71; საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმისაგან, გვ. 71-72; საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირისაგან, გვ. 73-74; საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსაგან, გვ. 74-76; აზერბაიჯანის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის, ლიტერატურისა და ენის ინსტიტუტისა და ნიზამის სახელობის მუზეუმისაგან, გვ. 76-77; რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტისაგან, გვ. 77-79; პოეტ აკადემიკოს გიორგი ლეონიძის სიტყვა, გვ. 79-81. ბრძანება საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადმი, გვ. 82; მილოცვის დეპეშეები, გვ. 82-88; აკად. კორნელი კეკელიძის სიტყვა, გვ. 89-91; წერილები; А. Шанидзе. Выдающийся ученый современности, გვ. 91-96; Барамидзе А. Большой ученый, გვ. 96-99; შ. თნიანი. დიდი ქართველი მეცნიერი, გვ. 99-101; გ. ფირცხალავა. მეგობრული შარჯი, გვ. 102; გარდაცვალება და დაკრძალვა, გვ. 105-107; საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და მინისტრთა საბჭოსაგან, გვ. 108; აკადემიკოს კ. ს. კეკელიძის დაკრძალვის მომწყობი კომისიის შექმნის შესახებ, გვ. 108; საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში, გვ. 108; სამგლოვიარო განცხადებები, გვ. 108; აკადემიკოს კ. ს. კეკელიძის ხსოვნის უკვდავყოფის შესახებ, გვ. 109; აკადემიკოს კ. ს. კეკელიძის დაკრძალვის მომწყობი კომისიისაგან, გვ. 110; (აკადემიკოს კორნელი კეკელიძის დაკრძალვა), გვ. 110; სიტყვები საფლავთან: აკად. გიორგი

ძოწენიძის სიტყვა, გვ. III; აკად. ვეგენი ხარაძის სიტყვა, გვ. 111-113; აკად. ისიდორე დოლიძის სიტყვა, გვ. 114-116; აკად. იოსებ აბაშიძის სიტყვა, გვ. 116-117; აკად. გიორგი ლეონიძის სიტყვა, გვ. 117-119; პროფ. გურგენ სეგაყის სიტყვა, გვ. 119-120; აკად. ალექსანდრე ბარამიძის სიტყვა, გვ. 120-121; ანბ. ალექსანდრე ნაღირაძის სიტყვა, გვ. 121-122; ანბ. გურამ შარაძის სიტყვა, გვ. 122-123; სამძიმრის დებეშები, გვ. 124-129; წერილები: ნ. მუსხელიშვილი. უკვდავი აზრის სვეტიცხოველი, გვ. 129-132; გ. ლეონიძე. «გვირგვინი მსცოვანთა და მაგალითი ყრმათა...», გვ. 132-134; ი. აბაშიძე ქართული ფილოლოგიის მამა, გვ. 134-137; Г. Чубинашвили. Мыслитель-патриот-гражданин, გვ. 137-139; კ. განსახურდია, კორნელი კეკელიძე, გვ. 139-144; აკ. გაწერელია. ქართული მეცნიერების პატრიარქი, გვ. 144-146; გ. ჯიბლაძე. უკანასკნელი სიტყვა კორნელი კეკელიძეს, გვ. 146-148; დ. გამეზარდაშვილი. სიამაყო მასწავლებელი; გვ. 148-149; ტ. რუხაძე. ღვაწლმოსილი, გვ. 150; ლ. მენაბდე. სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებშიც, გვ. 150-152; ს. ხუციშვილი, ოლიმპიელის სიმშვიდით გაღმოსცემდა, გვ. 153-154; ს. ცაიშვილი. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი, გვ. 154-157; გ. იმედაშვილი, ი. ლოლაშვილი. დიდი მეცნიერი, გვ. 158-161; ი. მეგრელიძე. ბრწყინვალე მეცნიერის ცხოვრების გზა, გვ. 161-164; აკადემიკოსი კორნელი კეკელიძე, გვ. 165-168; ი. ბოცვაძე დიდი ქართველი მეცნიერი, გვ. 168-172; რ. ბარამიძე. ღვაწლმოსილი მეცნიერი, გვ. 172-174; გ. მიქაძე. ქართული მეცნიერების სიამაყე, გვ. 175-180; უცხოელების გამოხმაურება, გვ. 181-185. ს. ყუბანეიშვილი. კორნელი კეკელიძის ნაშრომთა ბიბლიოგრაფია, გვ. 185-226.

Крупнейший грузинский ученый акад. К. С. Кекелидзе. Сборник составил и подготовил к печати С. И. Кубанейшвили. Тб., «Мецნიერება», 1965. 232 с.

Содержание: Корнелий Кекелидзе. Жизнь и научная деятельность (А. Барамидзе). с. 5—37; 40-летие научной деятельности, с. 38—39; Указ Президнума Верховного Совета СССР, с. 39; 75-летие со дня рождения и 50-летие научной деятельности; речи: А. Шанидзе, с. 42—45; Арн. Чикобава, с. 45—47; Г. Церетели, с. 47—48; Ш. Дадияни, с. 48—50; Студ Е. Татишвили, с. 50—51; Указ Тбилисскому университету, с. 51—52; Речь Корнелия Кекелидзе, с. 52—55; Выставка в кабинете грузинской литературы, с. 55; Письма: М. Чиковани. Великий грузинский ученый, с. 56—59; Г. Аб-

знаидзе. На славном пути, с. 59—61; Ш. Радиани. Выдающийся грузинский ученый, с. 61—63; И. Абуладзе. Проф. К. Кекелидзе и древняя грузинская письменность, с. 63—64; Д. Брегадзе. Выдающийся грузинский ученый, с. 64—66; Юбилей 80-летия со дня рождения, с. 67—68; адреса: от Тбилисского гос. университета, с. 69—71; от Президиума Академии наук Грузии, с. 71—72; от Союза писателей Грузии, с. 73—74; от Министерства просвещения Грузинской ССР, с. 74—76; от Президиума Академии наук Азербайджана, от Института литературы и языка и Музея им. Низами, с. 76—77; от Института истории грузинской литературы им. Руставели, с. 77—79; речь поэта-академика Георгия Леонидзе, с. 79—81; указ Министерству просвещения Грузинской ССР, с. 82; Поздравительные телеграммы, с. 82—88; речь акад. Корнелия Кекелидзе, с. 89—91; письма: А. Шанидзе. Выдающийся ученый современности, с. 91—96; А. Барамидзе. Большой ученый, с. 96—99; Ониани Ш. Большой грузинский ученый, с. 99—101; Г. Пирцхалава. Дружеский шарж, с. 102; смерть и похороны, с. 107; от Центрального комитета Компартии Грузии, от Президиума Верховного Совета Грузинской ССР и Совета Министров, с. 108; об образовании комиссии по организации похорон акад. К. Кекелидзе, с. 108; траурные объявления, с. 108—109; об увековечении памяти академика К. С. Кекелидзе, с. 109; от комиссии по похоронам акад. К. С. Кекелидзе, с. 110—111; речи у кладбища: речь акад. Георгия Дзоценидзе, с. 111; речь акад. Евгения Харадзе, с. 111—113; речь акад. Исидора Долидзе, с. 114—116; речь акад. Ираклия Абашидзе, с. 116—117; речь акад. Георгия Леонидзе, с. 117—119; речь проф. Гургена Севака, с. 119—120; речь акад. Александра Барамидзе, с. 120—121; речь тов. Александра Надирадзе, с. 121—122; речь Гурама Шарадзе, с. 122—123; телеграммы соболезнования, с. 124—129; письма: Н. Мухелишвили. Животворящий столп бессмертной мысли, с. 129—132; Г. Леонидзе. «Венец старцев и пример для отроков»..., с. 132—134; И. Абашидзе. Отец грузинской филологии, с. 134—137; Г. Чубинашвили. Мыслитель, патриот, гражданин, с. 137—139; К. Гамсахурдиа. Корнелий Кекелидзе, с. 139—144; А. Гацерелия. Патриарх

грузинской науки, с. 144—146; Г. Джибладзе. Последнее слово Корнелию Кекелидзе, с. 146—148; Д. Гамсаардашвили. Славный учитель, с. 148—149; Т. Рухадзе. Заслуженный, с. 150; Л. Менабде. И в последние дни жизни, с. 150—152; С. Хуцишвили. Передавал олимпийским спокойствием, с. 153—254; С. Цаишвили. Выдающийся грузинский ученый, с. 154—157; Г. Имедашвили, И. Лолашвили. Большой ученый, с. 158—161; И. Мегрелидзе. Жизненный путь блестящего ученого, с. 161—164; академик Корнелий Кекелидзе, с. 165—168; И. Боцвадзе. Большой грузинский ученый, с. 168—172; Р. Барамидзе. Заслуженный ученый, с. 172—174; Г. Микадзе. Гордость грузинской науки, с. 175—180; отзывы иностранцев, с. 181—184; С. Кубанеишвили. Библиография трудов Корнелия Кекелидзе, с. 185—228.

1966

454. მეგრელიძე ი. შესანიშნავი კრებული დიდ ქართველ მეცნიერზე. [დიდი ქართველი მეცნიერი აკად. კორნელი კეკელიძე. კრებული შეადგინა და გამოსაცემად მოამზადა ს. ყუბანეიშვილმა. თბ. „მეცნიერება“, 1965. რეც.]. — მნათობი, 1966, № 6, გვ. 183—184.

Мегрелидзе И. Замечательный сборник о большом грузинском ученом. [Крупнейший грузинский ученый акад. Корнелий Кекелидзе. Сборник сост. и подгот. к печати С. Кубанеишвили. Тб., «Мецნიერება», 1965. Рец.]. — Мнათობი, 1966, № 6, с. 183—184.

1968

455. კიკვიძე ა. კორნელი კეკელიძე. [მოგონება]. — ახალი კოლხეთი (ფოთი), 1968, 28 სექტ., გვ. 3.

Киквидзе А. Корнелий Кекелидзе. [Воспоминание]. — Ахали Қолхети (Поти), 1968, 28 сент., с. 3.

456. რუხაძე ტ. კორნელი კეკელიძე. — სახალხო განათლება, 1968, 20 ოქტ., გვ. 2; საკოლმეურნეო ცხოვრება (ზნაური), 1968, 12 ნოემბ.

Рухадзе Тр. Корнелий Кекелидзе. — Сахალხო განათლება, 1968, 20 окт., с. 2; Саколмеურნეო цховრება (Знаури), 1968, 12 ноября.

457. ცისკარიძე ნ. ერთ სემინარზე უნივერსიტეტში. [კ. კეკელიძესთან ქართულ ენასა და ლიტერატურაში]. — ასპინძა, 1968, 22 ოქტ.

Цискаридзе Н. На одном семинаре в университете [по грузинскому языку и литературе у Корнелия Кекелидзе]. — Аспиндза, 1968, 22 окт.

1969

458. სირაძე რ. კ. კეკელიძე და ძველი ქართული მწერლობის მხატვრული აზროვნების საკითხები. — ცისკარი, 1969, № 10, გვ. 115—124.

Сирадзе Р. К. Кекелидзе и вопросы художественного мышления древнегрузинской письменности. — Цискари, 1969, № 10, с. 115—124.

459. სიხარულიძე ქ. მარად ცოცხალი. — საქართველოს ქალი, 1969, № 4, გვ. 16.

Сихарулидзе К. Вечно живой. — Сакартвелოს კალი, 1969, № 4, с. 16.

460. ხინთიბიძე ე. კორნელი კეკელიძე და ბიზანტიურ-ქართული ლიტერატურული ურთიერთობის საკითხები. — მნათობი, 1969, № 11, გვ. 181—185.

Хинтибидзе Е. Корнелий Кекелидзе и вопросы византийско-грузинского литературного отношения. — Мнათობი, 1969, № 11, с. 181—185.

1971

461. გვენცაძე ა. კორნელი კეკელიძის წერილები თელავში. (ადრესატი მ. ელიოზიშვილი). — ალაზნის განთიადი (თელავი), 1971, 13 აპრ.

Гвенцадзе А. Письма Корнелия Кекелидзе в Телави. (Адресат М. Елиозишвили). — Алазис განთიადი (Телавი), 1971, 13 აპრ.

462. ბარამიძე რ. ქართული მეცნიერების სიამაყის საკვლეპოს კორნელი კეკელიძის გარდაცვალების 10 წლისთავის გამო. — ლიტერატურული საქართველო, 1972, 9 ივნ., გვ. 3.

Барамидзе Р. Гордость грузинской науки. К 10-летию со дня кончины акад. Корнелия Кекелидзе. — Литературиლი საქართველო, 1972, 9 июня, с. 3.

463. მეძველია კ. აკადემიკოსი კორნელი კეკელიძე და ქუთაისი. გარდაცვალებიდან 10 წლისთავის გამო. — ქუთაისი, 1972, 13 ივნ., გვ. 3.

Медзвелиа К. Академик Корнелий Кекелидзе и Кутаиси. К 10-летию со дня кончины. — Кутаиси, 1972, 13 июня, с. 3.

1974

464. ჟიბუტი ვ. ერთი წერილის გახსენება. [წითელარმიულ გაზ. „მებრძოლის“ 1943 წ. ნოემბერში მოთავსებულ კ. კეკელიძის წერილის „შოთა რუსთაველი და ხალხთა მეგობრობის“ შესახებ]. — სოფლის ცხოვრება, 1974, 28 თებ., გვ. 4.

Джибути В. Напоминание одной статьи. [О статье К. Кекелидзе «Шота Руставели и дружба народов», опубли. в газ. «Мებრძოლი» 1943 г.]. — Соцлис ცხოვრება, 1974, 28 февр., с. 4.

465. Академия наук СССР и развитие грузинской науки. 1724—1974. Тб., «მეცნიერება», 1974.

О К. Кекелидзе, с. 207, 208, 209.

466. Джорбенадзе С. М. Учреждения Академии наук Союза ССР и Тбилисский университет. (Документы и факты). Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1974.

О К. С. Кекелидзе, с. 22, 24, 38, 47, 61, 67, 75, 139, 185, 188, 216.

დაბადების 75 წლისთავი

75 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

467. აბულაძე ი. პროფ. კ. კეკელიძე და ძველი ქართული მწერლობა. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 24 მაისი გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 63—64.

Абуладзе И. Проф. К. Кекелидзе и древнегрузинский ли-
тература. — Ахалгазрда сталинели, 1954, 24 мая, с. 3; В. ც.:
Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 63—64.

468. აღრესები კ. კეკელიძეს. დაბადების 75 და სამეცნიერო
მოღვაწეობის 50 წლისთავზე: საქართველოს სსრ მეცნიერებათა
აკადემიისაგან; თბილისის სახ. უნივერსიტეტისაგან; რუსთაველის
სახ. ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტისაგან. — ლი-
ტერატურული ძიებანი, ტ. IX, 1955, გვ. 440—447.

Адресы К. Кекелидзе. К 75-летию со дня рождения и
50-летию научной деятельности: От АН Груз. ССР, Тбилис-
ского гос. ун-та, Института истории грузинской лит-ры им.
Ш. Руставели. — Литературные разыскания, т. IX 1955, с.
440—447.

469. ბარამიძე ა. გამოჩენილი მეცნიერი. — სახალხო განათ-
ლება, 1954, 9 ივნ., გვ. 3.

Барамидзе А. Выдающийся ученый. — Сахალხო განათლე-
ბა, 1954, 9 июня, с. 3.

470. ბარამიძე ა. გამოჩენილი მკვლევარი. — მეცნიერება და
ტექნიკა, 1954, № 7, გვ. 9—12.

Барамидзе А. Выдающийся исследователь. — Мещниере-
ბა და техника, 1954, № 7, с. 9—12.

471. ბარამიძე ა. კორნელი კეკელიძის ცხოვრება და სამეცნი-
ერო მოღვაწეობა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1954, 68 გვ.; 1
ფ. პორტრ. — დანართი: კ. კეკელიძის შრომების ბიბლიოგრაფია
(შედგ. ა. კასრაძის მიერ), გვ. 31—68.

Барамидзе А. Жизнь и научная деятельность К. Кеке-
лидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1954, 68 с.; 1 л. портр. —
Приложение: Библиография трудов К. Кекелидзе (сост.
А. Касрадзе), с. 31—68.

472. ბარამიძე ა. მოხსენება აკად. კორნელი კეკელიძის იუბი-
ლეზე. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. IX, 1955, გვ. 425—431.

Барамидзе А. Доклад на юбилейном вечере акад. К. Ке-
келидзе. — Литературные разыскания, т. IX, 1955, с. 425—
431.

473. ბარნაველი ნ. პროფ. კორნელი კეკელიძისადმი მიძღვნი-
ლი საღამო. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 31 მაისი, გვ. 3.

Барнавели Н. Вечер, посвященный проф. К. Кекели-
дзе. — Ахалгазრდა сталинели, 1954, 31 мая, с. 3.

474. ბრეგაძე დ. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — სტალინელი (ქუთაისი), 1954, 25 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 64—66.

Брегадзе Д. Выдающийся грузинский ученый. — Стали-нели (Кутанси), 1954, 25 июня, с. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 64—66.

475. ბრძანება სტალინის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერ-სიტეტისადმი. [თბილისის სახ. უნ-ტის ქართული ლიტერატურის ისტორიის კაბინეტისათვის საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის, მეცნიერების დამს. მოღვაწის პროფ. კ. კეკელიძის სახელის მინიჭების შესახებ]. — ხელს აწერს: თბი-ლისის სახ. უნ-ტის რექტორი პროფ. ე. ბურჭულაძე. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 31 მაისი, გვ. 3; ლიტერატურული ძიე-ბანი, ტ. IX, 1955, გვ. 450—451; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიე-რი. თბ., 1965, გვ. 51—52.

Приказ Тбилисскому государственному университету № 435. [О присвоении имени К. Кекелидзе кабинету истории грузинской литературы Тбил. гос. университета]. — Ахалгазр-да сталинели, 1954, 31 мая, с. 3; Литературные разыскания, т. IX, 1955, с. 450—451; В сб.: Крупнейший грузинский уче-ный. Тб., 1965, с. 51—52.

476. გამოფენა ქართული ლიტერატურის კაბინეტში [უნივერ-სიტეტში], მიძღვნილი კ. კეკელიძის დაბადების 75 და სამეც-მოღვაწეობის 50 წლისთავისადმი. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1954, 24 მაისი, გვ. 3; ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 24 მაისი, გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 55.

Выставка в кабинете грузинской литературы [в тбил. гос. ун-те], посвященная 75-летию со дня рождения и 50-летию научной деятельности К. Кекелидзе. — Ахалгазрда комуни-сти, 1954, 24 мая, с. 3; Ахалгазрда сталинели, 1954, 24 мая, с. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 55.

477. გამსახურდია კ. კორნელი კეკელიძე. — დროშა, 1954, № 7, გვ. 11.

Гамсахурдия К. Корнелий Кекелидзе. — Дроша, 1954, № 7, с. 11.

478. გიგინეიშვილი ი. პროფ. კ. კეკელიძე და ქართული ენის საკითხები. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1954, № 7, გვ. 66—70; ლიტერატურული ძიებანი, ტ. IX, 1955, გვ. 432—436.

Гигინейшвили И. Проф. К. Кекелидзе и вопросы грузинского языка. — Комунистури აგრდისავის, 1954, № 7, с. 66—70; Литературные разыскания, т. IX, 1955, с. 432—436.

479. გოგოლაშვილი ვ. საყვარელი მასწავლებელი—ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 24 მაისი, გვ. 2.

Гоголашвили В. Любимый учитель. — Ахалгазრда сталинели, 1954, 24 мая, с. 2.

480. გრიგოლია კ. კორნელი კეკელიძე და საქართველოს ისტორია. [მოხსენება იუბილეზე]. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. IX, 1955, გვ. 436—439; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი, თბ., 1965, გვ. 48—50.

Григолия К. К. Кекелидзе и история Грузии. Доклад на юбилее]. — Литературные разыскания, т. IX, с. 1955, с. 436—439; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 48—50.

481. დადიანი შ. სიტყვა იუბილეზე. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. IX, 1955, გვ. 448—450; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 48—50.

Дадвани Ш. Слово на юбилее К. Кекелидзе. — Литературные разыскания, т. IX, 1966, с. 448—450; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 48—50.

482. დვალიშვილი გ. საყვარელი აღმზრდელი. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 24 მაისი, გვ. 3.

Двалишвили Г. Любимый воспитатель. — Ахалгазრდა сталинели, 1954, 24 мая, с. 3.

483. მენაბდე ლ. პროფესორი კორნელი კეკელიძე. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 24 მაისი, გვ. 2.

Менабде Л. Профессор Корнелий Кекелидзе. — Ахалгазრდა сталинели, 1954, 24 мая, с. 2.

484. რადიანი შ. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — ლიტერატურული გაზეთი, 1954, 25 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 61—63.

Радвани Ш. Выдающийся грузинский ученый. — Литературული გაზეთი, 1954, 25 ივნ., с. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 61—63.

485. სიხარულიძე ქ. მეცნიერების დიდი ამავდარი. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1954, 24 მაისი, გვ. 2.

Сихарулидзе К. Великий труженик науки. — Ахалгазр-
да сталинели, 1954, 24 мая, с. 2.

486. ქილარჯიანი კ. ღვაწლმოსილი მეცნიერი. — სხალგაზრდა
კომუნისტი, 1954, 3 ივლ.,

Киларджиани К. Заслуженный ученый. — Ахалгазрда ко-
мунисти, 1954, 3 июля.

487. შანიძე ა. დამსახურებული მეცნიერი. — ახალგაზრდა
სტალინელი, 1954, 24 მაისი, გვ. 2.

Шанидзе А. Заслуженный ученый. — Ахалгазрда сталине-
ли, 1954, 24 мая, с. 2.

488. შანიძე ა. სიტყვა კ. კეკელიძის იუბილეზე, — ლიტერა-
ტურული ძიებანი, ტ. IX, 1955, გვ. 443—445; კრ-ში: დიდი ქარ-
თველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 42—43.

Шанидзе А. Слово на юбилее К. Кекелидзе. — Литератур-
ные разыскания, т. IX, 1955, с. 443—445; В сб.: Крупнейший
грузинский ученый. Тб., 1965, с. 42—43.

489. ჩიქობავა ა. სიტყვა კ. კეკელიძის იუბილეზე. — ლიტერა-
ტურული ძიებანი, ტ. IX, 1955, გვ. 446—447; კრ-ში: დიდი ქარ-
თველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 45—47.

Чикобава А. Слово на юбилее К. Кекелидзе. — Литера-
турные разыскания, т. IX, 1955, с. 446—447; В сб.: Крупней-
ший Грузинский ученый. Тб., 1965, с. 45—47.

490. ჩიქოვანი მ. დიდი ქართველი მეცნიერი. — კომუნისტი,
1954, 20 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965,
გვ. 56—59.

Чиковани М. Великий грузинский ученый. — Комунисти,
1954, 20 июня, с. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый.
Тб., 1965, с. 56—59.

491. ჩიჯავაძე შ. ღვაწლმოსილი მეცნიერი. — კოლმეურნის
ხმა (თელავი), 1954, 27 ივნ.

Чиджавадзе Ш. Заслуженный ученый. — Колмеурнис хма
(Телави), 1954, 27 июня.

492. წერეთელი გ. სიტყვა იუბილეზე. — ლიტერატურული
ძიებანი, ტ. IX, 1955, გვ. 447—448; კრ-ში: ქართველი მეცნიერი.
თბ., 1965, გვ. 47—48.

Церетели Г. Слово на юбилей. — Литературные разыс-
кания, т. IX, 1955, с. 447—448; В сб.: Крупнейший грузин-
ский ученый. Тб., 1965, с. 47—48.

493. ჭიჭინაძე ლ. დიდი მეცნიერი. — ნორჩი ლენინელი, 1954, 2. ივნ., გვ. 2.
Чичинадзе Л. Великий ученый. — Норчи Ленинели, 1954, 2 июня, с. 2.
494. Абзанидзе Г. На славном посту. — Заря Востока, 1954, 16 июня, В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 47—48.

დაბადების 80 წლისთავი
80 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

495. აბზიანიძე გ. სასიქადულო ქართველი მეცნიერი. — თბილისი, 1959, 8 ივნ., გვ. 3.

Абзанидзе Г. Славный грузинский ученый. — Тбилиси, 1959, 8 июня, с. 3.

496. აღრესი კორნელი კეკელიძის დაბადების 80 წლისთავზე: რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტისაგან. — ლიტერატურული ძიებანი. ტ. XII, 1959, გვ. 1—2.

Адрес на юбилей 80-летию со дня рождения Корнелия Кекелидзе: Из истории Груз. лит-ры им. Руставели. — Литературные разыскания, т. XII, 1959, с. 1—2.

497. აკადემიკოს კ. კეკელიძის დაბადების 80 წლისთავი. — თბილისი, 1959, 25 მაისი.

80-летие со дня рождения академика К. Кекелидзе.

498. აკადემიკოს კ. კეკელიძის იუბილე. — ახალგაზრდა კომუნისტი 1959, 26 მაისი, გვ. 4.

Юбилей акад. К. Кекелидзе. — Ахалгазрда комунисти, 1959, 26 мая, с. 4.

499. აკადემიკოსი კორნელი კეკელიძე. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XII, 1959, გვ. 3—7.

Академик Корнелий Кекелидзе. — Литературные разыскания, т. XII 1959, с. 3—7.

500. ბარამიძე ა. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — კომუნისტი, 1959, 7 ივნ., გვ. 2; მეცნიერება და ტექნიკა, 1959, № 8, გვ. 8—10.

Барамидзе А. Выдающийся грузинский ученый. — Комунисти, 1959, 7 июня, с. 2; Мещниерсба да техника, 1959, № 8, с. 8—10.

501. ბარამიძე ა. კორნელი კეკელიძის ცხოვრება და სამეცნიერო მოღვაწეობა. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1959, გვ. 1. ფ. პორტრ.; საიუბილეო კრებული. კორნელი კეკელიძის 80 წლის თავის აღსანიშნავად. თბ., 1959, გვ. 1—21; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 5—37.

Барамидзе А. Жизнь и научная деятельность К. С. Кекелидзе. Тб., Изд-во АН ГССР, 1959, 30 с. 1 л. портр.; Юбилейный сборник. К 80-летию со дня рождения Корнелия Кекелидзе; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 5—37.

502. ბურნაძე ს. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — საბჭოთა ოსეთი, 1959, 18 აპრ.

Бурнадзе С. Выдающийся грузинский ученый. — Сабчота ოსეთი, 1959, 18 აპრ.

503. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — საბჭოთა ხელოვნება, 1959, № 6, გვ. 78.

Выдающийся грузинский ученый. — Сабчота ხელოვნება, 1959, № 6, с. 78.

504. კორნელი კეკელიძე. — ლაპარაკობს თბილისი, 1959, 5 ივნ., გვ. 2.

Корнелий Кекелидзе. — Лапарაკობს Тбилиси, 1959, 5 июня, с. 2.

505. კორნელი კეკელიძის დაბადებიდან 80 წლისთავის იუბილე. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1959, 22 ივნ., გვ. 2; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 67—68.

Юбилей 80-летию со дня рождения Корнелия Кекелидзе. — Ахალგაზრდა სტალინელი, 1959, 22 июня, с. 2; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 67—68.

506 კორნელი კეკელიძის იუბილე. — ლიტერატურული გაზეთი, 1959, 12 ივნ.

Юбилей Корнелия Кекелидзе. — Литერატურული გაზეთი, 1959, 12 июня.

507. კორნელი კეკელიძისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კრებული. (საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს პროფესორ კორნელი სამსონის ძე კეკელიძეს დაბადების 80 წლისთავის აღსანიშნავად. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა 1959). (ქრონიკ. ცნობა). — ახალგაზრდა სტალინელი, 1959, 27 ნოემბრ., გვ. 4.

Юбилейный сборник, посвященный К. Кекелидзе. [Академику Академии наук Грузинской ССР заслуженному деятелю науки профессору Корнелию Самсоновичу Кекелидзе 80-летию со дня рождения. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1959]. — Ахалгазрда сталинели, 1959, 27 ноября, с. 4.

508. ლეონიძე გ. კალბით, ლერწმით, ფრთით, დაწერილი. ვუძღვნი აკად კ. კეკელიძეს. [ლექსი]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1959, 3 ივლ., გვ. 1.

Леонидзе Г. Написанное пером, тростником. Посвящаю акад. К. Кекелидзе. [Стихотворение]. — Литератури გაზეთი, 1959, 3 ივლ., ს. 1.

509. მეზაბდე ლ. დიდი ქართველი მეცნიერი, — ახალგაზრდა სტალინელი 1959, 22 ივნ., გვ. 2.

Менабде Л. Великий грузинский ученый. — Ахалгазრდა сталинели, 1959, 22 ივნ., ს. 2.

510. მიქუბა ბ. კორნელი კეკელიძე. — აფსნი ყაფშ, 1959, 21 ოქტ-

მიკუბა Б. Корнелий Кекелидзе. — აღსნი ყაფშ, 1959, 21 ოქტ.

511. ონიანი შ. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — საბჭოთა ხელოვნება, 1956, № 6, გვ. 78; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 99—101.

Онiani Ш. Выдающийся грузинский ученый. — საბჭოთა ხელოვნება, 1959, № 6, ს. 78; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, ს. 99—101.

512. რუხაძე ტ. ღვაწლმოსილი მეცნიერი. — ლიტერატურული გაზეთი, 1959, 1 მაისი, გვ. 2.

Рухадзе Т. Заслуженный ученый. — Литერатури გაზეთი, 1959, 1 მაისი, ს. 2.

513. სანიკიძე ქ. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — სტალინელი, (ქუთაისი) 1959, 20 ივნ., გვ. 3.

Саникидзе К. Выдающийся грузинский ученый. — Сталиნელი, (Кутаиси) 1959, 20 ივნ., ს. 3.

514. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს, მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს, პროფესორ კორნელი სამსონის ძე კეკელიძეს. დაბადების 80 წლისთავის აღსანიშნავად. საიუბილეო კრებული. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1959. 492 გვ.

კ. კეკელიძის შესახებ: ა. ბარამიძე. კორნელი კეკელიძის ცხოვრება და სამეცნიერო მოღვაწეობა, გვ. 1—22; კ. გვანასუფიძის. კორნელი კეკელიძე, გვ. 89—91; ა. გაწერელია. კორნელი კეკელიძე, გვ. 93—95; ა. გვახარია. ქართულ-აღმოსავლური ლიტერატურული ურთიერთობის ზოგიერთი საკითხი აკად. კ. კეკელიძის შრომებში, გვ. 97—109; კ. გრიგოლია. კორნელი კეკელიძე და ქართული ისტორიოგრაფია, გვ. 111—118; ლ. მენაბდე. ქართული აგიოგრაფიის შესწავლის ისტორიიდან, გვ. 233—245; რ. მიმინოშვილი. კორნელი კეკელიძე—ქართულ-ბერძნული ლიტერატურული ურთიერთობის დიდი მკვლევარი, გვ. 263—276; ქ. სიხარულიძე, კორნელი კეკელიძე და ქართული ხალხური შემოქმედების საკითხები, გვ. 305—319; ი. სურგულაძე. კორნელი კეკელიძე და ქართული სამართლის ისტორიის საკითხები, გვ. 321—322, ჯიბლაძე გ. ქართული ფილოლოგიის პატრიარქი, გვ. 425—449; ა. კასრაძე, კ. კეკელიძის შრომების ბიბლიოგრაფია, გვ. 453—490.

Академику Академии наук ГССР, заслуженному деятелю науки, профессору Корнелию Самсоновичу Кекелидзе. К 80-летию со дня рождения. Юбилейный сборник. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1959. 492 с.

О К. Кекелидзе: А. Барамидзе. Корнелий Кекелидзе. Жизнь и научная деятельность, с. 1—22; К. Гамсахурдиа. Корнелий Кекелидзе, с. 37—91; А. Гацерелия. Корнелий Кекелидзе, с. 93—95; А. Гвахарია. Некоторые вопросы грузинско-восточных литературных отношений в трудах акад. К. Кекелидзе, с. 97—109; К. Григолия. Корнелий Кекелидзе и грузинская историография, с. 111—118; Менабде Л. Из истории изучения грузинской агиографии, с. 233—245; Р. Миминишвили. Корнелий Кекелидзе — большой исследователь грузинско-греческих литературных отношений, с. 263—276; К. Сихарулидзе. Корнелий Кекелидзе и вопросы грузинского народного творчества, с. 305—319; И. Сургуладзе. Корнелий Кекелидзе и вопросы истории грузинского права, с. 321—332; Г. Джибладзе. Патриарх грузинской филологии, с. 425—449; А. Касрадзе. Библиография трудов К. Кекелидзе, с. 453—490.

515. ქავთარაძე ი. კორნელი კეკელიძე და ქართული ენის ისტორიის საკითხები. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XIV, 1962, გვ. 161—173.

Кавтарадзе И. Корнелий Кекелидзе и вопросы истории грузинского языка. — Литературные разыскания, 1962, с. 161—173.

516. ჭიჭოძე ბ. ღვაწლმოსილი მეცნიერი. — საბჭოთა აჭარა, 1959, 3 ივნ.

Кикодзе Б. Заслуженный ученый. — Сабчота аджара, 1959, с. 3 июня.

517. შამათავა ო. მადლიერების გრძნობით. [სოხუმში ჩატარებული საიუბილეო საღამოს შესახებ]. — საბჭოთა აფხაზეთი, 1959, 21 ოქტ., გვ. 4.

Шаматава О. С чувством благодарности [Об юбилейном вечере Корнелия Кекелидзе в Сухуми]. — Сабчота абхазети, 1959, 21 окт., с. 4.

518. შანიძე ა. დამსახურებული მეცნიერი. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1959, 24 მაისი.

Шанидзе А. Заслуженный ученый. — Ахалгазრდა сталинели, 1959, 24 мая.

519. ჩიჯავაძე შ. უხუცესი მეცნიერი. — ლენინური გზით (ყვარელი), 1959, 9 ივლ; კოლმეურნის ხმა (თელავი), 1959, 10 ივნ.

Чиджавадзе Ш. Старейший ученый. — Лениური გზით (Кварели), 1959, 9 июля; Колмеურნის ხმა (Телавი), 1959, 10 июня.

520. ცაიშვილი ს. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — სახალხო განათლება, 1959, 10 ივნ., გვ. 3.

Цаишвили С. Выдающийся грузинский ученый. — Сахალხო განათლება, 1959, 10 июня, с. 3.

521. ცნობა კ. კეკელიძის სოფ. ტობანიერის (ვანის რ.) კოლმეურნეობის სამატიო წევრად არჩევის შესახებ. მეგობრული შარჯი გ. ფირცხალავასი. — ნიანგი, 1959, № 14; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 102.

Об избраннии К. Кекелидзе почетным членом с Тобаниერი (Ванского р-на), Дружеский шарж Г. Пирцхалава. — ნიანგი, 1959, № 14; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 102.

522. ჭიჭინაძე ლ. თქვენი მეგვლეს იუბილე. — ნორჩი ლენინელი, 1959, 12 ივნ., გვ. 2.

Чичинадзе Л. Юбилей вашего поздравителя. — Норჩი ленинели, 1959, 12 июня, с. 2.

523. ჯაყელი ს. კორნელი კეკელიძე. — ახალგაზრდა კომუნისტები, 1959, 9 ივნ., გვ. 3.

Джакели С. Корнелий Кекелидзе. — Ахалгазრда комунисти, 1959, 9 июня, с. 3.

524. ჯიბლაძე გ. ქართული ფილოლოგიის პატრიარქი. — მნათობი, 1959, № 7, გვ. 156—165, წგ-ში: საიუბილეო კრებული. კ. კეკელიძის დაბადების 80 წლისთავის აღსანიშნავად. თბ., 1959, გვ. 425—449; კრიტიკული ეტიუდები, IV, 1963, გვ. 495—531.

Джибладзе Г. Патриарх грузинской филологии. — Мнათобы, 1959, № 7, с. 156—165; В кн.: Юбилейный сборник. К 80-летию со дня рождения К. Кекелидзе. Тб., 1959, с. 425—449; Критические этюды, IV, 1963, с. 495—531.

525. აბზიანიძე გ. Выдающийся грузинский ученый. — Литературная Грузия, 1959, № 7, с. 66—67.

526. Барамидзе А. Большой ученый. — Вечерний Тбилиси, 1959, 28 мая, с. 2.

527. Богомолов И. Маститый ученый. — Молодой сталинец, 1959, 18 апр., с. 2.

528. Вечер, посвященный юбилею академика К. Кекелидзе. — Советская Абхазия, 21 окт., с. 4.

529. Шანიძე ა. Выдающийся ученый современности. — Заря Востока, 1959, 7 июня, с. 3; კრ-ში დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 91-96.

530. Юбилей академика К. Кекелидзе. — Молодой сталинец, 1959, 26 мая, с. 4.

531. Юбилей К. С. Кекелидзе. — Вечерний Тбилиси, 1959, 26 мая, с. 4.

532. Меликсет-Бек Л. Корнелий Кекелидзе. — Советакан Вростან, 1959, 7 июня, с. 3.

533. Le 80 anniversaire de l'academicien Korneli Kekelidze. —Revue de Kartvelologie, vol. VI-VII, 1959, p. 147.

დაბადების 85 წლისთავი
85 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

534. ბარამიძე ა. ჩვენი მწერლობის დიდი მკვლევარი. — წგ-ში: ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. IV, თბ., „მეცნიერება“, 1964, გვ. 207—275.

Барамидзе А. Великий исследователь грузинской письменности.—В сб.: Очерки по истории Грузии. IV. Тб., «Меридიანი», 1964, с. 207—275.

535. დარჩია ბ. მეცნიერის სოფელში [აკად. კ. კეკელიძის დაბადების 85-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სხდომა სოფ. ტობანიერში]. — თბილისი, 1964, 19 ივნ.

Дарчия Р. В селе ученого. [Научное заседание посвященное к 85-летию со дня рождения акад. К. Кекелидзе в селе Тобаннери]. — Тбилиси, 1964, 19 июня,

536. დიდი მეცნიერის სახე [აკად. კ. კეკელიძის ქანდაკება შესრ. რ. გვაზავას მიერ]. — თბილისი, 1964, 25 მაისი.

Образ большого ученого. [Памятник К. С. Кекелидзе, выполненный Робертом Гвазава]. — Тбилиси, 1964, 25 мая.

537. თბილისის სახ. უნივერსიტეტის მე-8 სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი აკადემიკოს კორნელი კეკელიძის დაბადების 85 წლისთავისადმი. 25—29 მაისი 1964 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1964. 46 გვ.

8-ая научная сессия Тбилисского гос. университета, посвященная 85-летию со дня рождения акад. К. С. Кекелидзе 25—29 мая 1964 г. План работы и тезисы докладов. Тб., 1964. 46 с.

538. შეძველია კ. აკადემიკოსი კორნელი კეკელიძე. — ქუთაისი, 1964, 18 აპრ., გვ. 3.

Медзველია К. Академик Корнелий Кекелидзе. — Кутаиси, 1964, 18 апр., с. 3.

539. მიძღვნა აკადემიკოს კ. კეკელიძეს [თბილ. სახ. უნ-ტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის VIII სამეც. სესია. საინფ. ცნობა]. — სახალხო განათლება, 1964, 24 ივნ.

Посвящена акад. К. Кекелидзе. [VIII научная сессия филологического фак-та Тбил. гос. ун-та Информац. сообщение]. — Сахалхо განათლება, 1964, 24 июня.

540. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის XXIV სამეცნიერო სესია. 2—3 აპრილი, 1964 წ. მიძღვნილი აკად. კორნელი კეკელიძის დაბადების 85 წლისთავისადმი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1964. 21 გვ.

XXIV научная сессия института истории грузинской литературы им. Руставели. 2—3 апр., 1964 г. посвящ. 85-летию

სო დნა როჯდენი აკად. კორნელია კეკელიძე. პლან რაბოტი/ი
თეზისი დოკლადოვ. ტბ., იზდ-ვო ან გსსრ, 1964. 21 წიკვენული

541. სამეცნიერო სხდომა. [კ. კეკელიძის დაბადებობის 85
წლისთავისადმი მიძღვნილი სხდომა სოფ. ტობანიერში] — ლიტერ-
რატურული საქართველო, 1964, 26 ივნ.

Научное заседание [Посвященное к 85-летию со дня
рождения К. Кекелидзе в селе Тобаниери]. — Литературуლი
საკართველო, 1964, 26 ივნია,

542. ტყემალაძე ლ. ქართველი ერის დიდი მოჭირნახულე. —
ჭიათურის მალაროელი, 1964, 18 აპრ.,

Ткемаладзе Л. Большой деятель грузинского народа. —
ჩნატურის მაგაროელი, 1964, 18 აპრ.

543. ქართული ლიტერატურის გამოჩენილი მკვლევარი.
[კ. კეკელიძის სსოენისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია სოფ.
ტობანიერში]. — დროშა (წყალტუბო და მაიაკოვსკი). 1964, 9 ივლ.

Выдающийся исследователь грузинской литературы. [На-
учная сессия, посвященная памяти К. Кекелидзе в селе То-
баниери]. — დროშა [Цхалტუბო და მაიაკოვსკი], 1964, 9 ივნია.

544. ჭარხალაშვილი ს. აკადემიკოს კორნელი კეკელიძის შრობ-
ლიურ სოფელში [სამეცნიერო სხდომა სოფ. ტობანიერში]. — ქუ-
თაისი, 1964, 23 ივნ., გვ. 3.

Чархалашвили С. В родной деревне акад. Корнелия Ке-
келидзе. [Научное заседание в с. Тобаниери]. — კუთაისი,
1964, 23 ივნია, ს. 3.

დაბადებიდან 90 წლისთავი
90 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

545. ბურკაძე ს. მარად უქცნობი. — განთიადი (ვანი), 1969,
17 აპრ.

Буркадзе С. Вечно неувядаемый. — განთიადი (ვანი).
1969, 17 აპრ.

546. გორგაძე ც. დიდი მეცნიერი. [კ. კეკელიძის დაბადების 90
წლისთავის გამო] — ჭიათურის მალაროელი, 1969, 18 აპრ.,

Горгадзе Ц. Великий ученый. — ჩნატურის მაგაროელი,
1969, 18 აპრ.

547. კიკვაძე ა. კორნელი კეკელიძე. — საბჭოთა აფხაზეთი,
1969, 18 აპრ., გვ. 4.

Киквадзе А. Корнелий Кекелидзе. — Сабчота ხელოვნება, 1969, 18 აპრ., ს. 4.

548. მიქაძე გ. ქართული მეცნიერების დიდი მოამბე. — საბჭოთა ოსეთი, 1969, 18 აპრ., გვ. 4.

Микадзе Г. Большой труженик грузинской науки. — Сабчота Осети, 1969, 18 აპრ., ს. 4.

549. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის XXIX სამეცნიერო სესია. მიძღვნილი აკადემიკოს კორნელი კეკელიძის დაბადების 90 წლისთავისადმი. 29—30 აპრ. 1969 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1969. 17 გვ.

შინაარსი: ცაიშვილი ს. კეკელიძე რუსთაველოლოგი; ონიანი შ. კ. კეკელიძე და ძველი ქართული პოეზიის ზოგიერთი საკითხი

XXIX научная сессия института истории грузинской литературы им. Руставели. Посвященная 90-летию со дня рождения акад. Корнелия Кекелидзе. 29—30 апр. 1969 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1969. 17 с.

Содержание: Цаишвили С. Кекелидзе Руставелолог. Онииани Ш. К. Кекелидзе и некоторые вопросы древнегрузинской поэзии.

550. სანიკიძე ქ. დიდი მეცნიერი და მასწავლებელი. — ქუთაისი, 1969, 30 აპრ., გვ. 3.

Саникидзе К. Великий ученый и педагог. — Кутаиси, 1969, 30 აპრ., ს. 3.

551. სიხარულიძე ქ. მარად ცოცხალი. — საქართველოს ქალი, 1969, № 4, გვ. 16.

Сихарулидзе К. Вечно живой. — Сакартвелოს კალი, 1969, № 4, ს. 16.

552. სორდია ე. ლიტერატურის ისტორიის მამამთავარი. — განთიადი (ვანი), 1969, 17 აპრ.

Сордиа Ж. Родоначальник истории литературы. — Гантиади, (Вани), 1969, 17 აპრ.

553. ტექსტოლოგიის საკითხები. I. ეძღვნება კორნელი სამსონის ძე კეკელიძის დაბადების 90 წლისთავს. თბ., „მეცნიერება“, 1970. 225 გვ. (საქართველოს სსრ მეცნ. აკადემია. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინ-ტი).

კ. კეკელიძის შესახებ: ს. ყუბანეიშვილი. აკად. კორნელი კეკელიძის პუბლიკაციები.

Вопросы текстологии. I. Посвящается 90-летию со дня рождения Корнелия Самсоновича Кекелидзе. Тб., «Мещниереба», 1970. 225 с. (Акад. наук Груз. ССР. Ин-т истории груз. лит-ры им. Руставели).

О К. Кекелидзе: С. Кубанейшвили. Публикации акад. Корнелий Кекелидзе.

554. ფარულავა გ. პატრიარქი. — ლიტერატურული საქართველო, 1969, 1 აგვ., გვ. 2.

Парулава Г. Патриарх. — Литературиლი საქართველო, 1969, 1 ავგ., ს. 2.

555. ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია, მიძღვნილი კ. კეკელიძის დაბადების 90 წლისთავისადმი. 21—23 ოქტომბერი 1969. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1969. 12 გვ.

Научная конференция студентов филологического факультета, посвященная 90-летию со дня рождения К. Кекелидзе. 1969 г. 21—23 октября. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1969. 12 с.

დაბადების 95 წლისთავი

95 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

556. ბარამიძე რ. აკად. კ. კეკელიძის ჰიპოთეზების მეცნიერული საფუძვლები. — კრ-ში: ჟურნალისტიკის თეორიისა და ისტორიის საკითხები, IV, 1975, გვ. 413—417.

Барамидзе Р. Научные основы гипотез акад. К. С. Кекелидзе. — В сб.: Вопросы теории и истории журналистики, IV, 1975, с. 413—417.

557. გამეზარდაშვილი დ. დიდი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის სახელოვანი გზა. — კრ-ში: ჟურნალისტიკის თეორიისა და ისტორიის საკითხები, IV, 1975, გვ. 383—402.

Гамезардашвили Д. Славный путь ученого и общественного деятеля. — В сб.: Вопросы теории и истории журналистики, IV, 1975, с. 383—402.

558. მენაბდე ლ. აკად. კ. კეკელიძე და საზღვარგარეთელი ქართველოლოგია. — კრ-ში: ჟურნალისტიკის თეორიისა და ისტორიის საკითხები, IV, 1975, გვ. 403—412.

Менабде Л. Акад. К. С. Кекелидзе и зарубежная карто-
логия. — В сб.: Вопросы теории и истории журналистики,
IV, 1975, с. 403—412.

საქართველოს
საბჭოთაო
კომუნისტური
პარტიის
ცენტრალური
კომიტეტი

გარდაცვალება და დაკრძალვა

СМЕРТЬ И ПОХОРОНЫ

559. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და მინისტრთა საბჭოსაგან. [განცხადება კ. კეკელიძის გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1962, 9 ივნ., გვ. 1; ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 1;

От Центрального комитета КП Грузии, Президиума Верховного Совета и Совета Министров Грузии. [Извещение о кончине выдающегося ученого К. С. Кекелидзе]. — Коммунисти, 1962, 9 июня, с. 1; Заря Востока, 1962, 9 июня, с. 1.

560. აკადემიკოს კ. ს. კეკელიძის დაკრძალვის მომწუბობი კომისიის შექმნის შესახებ. — კომუნისტი, 1962, 10 ივნ., გვ. 1; Заря Востока, 1962, 9 июня, с. 1

Об образовании комиссии по организации похорон академика К. С. Кекелидзе. — Коммунисти, 1962, 10 июня, с. 3; Заря Востока, 1962, 9 июня, с. 1.

561. აკადემიკოს კ. ს. კეკელიძის დაკრძალვის მომწუბობი კომისისაგან. — კომუნისტი, 1962, 10 ივნ., გვ. 1; Заря Востока, 1962, 10 июня, с. 3.

От комиссии по организации похорон академика К. С. Кекелидзе. — Коммунисти, 1962, 9 июня, с. 1; Заря Востока, 1962, 10 июня, с. 3.

562. აკადემიკოსი კორნელი კეკელიძე. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1962, 10 ივნ., გვ. 3; თბილისი, 1962, 11 ივნ., გვ. 3; საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზ-რივ მეცნ. განყ-ბის მოამბე, 1962, № 2, გვ. 257—259; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 105—107; Заря Востока, 1962, 10 июня, с. 3; Вечерний Тбилиси, 1962, 10 июня, с. 3; Литературная газета, 1962, 14 июня, с. 4. ხელმოწერა: თბილისის სახ. უნივერსიტეტი, საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირი. რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი.

Академик Корнелий Кекелидзе [Некролог]. — Коммунисти, 1962, 10 июня, с. 3; Тбилиси, 1962, 11 июня, с. 3; Сообщения

Отд. общ. наук АН ГССР, 1962, № 2, с. 257—259; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 105—107; Заря Востока, 1962, 14 июня, с. 3; Вечерний Тбилиси, 1962, 10 июня, с. 3; Литературная газета, 1962, 14 июня, с. 4. — Подписи: Тбилисский гос. университет, Академия наук Груз. ССР, Союз советских писателей Грузии, Институт грузинской литературы им. Руставели.

563. აკადემიკოსი კორნელი კეკელიძე. [ნეკროლოგი]. — ხელნაწერთა ინსტიტუტის მოამბე, 1962, № 4, გვ. 7—9;—კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 165—168.

Академик Корнелий Кекелидзе. [Некролог]. — Известия Ин-та рукописей, 1962, № 4, с. 7—9;—В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 165—168.

564. კორნელი კეკელიძე [ნეკროლოგი]. — ლიტერატურული ძიებანი, ტ. XIV, 1963, გვ. 5—15.

Корнелий Кекелидзе [Некролог]. — Литературные разыскания, т. XIV, 1963, с. 5—15.

565. დიდი მეცნიერი და მოქალაქე. (ნეკროლოგი). — თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., გვ. 2. — ხელმოწერა: თბილისის სახ. უნივერსიტეტი, საქ. სსრ მეცნ. აკადემია, საქ. საბჭოთა მწერლების კავშირი, რუსთაველის სახ. ქართული ლიტერატურის ინ-ტი.

Большой ученый и гражданин. [Некролог]. — Тбилисисс университет, 1962, 16 июня, с. 2. — Подписи: Тбилисский гос. ун-т, Академия наук Груз. ССР, Союз советских писателей Грузии, Ин-т истории грузинской лит-ры им. Руставели.

566. სამგლოვიარო განცხადებები. თბილისის სახ. უნივერსიტეტის, საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის პრეზიდიუმის, საქ. მწერალთა კავშირის პრეზიდიუმისა. — კომუნისტი, 1962, 9 ივნ., გვ. 3;

Траурные объявления. Тбилисского гос. университета, Президиума Академии наук Груз. ССР, Президиума Союза писателей Грузии. — Комунისტი, 1962, 9 июня, с. 3; Заря Востока, 1962, 9 июня, с. 3.

567. სამგლოვიარო განცხადებები [კერძო პირთა]. — თბილისი, 1962, 10—12 ივნ.

Траурные объявления [частных лиц]. — Тбилиси, 1962, 10—12 июня.

568. აკადემიკოს კორნელი კეკელიძის დაკრძალვა. — კომუნისტი, 1962, 13 ივნ., გვ. 3; თბილისი, 1962, 13 ივნ., გვ. 3; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1962, 14 ივნ., გვ. 3; თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., გვ. 2; Заря Востока, 1962, 13 июня, с. 1; Молодежь Грузии, 1962, 14 июня, с. 1.

Похороны академика К. С. Кекелидзе. — Комунисти, 1962, 13 июня, с. 3; Тбилиси, 1962, 13 июня, с. 3; Ахалгазრда კომუნისტი, 1962, 14 ივნ., გვ. 3; Тბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., გვ. 2; Заря Востока, 1962, 13 июня, с. 1; Молодежь Грузии, 1962, 14 июня, с. 1.

569. აკადემიკოს კ. ს. კეკელიძის სსოვნის უკვდავოვად შესახებ. [საქ. სსრ მინისტრთა საბჭოს გადაწყვეტილება]. — კომუნისტი, 1962, 9 ივნ., გვ. 1; თბილისი, 1962, 12 ივნ., გვ. 1; ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 1; თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., გვ. 2; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 109.

Об увековечении памяти академика К. С. Кекелидзе. [Постановление Совета Министров ГССР]. — Комунисти, 1962, 9 июня, с. 1; Тбилиси, 1962, 12 июня, с. 1; Литературული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 1; Тბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., გვ. 2; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 109.

570. აბაშიძე ი. ქართული ფილოლოგიის მამა. — კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3; მისივე: სიტყვები, გზები, სახეები. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1971, გვ. 121—123; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 134—137.

Абашидзе И. Отец грузинской филологии. — Комунисти, 1962, 12 июня, с. 3. Его же; Речи, пути, образы. Тб., «Сაბჭოთა საქართველო», 1971, с. 121—123. — В сб.: Крупнейший грузинский ученый, Тб., 1965, с. 134—137.

571. ამას ამბობენ მსოფლიო მეცნიერები. [აკად. ვ. ლატიშევის, ბელგიელი პროფ. პ. პეტერსის, აკად. ნ. მარის და პროფ. ა. დმიტრიევსკის გამონათქვამები კ. კეკელიძის შესახებ]. — კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3.

Говорят ученые мира. [Высказывания акад. В. Латышева, Бельгийского проф. П. Пестерса, акад. Н. Марра и проф. А. Дмитриевского о К. Кекелидзе]. — Комунисти, 1962, 12 июня, с. 3.

572. ბარამიძე ა. ძვირფასი მასწავლებელი. [სიტყვა დაკრძალვაზე]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 3.

Барамидзе А. Дорогой учитель. [Слово на похоронах]. — Литературиლი გაზეთი, 1962, 15 ივნ., ს. 3.

573. ბარამიძე რ. ღვაწლმოსილი მეცნიერი. — სახალხო განათლება, 1962, 13 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 172—174.

Барамидзе Р. Заслуженный ученый. — Сахალხო განათლება, 1962, 13 ივნ., ს. 3. В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 172—174.

574. ბერულავა ხ. მხოლოდ თაყვანი, საქართველოს ხალხო! კ. კეკელიძის ხსოვნას. [ლექსი]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 3.

Берулава Х. Только Поклон, народ Грузии! Памяти К. Кекелидзе. — Литературиლი გაზეთი, 1962, 15 ივნ., ს. 3.

575. ბოლნისის ძეგლთან. [კ. კეკელიძე და გ. ლეონიძე სტუმრად ბოლნისში 1961 წ.]. — თბილისი, 1962, 13 ივნ., გვ. 3, პორტრ.

У памятника Болниси. [К. Кекелидзе и Г. Леонидзе в гостях Болниси в 1961 г.]. — Тბილისი, 1962, 13 ივნ., ს. 3, с портр.

576. ბოცვაძე ი. დიდი ქართველი მეცნიერი. — საბჭოთა აკარა, 1962, 12 ივნ., გვ. 3., კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 168—172.

Боцвадзе И. Великий грузинский ученый. — საბჭოთა აკარა, 1962, 12 ივნ., ს. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 168—172.

577. გამეზარდაშვილი დ. საამაყო მასწავლებელი. — კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3. კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 148—149.

Гамезардашвили Д. Славный ученый. — Кომუნისტი, 1962, 12 ივნ., ს. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 148—149.

578. გამსახურდია კ. კორნელი კეკელიძე. — ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 2; დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 139—144.

Гамсахурдия К. Корнелий Кекелидзе. — Литერатуриლი გაზეთი, 1962, 15 ივნ., ს. 2; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 139—144.

579. გაწერელია ა. ქართული მეცნიერების პატრიარქი. ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 3. კრ-ში: დიდი ქართული მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 144—146.

Гацерелиа А. Патриарх грузинской науки. — Литератури газети, 1962, 15 ივნ., ს. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 144—146.

580. გოგოსაშვილი ე. დიდი მეცნიერი. — კოლმეურნე (სილბალი), 1962, 15 ივნ.

Гогосашвили Е. Великий ученый. — Колмеурне (Сигнаги), 1962, 15 ივნ.

581. დიდი მეცნიერის ხსოვნას. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3.

Памяти большого ученого. — Ахалгазრда комунисти, 1962, 12 ივნ., ს. 3.

582. დოლიძე ი. დიდი მეცნიერი და მოქალაქე. — მნათობი, 1962, № 7, გვ. 160—163.

Долидзе И. Большой ученый и гражданин. — Мნათობი, 1962, № 7, с. 160—163.

583. დოლიძე ი. სიბრძნისმეტყველი მოძღვარი. [სიტყვა, წარმოთქმული კ. კეკელიძის დაკრძალვაზე]. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზ-რივ მეცნ. განუ-ბის მოამბე, 1962, № 2, გვ. 260—261.

Долидзе И. Мудрый наставник. [Речь на похоронах К. Кекелидзе]. — Вестник Отд. общ. наук АН Груз. ССР, 1962, № 2, с. 260—261.

584. იმედაშვილი გ. და ლოლაშვილი ი. დიდი მეცნიერი. — ლიტერატურული გაზეთი 1962, 15 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 158—161.

Имедашвили Г. и Лолашвили И. Большой ученый. — Литератури газети, 1962, 15 ივნ., ს. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 158—161.

585. ისტორიის ცოცხალი მოწმენი. [აკად. კ. კეკელიძის პირადი ბიბლიოთეკის ხელნაწერთა ინსტიტუტისათვის გადაცემის შესახებ]. — თბილისი, 1962, 3 ოქტ., გვ. 3.

Живые свидетели истории. [О передаче личной библиотеки акад. К. С. Кекелидзе Институту рукописей]. — Тбилиси, 1962, 3 окт. с. 3.

586 კ. კეკელიძე ბავშვებთან თემის ხეობაში (ახალქალაქი) — კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3.

К. С. Кекелидзе с детьми в ущелье Тедзами (Ахалкалаки). — Комунисти, 1962, 12 июня, с. 3.

587. ლეონიძე გ. გვირგვინი მსოფლიანთა და მაგალითი... — კომუნისტი, 1962, 10 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 132—134.

Леонидзе Г. «Венец старцев и пример для отроков»... — Комунисти, 1962, 10 июня, с. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 132—134.

588. მეგრელიძე ი. ბრწყინვალე მეცნიერის ცხოვრების გზა. — ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 3—4; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 161—164.

Мегрелидзе И. Жизненный путь блестящего ученого. — Литературиლი გაზეთი, 1962, 15 ივნ., ს. 3—4; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 161—164.

589; მენაბდე ლ. სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებშიც. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 150—152.

Менабде Л. И в последние дни жизни. — Тбилиსის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., ს. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 150—152.

590. მიქაძე გ. დიდი ქართველი მეცნიერი. — სოფლის ცხოვრება, 1962, 12 ივნ. გვ. 3.

მიკაძე გ. Большой грузинский ученый. — Соплис ცხოვრება, 1962, 12 ივნ., ს. 3.

591. მიქაძე გ. ქართული მეცნიერების სიამაყე. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1962, № 7, გვ. 6—8; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 175—180.

მიკაძე გ. Гордость грузинской науки. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1962, № 7, ს. 6—8. В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 175—180.

592. მუსხელიშვილი ნ. უკვდავი აზრის სვეტიცხოველი. — კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 129—132.

მუსხელიშვილი ნ. Животворящий столп бессмертной мысли. — Комунисти, 1962, 12 ივნ., ს. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, 129—132.

593. რუხაძე ტ. დავაწმომოსილი. — კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3. კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 150.

Рухадзе Т. Заслуженный. — Комунисти, 1962, 12 ივნისი, ს. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 150.

594. ურუშაძე აკ. მისი შრომები ცოცხლობენ... მეცნიერები [დ. მ. ლენგი, მინორსკი, რ. სტივენსონი და მერსიე] აკად. კ. კეკელიძის შესახებ. — კომუნისტი, 1962, 10 ივლ., გვ. 4. კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965 გვ. 181—184.

Урушадзе А. Его труды живут... Иностранные ученые [Д. М. Ленг, Минорский, Р. Стивенсон и Мерсье] об акад. К. Кекелидзе. — Комунисти, 1962, 10 июля, с. 4; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 181—184.

595. ფარულავა გრ. ქართული მწერლობის ქომაგი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ. გვ. 3.

Парулава Г. Защитник грузинской литературы. — Тбилисисე უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნისი, ს. 3.

596. ფურცხვანიძე შ. კორნელი კეკელიძე. ფოტოკომპოზიცია. — ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნ., გვ. 2.

Пурцхვანიძე Ш. Корнелий Кекелидзе. Фотокомпозиция. — Литერატურული გაზეთი, 1962, 15 ივნისი, ს. 2.

597. ქართული სამართლის ისტორიის დიდი მკვლევარი. — საბჭოთა სამართალი, 1962, № 3, გვ. 94—96.

Большой исследователь истории грузинского права. — Сабчოთა სამართალი, 1962, № 3, ს. 94—96.

598. ქურდაძე მ. უკვდავების მდინარე იყო. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., გვ. 2.

Курдаძე М. Был рекой бессмертия. — Тбилиსისე უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნისი, ს. 2.

599. შანიძე აკ. ჩვენი სამშობლოს დიდი მოჭირნახულე. — კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3.

Шаниძე А. Большой деятель нашей родины. — Комунисти, 1962, 12 ივნისი, ს. 3.

600. შარაძე გ. მოწინავეთა რიგებში ყოფნას მოგვიწოდებდა. [სიტყვა დაკრძალვაზე]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 122—123.

Шарадзе Г. Призывал быть в передовых рядах. [Речь на похоронах]. — Тбилиსისე უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნისი, ს. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 122—123.

601. ჩვენი სამშობლოს დიდი შვილი. — დროშა 1962 № 7, გვ. 8, Великий сын нашей родины. — Дроша, 1962, № 7, с. 8.

602. ცაიშვილი ს. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — თბილისი, 1962, 11 ივნ., გვ. 3; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 154—157.

Цаишвили С. Выдающийся грузинский ученый. — Тбилиси, 1962, 11 июня, с. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 154—157.

603. ხუციშვილი ს. ოლიმპიელის სიმშვიდით გადმოსცემდა, — თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 16 ივნ.; გვ. 2; კრ-ში; დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 153—154.

Хуцишвили С. Передавал олимпийским спокойствием. — Тбилисис университетი, 1962, 16 июня, с. 2; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 153—154.

604. ჯიბლაძე გ. უკანასკნელი სიტყვა კორნელი კეკელიძეს. — ცისკარი, 1962 № 7, გვ. 100—101; კრ-ში: დიდი ქართველი მეცნიერი. თბ., 1965, გვ. 146—148.

Джибладзе Г. Последнее слово Корнелию Кекелидзе. — Цискари, 1962, № 7, с. 100—101; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 146—148.

605. აბზიანიძე გ. Летописец грузинской культуры. — Заря Востока, 1962, 12 июня, с. 3; Кутаисская правда, 1962, 14 июня, с. 3.

606. Архив К. Кекелидзе в институте рукописей. — Вечерний Тбилиси, 1962, 1 окт., с. 2.

607. Барамидзе А. Древность и современность. — Заря Востока, 1962, 12 июня, с. 3.

608. Менабде Л. Слово о моем учителе. — Вечерний Тбилиси, 1962, 12 июня, с. 3.

609. Микадзе Г. Памяти выдающегося ученого. — Молодежь Грузии, 1962, 12 июня, с. 3.

610. Похороны академика Корнелия Кекелидзе. — Заря Востока, 1962, 13 июня, с. 3.

611. Чубинашвили Г. Мыслитель, патриот, гражданин. — Заря Востока, 1962, 12 июня, с. 3; В сб.: Крупнейший грузинский ученый. Тб., 1965, с. 137—139.

ზრომების ანბანური საძიებელი

- ბიოგრაფიულ ძეგლთა „ბესების“ საკითხისათვის 18
 აღრინდელი ფეოდალური ქართული ლიტერატურა 92, 254
 ათონის ლიტერატურული სკოლის ისტორიიდან 107, 160
 აკად. ნ. მარი და ქართული ლიტერატურის ისტორია 161, 166, 254
 აკაკის ანდერძი ახალგაზრდობას 242
 აღევგორია დავით გურამიშვილის შემოქმედებაში 211
 აღექსანდრე ყაზბეგი 258
 ანტიკის გაღმონაშთები ძველ ქართულ ლიტერატურაში 155, 254
 ანტიმასხდესტერი პოლემიკის ფილოსოფიური დასაბუთება უძველეს ქართულ
 მწერლობაში 206, 210
 ანტონ კათალიკოსის სალიტურდიკო მოღვაწეობიდან 19, 221
 აშუშა პიტიაშვის ბეჭდის წარწერის გაგებისათვის 183, 194, 216
 ახალი ეტაპი რუსთველოლოგიაში 89
 ახალი ლიტერატურული წყაროები ლაშა გიორგის ისტორიისა 117
 ახალი ნარკვევი ქართული სტამბის ისტორიიდან 249, 266
 ახალი სიურპრიზი 32
 ახალი შრომა ძველი ქართული პოეზიის შესახებ 225, 240
 ახალნი საგალობელნი წმიდისა მოწამისა აბო თბილელისა 1
 ზალავარის რომანი ქრისტიანულ მწერლობაში 226, 240
 „ბარამ-გურიანის“ ნოველათა სიუჟეტური პარალელები ქართულ ფოლკლორში
 138, 160
 „ბაში-აჩუკის“ ერთი ეპიზოდისათვის 118
 ბიზანტიური მეტაფრასტიკა და ქართული აგიოგრაფია 174, 222
 „ბოდბის“ ენარი და „გლოვის წესი“ ძველ ქართულ ლიტერატურაში 184, 216
 დავით გურამიშვილის განათლების ელემენტები 140, 273
 დიდი ქართველი პოეტი და ჰუმანისტი საშუალო საუკუნეებისა 121, 216, 268
 დიდუბის ეკლესია 33
 ერთი ადგილის გაგებისათვის თამარის პირველ ისტორიაში 212, 221
 ერთი ადგილის შესახებ ნიზამი განჯელის ისქანდერ-ნამეში 255, 257
 ერთი მომენტი ქართული პოლიტიკური აზროვნებისა კლასიკური ხანის ლიტე-
 რატურაში 129, 141, 216
 ესქატოლოგიური მოტივები ძველს ქართულს მწერლობასა და ცხოვრებაში
 51, 221

ტ. 1	216
ტ. 2	160
ტ. 3	210
ტ. 4	221
ტ. 5	222
ტ. 6	240
ტ. 7	248
ტ. 8	254
ტ. 9	257
ტ. 10	266
ტ. 11	269
ტ. 12	271
ტ. 13	273

შატანე გორგასალის ისტორიკოსი და მისი ისტორია 52, 221
 „ვეფხისტყაოსნის“ ახალი გამოცემა 201, 273
 „ვეფხისტყაოსნის“ დაბოლოებისათვის 263
 ვინ არის „ნარგიზოვანის“ ავტორი? 113

ზოგი რამ სულხან-საბა ორბელიანის ცხოვრება-შემოქმედებიდან 231
 ზოგიერთი მომენტი სულხან-საბა ორბელიანის ცხოვრებისა და შემოქმედების
 ისტორიისა 232, 257
 ზოგიერთი საკითხი დავით გურამიშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების ისტო-
 რიიდან 217, 221
 ზოგიერთი საკითხი ექვთიმე ქართველის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესა-
 ხებ 203, 273
 ზოგიერთი საკითხი სულხან-საბა ორბელიანის ლიტერატურული საქმიანობისა
 233, 254

თარგმანებში ეკლესიასტისაა მიტროფანე ზმჯრნელ მიტროპოლიტისაა 47, 269
 თბილისი ძველ ქართულ მწერლობაში 227, 240
 თედო ქორდანის კუბოსთან 34

მერემია იბერიელი (ანტიენესტორიანი მოღვაწე V საუკუნისა) 81, 216
 იოანე პეტრიწის სამწერლო მოღვაწეობიდან 45, 269
 იოანე ქართველის კალენდარი (X ს.) 197, 222
 „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი“, როგორც ლიტერატურული წყარო
 108, 130, 254, 271

ძავკასიის სამიტროპოლიტო ოლქი 35
 კანონიკური წყობილება ძველ საქართველოში 83, 221

კედლებზე შერჩენილი სიეოცხლე. ვანის ქვაბთა მონასტრის
პოეზია 234

კიდეე „ატადეს“ შესახებ 142, 273

კიდეე „ვეფხისტყაოსნის“ გარშემო 72, 257, 268

კიდეე. ქართული აგიოგრაფიული ძეგლები ტ. 1. 46, 269; ტ. 2. 169

კომენტარები „აბდულ-მესიანის“ ზოგიერთი ტაგებისა 175

კონსტანტი კახის მარტილობა და ვინაობა 73, 216

კულტურული დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის ანარეკლი ძველ ქართულ
ლიტერატურაში 195

კურთხევანის დაბეჭდვის გამო 17, 273

ლეონტი მროველის ლიტერატურული წყაროები 53, 271

მარტიერი ქართველი (VI—VII სს.) და მისი შრომა „სინანულისთვის და სიმდაბ-
ლისა“ 176, 271

მეთვრამეტე საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან 204, 221

მეცნიერება ქრისტეს შობის შესახებ 207

მთარგმნელობითი მეთოდი ძველ ქართულ ლიტერატურაში და მისი ხასიათი
199, 216

მიღწევები ქართული ლიტერატურის ისტორიის დარგში საქართველოში საბჭო-
თა ხელისუფლების დამყარების 20 წლის თავზე 131, 257

მშობლიური ენისა და კულტურის დიდი მოამავე (ს.-ს. ორბელიანი) 235

მშობლიური, საყვარელი... 177

მცირე შენიშვნა („ამირან-დარეჯანის“ ინგლისური თარგმანის წინასიტყვაობის
შესახებ) 236, 273

მცირე შენიშვნა (იუსტ. აბულაძის წერილის გამო: „მზიანი ღამე“ და „ცათა
კულტი“ „ვეფხისტყაოსანში“) 156, 268, 273.

მცირე შენიშვნა (კულტურულ-საგანმანათლებლო საზოგადოებათა კავშირის და-
არსების გამო) 36

მცხეთის დოკუმენტი XI საუკუნისა და მისი ცნობები ქართული მწერლობის
შესახებ 143, 216

მცხეთობა 24

ნ. ბარათაშვილის სევდა 259

ნაწყევტი ქართული ჰაგიოგრაფიის ისტორიიდან (ცხოვრება ილარიონ ქართვე-
ლისა) 48, 221

ნიკიფორე ირბახი — ინიციატორი ქართული სტამბისა რომში 93, 160

მრეწტიოსისა და ძმათა მისთა მარტილობა 186, 221

ორი ექვთიმე ქართულ მწერლობაში (მთაწმინდელი თუ იერუსალიმელი?) 54,
221

პროვოკაცია თუ სიბეცე? (ალ. რემიზოვი და სომხების „სურფსარქისი“) 37

რამდენიმე, ვერ კიდეე გაურკვეველი, ტერმინი ჩვენი საისტორიო მწერლობისა
58, 221

როგორ აღმოჩნდებოდა საქართველოს ეკლესიის მდგომარეობას?

როდისაა გადაწერილი ადამის სახარება? 50, 160

„როსტომიანის“ ერთი საკითხისათვის 144, 221

რუსთაველი და მისი შემოქმედება 100

რუსთაველი და ხალხთა მეგობრობა 147, 268, 273

რუსთაველისა და ქართული რენესანსის საკითხისათვის 188, 221, 269

რუსთველოლოგიის საკითხები 114, 221

რუსთველოლოგიური ნარკვევები 268

რუსთველოლოგიური შენიშვნები 243, 254

რუსთველოლოგიური შტუდები 97, 221, 268

156. ძივ.
160

საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ 63

სანახაობათა ისტორიისათვის ძველ საქართველოში 157, 160

საქართველო და ნიხამი განჯელი 178, 221

საქართველოს პოლიტიკური, სოციალ-ეკონომიური ვითარება რუსთაველის ეპოქაში 102

საქართველოს სავაჭაროსო (ისტორიულ-კანონიკური ცნობა) 39

საქირთა თუ არა ქართლში სავაჭაროსო კათედრა? 40

სახარება-ოთხთავი ორთა ხელნაწერთაგან (913) და (995) წელთათა 7

სიბილა და მისი „წიგნები“ ძველ-ქართულ ლიტერატურაში 148

სიტყვა ვაჟა-ფშაველას დასაფლავებაზე, წარმოთქმული ქვაშეთის ეკლესიაში 25, 273

სიტყვა წარმოთქმული კონსტანტინე გამსახურდიას რომანის „დავით აღმაშენებლის“ პირველი წიგნის გარშემო გამართულ დისპუტზე 149, 273

სიძველეთა მუზეუმი 76

სულხან-საბა ორბელიანის პორტრეტისათვის 245, 254

ძივით ანტიოქელი, უცნობი სირიელი მოღვაწე VIII საუკუნისა 123, 240

ტფილისი ძველ ქართულ ლიტერატურაში 90

ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი 1918—1928. (ზოგადი მიმოხილვა) 77

უკრაინის დიდი შვილი 261

უცხო ავტორები ძველს ქართულ მწერლობაში 78, 127, 222

ძართველ ქალთა კულტურულ-საგანმანათლებლო კერები სამუდამო საუკუნეების მახლობელ აღმოსავლეთში 150, 221

ქართველთა მოქცევის მთავარი ისტორიულ-ქრონოლოგიური საკითხები 64, 221

ქართველი ქალები შაჰ-აბაზ პირველის კარზე 189, 221

ქართული აპოკრიფული ლიტერატურის ისტორიიდან (მარტივობა ქრისტეფორე კინოკეფალისა) 237, 254

ქართული ერა და ეორტალოგიური წელიწადი 124, 216

ქართული ეროვნული სახელები 26

ქართული კულტურის ისტორიისათვის მონღოლთა ბატონობის ხანაში 160, 165

ქართული კულტურის ორი დღესასწაული 82

- ქართული ლექსიკონის შესახებ 27, 273
- ქართული ლექსის რაინდი (გ. ლეონიძე) 267
- ქართული ლიტერატურის ისტორია ტ. 1 55, 127, 205, 241, ტ. 2 56, 128, 224
- ქართული ლიტერატურის ისტორია და მოსე ჯანაშვილი 218
- ქართული ლიტერატურის ისტორია და უნივერსიტეტი 133, 254
- ქართული ლიტერატურის ისტორიკოსები, მოსე ჯანაშვილი 158, 254
- ქართული ფეოდალური ლიტერატურის პერიოდიზაცია 88, 269
- ღვთისმსახურება და სამღვდელოება (ისტორიულ-არქეოლოგიური ნარკვევი) 42
- შოთა რუსთველის ბრძნული სახეა 246
- შოთა — ქართველი ერის ღვიძლი შვილია 110, 268, 273
- ჩვენი იუბილარი. (გ. ლეონიძის დაბადების 60 წლისთავი) 238, 273
- ჩვენი უნივერსიტეტი 151, 273
- ციტატი იპოლიტე რომაელიდან გიორგი მერჩულის შრომაში 152, 216
- ცნობები ქართული მწერლობის შესახებ მცხეთის XI საუკუნის სიგელში 134
- ცხოვრება ღირსისა მიქელ პარეხელისა 264
- ძველი ქართული ლიტერატურის ძეგლთა გამოცემისათვის 145, 216
- ძველი ქართული თეატრი 59
- ძველი ქართული მწერლობის ისტორია. ტ. 1. 200; ტ. 2. 202
- ძველი ქართული წელიწადი 135, 216
- წერილები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან 153
- „წინამე“, „თანა“ და „ზედა“ თანდებულთა სინტაქსური ფუნქციისათვის ძველ ქართულში 146, 216
- ხალხთა კლასიფიკაციისა და გეოგრაფიული განრიგების საკითხები ქართულ მწერლობაში 112, 216
- ხალხის გულის დიდი მესაიდუმლე (აქ. წერეთელი) 247, 273
- ხალხის მოამაგე (სულხან-საბა ორბელიანი) 239, 273
- ხანშეტი და ჰაეშეტი ტექსტები 65, 254
- ხოსროვ-შირინიანის ქართული ვერსია 66, 271
- „ხუც“ ტერმინისათვის სერაპიონ ზარზმელის „ცხოვრებაში“ 159, 216
- Iulianos roman-ის კვალი ადრინდელს ქართულს მწერლობაში 95, 160

АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ТРУДОВ

- Автор «Вепхისტкаосани» и время его создания 87, 271
 Акад. Н. Я. Марр и история грузинской литературы 161, 166, 254
 Александр Казбег 258
 Аллегория в творчестве Давида Гурамишвили 211
 Античные пережитки в древнегрузинской литературе 155, 254
- Бессмертная поэма 103
 Богослужение и иерархия. [Историко-археологический очерк] 42
 Большой труженик родного языка и культуры (С.-С. Орбелиани) 235
- Великий грузинский поэт и гуманист средневековья 121, 216, 268
 Великий сын Украины 261
 Византийская метафрастика и грузинская агнография 174, 222
 Властитель дум народных (Ак. Церетели) 247, 273
 Вопросы классификации народов и их географического размещения в древней грузинской литературе 112, 216
 Вопросы руствелологии 114, 221
 Выдающийся государственный деятель, ученый, поэт 181, 273
- Главные историко-хронологические вопросы из истории обращения грузин 60, 64, 221
 Грузинки при дворе Шах-Абасс I 189, 22
 Грузинская версия арабского жития Иоанна Дамаскина 28, 248
 Грузинская версия Лимонаря Иоанна Мосха и ее значение для славянской истории 253—254
 Грузинская версия романа Хосров-ва-Ширин 66, 271
 Грузинская литература раннего феодализма 92, 254
 Грузинская эра и эорталогический год 124, 216
 Грузинские женские культурно-просветительные очаги на средневековом Ближнем Востоке 150, 221
 Грузинские национальные имена 26
 Грузинский экзархат [историко-каноническая справка] 39
 Грузия и Низами Ганджели 178, 221
- Два Евфимия в грузинской литературе [Мтацминдский] или [Иерусалимский] 54, 221

- Два праздника грузинской культуры 82
 Дидубская церковь 33
 Достижения в области истории грузинской литературы к 20-летию установления советской власти в Грузии 131, 257
 Древнегрузинский год 135, 216
 Древнегрузинский театр 59
 Евангелие четырехглав из двух рукописей [913] и [995] тт. 7
 Жанр «Плача» и «Ритуал оплакивания» в древнегрузинской литературе 184, 216
 Житие Агафангела, католикоса Дамасского 41
 Житие достойного Микели Парехского 264
 Житие епископов херсонских в грузинском Минее 18, 248
 Житие и подвиги св. Иоанна католикоса Урхайского 20, 248
 Житие Петра Нового, мученика Капетоплийского 29, 248
 Завещание Акакия Церетели молодежи 242
 Иеремия Ибер (Антиисторианский деятель V в.) 81, 216
 Иерусалимский канонарь VII века 13, 273
 Из истории афонской литературной школы 107, 160
 Из истории грузинской апокрифической литературы (Мученичество Христофора Кинокефала) 237, 254
 Из истории грузинской литературы 18-го столетия 204, 221
 Из литературной деятельности Иоанна Петрици 45, 269
 Из литургической деятельности Католикоса Антония I 19, 221
 Иностранные авторы в древнегрузинской литературе 78, 127, 222
 Иоани Ксифилин, продолжатель Симеона Метафраста 14, 222
 Исследования по руствелологии 97, 221, 268
 Историк Вахтауга Горгасала и его история 52, 221
 Историк грузинской литературы. Мосе Джанашвили 158, 254
 Историко-агиографические отрывки 17, 248
 История грузинской литературы. Т. 1 55, 127, 205, 241, Т. 2 56, 128, 224
 История грузинской литературы и Мосе Джанашвили 218
 История грузинской литературы и Тбилисский университет 133, 254
 История древнегрузинской письменности. Т. 1. 200, Т. 2. 202
 «История и восхваление венцелюсцев», как литературный источник 108, 130, 209, 254, 271
 Источник мудрости 104
 К вопросу о «бессах» агиографических памятников 137
 К вопросу о важности и своевременности научной разработки памятников древнегрузинской церковной, в частности литургической, письменности 5, 122

- К вопросу о времени празднования Рождества Христова в древней церкви 2, 248
- К вопросу о личности и мученичества Константа Кахи 73, 216
- К вопросу о прибытии в Грузию сирийских деятелей 61, 63
- К вопросу о Руставели и Грузинском ренессансе 188, 221, 268
- К вопросу о синтаксической функции предлогов „წინაჲ“, „თანა“ и „ზედა“ в древнегрузинском 146, 216
- К вопросу об иерусалимском происхождении грузинской церкви 21
- К вопросу об издании памятников древнегрузинской литературы 145, 216
- К значению термина «Хуц» в житии Серапиона Зарзмели 159, 216
- К истории грузинской культуры в эпоху монгольского господства 160, 165
- К истории зрелищ в древней Грузии 157, 160
- К окончанию «Вепхисткаосани» 263
- К пониманию одного места в первой истории царицы Тамар 212, 221
- К толкованию надписи на печати панахиа Ашуши 183, 194, 216
- К уяснению одного вопроса из истории Ростомнани 144, 221
- К уяснению одного места из Искандер-Наме Низами Гянджеви 255, 257
- Кавказский митрополичий округ 35
- Как «улучшают» положение грузинской церкви? 38
- Календарь Иоанна Грузина (X в.) 197, 222
- Канонический строй в древней Грузии 83, 221
- Книги. Грузинские антропографические памятники. Т. 1. 46, 269; Т. 2. 169
- Когда переписано адышское евангелие? 50, 160
- Комментарии к некоторым стихам «Абдулмесиани» 175
- Конспективный курс истории древне-грузинской литературы 115, 257
- Краткая заметка. (По поводу статьи Ю. Абуладзе «Солнечная ночь» и «культ небес» в «Вепхисткаосани» 156, 268, 273
- Кто является автором «Наргизовани»? 113
- Литературные источники Леонтия Мровели 53, 271
- Литературоведение в Грузии 192
- Литургическая справка по вопросу об автокефалии грузинской церкви 3
- Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах и их научное значение 6
- Маленькая заметка [К основанию союза культурно-просветительных обществ] 36
- Маленькое замечание (О предисловии английского перевода «Амирап-Дареджаниани») 236, 273
- Мученик Грузии (VI—VII вв.) и его сочинение «О покаянии и смирении» 176, 271
- Мудрый образ Шота Руставели 246
- Музей древностей 76
- Мученичество Ориентия и его сподвижников 186, 221

Мцхетский документ XI века и его сведения о грузинской письменности
143, 216

Мцхетский праздник 24

- Н. Марр. Определение языка второй категории ахеменидских клинообразных надписей по данным яфетического языкознания 22, 266
- Найдена могила Давида Гурамишвили 193, 273
- Наука о рождестве Христове 207
- Наш университет 151, 273
- Наш юбилар. [60-летию со дня рождения Г. Леонидзе] 238, 273
- Некоторые вопросы из жизни и деятельности Сулхан-Саба Орбелиани 231
- Некоторые вопросы из истории жизни и творчества Давида Гурамишвили 217, 221
- Некоторые вопросы литературной деятельности Сулхан-Саба Орбелиани 233, 254
- Некоторые вопросы о жизни и деятельности Евфимия Афонского 203; 273
- Некоторые моменты из истории жизни и деятельности Сулхан-Саба Орбелиани 232, 257
- Несколько замечаний по поводу рецензии С. Авалиани на книгу: Литургические грузинские памятники 8, 248
- Несколько невыясненных еще терминов нашей исторической литературы 58, 221
- Низами Гянджеви и Грузия 136, 273
- Никифор Ирбах—инициатор грузинской типографии в Риме 93, 160
- Новая работа о древнегрузинской поэзии 225, 240
- Новое издание «Велхисткаосани» 201, 273
- Новооткрытый агнологический памятник иконоборческой эпохи [Житие Романа Нового] 9, 248
- Новые гимны в честь Або Тбилели 1
- Новые литературные источники по истории Лаша-Георгия 117
- Новые разыскания по истории грузинского книгопечатания 249, 266
- Новый сюрприз 32
- Новый этап в руствелологии 89
- Нужна ли в Картли кафедра епископа? 40
- О грузинском обычае встречать новый с зажженными факелами 23
- О грузинском словаре 27, 273
- Об издании грузинских агнографических памятников 30, 248
- Один момент грузинского политического мышления в литературе классического периода 129, 141, 216
- Один момент из истории политической мысли Грузии в литературе классического периода 129
- Опять вокруг «Велхисткаосани» 72, 257, 268
- Опять об «Атаде» 142, 273

- Открытое письмо прот. Т. Буткевичу 4
- Отражение борьбы за культурную независимость в древнегрузинской литературе 195
- Отрывок из истории грузинской агиографии [Житие Илариона Грузиня] 48, 221
- Очерки по руставелологии 268
- Памятники древнегрузинской агиографической литературы 219, 271
- Переводческий метод в древнегрузинской литературе и его характер 199, 216
- Периодизация грузинской феодальной литературы 88, 269
- Письма по истории древнегрузинской литературы 153
- По поводу одного эпизода «Баши-Ачук» 118
- По поводу печатания требника 12, 273
- По поводу портрета Сулхан-Саба Орбелиани 245, 254
- Повесть о Варлааме и Иосафе в христианской литературе 226, 240
- Политическое, социально-экономическое положение Грузии в эпоху Руставели 102
- Провокация или близорукость? (Ал. Ремизов и армянский «Сурпсаркис») 37
- Проф. Э. Кошигман о Петре Ибере и сочинения Пс.-Дионисия Арвопагита 220, 257
- Речь, произнесенная на диспуте романа К. Гамсахурдиа «Давид Стрель» 149, 273
- Речь, произнесенная на похоронах поэта Важа-Пшавела в Кашветской церкви 25, 273
- Родной, любимый... 177
- Руставели и дружба народов 147, 268, 273
- Руставели и его творчество 100
- Руставели и Низами Гянджеви 98, 254
- Руставелологические заметки 243, 254
- Рыцарь грузинского стиха [Г. Леонидзе] 267
- Сведения грузинских источников о преподобном Максиме Исповеднике 16, 248
- Сведения о грузинской письменности в Мцхетской грамоте XI века 134
- Сивилла и ее «книги» в древнегрузинской литературе 148
- Симеон Метафраст по грузинским источникам 10, 222
- Скорбь Н. Бараташвили 259
- Следы «Iulios roman»-а в раннегрузинской письменности 95, 160
- Слово, произнесенное при вносе праха Акакия (Церетели) в Кашветскую церковь 31, 273
- Служитель народа (С.-С. Орбелиани) 239, 273
- Социально-политическое и культурное состояние Грузии в эпоху Руставели 116

Сюжетные параллели к новеллам «Барам-Гуриани» в грузинском фольклоре 138, 160

Тбилиси в древнегрузинской литературе 227, 240
Тимофей Антиохийский, неизвестный сирийский деятель 123, 240

Тифлис в древнегрузинской литературе 90
Тифлисский государственный университет. 1918—1928. [Общее обозрение]

77
Толкование Эклезиаста Митрофана Смирнского 47, 269

У гроба Феодора Жордания 34

Философское обоснование антимаздеистской полемики древнейшей грузинской письменности 206, 210

«Ханметице» и «хасметис» тексты 65, 254

Цитата из Инцолита Римского в сочинении Георгия Мерцале 152, 216

«Шах-Наме» Фирдоуси в грузинской литературе 91, 273

Элементы образования Давида Гурамишвили 140, 273

Эпизод из начальной истории египетского монашества 11, 248

Эпоха Руставели 105

Эсхатологические мотивы в древнегрузинской письменности и жизни 51, 221

Этюды по истории древнегрузинской литературы
т. 1, 216; т. 2, 160; т. 3, 210; т. 4, 221; т. 5, 222; т. 6, 240; т. 7, 248;
т. 8, 254; т. 9, 257; т. 10, 266; т. 11, 269; т. 12, 271; т. 13, 273

Die Bekehrung Georgians zum Christentum mit einer Karte 80

საბელოთა სანიბელო

- ბბაშიძე ი. 453, 570
 აბზიანიძე გ. 496
 აბო თბილელი (მასზე) 1, 92, 240
 აბულაძე ი. 435, 453, 467
 აბულაძე ი. (გამომც.) 293
 აბულაძე ი. (მასზე) 266
 აბულაძე იუსტ. 12, 27, 374, 412
 აბულაძე იუსტ. (მასზე) 156
 ათანასე კულიზმელი (მასზე) 254
 ანდრეევსკი ი. (მასზე) 341
 ანტონ I (მასზე) 19, 96, 216, 221
 არსენიშვილი ი. (მასზე) 168
 არტემი მთაფოლო (მასზე) 210
 ასათიანი ვ. 411
 ასტიონი (მასზე) 240
 აშოტ კურაპალატი (მასზე) 254
 აშუშა პიტიაბში (მასზე) 183, 194, 216
 ახელედიანი გ. 49
 ახელედიანი გ. (მასზე) 419
- ბარათაშვილი ნ. 308
 ბარათაშვილი ნ. (მასზე) 259, 269, 273
 ბარამიძე ალ. 111, 156, 187, 201, 205, 254, 296, 300, 309, 313, 324, 417, 422, 449, 453, 469, 472, 500, 501, 514, 534, 572
 ბარამიძე ალ. (რედ.) 127, 128, 200, 202, 210, 241, 248, 257, 260, 288, 291, 316, 323, 418, 432
 ბარამიძე ალ. (მასზე) 436, 438, 439
 ბარამიძე გრ. (მასზე) 266
 ბარამიძე რ. 333, 444, 452, 453, 462, 556, 573
 ბარამიძე რ. (მასზე) 266
- ბარნაველი ნ. 473
 ბარნოვი ვ. (მასზე) 266
 ბასილი დიდი (მასზე) 266
 ბასილ ზარზმელი 92
 ბასილ ზარზმელი (მასზე) 286, 413
 ბატონიშვილი იოანე 187
 ბაქრაძე ჯ. (მასზე) 266, 268
 ბეგიაშვილი თ. (მასზე) 266
 ბელაშვილი ლ. (მასზე) 221
 ბენაშვილი დ. (მასზე) 266, 268
 ბენეშვილი ელ. (გამომც.) 7
 ბერაძე პ. (მასზე) 266
 ბერიტაშვილი ი. (მასზე) 419
 ბერიძე ვ. 424
 ბერიძე ვ. (მასზე) 266
 ბერიძე ვლკ. 27, 49, 156, 246
 ბერულავა ხ. 574
 ბზვანელი ლ. 172
 ბოლქვაძე მ. 342—343
 ბოციაძე ი. 453, 576
 ბრეგაძე დ. 453, 474
 ბრეგაძე დ. (მასზე) 266, 268
 ბურკაძე ს. 545
 ბურნაძე ს. 502
 ბურჭულაძე ე. 475
- ბაბაშვილი ზ. (მასზე) 266
 გაბაშვილი ტ. (მასზე) 266, 332
 გაგოშიძე პ. (შემდგ.) 319, 322
 გამეზარდაშვილი დ. 453, 557, 577
 გამსახურდია კ. 453, 477, 514, 578
 გამსახურდია კ. (მასზე) 149, 273
 გაწერელია ა. 453, 514, 579
 გაწერელია ა. (მასზე) 266
 გეაზავა რ. 536

გუახარია ა. 514
 გვენცაძე ა. 461
 გიგინეიშვილი ი. 478
 გიორგაძე ა. 344
 გიორგი ამარტოლი (მასზე) 96, 216
 გიორგი მერჩულე (მასზე) 152, 216, 225, 445
 გიორგი მთაწმინდელი (მთარგმ.) 266
 გოგებაშვილი ი. (მასზე) 120
 გოგოლაშვილი ე. 479
 გოგოსაშვილი ე. 580
 გორგასალი ვ. (მასზე) 52, 372, 375
 გორგაძე ს. 27, 49, 86, 283
 გორგაძე ს. (მასზე) 266
 გორგაძე ც. 546
 გრიგოლ ხანძთელი (მასზე) 264
 გრიგოლია კ. 480, 514
 გრიშაშვილი ი. (მასზე) 79, 266
 გურამიშვილი დ. 213, 329—330
 გურამიშვილი დ. (მასზე) 140, 211, 217, 221, 269, 273
 გურანდუხტ სპარსი (მასზე) 210

 ღადიანი შ. 453, 481
 ღადიანი შ. (მასზე) 331
 დავით სოსლანი (მასზე) 141
 დანტე ალიგიერი (მასზე) 221
 დარჩია ბ. 535
 დვალისეილი გ. 482
 დიდვიმოსი (მასზე) 240
 დილეტანტი (ვამერელიძე გია) 372
 დიონისე არეოპაგელი (მასზე) 240
 დიოს კონსტანტინოპოლელი (მასზე) 240
 დმიტრიევსკი ა. 571
 დოლიძე ი. 453, 582, 583
 დუდუჩაია ა. (მასზე) 273

 ევგერ იბერიელი (მასზე) 447—448
 ევსევი სამოსატელი (მასზე) 240
 ევსტათი მცხეთელი (მასზე) 266
 ევსტოქი (მასზე) 240
 ევტევიანოსი (მასზე) 240
 ეფესვიჭი კაპადოკიელი (მასზე) 240
 ელიოზიშვილი მ. 461

ექვთიმე ათონელი (მასზე) 54, 160, 203, 216, 221, 273

იერონიმოსი
 266, 273

მავა-ფშაველა (მასზე) 25, 266, 273
 ე. ხ. (ვარლამ ხუროძე) 410
 ვახტანგ გორგასალი (მასზე) 221
 ვახტანგ VI (მასზე) 266, 268

 ზავრიივი კ. (მასზე) 419
 ზაიცივი ფ. (მასზე) 419
 ზანდუქელი მ. (მასზე) 266

 თამარ მეფე (მასზე) 307
 თეზაძე ქ. (შემდგ.) 216, 221
 თეიმურაზ II (მასზე) 266
 თეოდოსი განგრელი (მასზე) 210
 თეოფილე ეკონომი (მასზე) 240
 თვალჭრელიძე ა. (მასზე) 419

 იერემია იბერიელი 81
 იერემია იბერიელი (მასზე) 216
 ილარიონ ქართველი (მასზე) 48, 221
 იმამყულიხანი დავით (მასზე) 204
 იმედაშვილი გ. 298, 301, 453, 584
 იმედაშვილი გ. (მასზე) 266
 ინგოროყვა პ. 27, 111, 385, 445
 ინგოროყვა პ. (რედ.) 291—292
 ინგოროყვა პ. (მასზე) 74, 225
 იოანე ბატონიშვილი 288, 316
 იოანე ზოსიმე (მასზე) 210
 იოანე პეტრიწი (მასზე) 45, 368—369
 იოანე საბანისძე 92
 იოანე საბანისძე (მასზე) 286, 413
 იოანე ქართველი (მასზე) 197, 222
 იორდანიშვილი ს. (გამომც.) 315
 იოსებ სკევოფილაქსი (მასზე) 210
 იპოლიტე რომელი (მასზე) 152, 216
 ირაკლი I (მასზე) 204
 ირბახი ნ. (მასზე) 160

 ჯაკაბაძე ს. 375, 380, 386—390, 420
 ჯაკაბაძე ს. (შემდგ.) 319—322
 ჯაკაბაძე ს. (მასზე) 62, 72
 კასრაძე ა. 422, 514
 კაშმაძე შ. 418

კახაძე მიხ. (მასზე) 266
 კეცხოველი ნ. 168
 კეცხოველი ნ. (მასზე) 419
 კვიციანი ტ. (მასზე) 419
 კიკიაძე ა. 455, 547
 კიკიაძე გ. 325
 კიკიაძე ვრ. (მასზე) 266
 კობახიძე დ. (მასზე) 266
 კონსტანტი კახი (მასზე) 73, 216, 387

ლატიშვილი ვ. 571
 ლაშა გიორგი (მასზე) 117, 216
 ლენგი დ. 594
 ლეონიძე გ. 246, 453, 508, 587
 ლეონიძე გ. (მასზე) 238, 267, 273, 575
 ლეონტი მროველი (მასზე) 53, 271, 375
 ლოლაშვილი ი. 453, 584

მაისურაძე ნ. (მასზე) 266
 მარი ნ. 571
 მარი ნ. (მასზე) 161, 166
 მარტიანი ქართველი (მასზე) 176, 271
 მგერელი ი. 453, 454, 588
 მელიქიშვილი პ. (მასზე) 198
 მელიქსეთ-ბეგი ლ. 377
 მენაბდე ლ. 256, 327, 338, 432, 433, 436, 438, 453, 483, 509, 514, 558, 589

მენაბდე ლ. (რედ.) 240, 254
 მენაბდე ლ. (მასზე) 266
 მერსიე 594
 მესხიშვილი ალ. (მასზე) 245
 მეტრეველი ე. 332
 მეტრეველი ე. (შემდგ.) 266
 მეძველია კ. 463, 538
 მიმინოშვილი რ. 514
 მიმინოშვილი რ. (შემდგ.) 241
 მიმინოშვილი რ. (მასზე) 266
 მიმოშვილელი (შ. ძიძიგური) 427
 მინორსკი რ. 594
 მიტროფანე ზმურნელ მიტროპოლიტი (მასზე) 47, 269, 281
 მიქაძე გ. 322, 453, 548, 590—591

მიქაძე გ. (შემდგ.) 200, 202, 257
 მიქელ პარეხელი (მასზე) 264, 273
 მიქუბა ბ. 510
 მუსხელიშვილი ნ. 453, 592

ნადირაძე ალ. 453
 ნადირაძე გ. (მასზე) 266, 268
 ნატროშვილი გ. 428
 ნიზამი განჯელი (მასზე) 178, 221, 255, 257

ნიკიფორე ირბაზი (მასზე) 93
 ნიკოლაძე ე. (შემდგ.) 262, 326
 ნიკოლეიშვილი მ. (რედ.) 262
 ნორიელი ა. 360
 ნუცუბიძე შ. (მასზე) 236

ონიანი შ. 453, 511, 549
 ორბელიანი ს.-ს. 339
 ორბელიანი ს.-ს. (მასზე) 231—233, 235, 239, 245, 254, 257, 268
 ორენტოსი (მასზე) 186, 221

პეტრე იერუსალიმელი (მასზე) 240

შორდანიას თ. (მასზე) 34, 273

რადიანი შ. 453, 484
 რადიანი შ. (მასზე) 266
 რეზიშვილი ალ. (მასზე) 37
 რუსთაველი შ. 289, 334
 რუსთაველი შ. (მასზე) 87, 100, 101—106, 110, 114, 121, 147, 156, 188, 385, 386, 414, 422, 464
 რუხაძე გრ. 294
 რუხაძე ტრ. 286, 302, 318, 327, 336, 413, 416, 421, 426, 447, 453, 456, 512, 593
 რუხაძე ტრ. (მასზე) 210, 266

საიათნოვა (მასზე) 163, 273
 სანაძე ლ. (მასზე) 266
 სანიკიძე ქ. 513, 550
 სარგის თმოგველი (მასზე) 414
 სევაკი გ. 453
 სერაპიონ ზარზმელი (მასზე) 92, 159, 216, 264, 273

სვიმეონ მეტაფრასტი (მასზე) 266
 სირაძე რ. 458
 სიხარულიძე ქ. 303, 307, 325, 443,
 459, 485, 514, 551
 სიხარულიძე ქ. (მასზე) 266
 სორდია ვ. 552
 სტივენსონი რ. 594
 სტივენსონი რ. (მთარგმ.) 236
 სურგულაძე ი. 214

ტაბიძე გ. 270
 ტაბიძე გ. (მასზე) 266, 272, 273
 ტატიშვილი ვ. 453
 ტომოთე ანტიოქელი 297
 ტომოთე ანტიოქელი (მასზე) 123, 240
 ტყემალაძე ლ. 542

უზნაძე დ. 168
 უზნაძე დ. (მასზე) 419
 ურუშაძე აკ. 594

ფარულავა გრ. 554, 595
 ფილეფოსი (მასზე) 240
 ფირალიშვილი ო. (მასზე) 441
 ფირდოუსი 885
 ფირცხალავა გ. 453, 521
 ფურცხვანიძე შ. 596

ჭავთარაძე ი. 450, 515
 ქილაჩიანი კ. 486
 ქიქოძე ბ. 516
 ქრისტეფორე კინოკეფალი (მასზე) 237
 ქუთათელაძე ლ. (მასზე) 245
 ქურდაძე მ. 598

ღამბაშიძე ვ. 27

შახბეგი ალ. (მასზე) 258, 273
 ყაუხჩიშვილი თ. (მასზე) 266
 ყაუხჩიშვილი ს. 246
 ყიფშიძე ი. 27, 368
 ყუბანეიშვილი ს. 171, 266, 269, 273,
 304, 553

ყუბანეიშვილი ს. (შემდგ.) 160, 169;
 222, 266, 268, 269, 271, 273, 311;
 453

ყუბანეიშვილი ს. (რედ.) 246
 ყუბანეიშვილი ს. (მასზე) 266, 454

შ. ნ. (მალვა ნუცუბიძე) 246, 381;
 422

შამათავა ო. 517
 შანიძე ა. 27, 49, 201, 378, 453;
 487-489, 518, 599

შანიძე ა. (რედ.) 323
 შანიძე ა. (რედ.) 323
 შანიძე ა. (მასზე) 273, 419
 შარაშიძე ქრ. (შემდგ.) 328
 შარაშიძე ქრ. (რედ.) 317
 შარაძე გ. 453, 600
 შაპ-აბაზ I (მასზე) 189, 221
 შევჩენკო ტ. (მასზე) 261, 273
 შუშანიძე ვ. (მასზე) 266
 შუშანიძე (მასზე) 266

ჩახრუხაძე (მასზე) 141
 ჩიქობავა არნ. 453, 489
 ჩიქობავა ა. (მასზე) 419
 ჩიქოვანი მ. 241, 312, 431, 453, 496
 ჩიქოვანი მ. (რედ.) 241, 266, 290
 ჩიქოვანი ს. 429
 ჩიჯავაძე შ. 491, 519
 ჩიჯავაძე შ. (მასზე) 266
 ჩუბინაშვილი გ. (მასზე) 419

ცაიშვილი ს. 453, 520, 549, 602
 ცანავა ა. (მასზე) 266
 ცინცაძე კ. 12
 ცინცაძე კ. (რედ.) 274
 ცინცაძე პ. 411
 ცისკარიძე ნ. 457
 ციციშვილი გ. 331
 ციციშვილი ზ. (მასზე) 97 268,
 ციციშვილი ნ. 84, 85, 284
 ციციშვილი ნ. (მასზე) 269, 412
 ცურტაველი ი. 266, 293
 ცხადაძე ქ. (შემდგ.) 224, 240, 254

ძოწენიძე გ. 453

წერეთელი ა. 118.
წერეთელი ა. (მასზე) 160, 242, 247,
266, 273
წერეთელი გ. 453, 492

მეჭვიძე ი. (მასზე) 266
პარხალაშვილი ს. 544
კილაია ს. 305
ჭიჭინაძე კ. 323, 414
ჭიჭინაძე კ. (მასზე) 160, 268
ჭიჭინაძე ლ. 493, 522
ჭუმბურიძე ჯ. (რედ.) 325
ჭყონია თ. (მასზე) 266

ბარაძე ე. 453
ბაკაურიძე ვ. (მასზე) 419
ბახანაშვილი ილ. (მასზე) 12, 273
ბილაშვილი შ. 437

ბინთიბიძე ე. 460
ხმაღაძე პ. 326
ხორავა ა. 177
ხუციშვილი ს. 453, 603

ჯეახიშვილი ი. 27
ჯეახიშვილი ი. (მასზე) 119
ჯაფარიძე გ. (შემდგ.) 55
ჯაფარიძე გ. (რედ.) 266
ჯაფარიძე გ. (მასზე) 266
ჯანაშვილი მ. 345, 369
ჯანაშვილი მ. (მასზე) 158, 218
ჯანაშვილი ს. (მასზე) 179, 183, 419
ჯანელიძე ა. (მასზე) 419
ჯაყელი ს. 523
ჯიბლაძე გ. 453, 514, 524, 604
ჯიბუტი ვ. 464

УКАЗАТЕЛЬ ИМЕН

- Абашидзе И. 453
 Абашидзе И. (О нем) 570
 Абзанидзе Г. 453, 494, 525,
 605
 Або Тбилели (О нем) 1, 92, 219, 240,
 271
 Абрамишвили А. (О нем) 249
 Абуладзе И. 435, 453, 467
 Абуладзе И. (Изд.) 293
 Абуладзе Ю. 12, 27, 374, 412
 Абуладзе Ю. (О нем) 154, 156,
 268
 Авалиани С. 347
 Авалиани С. 347
 Авалиани С. (о нем) 8, 248
 Алдон А. (Сост.) 31
 Алишер Павой (О нем) 160
 Андриевский И. (О нем) 341
 Антоний I (О нем) 19, 96, 216, 221
 Аренагит Д. (О нем) 220
 Арсенишвили И. (О нем) 168
 Артемий Мтаполо (О нем) 210
 Асатнани В. 411
 Астиони (О нем) 240
 Афанасий Кулизмский (О нем) 254
 Ахвледиани Г. 49, 126
 Ахвледиани Г. (О нем) 273, 419
 Ашот Курапалат (О нем) 254
 Ашуша Питнахши (О нем) 183,
 194
 Бакрадзе Дж. (О нем) 266, 268
 Барамидзе А. 111, 156, 187, 201, 205,
 254, 300, 309, 313, 324, 417,
 422, 449, 453, 469—472, 500,
 501, 514, 526, 534, 572, 607
 Барамидзе Ал. (Ред.) 127, 128,
 200, 202, 210, 241, 248, 260,
 288, 291, 316, 323, 418, 432
 Барамидзе Ал. (О нем) 266, 436,
 438—439
 Барамидзе Г. (О нем) 266
 Барамидзе Р. 333, 444, 452—453,
 462, 556, 573
 Барамидзе Р. (О нем) 266
 Бараташвили Н. 308
 Бараташвили Н. (О нем) 259, 269,
 273
 Барнавели Н. 473
 Барнов В. (О нем) 266
 Бегнашвили Ф. (О нем) 266
 Белнашвили Л. (О нем) 221
 Бенашвили Д. (О нем) 266, 268
 Бенашвили Вл. (Изд.) 7
 Берадзе П. (О нем) 266
 Беридзе В. 424
 Беридзе В. (О нем) 266
 Беридзе Вук. 27, 49, 156, 246
 Бериташвили И. С. (О нем) 419
 Берулава Х. 574
 Бзванели Л. (О нем) 172
 Богомолов И. 527
 Болквадзе М. 342—343
 Бопвадзе И. 453, 576
 Брегадзе Д. 453, 474
 Брегадзе Д. (О нем) 266, 268
 Буркадзе С. 545
 Бурпадзе С. 502
 Буткевич Т. (О нем) 4, 273
 Важа-Пшавела (О нем) 25, 266,
 273

- В. X. (Варлам Хуродзе) 410
 Василий Зарзели 92, 219, 271, 286, 413
 Вахтанг VI (О нем) 181, 266
- Габашвили З. (О нем) 266
 Габашвили Т. 332
 Габашвили Т. (О нем) 266
 Гагонидзе П. (Сост.) 319, 322
 Гамбанидзе В. 27
 Гамезардашвили Д. 453, 557, 577
 Гамсахурдиа К. 453, 477, 514, 578
 Гамсахурдиа К. (О нем) 149, 273
 Гацерелия А. 453, 514, 579
 Гацерелия А. (О нем) 266
 Гвазана А. Р. 536
 Гвахариа А. 514
 Гвенцадзе А. 461
 Георгий Амартол (О нем) 96, 216
 Георгий Афонский (О нем) 266
 Георгий Мерчуле (О нем) 152, 216, 225, 445
 Гигинешвили И. 478
 Гиоргадзе А. 344
 Глаголев А. 346
 Гогобашвили Я. (О нем) 120, 126
 Гоголашвили В. 479
 Гогосашвили Е. 580
 Горгадзе С. 4, 27, 49, 86, 283
 Горгадзе С. (О нем) 266
 Горгадзе Ц. 546
 Горгасая В. (О нем) 52, 221, 372, 375
 Григолия К. 480, 514
 Григорий Хандтели (О нем) 264, 273
 Гришашвили И. (О нем) 79, 266
 Гурамшвили Д. 213, 329, 330
 Гурамшвили Д. (О нем) 140, 193, 211, 217, 221, 269, 273
 Гурандухт Персидский (О нем) 210
- Давид Сослан (О нем) 141
 Даднани III. 126, 453, 481
 Даднани III. (О нем) 331
- Данте Алигьери (О нем) 221
 Дарчия Р. 535
 Двалишвили Г. 482
 Джавахишвили Ив. 27, 326
 Джавахишвили Н. А. (О нем) 119
 Джакели С. 523
 Джакоба Г. (Сост.) 55, 266
 Джакоба Г. (Ред.) 266
 Джанашивили М. 345, 369
 Джанашивили М. (О нем) 158, 218
 Джанашиа С. (О нем) 179, 183, 419
 Джанелидзе А. И. (О нем) 419
 Джгушиа Д. А. (О нем) 266
 Джибладзе Г. 453, 514, 524, 604
 Джибути В. 464
 Джорбенадзе С. М. 466
 Дзоценидзе Г. 453
 Дидвimos (О нем) 240
 Дилстанти (Гамкрелидзе Гиа) 372
 Дионисий Ареопагит (О нем) 240, 257
 Диос Константинопольский (О нем) 240
 Дмитриевский А. 346, 355, 571
 Дolidze И. 453, 582, 583
 Дудучава Ал. (О нем) 273
- Епагре Ивериели (О нем) 447, 448
 Евсевий Самосатский (О нем) 240
 Евстафий Мцхетский (О нем) 266
 Евстохи (О нем) 240
 Евтвихианос (О нем) 240
 Евфимий Афонский (О нем) 54, 160, 203, 216, 221, 273
 Евфсвихий Канадокийский (О нем) 240
- Елпозитшвили М. 461
- Жордана Т. (О нем) 273
 Жордана Ф. (О нем) 34
- Завриев К. С. (О нем) 419
 Зайцев Ф. А. (О нем) 419
 Зандукели М. (О нем) 266

- Иеремия Ибер 81
Иеремия Ибер (О нем) 216
Иларнон Грузин (О нем) 48, 221
Имамкули Хан Давид (О нем) 204
Имедашвили Г. 298, 301, 453, 584
Имедашвили Г. (О нем) 266
Ингорюкв П. 27, 111, 385, 445
Ингорюкв П. (Ред.) 291, 292
Ингорюкв П. (О нем) 74, 225
Иоан Грузин (О нем) 197, 222
Иоани Дамаскин (О нем) 28, 248
Иоани Зосим (О нем) 210
Иоани Ксифилин (О нем) 14, 215, 222
Иоани Моск (О нем) 253, 254
Иоани Петрици (О нем) 45, 269, 368
Иоани Сабанисдзе 92, 219
Иоани Сабанисдзе (О нем) 271, 285, 413
Иоан Царезич 187
Иорданишвили С. (Изд.) 315
Иосиф Скелопилакс (О нем) 210
Ипполит Римский (О нем) 152, 216
Ираклий I (О нем) 204
Ирбах Н. (О нем) 160
Кавтарадзе И. 450, 515
Казбели Ал. (О нем) 258
Какабадзе С. 375, 380, 386—390, 420
Какабадзе С. (Сост.) 319, 322
Какабадзе С. (О нем) 62, 72
Карабинов И. 350
Касрадзе А. 422, 514
Каухчишвили С. 246
Каухчишвили Т. (О нем) 266
Кахабришвили Ц. (Сост.) 248
Кахадзе М. (О нем) 266
Кашмадзе Ш. 418
Кварацхелиа Т. К. (О нем) 419
Кецховели Н. 168
Кецховели Н. Н. (О нем) 419
Киквадзе А. 455, 547
Кикнадзе Г. 325
Кикнадзе Г. (О нем) 266
Кикодзе Б. 516
Киларджиани К. 486
Кипшидзе Д. 368
Кипшидзе И. 27
Кленов Н. 364
Кобидзе Д. (О нем) 266
Констант Кахи (О нем) 73, 216, 387
Кубанейшвили С. 171, 266, 269, 273, 304, 553
Кубанейшвили С. (Сост.) 160, 169, 219, 222, 266, 268, 269, 271, 273, 311, 453
Кубанейшвили С. (Ред.) 241
Кубанейшвили С. (О нем) 266, 454
Кураховский С. 354
Курдадзе М. 598
Кутателадзе Л. (О нем) 245
Латышев В. 18, 356, 571
Лаша-Георгий (О нем) 117, 216
Ленг Д. 594
Леонидзе Г. 246, 453, 508, 587
Леонидзе Г. (О нем) 238, 267, 273, 575
Леонти Мровели (О нем) 53, 210, 271, 375
Лолашвили И. 322, 453, 584
Майсурадзе Н. (О нем) 266
Максим Исповедник (О нем) 16, 248
Марр Н. 22, 351, 352, 571
Марр Н. Я. (О нем) 161, 266
Мартирий Грузин (О нем) 176, 271
Мегрелидзе И. 453, 454, 588
Медзвелла К. 463, 538
Меликишвили П. (О нем) 198
Меликсет-бек Л. 377, 532
Менабде Л. 256, 327, 338, 432, 433, 436, 438, 453, 483, 509, 514, 558, 589, 608
Менабде Л. (Ред.) 240, 254
Менабде Л. (О нем) 266

- Мерсие 594
 Месхишвили А. (О нем) 245
 Метревели Е. 332
 Метревели Е. (О нем) 266
 Микадзе Г. 257, 322, 453, 548, 590,
 591, 609
 Микадзе Г. (Сост.) 200, 202
 Микел Парехский (О нем) 264, 273
 Микуба Б. 510
 Миминошвили Р. 514
 Миминошвили Р. (Сост.) 241
 Миминошвили Р. (О нем) 266
 Мимомхиявели (Ш. Дзидзигури) 427
 Монорский Р. 594
 Митрофан Смирский (О нем) 47,
 269
 Мухелишвили Н. 453, 592
 Мухелишвили Н. И. (О нем) 419

 Надирадзе А. 453
 Надирадзе Г. (О нем) 266, 268
 Натрошвили Г. 428
 Низами Гянджеви (О нем) 98, 136,
 178, 221, 254, 255, 257, 273
 Никифор Ирбах (О нем) 93
 Николадзе Е. (Сост.) 326, 562
 Николайшвили М. (Ред.) 262
 Нортели А. 360
 Нуцубидзе Ш. 182, 236, 246, 273, 314,
 422
 Нуцубидзе Ш. (Пер.) 220
 Нуцубидзе Ш. (О нем) 188, 266

 Оннани Ш. 453, 511, 549
 Орбелиани С.-С. 339
 Орбелиани С.-С. (О нем) 231—233,
 235, 239, 245, 254, 257, 266, 268
 Орейти (О нем) 186, 221

 Парулава Г. 554, 595
 Пеетерс П. 571
 Петр Ивер (О нем) 220, 240, 257
 Петр Иерусалимский (О нем) 240
 Петр Новый (О нем) 29, 248
 Пираллишвили О. (О нем) 441

 Пирцхалава Г. 453, 521
 Поцхверашвили К. Г. (О нем) 266
 Пурихванидзе Ш. 596

 Радиани Ш. 453, 484
 Радзиси Ш. (О нем) 266
 Рафили М. Г. (О нем) 266
 Резимов Ал. (О нем) 37
 Роман Пovýй (О нем) 9, 248
 Руставели Ш. 289, 334
 Руставели Ш. (О нем) 87, 98, 100—
 105, 110, 114, 116, 121, 147,
 154, 156, 182, 188, 201, 216, 221,
 243, 246, 248, 254, 257, 263,
 266, 268, 271, 273, 314, 386, 414,
 422, 464
 Рухадзе Тр. 286, 294, 302, 318, 327,
 336, 413, 416, 421, 426, 439, 447,
 453, 456, 542, 593
 Рухадзе Тр. (Сост.) 210
 Рухадзе Тр. (О нем) 266

 Санадзе Л. (О нем) 266
 Саникидзе К. 513, 550
 Саргис Тмогвели (О нем) 414
 Саятнова (О нем) 163
 Севак Г. 453
 Серапион Зарзмели (О нем) 92,
 159, 216, 219, 264, 271, 273
 Симсон Мегафраст (О нем) 10, 14,
 215, 222, 266
 Сирадзе Р. 458
 Сихарулидзе К. 266, 303, 307, 325,
 443, 459, 485, 514, 551
 Скевофилакс И. (О нем) 215
 Сордиа Ж. 552
 Стивенсон Р. 594
 Стивенсон Р. (О нем) 236
 Сургуладзе И. 514

 Табидзе Г. 270
 Татишвили Е. 453
 Твалчрелидзе А. А. (О нем) 419
 Тевзадзе Ч. (Сост.) 216, 221
 Теймураз II (О нем) 266

- Тимофей Антиохийский 297
 Тимофей Антиохийский (О нем) 123, 240
 Ткемаладзе Л. 542
 Узнадзе Д. 168
 Узнадзе Д. Н. (О нем) 419
 Урушадзе А. 594
 Феофил Эконом (О нем) 240
 филетеос (О нем) 240
 Фирдоуси 285
 Фирдоуси (О нем) 91, 273
 Харадзе Е. 453
 Хаханашвили А. (О нем) 12
 Хачапуридзе Г. В. (О нем) 419
 Хидашели Ш. 437
 Хингибидзе Е. 460
 Хмаладзе П. 326
 Хонигман Э. 220
 Хонигман Э. (О нем) 257
 Хорава Ак. 177
 Христофор Кипокефали (О нем) 237
 Хуцишвили С. 453, 603
 Цаишвили С. 453, 520, 549, 602
 Цаишвили С. (О нем) 266, 268
 Цанава А. (О нем) 266
 Царевич Иоанн 316
 Царица Тамар (О нем) 307
 Церетели А. 118
 Церетели Ак. (О нем) 31, 160, 242, 247, 266, 273
 Церетели Г. 453, 492
 Цинцадзе К. 12
 Цинцадзе К. (Ред.) 274
 Цинцадзе П. 411
 Цискаридзе Н. 457
 Цицишвили Г. 331
 Цицишвили З. (О нем) 97, 268
 Цицишвили Н. 84, 85, 284
 Цицишвили Н. (О нем) 269, 412
 Цуртавели Я. 219, 266, 271
 Цхададзе К. (Сост.) 224, 240, 254
 Чавчавадзе И. (О нем) 266
 Чантуриа В. Д. (О нем) 266
 Чархалашвили С. 544
 Чахрухадзе (О нем) 141
 Чиджавадзе Ш. 491, 519
 Чиджавадзе Ш. (О нем) 266
 Чикобава Арп. 453, 489
 Чикобава А. С. (О нем) 419
 Чиковани М. 312, 431, 453, 490
 Чиковани М. (Ред.) 241, 266, 290
 Чиковани М. (О нем) 266
 Чиковани С. 429
 Чилана А. 325
 Чилана С. 305
 Чичинадзе К. 323, 414
 Чичинадзе К. (О нем) 160, 268
 Чичинадзе Л. 493, 522
 Чковна Т. (О нем) 266
 Чубинашвили Г. 453, 611
 Чубинашвили Г. Н. (О нем) 419
 Чумбуридзе Дж. (Ред.) 325
 Ш. Н. (Шалва Нуцубидзе) 381
 Шаматова О. 517
 Шавидзе А. Г. (О нем) 273, 419
 Шарадзе Г. 453, 600
 Шарашидзе Х. (Сост.) 317, 328
 Шарашидзе Х. Г. (О нем) 154, 268
 Шах-Абасс I (О нем) 189, 221
 Шевченко Т. (О нем) 261, 273
 Штепа К. (О нем) 266
 Шушанна Э. (О нем) 266
 Шушаник (О нем) 219, 266, 271
 Bergmann T. 408
 Blake R. P. 379
 Blake R. P. (О нем) 67
 Blake P. (О нем) 69
 Bergmann T. 408
 Bleichsteiner P. 407
 Burmester K. 404
 Garitte G. 451
 Goussen H. (О нем) 68

საქართველოს
 ეროვნული ბიბლიოთეკა

Istvanovich 440

Krüger G. 405

Loke K. (O нем) 69

Peeters P. 348—349, 353—354, 370,
383—384, 397

Peeters P. 70—71

Peradse G. 402

Rustaveli S. 106

Wardrop OI. 357

Wasendonk O. G. 403

J. 14. 092

შინაბრსი— СОДЕРЖАНИЕ

აკადემიკოსი კორნელი სამსონის-ძე კეკელიძე	5
Академик Корнелий Самсонович Кекелидзе	23
Academician Korneli S. Kekelidze	42
კ. კეკელიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი თარიღები	58
Основные даты жизни и деятельности К. С. Кекелидзе	62
კორნელი კეკელიძის შრომები	<u>66</u>
Труды Корнелия Кекелидзе	66
წიგნების და პერიოდული გამოცემების რედაქტორი	<u>144</u>
Редактор книг и периодических изданий	144
ლიტერატურა კ. კეკელიძის შესახებ	157
Литература о К. Кекелидзе	157
დაბადების 75 წლისთავი	182
75 лет со дня рождения	182
დაბადების 80 წლისთავი	187
80 лет со дня рождения	187
დაბადების 85 წლისთავი	192
85 лет со дня рождения	192
დაბადების 90 წლისთავი	194
90 лет со дня рождения	194
დაბადების 95 წლისთავი	196
95 лет со дня рождения	196
გარდაცვალება და დაკრძალვა	197
Смерть и похороны	197
შრომების ანბანური საძიებელი	205
Алфавитный указатель трудов	210
სახელთა საძიებელი	216
Указатель имен	221

БИОБИБЛИОГРАФИЧЕСКАЯ СЕРИЯ
«ГРУЗИНСКИЕ УЧЕНЫЕ»
КОРНЕЛИЙ КЕКЕЛИДZE

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით

•

რედაქტორი ს. ხ ა დ უ რ ი
გამომცემლობის რედაქტორი ლ. ა მ ა შ ე ჯ ე ლ ი
ტექრედაქტორი ც. ქ ა მ უ შ ა ძ ე
მხატვარი ვ. ნ ა დ ი რ ა ძ ე
კორექტორი დ. ე რ ი ს თ ა ვ ი

გადაეცა წარმოებას 11.3.79; ტელმოწერილია დასაბეჭდად 17.10.1979;
ქალაქის ზომა 60X90¹/₁₆; ქალაქი № 1; ნაბეჭდი თაბახი 13,25;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 10,7
ტირაჟი 1000 შეკვეთა № 882

ფასი 1 მ. 15 კ.

გამომცემლობა „მეცნიერება“, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Издательство «Мецниереба», Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Типография АН Груз. ССР, Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19